

**Integrované teritoriální investice
Zlínské aglomerace pro období
2021-2027**

Integrovaná strategie pro ITI Zlínské aglomerace pro období 2021-2027

Analytická část

Zpracováno k 8.12.2021

Zadavatel:

Statutární město Zlín, náměstí Míru 12, 760 01 Zlín, IČ: 00283924

tel.: +420 577 630 111, web: <https://www.zlin.eu/>

Zpracovatel:

PROCES – Centrum pro rozvoj obcí a regionů, s.r.o.

Moravská 758/95, 700 30 Ostrava, IČ: 28576217, DIČ: CZ28576217

tel.: +420 595 136 023, web: <http://rozvoj-obce.cz/>, e-mail: info@rozvoj-obce.cz

Zpracováno v úzké součinnosti se zadavatelem**Realizační tým:**

Doc. Ing. Lubor Hruška, Ph.D. – vedoucí řešitelského týmu

Ing. Ivana Foldynová, Ph.D. – expert na územní strategie měst

PhDr. Andrea Hrušková – senior expert v oblasti veřejné správy a sociologie

Ing. Petr Proske – expert na oblast ESIF fondů

Ing. Eva Poledníková, Ph.D. – senior expert na oblast ESIF fondů a regionální politiku

Mgr. Petra Koprjádová – expert v oblasti strategického plánování

Ing. David Kubáň – expert v oblasti analýz a mapování (GIS)

Mgr. Štěpán Strnadel – expert v oblasti geografie

a kol.

Zpracováno ke dni 18. 12. 2020

Obsah

Seznam zkratk.....	4
1 ÚVOD – KONTEXT A ÚČEL.....	6
2 POPIS ÚZEMÍ.....	7
3 ANALYTICKÁ ČÁST.....	11
3.1 SOCIOEKONOMICKÁ ANALÝZA (VÝCHODISKA STRATEGIE S ÚZEMNÍM PRŮMĚTEM).....	11
3.1.1 Základní charakteristika území a identifikace klíčových trendů	11
3.1.2 Udržitelná doprava	23
3.1.3 Zelená aglomerace.....	37
3.1.4 Inovativní Zlínsko	51
3.1.5 Zlínsko přívětivé pro lidi.....	63
3.2 SWOT ANALÝZA	71
3.2.1 SWOT analýza: Udržitelná doprava.....	72
3.2.2 SWOT analýza: Zelené Zlínsko.....	73
3.2.3 SWOT analýza: Inovativní Zlínsko (Vzdělání, věda, výzkum, inovace)	74
3.2.4 SWOT analýza: Zlínsko přívětivé pro lidi (sociální oblast, kultura a cestovní ruch).....	75
3.3 ANALÝZA PROBLÉMŮ, ROZVOJOVÝCH POTŘEB A POTENCIÁLU ÚZEMÍ	77
3.3.1 Problémová oblast Udržitelná doprava	79
3.3.2 Problémová oblast Zelená aglomerace.....	82
3.3.3 Problémová oblast Inovativní Zlínsko	84
3.3.4 Problémová oblast Zlínsko přívětivé pro lidi.....	86
3.3.5 Stromy problémů	90
3.4 ANALÝZA STAKEHOLDERŮ	94
3.4.1 Identifikace stakeholderů	94
3.4.2 Udržitelná doprava	95
3.4.3 Zelená aglomerace.....	98
3.4.4 Inovativní Zlínsko	102
3.4.5 Zlínsko přívětivé pro lidi.....	106
POUŽITÉ ZDROJE.....	112
PŘÍLOHY	117

Seznam zkratek

BRKO	Biologicky rozložitelný odpad
CP	Cíle politiky EU pro období 2021–2027
ČDDD	Čistý disponibilní důchod domácnosti
ČOV	Čistička odpadních vod
ČR	Česká republika
ČSAD	Československá státní automobilová doprava
ČSÚ	Český statistický úřad
DSZO	Dopravní společnost Zlín - Otrokovice
EBM	Politika založená na důkazech (z anglického Evidence-based Policy)
EFRR	Evropský fond regionálního rozvoje
EK	Evropská komise
ESIF	Evropské strukturální a investiční fondy
ESF	Evropský sociální fond
EVL	Evropsky významná lokalita
FN	Finanční nástroje
FON	Odbor evropských fondů
FS	Fond soudržnosti
HDP	Hrubý domácí produkt
HPH	Hrubá přidaná hodnota
CHKO	Chráněná krajinná oblast
IAD	Individuální automobilová doprava
ICT	Informační a komunikační technologie
IPRÚ	Integrovaný plán rozvoje území
ISOH	Informační systém odpadového hospodářství
ITI	Integrované teritoriální investice
IZS	Integrovaný záchranný systém
KES	Koeficient ekologické stability
KORIS	Komplexní odbavovací, řídicí a informační systém veřejné hromadné dopravy
KOVED	Koordinátor veřejné dopravy Zlínského kraje
MAS	Místní akční skupina
MD	Ministerstvo dopravy
MF	Ministerstvo financí
MHD	Městská hromadná doprava
MK	Ministerstvo kultury
MMR	Ministerstvo místního rozvoje
MO	Ministerstvo obrany
MP IN	Metodický pokyn pro integrované nástroje pro období 2021+
MPO	Ministerstvo průmyslu a obchodu
MPSV	Ministerstvo práce a sociálních věcí
MSP	Malé a střední podnikání
MSp	Ministerstvo spravedlnosti
MŠ	Mateřská škola
MŠMT	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
MV	Ministerstvo vnitra
MZ	Ministerstvo zdravotnictví
MZe	Ministerstvo zemědělství
MZV	Ministerstvo zahraničních věcí
MŽP	Ministerstvo životního prostředí
NNO	Nestátní nezisková organizace
NPP	Národní přírodní památka
NPR	Národní přírodní rezervace
OP	Operační program

ORP	Obec s rozšířenou působností
OZE	Obnovitelné zdroje energie
PO	Prioritní osa
POÚ	Pověřený obecní úřad
PR	Přírodní rezervace
PS	Pracovní skupina
PÚR	Politika územního rozvoje ČR ve znění Aktualizací č. 1, 2 a 3
PZI	Přímé zahraniční investice
RES	Registr ekonomických subjektů
RBM	Řízení založené na výsledcích (z anglického Results-based management)
ŘO	Řídicí orgán
ŘSD	Ředitelství silnic a dálnic
SC	Specifický cíl
SČK	Středočeský kraj
SLDB	Sčítání lidu, domů a bytů
SO	Správní obvod
SRR21+	Strategie regionálního rozvoje ČR 2021+
SUMF	Strategický rámec pro rozvoj veřejné dopravy
SŠ	Střední škola
SUMF	Strategický rámec udržitelné městské mobility (z anglického Sustainable Urban Mobility Framework)
SŽDC	Správa železničních dopravních cest
TEN-T	Trans-European Transport Network
THFK	Tvorba hrubého fixního kapitálu
TIC	Technologické inovační centrum
UTB	Univerzita Tomáše Bati
ÚV ČR	Úřad vlády České republiky
VaV	Věda a výzkum
VHD	Veřejná hromadná doprava
VŠ	Vysoká škola
ZEVO	Zařízení pro energetické využití odpadů
ZID	Zlínská integrovaná doprava
ZK	Zlínský kraj
ZŠ	Základní škola

1 ÚVOD – KONTEXT A ÚČEL

Hlavním rámcem pro uplatnění nástroje integrovaných teritoriálních investic (ITI) je „Strategie regionálního rozvoje ČR 2021–2027¹“ (dále jen SRR21+). Uplatnění nástroje ITI dále vychází z Dohody o partnerství na období 2021–2027, kterou od roku 2018 připravuje MMR (Ministerstvo pro místní rozvoj) a je pověřeno vyjednáváním za Českou republiku s Evropskou komisí.

Integrovaná strategie ITI Zlínské aglomerace pro období 2021–2027 (dále také ISg ITI ZA 2021–2027) je zpracována pro území Zlínské aglomerace. Pomocí nástroje ITI mohou města realizovat projekty, které povedou k rozvoji metropolitní oblasti. Důležité jsou synergické efekty navazujících projektů, které umožňují slučovat finanční zdroje z několika prioritních os jednoho nebo více operačních programů.

Integrovaná strategie musí být v souladu s příslušnými evropskými, národními, krajskými a místními základními strategickými dokumenty a současně s cíli, zaměřením a podmínkami programů ESI fondů, v jejichž rámci má být realizována část spadající do programových rámců. Strategie dále musí respektovat pravidla pro přípravu integrovaných strategií uvedená v aktuálně platném Metodickém pokynu pro integrované nástroje (dále jen MP IN pro období 2021+), který zpracovává MMR.

Nutno zdůraznit, že ITI jsou nástrojem urbánní politiky a řeší problematiku územní dimenze² center aglomerací a obcí v jejich zázemí. Integrované strategie jsou primárně zaměřeny na vytvoření strategického rámce velkých integrovaných projektů s výrazným dopadem do oblasti aglomerací financovaných z programů ESIF. Sekundárně jsou zaměřeny na řešení společných problémů obcí v zázemí aglomerací. Nejedná se o komplexní rozvojovou strategii³, ani o problematiku Komunitně vedeného místního rozvoje (CLLD), který je řešen s využitím jiného integrovaného nástroje prostřednictvím MAS.

Zlínská aglomerace je funkčně propojeným celkem hustě zalidněného urbanizovaného území s vysokou koncentrací ekonomických aktivit republikového významu. Politika územního rozvoje ČR stanovuje oblast Zlínské aglomerace jako jednu z významných rozvojových oblastí (OB9).⁴ Jedná se o území ovlivněné rozvojovou dynamikou krajského města Zlína při spolupůsobení vedlejších center (Otrokovice, Holešov⁵). Podporujícím faktorem rozvoje je poloha (Otrokovice) na II. tranzitním železničním koridoru a plánované rychlostní silniční propojení Zlína prostřednictvím D49 s dálnicí D1 u Hulína a Otrokovic prostřednictvím D55 z Hulína do Břeclavi.

¹ MMR (2019a) SRR21+ <https://mmr.cz/cs/microsites/uzemni-dimenze/strategie-regionalniho-rozvoje-cr-2021>

² Územní dimenze je přístup ke koncentraci intervencí z ESIF fondů ve specifických typech území především pro zvýšení konkurenceschopnosti nebo na vyrovnávání územních disparit (ve vztahu k vnitřní diferenciaci území a koncentraci problémů ekonomického, sociálního či environmentálního charakteru). Podrobněji MMR. Typy územní dimenze.

³ Např. Strategie rozvoje Zlínského kraje 2030.

⁴ MMR (2019c): Politika územního rozvoje České republiky, ve znění Aktualizací č. 1, 2 a 3.

⁵ Holešov není součástí Zlínské aglomerace pro účely ITI v programovém období 2021–2017.

2 POPIS ÚZEMÍ

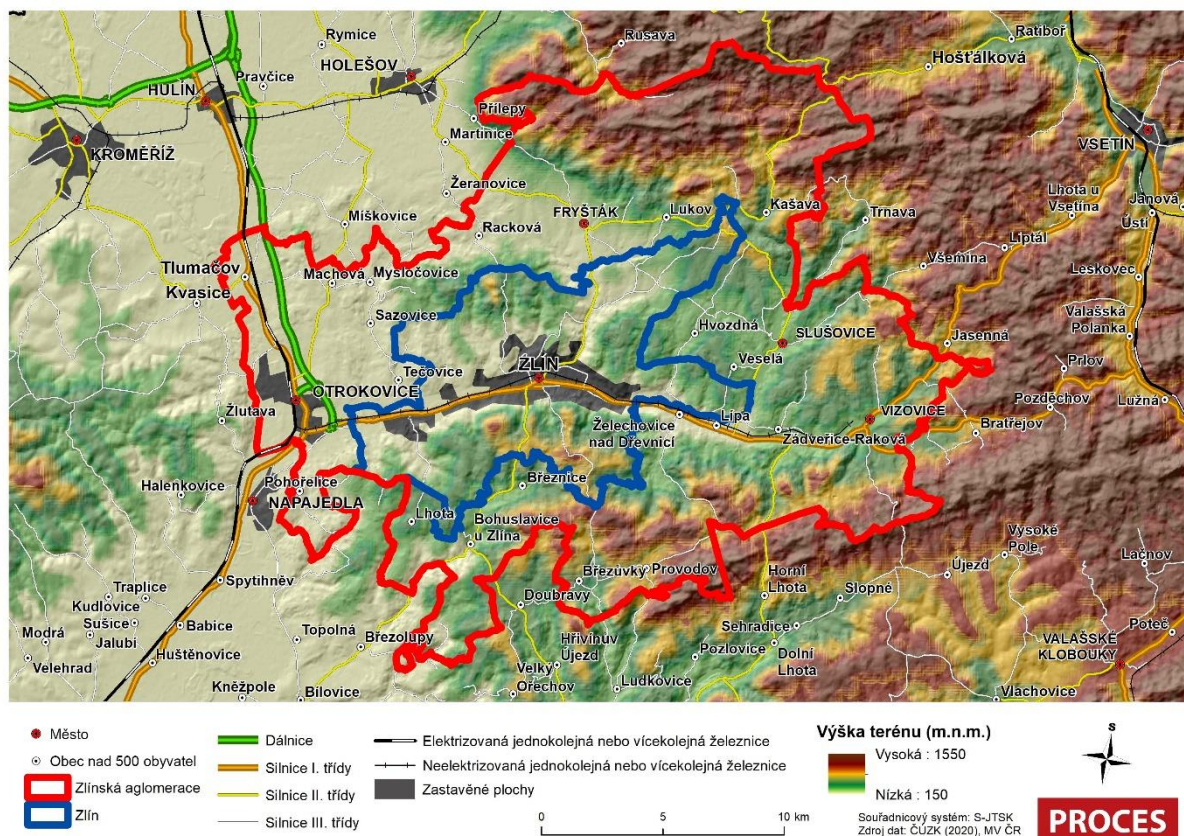
Integrovaná strategie ITI Zlínské aglomerace pro období 2021–2027 je zpracována pro území definované na základě vymezení MMR⁶, které je provedeno na úrovni obcí bez ohledu na správní obvody ORP, jak to mu bylo u předchozího Integrovaného plánu rozvoje území (IPRÚ) Zlín 2014–2020.

Vymezení metropolitních území a aglomerací v Česku je založeno na třech metodách, které vycházejí z uplatnění rozdílných aspektů metropolizace, územní koncentrace kontaktů a procesů a dynamiky rozvoje suburbánních oblastí největších českých měst. Metody vycházejí:

1. z posouzení intenzity a koncentrace kontaktů v rámci integrovaných systémů středisek vymezených na základě aktuálních dat mobilního operátora (2019);
2. z posouzení podílu obyvatelstva integrovaného v rámci denních systémů aktivit a průměrného času stráveného v jádrových městech metropolitních oblastí opět na základě dat mobilního operátora (2019);
3. z posouzení dynamiky rezidenční suburbanizace založené na dlouhodobé statistice realizované bytové výstavby a směrové migrace z jader metropolitních oblastí do suburbánních obcí (2009–2016).

Území Zlínské aglomerace je znázorněno na mapě níže. Další mapové přílohy znázorňující polohu Zlínské aglomerace v rámci území Zlínského kraje a podrobnou mapu Zlínské aglomerace s přehledem všech obcí, které jsou součástí aglomerace, jsou uvedeny v přílohách dokumentu na str. 117 a 118.

Obrázek 2.1: Vymezení oblasti Zlínské aglomerace

Převážná část území se řadí ke geomorfologickému celku Vizovické vrchoviny (Zlínská vrchovina, Fryštácká brázda), severní část území aglomerace spadá do celku Hostýnsko-vsetínské hornatiny, do západní část území (západní část katastru Otrokovic a Tlumačova) zasahuje Hornomoravský úval.

⁶ MMR (2020a): Vymezení území pro Integrované teritoriální investice (ITI) v ČR.

Rovinatý reliéf tak pozvolna přechází z rovinaté krajiny v západní části území k vertikálně členitějšímu terénu Vizovické vrchoviny v centrální a východní části území. Území náleží do povodí řeky Moravy, která protéká územím při jeho západním okraji. Dominantní osou území aglomerace je údolí řeky Dřevnice v západovýchodním směru, které spojuje města Otrokovice, Zlín, Slušovice a Vizovice (leží na přítoku řeky Dřevnice – Lutonince). Údolím prochází frekventovaná silnice č. I/49 a železniční trať č. 331. V rámci Zlínské aglomerace zaujímá nejvýhodnější polohu vůči hlavním dopravním trasám město Otrokovice ležící na soutoku řek Moravy a Dřevnice, které je významným silničním i železničním uzlem. Město Zlín je čtvrtým největším moravským městem a jako správní středisko Zlínského kraje patří k významným centrům oblasti střední a východní Moravy.⁷

Základní charakteristiky Zlínské aglomerace jsou uvedeny v následující tabulce. Počet obyvatel na území Zlínské aglomerace v roce 2020 činil 130 273 (k 1. 1. 2020), což oproti roku 1993⁸ představuje pokles o 3 % (-4 593). Zlínská aglomerace zahrnuje více než čtvrtinu populace Zlínského kraje (26 %). Srovnání populačního vývoje města Zlín a oblasti zázemí⁹ Zlína dokládá proces suburbanizace, kdy se mezi lety 1993 a 2020 počet samotného města snížil, populace zázemí však ve stejném období zaznamenala nárůst.

Tabulka 2.1: Základní charakteristiky Zlínské aglomerace

Oblast		Počet obyvatel		Změna 1993 - 2020		Podíl obyvatel na ZK		Rozloha (km ²)	Počet obcí	Hustota zalidnění	
		1993	2020	Absolutní	Relativní (%)	1993	2020			1993	2020
Zlínská aglomerace		134 866	130 273	-4 593	-3 %	23 %	22 %	439	36	307,2	296,7
z toho	Zlín	83 794	74 935	-8 859	-11 %	14 %	13 %	103	1	813,5	727,5
	zázemí Zlína	51 072	55 338	4 266	8 %	9 %	9 %	336	35	152,0	164,7
Zlínský kraj		598 110	582 555	-15 555	-3 %			3 963	307	150,9	147,0

Zdroj: ČSÚ (2020b): Územně analytické podklady.

Pozn.: Populační vývoj ovlivněn mj. administrativními změnami vymezení obcí; data k 1. 1. uvedených let.

Do jisté míry je však tato statistika ovlivněna osamostatněním některých obcí, které byly v dřívějším období administrativní součástí města Zlín. Přehled obcí, které před rokem 1990 byly součástí Zlína a později se osamostatnily, uvádí tabulka níže. Mezi lety 1990 a 2009 se tedy populace Zlína snížila vlivem administrativních změn o více než 6 000 obyvatel. V časovém rozpětí let 1993 až 2020 (údaje uvedené v tabulce výše) se snížil počet obyvatel Zlína formou administrativních změn o 2 289 obyvatel.

Tabulka 2.2: Přehled administrativních změn ve vymezení Zlína – osamostatněné obce po roku 1990

Rok	Obec	Počet obyvatel
1990	Lhota	647
1991	Lípa	657
1991	Tečovice	1 095
1992	Karlovice	214
1993	Březnice	1 122
2001	Ostrata	346
2009	Želechovice nad Dřevnicí	1 943

Zdroj: ČSÚ (2020e): Databáze demografických údajů za obce ČR; Oficiální stránky uvedených obcí.

Zlínská aglomerace je plošně nejmenším urbanizovaným územím v rámci celého souboru aglomerací a metropolitních území, čítá dohromady 36 obcí. Území Zlínské aglomerace zasahuje do čtyř správních

⁷ ČÚZK (2020): Geoportál, Statutární město Zlín (2015a): IPRÚ 2014–2020.

⁸ Na počátku 90. let docházelo k administrativním změnám ve vymezení města Zlína, vývoj je tak sledován od roku 1993.

⁹ Termín „zázemí Zlína“ zkráceně označuje oblast obcí v zázemí Zlínské aglomerace, jejíž jádro tvoří město Zlín. Přilehlé okolí města Zlín, které bylo na základě metodiky MMR vymezeno jako součást Zlínské aglomerace (35 obcí) je v textu souhrnně označováno jako oblast zázemí Zlína.

obvodů ORP, nejvyšší podíl obcí spadá do SO ORP Zlín (23 obcí). V ostatních obvodech je zahrnuto již méně aglomerovaných obcí. Součástí Zlínské aglomerace je významný podíl obcí v SO ORP Vizovice (8) a SO ORP Otrokovice (3), správní centra SO ORP jsou součástí vymezené aglomerace. Z SO ORP Uherské Hradiště je do Zlínské aglomerace zahrnuta jen jedna obec.

Výčet obcí náležejících do vymezené Zlínské aglomerace je uveden v tabulce na následující straně. Mezi největší obce dle počtu obyvatel v roce 2020 nacházející se na území vymezené aglomerace patří vedle samotného Zlína města Otrokovice (17 879 obyvatel), Vizovice (4 857 obyvatel), Fryšták (3 684 obyvatel) a Slušovice (2 968 obyvatel). Rozloha území Zlínské aglomerace činí celkem 439 km². Hustota zalidnění je tedy relativně vysoká – 296,7 obyvatel na km². Mírný pokles populační velikosti Zlínské aglomerace, stejně jako Zlínského kraje v období let 1993 až 2020 poukazuje na periferní postavení Zlínského kraje vzhledem k centrům ekonomického rozvoje ČR soustředěného především v metropolitních oblastech.

Tabulka 2.3: Přehled obcí Zlínské aglomerace a jejich populační velikosti (k 1. 1. 2020)

Obec	Počet obyvatel	Rozloha (km ²)	SO ORP
Zlín	74 935	102,8	Zlín
Otrokovice	17 879	19,6	Otrokovice
Vizovice	4 857	28,6	Vizovice
Fryšták	3 684	24,2	Zlín
Slušovice	2 968	7,1	Vizovice
Tlumačov	2 459	15,5	Otrokovice
Želechovice nad Dřevnicí	1 869	16,0	Zlín
Lukov	1 756	10,9	Zlín
Zádveřice-Raková	1 479	18,0	Vizovice
Tečovice	1 360	6,7	Zlín
Březnice	1 337	9,2	Zlín
Hvozdná	1 281	7,3	Zlín
Kašava	937	8,4	Zlín
Pohořelice	898	5,9	Otrokovice
Lhota	890	5,0	Zlín
Lípa	861	8,3	Zlín
Veselá	848	4,4	Vizovice
Racková	845	11,2	Zlín
Provodov	785	12,0	Zlín
Bohuslavice u Zlína	774	8,1	Zlín
Sazovice	764	3,9	Zlín
Březůvky	693	8,0	Zlín
Machová	653	3,2	Zlín
Mysločovice	636	3,6	Zlín
Hostišová	545	2,6	Zlín
Březová	514	2,7	Vizovice
Neubuz	463	5,4	Vizovice
Lukoveček	460	22,7	Zlín
Hrobice	459	4,4	Vizovice
Lutonina	417	6,1	Vizovice
Vlčková	416	10,9	Zlín
Ostrata	409	3,6	Zlín
Držková	354	20,9	Zlín
Zlámanec	322	8,1	Uherské Hradiště
Šarovy	256	2,2	Zlín
Dešná	210	2,2	Vizovice

Zdroj: ČSÚ (2020b): Územně analytické podklady

V programovém období 2014–2020 bylo statutární město Zlín nositelem Integrovaného plánu rozvoje území (IPRÚ). Vymezené území pro účely IPRÚ sestávalo z menšího počtu obcí než v případě ITI, srovnání charakteristiky vymezených území shrnuje tabulka níže. Podrobná mapa oblasti Zlínské aglomerace s vyznačenými katastry obcí náležejících do vymezené Zlínské aglomerace je uvedena v Přílohách tohoto dokumentu.

Tabulka 2.4: Srovnání vymezení Zlínské aglomerace pro období v rámci IPRÚ a ITI

Zlínská aglomerace	IPRÚ (2014–2020)	ITI (2021–2027)
Počet obcí	11	36
Rozloha (km ²)	213	439
Počet obyvatel	106 514	130 176
Hustota zalidnění (obyvatel/km ²)	500,1	296,5

Zdroj: MMR (2020a): Vymezení území pro Integrované teritoriální investice (ITI) v ČR.

V rámci programového období 2014–2020 probíhala spolupráce města Zlín, Otrokovice, Fryšták a dalších obcí v blízkém zázemí (Tečovice, Březnice, Želechovice nad Dřevnicí, Lípa, Veselá, Hvozdná, Ostrata, Lukov) v rámci realizace projektu Integrovaného plánu rozvoje území (IPRÚ). Na přípravě a realizaci rozvojových projektů se podíleli v rámci tematických pracovních skupin zástupci vybraných obcí spolu s odborníky a klíčovými aktéry v území. Implementace a realizace integrované strategie IPRÚ byla hodnocena kladně, četnost jednání Řídícího výboru a Pracovních skupin převyšovala nastavený rámec¹⁰. Implementace integrované územní strategie ITI na období 2021–2027 tak bude navazovat na vytvořený rámec spolupráce v rámci IPRÚ, který však vzhledem k širšímu vymezení oblasti Zlínské aglomerace v integrované strategii ITI bude rozšířen o řadu nových aktérů (zejména obcí v oblasti širšího zázemí Zlínské aglomerace).

¹⁰ Statutární město Zlín (2019b): Mid-term evaluace realizace strategie IPRÚ Zlín.

3 ANALYTICKÁ ČÁST

3.1 SOCIOEKONOMICKÁ ANALÝZA (VÝCHODISKA STRATEGIE S ÚZEMNÍM PRŮMĚTEM)

Socioekonomická analýza je rozdělena do pěti kapitol, jež poskytují základní charakteristiku Zlínské aglomerace v hlavních tematických oblastech jako je obyvatelstvo, ekonomika a hospodářství, doprava, životní prostředí, vzdělávání a sociální oblast a kulturní dědictví a cestovní ruch. Analýza nepředstavuje vyčerpávající a detailní popis řešeného území, ale pomocí časových řad uvádí klíčové trendy jeho vývoje, které jsou vzhledem k integrovanému řešení problémů relevantní. Jako základní databáze dat sloužil převážně Český statistický úřad (ČSÚ). Základní charakteristiky území, klíčových trendů a problémových oblastí jsou v této kapitole uvedeny za celou vymezenou oblast Zlínské aglomerace a jsou srovnány s charakteristikami samotného statutárního města Zlín (1 obec), se zázemím Zlína (tvořeným 35 obcemi) a Zlínským krajem.

3.1.1 Základní charakteristika území a identifikace klíčových trendů

Demografický a ekonomický vývoj: Po poklesu počtu obyvatel v 90. letech je populace Zlínské aglomerace od roku 2005 poměrně stabilní. Období 90. let a prvního desetiletí 21. století je zároveň charakteristické poklesem podílu počtu obyvatel města Zlína ve vztahu k oblasti zázemí Zlína a projevu trendu rezidenční suburbanizace. V posledním desetiletí je však vzájemný poměr oblasti jádra a zázemí aglomerace vcelku stabilní. Migrační saldo celku Zlínské aglomerace osciluje v posledním desetiletí kolem nulové neutrální hodnoty, kladné hodnoty oblasti zázemí Zlína na úkor záporných v případě města Zlín naznačují trend stěhování obyvatel do širšího zázemí města. Ekonomická recese se projevila poklesem intenzity bytové výstavby v období let 2009–2014, v posledních letech však opět intenzita bytové výstavby narůstá. Významným demografickým jevem, jehož společenské důsledky budou v následujících letech stále citelnější, je stárnutí populace. Ve srovnání města Zlín a oblasti zázemí Zlína je populace města Zlín v průměru starší, nicméně i oblast zázemí Zlína stárne srovnatelným tempem. Mezi lety 2009 a 2019 se podíl obyvatel města Zlína starších 65 let zvýšil přibližně o 5 % na současných 23 %. V rozvoji aglomerace tak bude nezbytné dbát na potřeby této věkové skupiny obyvatelstva.

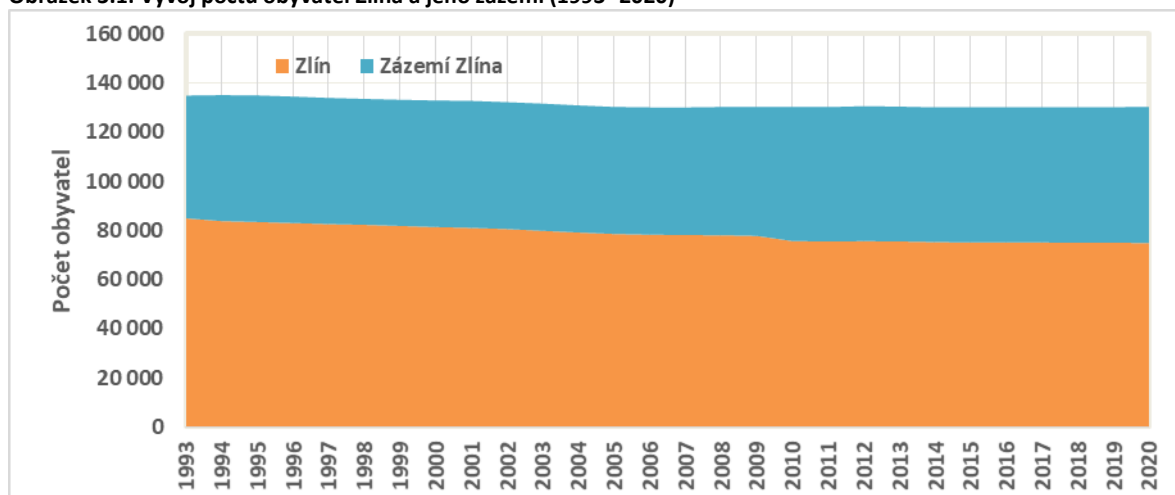
Zlínská aglomerace je díky své průmyslové tradici územím s vysokou koncentrací ekonomických aktivit a centrem zaměstnanosti. Vedle tradičně silných průmyslových odvětví (strojírenství, výroba plastů, gumárenství, elektrotechnika) se zde rozvíjí ekonomika s vyšší přidanou hodnotou v oblasti kreativního průmyslu nebo aplikovaného výzkumu ve spolupráci soukromých firem s výzkumnými ústavami Univerzity Tomáše Bati. V posledních letech docházelo v souvislosti s příznivou ekonomickou situací k postupnému snižování míry nezaměstnanosti, která v roce 2019 dosáhla hodnoty 2 %.

3.1.1.1 Obyvatelstvo

Populační vývoj

Celkový počet obyvatel ve sledovaném období 1993 až 2020 zaznamenal mírný pokles v případě Zlínského kraje, Zlínské aglomerace i samotného statutárního města Zlín. Nejvyšší míru úbytku obyvatel zaznamenalo město Zlín (12 %), jehož populace se snížila z 84 946 v roce 1993 na 74 935 v roce 2020. Na poklesu počtu obyvatel v uvedeném období se ovšem výrazně podílí i administrativní změny – osamostatnění obcí Březnice (1993), Ostrata (2001) nebo Želechovice nad Dřevnicí (2009), které byly v dřívějším období místními částmi města Zlín. Naopak oblast zázemí města Zlín zaznamenala nárůst počtu obyvatel z 49 920 v roce 1993 na 55 338 v roce 2020. Vedle samotných administrativních změn se na tomto vývoji vysokou mírou podílel trend suburbanizace, tedy rozšiřování sídelní funkce měst do širšího zázemí.

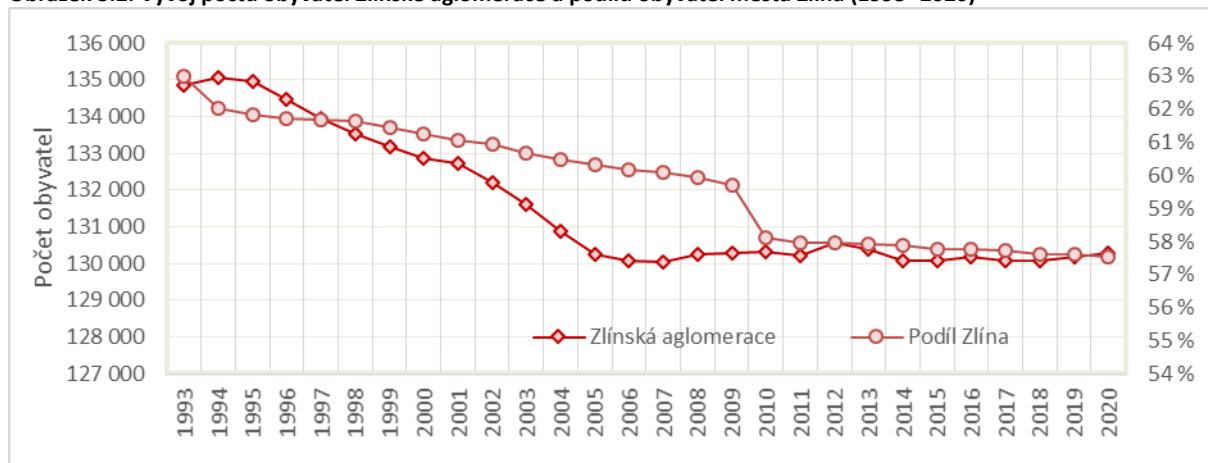
Obrázek 3.1: Vývoj počtu obyvatel Zlína a jeho zázemí (1993–2020)

Zdroj: ČSÚ (2020b): Územně analytické podklady

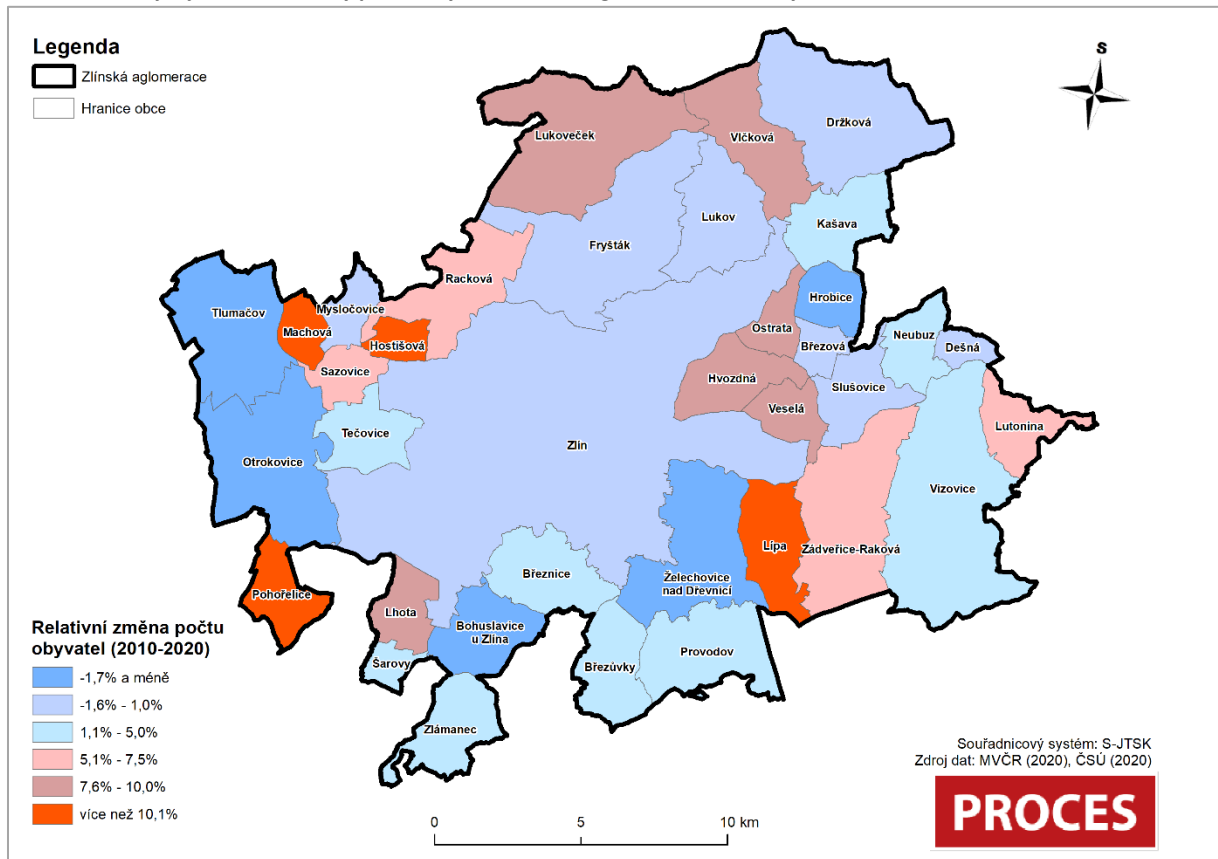
Níže uvedený graf znázorňuje dlouhodobý populační vývoj Zlínské aglomerace. Z grafu je patrný pokles celkového počtu obyvatel Zlínské aglomerace v období let 1996–2006. Od roku 2006 do současnosti je pak počet obyvatel Zlínské aglomerace stabilizovaný. Vedle setrvalého mírného poklesu obyvatel v letech 1993 až 2010 města Zlín, zapříčiněného především trendem rezidenční suburbanizace, je patrný pokles obyvatel Zlína v důsledku administrativních změn (osamostatnění obcí) v letech 1993, 2001 a 2009. Podíl obyvatel města Zlín na celkovém obyvatelstvu Zlínské aglomerace se snížil z 63 % v roce 1993 na 57,5 % v roce 2020. Tento trend odpovídá obecným trendům vývoje sídelní struktury po roce 1989, kdy vlivem zlepšené dopravní dostupnosti a dalších faktorů narůstá rezidenční význam zázemí větších měst na úkor centra aglomerace (rezidenční suburbanizace). Proces suburbanizace dokládá znázornění na mapě na následující straně, kdy je na základě srovnání ukazatele relativní změny počtu obyvatel v období 2010–2020 patrný nárůst populační velikosti obcí v oblasti zázemí Zlína a pokles počtu obyvatel města Zlína ve stejném období.

Obrázek 3.2: Vývoj počtu obyvatel Zlínské aglomerace a podílu obyvatel města Zlína (1993–2020)

Zdroj: ČSÚ (2020b): Územně analytické podklady

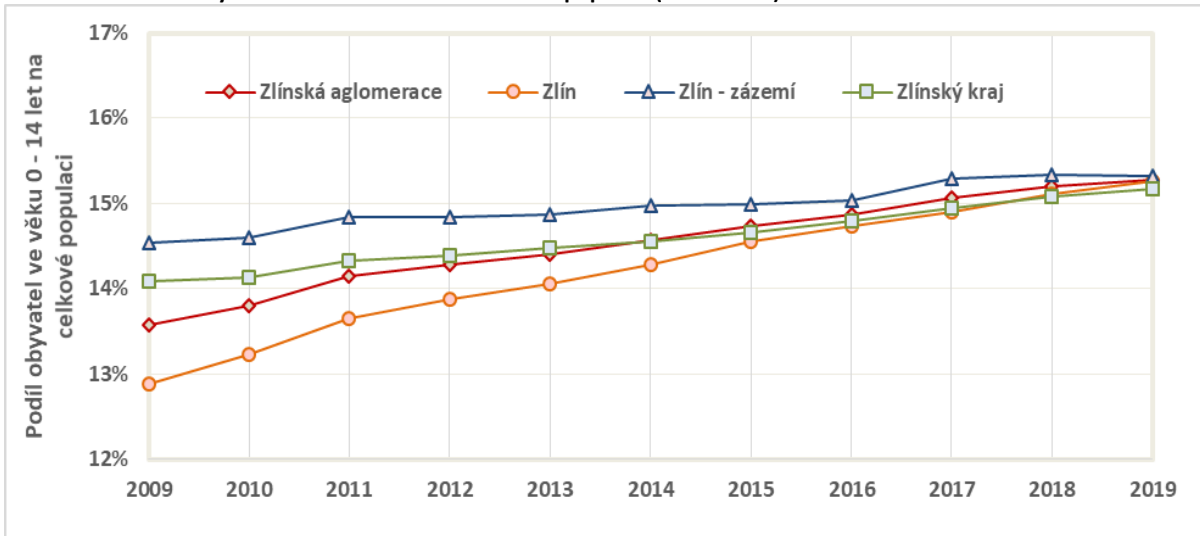
Obrázek 3.3: Vývoj relativní změny počtu obyvatel Zlínské aglomerace mezi lety 2010 a 2020

Věková skladba populace

V letech 2010–2020 lze pozorovat pozitivní trend ve vývoji podílu mladších osob na celkové populaci Zlínské aglomerace. Podíl osob do 14 let věku je ve sledovaných územních celcích téměř shodný, v roce 2020 se ustálil přibližně na 15 %. Nejvyšší míra nárůstu byla zaznamenána v případě města Zlín, naopak v případě hodnocení Zlínského kraje byla míra nárůstu podílu osob do 14 let věku v populaci nejmírnější. Tento trend poukazuje na rostoucí atraktivitu města Zlín pro osoby v produktivním věku, které zde zakládají rodiny.

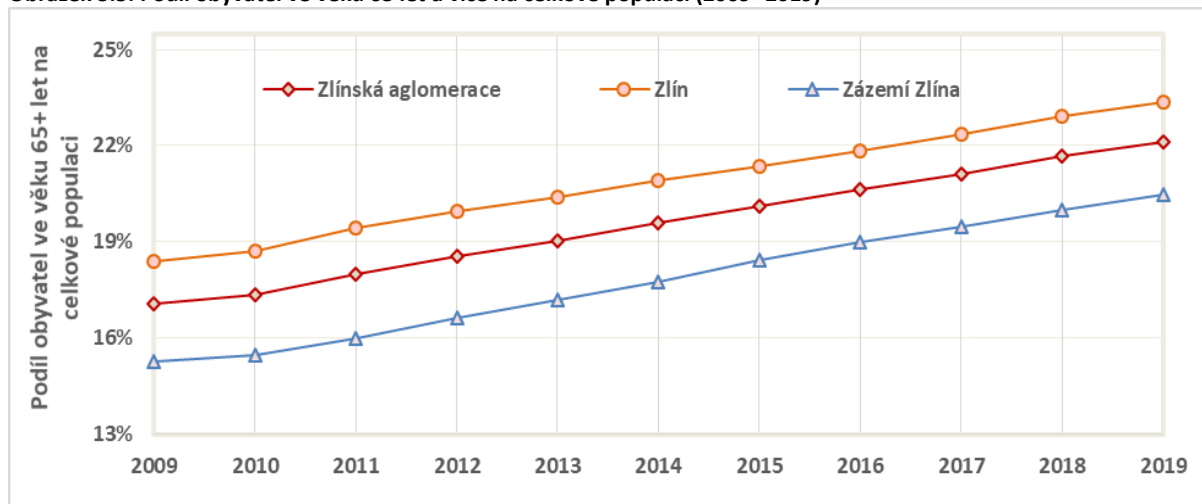
Obrázek 3.4: Podíl obyvatel ve věku 0–14 let na celkové populaci (2009–2019)

Zdroj: ČSÚ (2020b): Územně analytické podklady

Ačkoli podíl mladší složky obyvatelstva Zlínské aglomerace v letech 2009–2019 rostl, dochází zároveň ke stárnutí obyvatelstva. V roce 2009 činil podíl osob starších 65 let věku na celkové populaci necelých 17 %, v roce 2019 už tento podíl činil necelých 22 %. Podíl osob starších 65 let tak vykazuje v letech 2009–2019 rostoucí trend, přičemž nejvyššího podílu starších obyvatel dosahuje v roce 2019 město Zlín (23 %). Naopak nejnižší podíl osob starších 65 let se nachází v oblasti zázemí Zlína (20 %), což dokládá trend suburbanizace uplynulých dekád iniciovaný zejména osobami v produktivním věku.

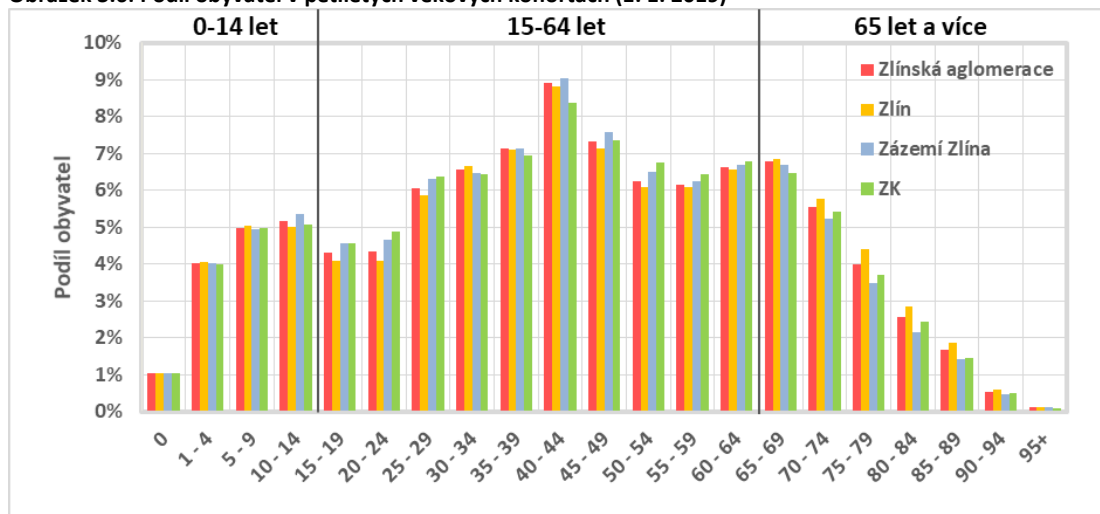
Obrázek 3.5: Podíl obyvatel ve věku 65 let a více na celkové populaci (2009–2019)

Zdroj: ČSÚ (2020b): Územně analytické podklady

Pro věkovou strukturu celé České republiky jsou charakteristické nerovnosti ve věkových kohortách, které vznikly především v důsledku výkyvů porodnosti. Tato obecně platná nerovnost se projevuje i ve věkové skladbě populace Zlínského kraje a Zlínské aglomerace. V úhrnu pětiletých věkových kohort byl v roce 2019 nejvyšší podíl obyvatelstva ve věku 40–44 let a 45–49 let. Z údajů uvedených na grafu zobrazeném níže je patrný poměrně vyrovnaný podíl osob v daných věkových kohortách vybraných územních celků. Ve věkových kohortách od 70 let výše lze pozorovat vyšší úroveň diferenciace především ve srovnání města Zlína a oblasti zázemí Zlína (nižší podíl starších osob v oblasti zázemí Zlína). Obdobně platí vyšší zastoupení mladších osob ve věku 15–29 let v oblasti zázemí Zlína. Dále je patrný celkový relativně nízký podíl osob ve věku 15–19 a 20–24 let způsobený nízkou mírou porodnosti v období konce 90. let 20. století. Jako pozitivní se jeví vyšší počet dětí ve věkové kohortě 5–9 let a 10–14 let, což je důsledkem rostoucí míry porodnosti v letech 2005–2011.

Obrázek 3.6: Podíl obyvatel v pětiletých věkových kohortách (1. 1. 2019)

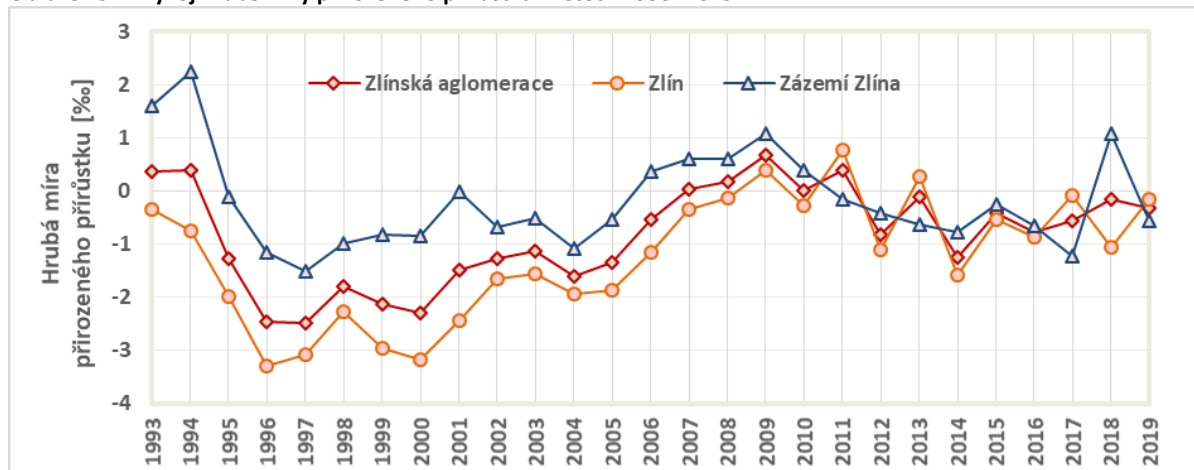

Zdroj: ČSÚ (2020b): Územně analytické podklady

Populační měna

Vývoj přirozeného přírůstku Zlínské aglomerace zobrazuje graf uvedený níže. Hodnota přirozeného přírůstku je ve Zlínské aglomeraci dlouhodobě záporná. Nízká úroveň přirozeného přírůstku byla charakteristická pro transformační období 90. let (nejnižší míry dosáhla Zlínská aglomerace roku 1996). V období od roku 2000 do roku 2009 dochází k mírnému zvýšení přirozeného přírůstku, který dospěl k vrcholu roku 2009, kdy dosáhl kladné hodnoty. V posledním desetiletí se pak hodnota pohybuje kolem neutrální hodnoty 0. Zatímco v 90. letech byla hrubá míra přirozeného přírůstku¹¹ dlouhodobě nejnižší ve městě Zlín, v období od roku 2010 se rozdíly v přirozeném přírůstku populace mezi městem Zlín a oblastí zázemí Zlína zmenšují, v některých letech dokonce převyšují hodnoty města Zlín hodnoty v zázemí Zlína.

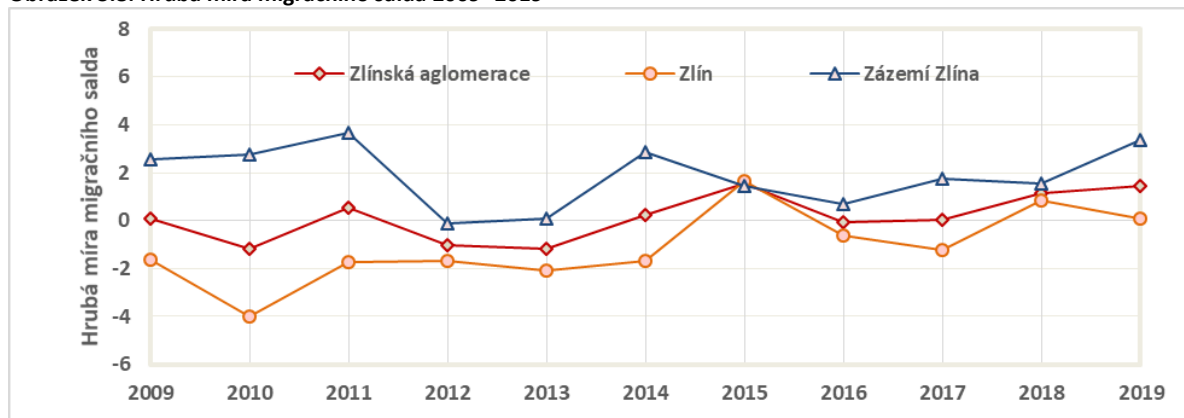
Obrázek 3.7: Vývoj hrubé míry přirozeného přírůstku v letech 1993–2019

Zdroj: ČSÚ (2020b): Územně analytické podklady

Hrubá míra migračního salda¹² se v oblasti Zlínské aglomerace v období 2009–2019 pohybovala v neutrálních hodnotách. Při hodnocení oblastí města Zlín a zázemí Zlína je ve sledovaném období hodnota ukazatele vyšší v oblasti zázemí Zlína ve srovnání s nižšími zápornými hodnotami za samotné město Zlín. Rozdíl je výraznější zejména v první polovině dekády, což poukazuje na trend stěhování obyvatel města do oblasti zázemí. V období od roku 2015 jsou rozdíly hodnot migračního salda mezi městem a zázemím nižší.

Obrázek 3.8: Hrubá míra migračního salda 2009–2019

Zdroj: ČSÚ (2020b): Územně analytické podklady

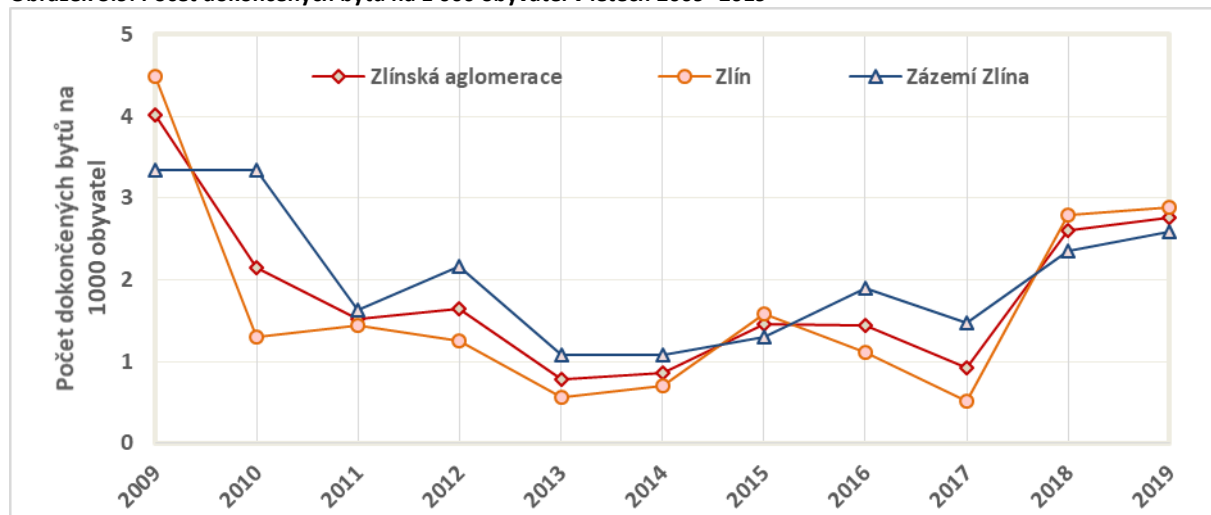
¹¹ Ukazatel udávající rozdíl mezi počtem narozených a zemřelých přepočtený na 1 000 obyvatel.

¹² Ukazatel vyjadřující rozdíl mezi počtem přistěhovalých a vystěhovalých na 1 000 obyvatel.

3.1.1.2 Bytová výstavba

Bytová výstavba a kvalita bydlení odráží celkovou socioekonomickou úroveň dané lokality. Zároveň je sektor stavebnictví a bytové výstavby citlivý na celkovou kondici ekonomiky. V období 2009–2013 je patrný pokles počtu dokončených bytů především v oblasti města Zlín, Zlínské aglomerace i Zlínského kraje. V případě zázemí Zlína byl pokles bytové výstavby v uvedeném období mírný. Pokles bytové výstavby v tomto období zapříčinila mj. ekonomická recese. Od roku 2013, kdy dochází k oživení ekonomiky, se trend obrací a počet dokončených bytů zaznamenává nárůst. V roce 2019 bylo ve Zlínské aglomeraci dokončeno 360 bytů, z toho ve městě Zlín 217 a v zázemí Zlína 143. V roce 2018 předstihl počet dokončených bytů v přepočtu na počet obyvatel ve městě Zlín oblast zázemí Zlína.

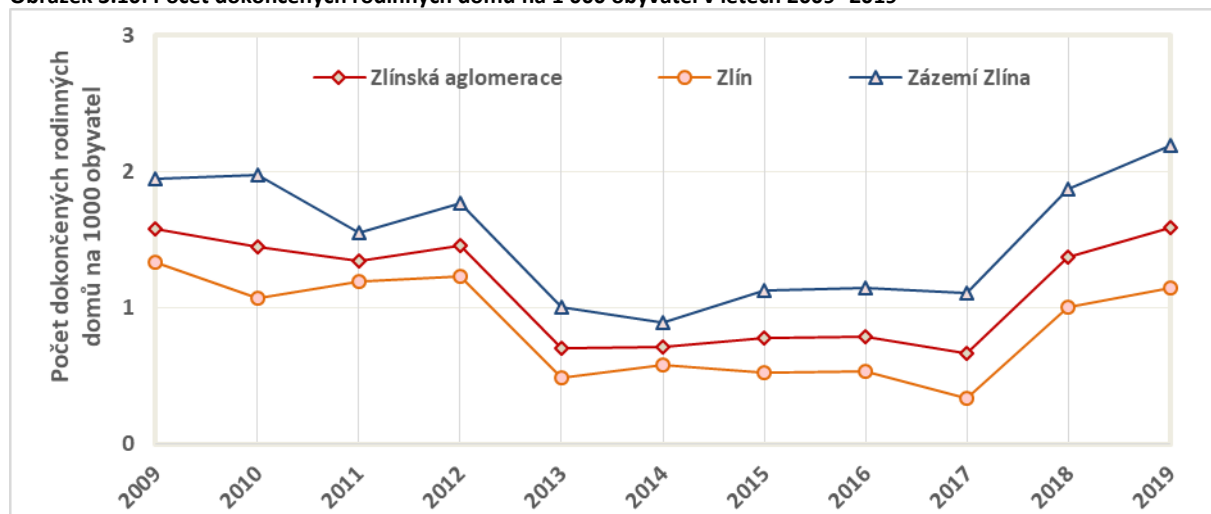
Obrázek 3.9: Počet dokončených bytů na 1 000 obyvatel v letech 2009–2019

Zdroj: ČSÚ (2020b): Územně analytické podklady

Vývoj výstavby rodinných domů procházel podobným trendem, avšak s nižší intenzitou výkyvů. Na rozdíl od velkých developerských projektů výstavby hromadného bydlení ve městech je výstavba rodinných domů v menší míře ovlivňována ekonomickou nestabilitou. V roce 2019 bylo ve Zlínské aglomeraci dokončeno 207 bytů v rodinných domech, z toho 86 ve Zlíně a 121 v zázemí Zlína. Vyšší intenzity dosahuje výstavba rodinných domů v oblasti zázemí Zlína. Intenzita výstavby rodinných domů v roce 2019 přibližně odpovídá hodnotám z roku 2009.

Obrázek 3.10: Počet dokončených rodinných domů na 1 000 obyvatel v letech 2009–2019

Zdroj: ČSÚ (2020b): Územně analytické podklady

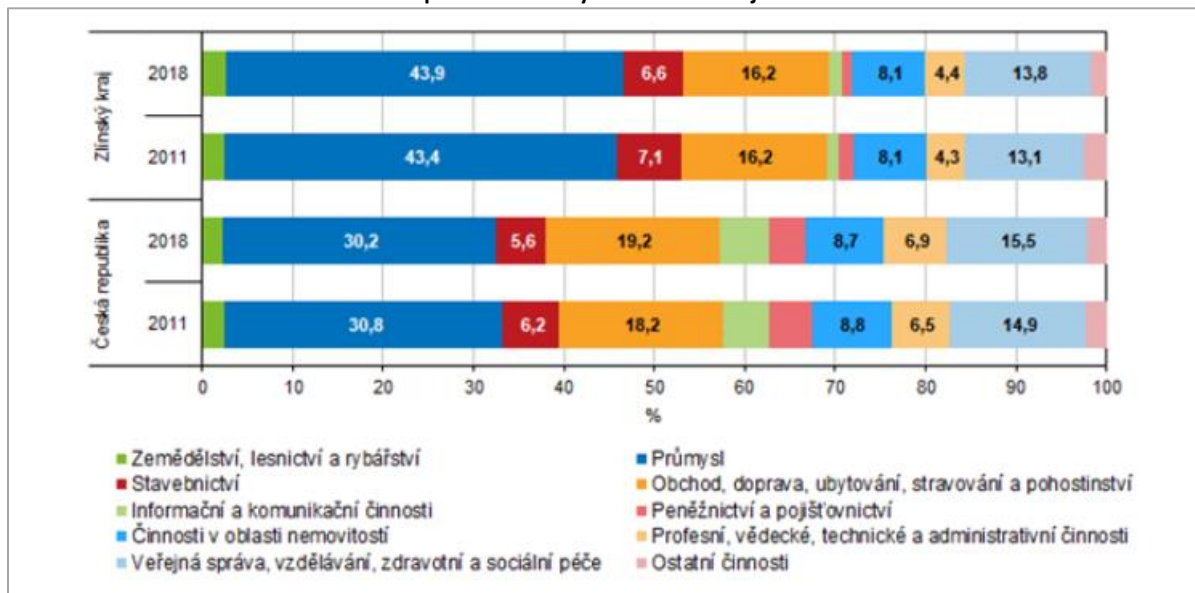
3.1.1.3 Ekonomika a hospodářství

Zlínská aglomerace je významným ekonomickým centrem Zlínského kraje vyznačující se vysokou koncentrací ekonomických aktivit a pracovních míst. S ohledem na dostupnost dat za územní celky je nejprve popsán ekonomický charakter a ekonomická výkonnost Zlínského kraje, s přihlédnutím na situaci ve Zlínské aglomeraci. V další části je analyzován vývoj rozložení pracovních míst, podnikatelské aktivity a nezaměstnanosti již za území Zlínské aglomerace. Podrobnější informace k rozvoji znalostní ekonomiky založené na aplikaci poznatků vědy a výzkumu jsou obsaženy v kapitole 3.1.4.2 *Věda, výzkum a inovace*.

Zlínská aglomerace má od počátku 20. století bohatou průmyslovou minulost spojenou především s působením firmy Baťa v regionu, která iniciovala intenzivní průmyslový rozvoj na ose Zlín – Otrokovice – Napajedla. Nadprůměrný podíl sektoru průmyslové výroby na tvorbě hrubé přidané hodnoty si Zlínský kraj zachovává dodnes. Průmyslový potenciál Zlínského kraje tvoří především podniky zpracovatelského průmyslu, kterých je 15 % z registrovaných subjektů celkem. Hospodářský potenciál Zlínského kraje je založen na existenci klíčových firem působících v plastikářském a gumárenském průmyslu, ve strojírenství, elektronice a elektrotechnice, ve výrobě nábytku, stavebnictví a potravinářství. Ekonomika Zlínského kraje je zároveň poměrně silně orientovaná na export, je tedy zranitelnější vůči globálním výkyvům ekonomické výkonnosti.¹³

Průmysl, těžba a dobývání, tedy sekundární sektor, se podílí na hrubé přidané hodnotě kraje 43,9 % a je nad republikovým průměrem ČR a rovněž také nad průměrem ostatních krajů bez započtení hl. m. Prahy (protože Praha ve struktuře Hrubé přidané hodnoty (HPH) ČR značně zvyšuje podíl odvětví terciární sféry). Ve sledovaném období zastoupení průmyslu na tvorbě HPH ještě posílilo. Také podíl stavebnictví je ve Zlínském kraji vyšší než činí celostátní průměr za kraje, naopak výrazně nižší je podíl terciární sféry (sektor služeb). Srovnání sektorové struktury ekonomiky Zlínského kraje nabízí graf na obrázku níže.

Obrázek 3.11: Odvětvová struktura hrubé přidané hodnoty ve Zlínském kraji a ČR

Zdroj: ČSÚ (2019b): *Statistická ročenka Zlínského kraje 2019*

Struktura hrubé přidané hodnoty podle odvětví ve Zlínském kraji poukazuje, že v roce 2017 vzniklo 52 % hrubé přidané hodnoty v sektoru průmyslu a stavebnictví, 45 % v sektoru služeb a pouze necelá 3 % v sektoru zemědělství. Dlouhodobý vývoj hrubé přidané hodnoty v jednotlivých odvětvích indikuje,

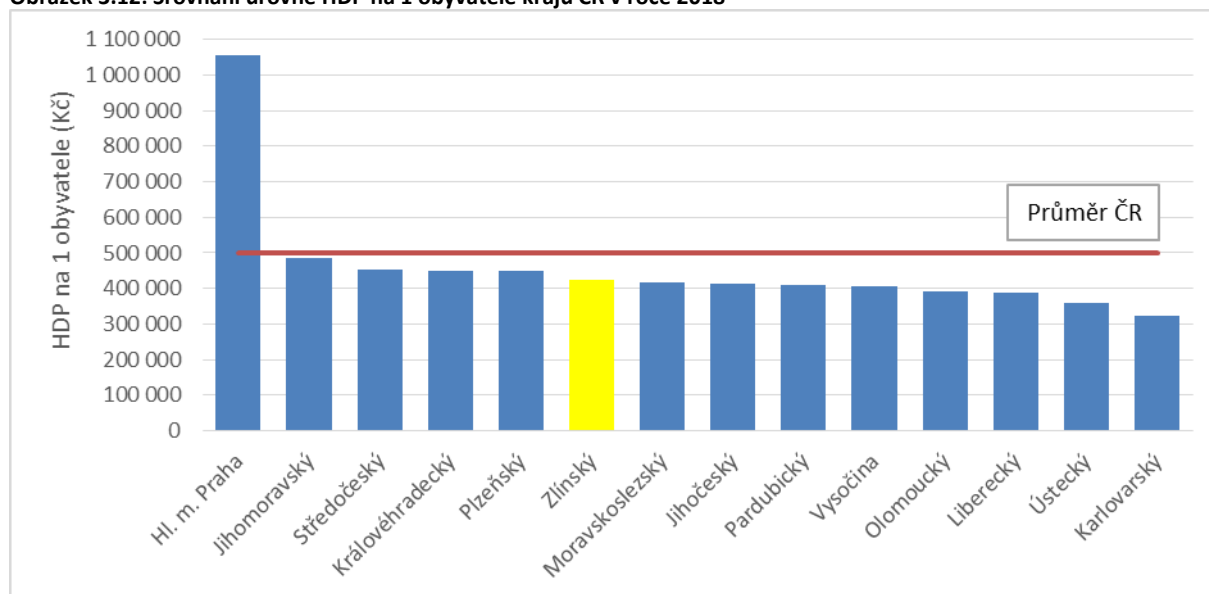
¹³ Zlínský kraj (2019b): *Strategie rozvoje Zlínského kraje 2030*

že podíl průmyslu a stavebnictví bude ve Zlínském kraji pravděpodobně i nadále růst na úkor služeb.¹⁴ Specifické sektorové struktury ekonomiky Zlínského kraje odpovídá i dlouhodobě vyšší podíl zaměstnanců pracujících v sektoru průmyslu a stavebnictví ve srovnání s průměrem ČR.

Ekonomická výkonnost

Zlínská aglomerace je v rámci Zlínského kraje oblastí vysoké koncentrace ekonomických a průmyslových aktivit. Zlínský kraj se v roce 2018 podílel 4,7 % na HDP České republiky. V mezikrajském srovnání úrovně HDP na 1 obyvatele je tak Zlínský kraj na šesté pozici. Od roku 2014 dochází ve všech krajích k oživení ekonomického růstu po období recese.

Obrázek 3.12: Srovnání úrovně HDP na 1 obyvatele krajů ČR v roce 2018

Zdroj: ČSÚ (2020a): Srovnání krajů v České republice – 2019

Tabulka 3.1: Vybrané ukazatele z regionálních účtů za jednotlivé kraje v běžných cenách

Území /rok	HDP celkem (mil. Kč)	HDP na 1 obyvatele (Kč)	HDP na 1 zaměstnaného (Kč)	THFK na 1 obyvatele (Kč)	ČDDD na 1 obyvatele (Kč)
	2018	2018	2018	2017	2018
Česká republika	5 323 556	500 973	982 547	118 067	246 366
Hl. m. Praha	1 374 989	1 056 761	1 437 853	310 048	324 945
Středočeský	617 153	453 456	999 741	121 114	258 543
Jihočeský	265 273	413 901	851 796	82 989	231 935
Plzeňský	262 067	449 822	924 826	83 121	241 244
Karlovarský	95 589	323 718	686 786	67 911	228 396
Ústecký	294 578	358 988	795 821	94 483	215 963
Liberecký	170 809	386 789	859 148	75 476	227 430
Královéhradecký	248 273	450 841	932 054	82 783	242 462
Pardubický	213 171	410 635	847 824	88 968	233 795
Vysočina	206 401	405 488	835 659	85 412	242 580
Jihomoravský	575 378	485 662	949 923	95 382	242 593
Olomoucký	248 499	392 855	798 670	81 924	223 438
Zlínský	247 643	424 876	856 893	94 275	228 451
Moravskoslezský	503 733	418 263	882 306	84 272	223 165

Zdroj: ČSÚ (2020a): Srovnání krajů v České republice – 2019

Pozn.: THFK - Tvorba hrubého fixního kapitálu; ČDDD - Čistý disponibilní důchod domácnosti

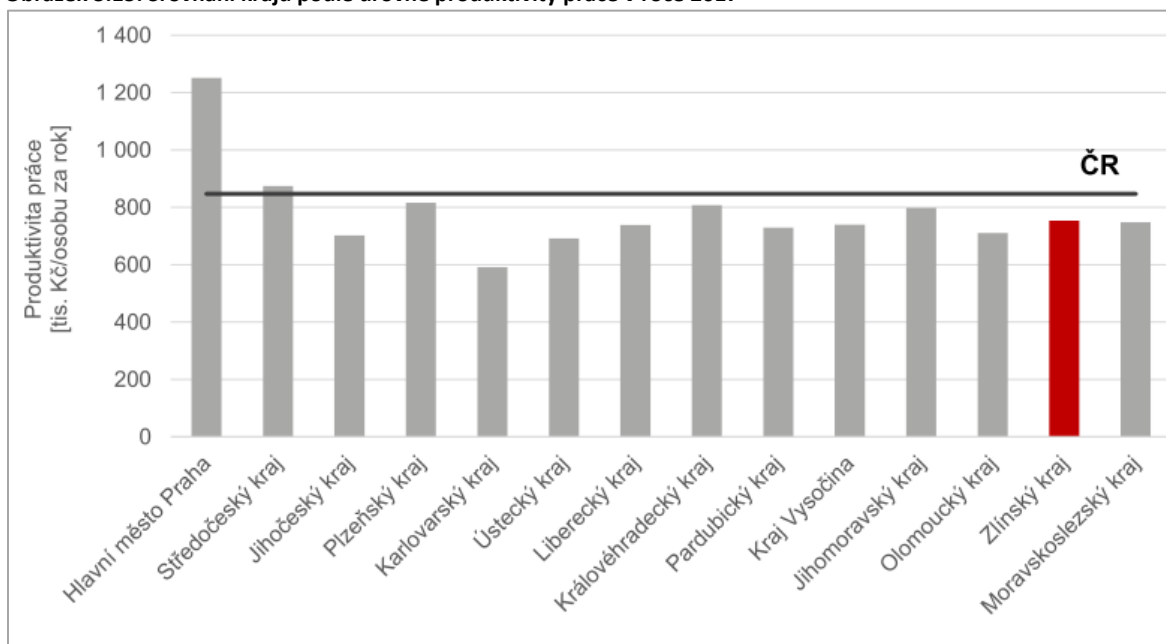
¹⁴ Trexima, 2019

Z hlediska struktury HDP je pro budoucí vývoj významná investiční aktivita regionu, tj. tvorba hrubého fixního kapitálu (THFK). Investice vyjádřené tvorbou hrubého fixního kapitálu dosáhly v roce 2017 na území Zlínského kraje hodnoty 55 mld. Kč (v běžných cenách), což v mezikrajském srovnání řadí Zlínský kraj na 6. místo.

Proti roku 2014 se THFK v roce 2017 zvýšila o 9,6 %, zatímco na úrovni republiky nárůst představoval 15,3 %. Podíl Zlínského kraje na tvorbě hrubého fixního kapitálu se v letech 2016 a 2017 pohyboval na 4,4 %. Tvorba hrubého fixního kapitálu na obyvatele v roce 2014 dosahovala 83,1 % celorepublikového průměru, v následujících letech klesala až pod 80% hranici. Míra investic vyjádřená podílem THFK k HDP (oba indikátory v běžných cenách) dosáhla na národní úrovni výše 24,9 % za rok 2016 a 24,8 % za rok 2017. Míra investic ve Zlínském kraji činila 23,0 % za rok 2016 a 23,1 % v roce 2017 a dlouhodobě se pohybuje pod republikovým průměrem.

V mezikrajském srovnání produktivity práce vypočtené jako podíl hrubé přidané hodnoty v běžných cenách a počtu zaměstnaných osob ve sledovaném regionu byla úroveň tohoto ukazatele v roce 2017 v případě Zlínského kraje mírně nižší než celorepublikový průměr (89 % celorepublikového průměru). Přesto Zlínský kraj patří mezi kraje s vyšší úrovní produktivity práce. Zároveň platí, že úroveň mezd je ve Zlínském kraji dlouhodobě nízká. Průměrný čistý roční peněžní příjem domácností je v mezikrajském srovnání ve Zlínském kraji nejnižší.¹⁵

Obrázek 3.13: Srovnání krajů podle úrovně produktivity práce v roce 2017

Zdroj: Trexima (2019): Produktivita práce a úroveň odměňování ve Zlínském kraji

Pozn.: Produktivita práce byla vypočtena jako podíl hrubé přidané hodnoty v běžných cenách a počtu zaměstnaných osob ve sledovaném regionu.

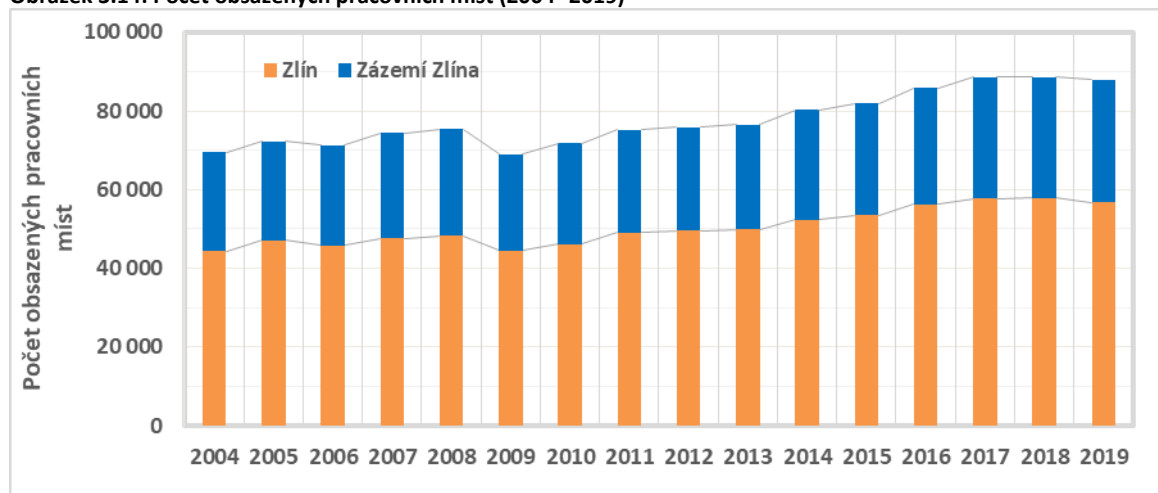
Rozložení pracovních míst

Počet obsazených pracovních míst zázemí Zlína je ve srovnání s městem Zlín dlouhodobě přibližně třetinový. V posledních letech dochází k nárůstu počtu obsazených pracovních míst vzhledem k minimální míře nezaměstnanosti. Ve vývoji je patrný pokles způsobený ekonomickou recesí v roce

¹⁵ ČSÚ (2020c), Průměrný čistý roční peněžní příjem domácností ve Zlínském kraji činil v roce 2019 v přepočtu na osobu 183,1 tis. Kč

2009. Celkový počet obsazených pracovních míst ve Zlínské aglomeraci k roku 2019 činil téměř 90 000. Ve srovnání s rokem 2004 tedy počet obsazených pracovních míst vzrostl o necelých 20 000.

Obrázek 3.14: Počet obsazených pracovních míst (2004–2019)

Zdroj: MF (2019): Vyhláška č. 219/2019 Sb. o procentním podílu jednotlivých obcí na částech celostátního hrubého výnosu daně z přidané hodnoty a daní z příjmů

Ve srovnání let 2009 a 2019 vzrostl počet obsazených pracovních míst ve městě Zlíně o 27,6 %, nárůst pracovních míst v zázemí je ovlivněn především nárůstem pracovních míst v dalších střediscích aglomerace, a to v Otrokovicích (stejný jako ve Zlíně) a ve Vizovicích (nárůst o 50,5 %). Tempo růstu počtu pracovních míst v aglomeraci předčilo Zlínský kraj, který zaznamenal ve stejném období nárůst o 24,6 %. Uvedený vývoj dokládá rostoucí míru ekonomické aktivity a kapacity pracovních míst jak v centru aglomerace, tak v oblasti zázemí Zlína.

Tabulka 3.2: Vývoj počtu obsazených pracovních míst mezi lety 2009 až 2019

	Počet obsazených míst		Změna		Podíl ve Zlínské aglomeraci	
	2009	2019	Absolutně	Relativně (%)	2009	2019
Zlínská aglomerace	69 285	88 558	19 273	+27,8 %	100 %	100 %
z toho						
Zlín	44 554	56 834	12 280	+27,6 %	64,3 %	64,2 %
zázemí Zlína	24 731	31 724	6 993	+28,3 %	35,7 %	35,8 %
Zlínský kraj	225 630	281 867	56 237	+24,9 %		

Zdroj: MF (2019): Vyhláška č. 219/2019 Sb. o procentním podílu jednotlivých obcí na částech celostátního hrubého výnosu daně z přidané hodnoty a daní z příjmů

Podnikatelská aktivita

V období let 2014 až 2019 lze zaznamenat nárůst intenzity podnikatelské aktivity jak na území Zlínské aglomerace, tak v samotné Zlínské aglomeraci. Počet ekonomických subjektů se zjištěnou aktivitou evidovaných v registru ekonomických subjektů (RES) vzrostl ve Zlínské aglomeraci mezi lety 2014 a 2019 o 2,23 % na 18 935 subjektů. Podnikatelská aktivita ve městě Zlín je vyšší (157,6 ekonomicky aktivních subjektů na 1 000 obyvatel) než v případě zázemí Zlína (128,75), jejíž hodnoty jsou srovnatelné s průměrem Zlínské aglomerace (128,95). Na území města Zlína bylo v roce 2019 evidováno 11 810 ekonomických subjektů.

Podle druhu převažující ekonomické činnosti byly ve Zlínské aglomeraci v roce 2019 nejvíce zastoupeny firmy v oborech průmyslu, velkoobchodu a maloobchodu a stavebnictví. Rozhodující právní formou byly fyzické osoby – živnostníci podnikající dle živnostenského zákona. Jejich podíl na celkovém počtu registrovaných subjektů činí 73,6 % v roce 2019. Další vysoké zastoupení měly obchodní společnosti,

kteří se podílí 12,0 % na celkovém počtu registrovaných subjektů.¹⁶ Tabulka uvedená níže zobrazuje srovnání vývoje podnikatelské aktivity v oblasti Zlínské aglomerace.

Tabulka 3.3: Vývoj míry podnikatelské aktivity ve Zlínské aglomeraci v letech 2014 až 2019

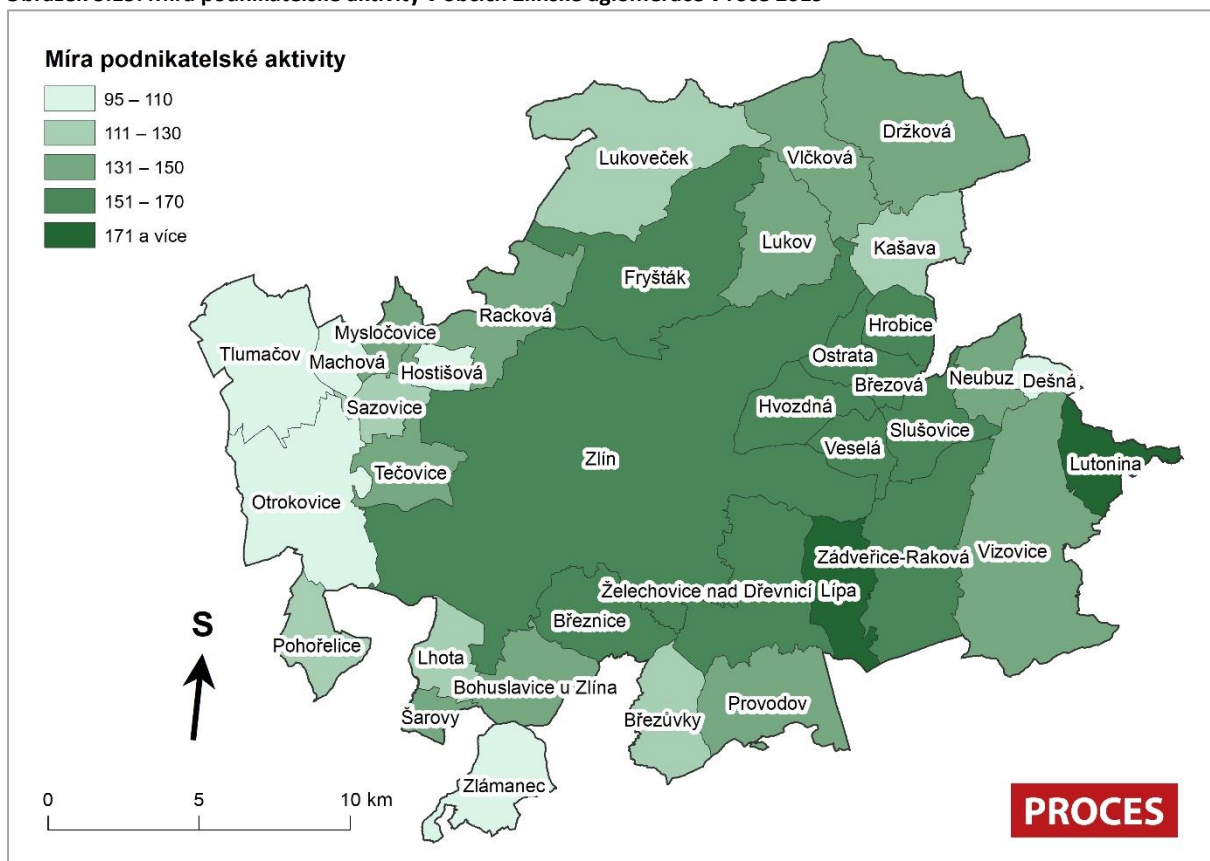
		Počet ekonomicky aktivních subjektů		Změna (2019–2014)		Míra podnikatelské aktivity*	
		2014	2019	Absolutní	Relativní (%)	2014	2019
Zlínská aglomerace		18 538	18 935	397	2,14%	142,53	145,35
z toho	Zlín	11 552	11 810	258	2,23%	153,80	157,60
	zázemí Zlína	6 986	7 125	139	1,99%	127,12	128,75
Zlínský kraj		73 096	75 118	2 022	2,77%	124,89	128,95

Zdroj: ČSÚ (2020d): Data pro Místní akční skupiny (MAS)

Pozn.: Míra podnikatelské aktivity je vypočtena jako podíl ekonomických subjektů se zjištěnou aktivitou k celkovému počtu obyvatel dané územní jednotky.

Na následující mapě je uvedena míra podnikatelské aktivity v obcích Zlínské aglomerace v roce 2019. Ze srovnání je patrná vysoká míra podnikatelské aktivity ve Zlíně a v navazujících obcích ležících východně od města Zlín, naopak relativně nižší míra podnikatelské aktivity je registrována v západní části aglomerace (Otrokovice, Tlumačov). V celostátním srovnání je však intenzita podnikatelské aktivity v okrese Zlín nadprůměrná.¹⁷

Obrázek 3.15: Míra podnikatelské aktivity v obcích Zlínské aglomerace v roce 2019

Zdroj: ČSÚ (2020d): Data pro Místní akční skupiny (MAS)

Pozn.: Míra podnikatelské aktivity je vypočtena jako podíl ekonomických subjektů se zjištěnou aktivitou k celkovému počtu obyvatel dané územní jednotky.

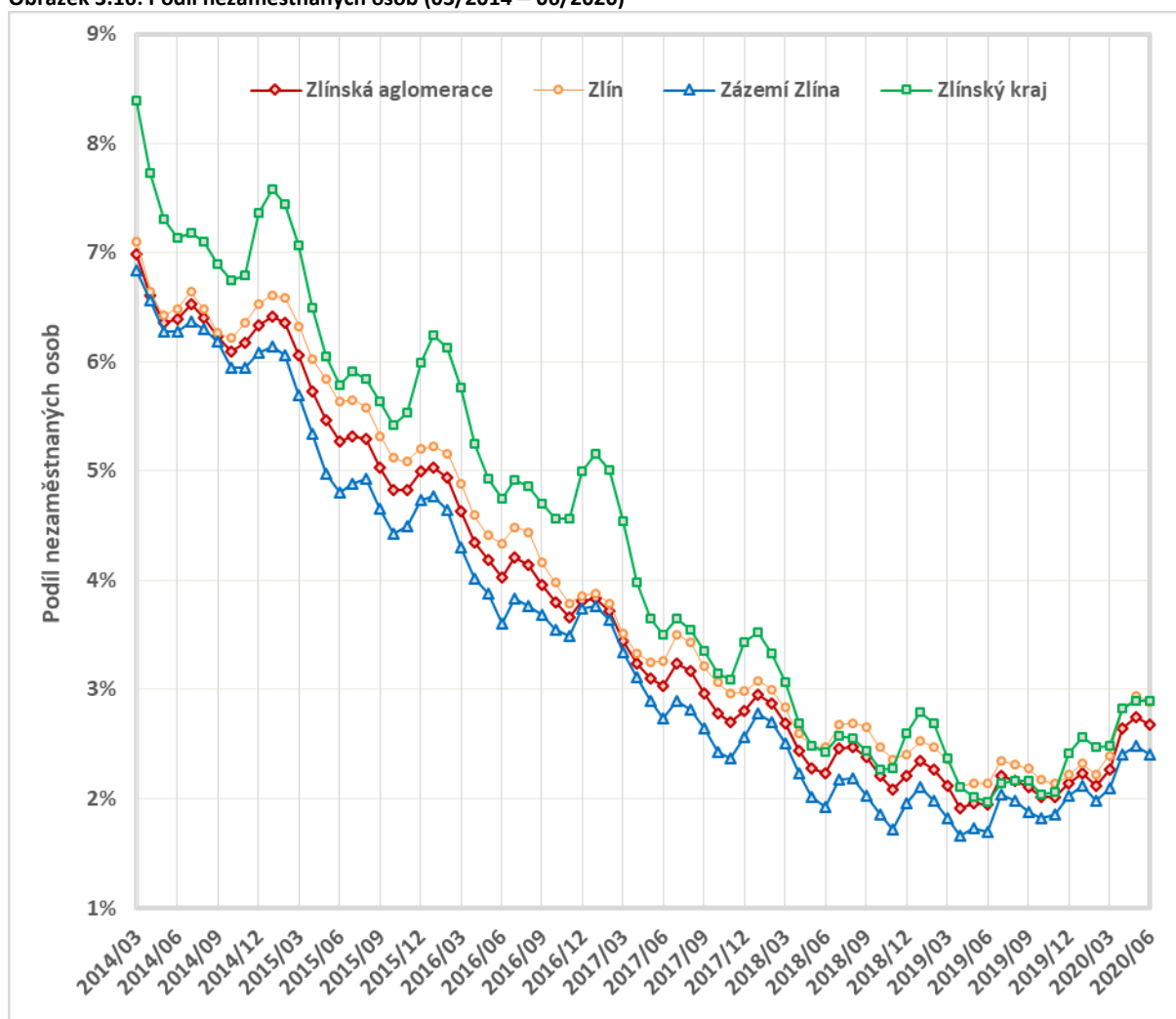
¹⁶ ČSÚ (2020c): Základní tendence demografického, sociálního a ekonomického vývoje Zlínského kraje 2019

¹⁷ ČSÚ (2020c): Základní tendence demografického, sociálního a ekonomického vývoje Zlínského kraje 2019

Nezaměstnanost

Podíl nezaměstnaných osob¹⁸ klesl z přibližně 7 % v prvním čtvrtletí roku 2014 na přibližně 2 % na konci roku 2019. V první polovině roku 2020 pak v analyzovaném území dochází rovnoměrně k mírnému nárůstu podílu nezaměstnaných osob v důsledku ekonomických dopadů krize způsobené Covid-19, jejíž celkové dopady na stav ekonomiky a nezaměstnanost se mohou projevit v delším časovém horizontu. Koncentrace ekonomických aktivit, veřejných a vzdělávacích institucí v jádru Zlínské aglomerace příznivě ovlivňuje nezaměstnanost v širším zázemí aglomerace, především v závislosti na dopravní dostupnosti z hlediska časové i finanční náročnosti. Podíl nezaměstnaných osob je vždy sledován čtvrtletně a odhaluje vliv sezónní práce a s tím spojené zvýšené míry nezaměstnanosti, která se nejvíce projevuje ve čtvrtém čtvrtletí roku. Podíl nezaměstnaných osob je dlouhodobě nižší v oblasti zázemí Zlína, na čemž se může podílet trend rezidenční suburbanizace, tedy preference bydlení v širším zázemí města především mladými, ekonomicky aktivními osobami.

Obrázek 3.16: Podíl nezaměstnaných osob (03/2014 – 06/2020)

Zdroj: MPSV (2020)

¹⁸Podíl nezaměstnaných osob vyjadřuje podíl dosažitelných uchazečů o zaměstnání ve věku 15 až 64 let ze všech obyvatel ve stejném věku. Tento ukazatel je využíván od ledna 2013 a nahradil do té doby zveřejňovanou míru registrované nezaměstnanosti, která poměřovala všechny dosažitelné uchazeče o zaměstnání pouze k ekonomicky aktivním osobám (ČSÚ, 2012).

3.1.1.4 Dílčí shrnutí

Hlavní zjištění

- Po poklesu počtu obyvatel v 90. letech je populace Zlínské aglomerace od roku 2005 poměrně stabilní.
- Období 90. let a prvního desetiletí 21. století je zároveň charakteristické poklesem podílu počtu obyvatel města Zlína ve vztahu k oblasti zázemí Zlína a projevem trendu rezidenční suburbanizace. V posledním desetiletí je však vzájemný poměr oblasti jádra a zázemí aglomerace vcelku stabilní.
- Mezi lety 2009 a 2019 se podíl obyvatel města Zlína starších 65 let zvýšil přibližně o 5 % na současných 23 %.
- Ve srovnání města Zlín a oblasti zázemí Zlína je populace města Zlín v průměru starší, nicméně i oblast zázemí Zlína stárne srovnatelným tempem.
- Zlínská aglomerace je díky své průmyslové tradici územím s vysokou koncentrací ekonomických aktivit a centrem zaměstnanosti.
- Vedle tradičně silných průmyslových odvětví (strojírenství, výroba plastů, gumárenství, elektrotechnika) se ve Zlínské aglomeraci rozvíjí ekonomika s vyšší přidanou hodnotou v oblasti kreativního průmyslu nebo aplikovaného výzkumu ve spolupráci soukromých firem s výzkumnými ústavy Univerzity Tomáše Bati.
- V posledních letech docházelo v souvislosti s příznivou ekonomickou situací k postupnému snižování míry nezaměstnanosti, která v roce 2019 dosáhla hodnoty 2 %.

3.1.2 Udržitelná doprava

Udržitelná doprava – Propojená a dobře dostupná aglomerace: Doprava je klíčovým průřezovým tématem Zlínské aglomerace. Obecným problémem je rostoucí trend automobilizace a nárůst intenzity automobilové dopravy, která způsobuje fragmentaci městského prostoru, zvyšuje nároky na parkovací místa, snižuje kvalitu života v důsledku znečištění ovzduší a hlukové zátěže a odráží se na rostoucím počtu dopravních nehod. Podpora udržitelných forem městské mobility je tak nezbytná. Rozvoj a modernizace klíčové dopravní infrastruktury, který přispěje k integraci Zlínské aglomerace do národní a mezinárodní sítě dopravních tras, jsou základními předpoklady dalšího rozvoje. K významným plánovaným projektům rozvoje dopravní infrastruktury patří výstavba komunikace D49 nebo modernizace železniční trati č. 331.

V oblasti veřejné dopravy disponuje Zlínská aglomerace integrovaným systémem městské hromadné dopravy, která spojuje města Zlín a Otrokovice. Integrace veřejné dopravy existuje však pouze na základní úrovni, vyšší míra integrace a podpora propojení s dalšími módy dopravy jsou z hlediska podpory udržitelné mobility nezbytná. Důležité je zajištění kvalitní dopravní obslužnosti i v oblasti zázemí Zlínské aglomerace. Stav hlavních dopravních terminálů veřejné dopravy – autobusového a vlakového nádraží ve Zlíně nebo železničního nádraží ve Vizovicích nevyhovuje současným požadavkům, avšak očekává se revitalizace zmíněných nádraží v souvislosti s modernizací železniční trati č. 331. Pro rozvoj cyklistické dopravy je nezbytná bezpečná a funkční síť cyklostezek a cyklotras. V současné době nejsou cyklotrasy zcela funkčně propojeny, spojení některých větších obcí s centrem aglomerace je problematické – například v případě Fryštáku. Příležitostí pro rozvoj udržitelné městské mobility je realizace klíčových dopravních staveb vedoucí ke snížení intenzity automobilové dopravy v sídlech, efektivní veřejná doprava s návazností na ostatní dopravní módy dopravy, podpora bezmotorové dopravy (cyklodoprava) spolu se zajištěním kvalitní a bezpečné sítě cyklistických a pěších tras.

Relevantní strategické dokumenty využité pro zhodnocení současného stavu v oblasti **dopravy**:

- Městský úřad Otrokovice (2018): Strategie bezpečnosti silničního provozu města Otrokovice na období 2018–2025
- Městský úřad Otrokovice (2019b): Plán udržitelné městské mobility města Otrokovice
- Statutární město Zlín (2015a): Integrovaný plán rozvoje území Zlín pro období 2014–2020
- Statutární město Zlín (2015b): Generel dopravy pro město Zlín
- Statutární město Zlín (2018): SUMF – Strategický rámec pro rozvoj veřejné dopravy
- Zlínský kraj (2010): Aktualizace Generelu dopravy Zlínského kraje
- Zlínský kraj (2012): Strategie bezpečnosti silničního provozu Zlínského kraje na období 2012–2020

- Zlínský kraj (2019a): Koncepce rozvoje cyklistiky na území Zlínského kraje
- Zlínský kraj (2019b): Strategie rozvoje Zlínského kraje 2030
- Zlínský kraj (2019d): Koncepce rozvoje kolejové dopravy Zlínského kraje

3.1.2.1 Dopravní dostupnost

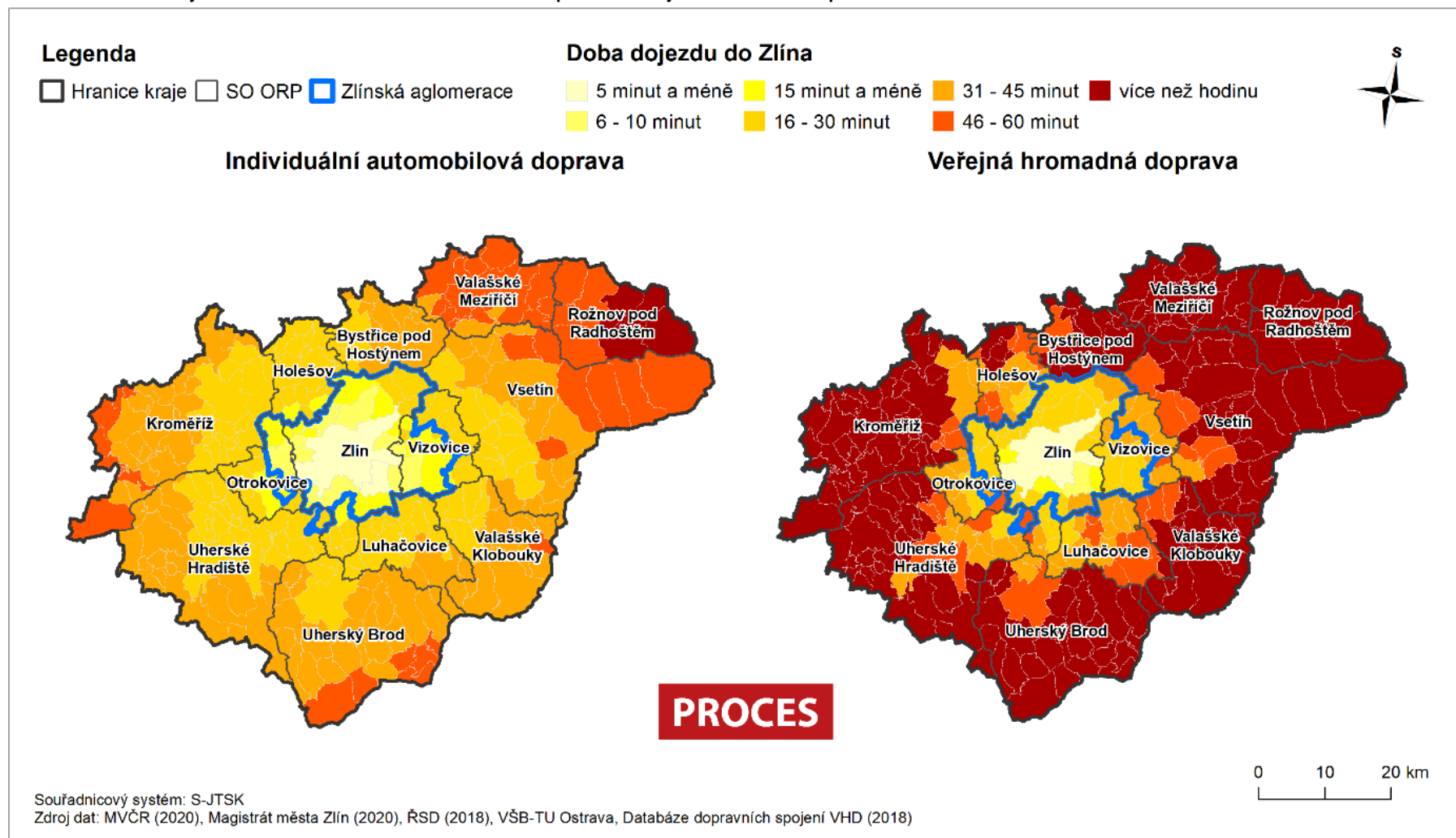
Samotné město Zlín leží stranou hlavních silničních a železničních tras. V rámci Zlínské aglomerace má nejlepší polohu vůči síti rychlostních silnic a tranzitních železnic město Otrokovice, se kterým je Zlín propojen jednotným systémem městské hromadné dopravy. Po dostavbě úseku dálnice D55 z křižovatky s dálnicí D1 u Hulína k Otrokovícím v roce 2010 došlo k napojení Zlína na dálniční síť a jeho spojení s Brnem je tak výrazně urychleno (cca 1 hod.), časově dostupnější jsou rovněž Praha, Ostrava a Olomouc (rychlost spojení do posledních dvou jmenovaných měst se zvýší po dostavbě posledních etap výstavby dálnice D1 v Přerově mezi Přerovem a Říkovici, které by měla být podle harmonogramu ŘSD uvedeny do provozu v roce 2024). Zásadním rozvojovým předpokladem Zlínské aglomerace je další zkvalitnění připojení na dálniční síť prostřednictvím realizace plánovaných komunikací D55 v úseku Otrokovice – Staré Město u Uherského Hradiště (v současné době již probíhá výstavba některých úseků) a D49 v úseku Hulín – Fryšták – Vizovice – Horní Lideč – Slovensko (ve fázi intenzivních příprav). Dostupnost města Zlín železniční dopravou je v současnosti nevyhovující – k jejímu zkvalitnění a ke zlepšení veřejné dopravy v rámci Zlínské aglomerace přispěje plánovaná modernizace železniční trati Otrokovice – Vizovice.

Dopravní dostupnost centra Zlínské aglomerace – města Zlín z oblasti zázemí Zlína i vzdálenějších částí Zlínského kraje zobrazuje mapa na následující straně. Dopravní dostupnost města Zlín ze zázemí Zlínské aglomerace formou individuální automobilové dopravy (IAD) je dobrá, z většiny obcí v zázemí trvá cesta automobilem na území města Zlín za předpokladu klidné dopravní situace do 15 minut, v případě obcí v severovýchodní části aglomerace do 30 minut. Také dostupnost centra aglomerace z oblasti zázemí Zlína formou veřejné hromadné dopravy (VHD) je poměrně dobrá, ze vzdálenějších obcí v okrajových částech aglomerace (severním okraj SO ORP Zlín, obce v SO ORP Vizovice) je dostupnost pochopitelně časově náročnější nicméně do limitu 30 minut. Zejména u obcí, které nejsou obsluhované městskou hromadnou dopravou (MHD) Zlín-Otrokovice, je však frekvence spojů VHD obecně nízká (především v časech mimo dopravní špičku).

Jako problematické se jeví lokalizace průmyslové zóny Zlín-Přiluky a terminálu kontejnerové nákladní dopravy v obci Lípa východně od města Zlín. Současné nevyhovující dopravní napojení průmyslové zóny na navazující síť dopravních komunikací je v rámci připravovaného projektu plánováno dále zkvalitnit – konkrétně je připravován projektový záměr nového silničního napojení na komunikaci I/49 včetně přemostění železniční trati a řeky Dřevnice. Nicméně současný stav způsobuje nadměrnou zátěž komunikace I/49 nákladní dopravou. Situaci výhledovělepší plánovaná výstavba dálnice D/49 v úseku Hulín – Fryšták – Lípa, která bude sloužit jako obchvat Zlína pro dopravu směřující východním směrem. Dle informací ŘSD je uvedení tohoto úseku do provozu v současné době plánováno na rok 2028.¹⁹

¹⁹ ŘSD (2020): *Dálnice D49 Fryšták – Lípa, informační leták, stav k 06/2020*

Obrázek 3.17: Doba dojezdu do Zlína individuální automobilovou dopravou a veřejnou hromadnou dopravou

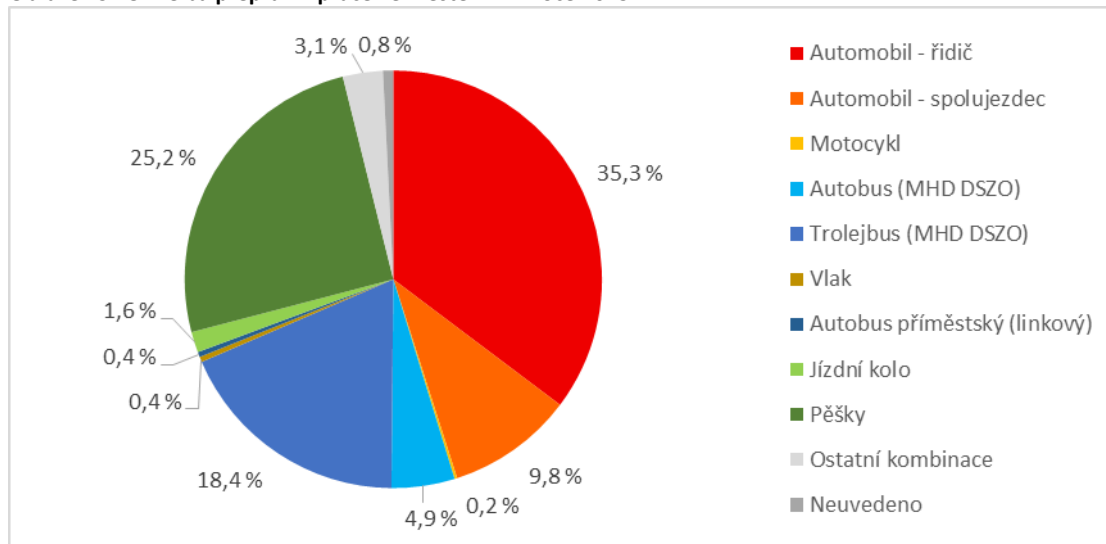

Pozn.: V případě veřejné hromadné dopravy byla hodnocena data z roku 2018, která nejsou ovlivněna důsledky omezení veřejné dopravy v roce 2020 způsobené epidemií COVID-19

3.1.2.2 Dělbá přepravní práce

Strategické dokumenty věnující se rozvoji udržitelné dopravy a mobility ve městech Zlín (2015)²⁰ a Otrokovice (2019)²¹ uvádí vlastní šetření dělby přepravní práce na území zmíněných měst.

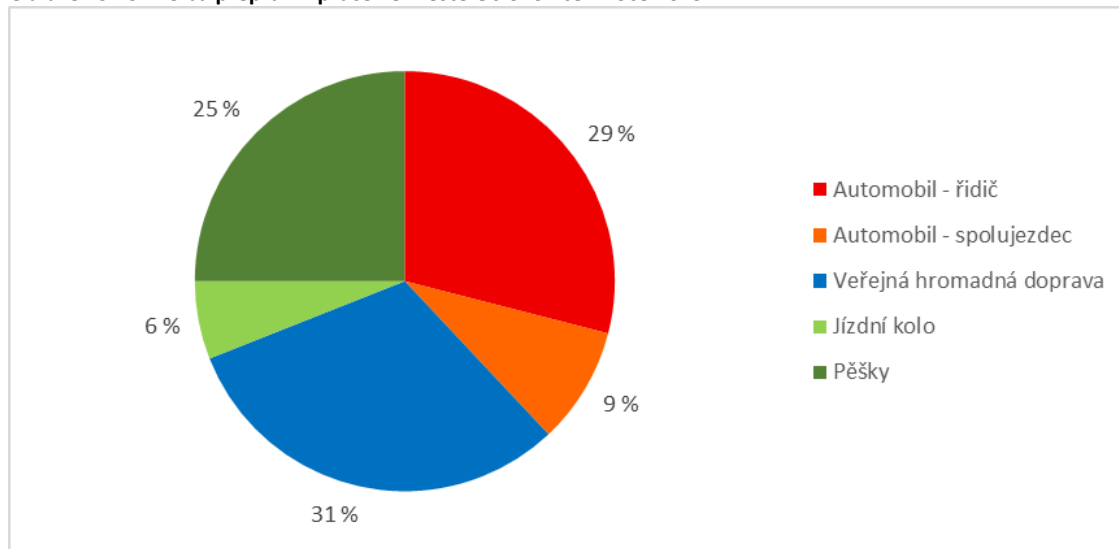
Obrázek 3.18: Dělbá přepravní práce ve městě Zlín v roce 2015

Zdroj: Statutární město Zlín (2015b): *Generel dopravy pro město Zlín*

Individuální automobilová doprava byla v hodnocených letech zastoupena v případě Zlína v souhrnu ve 45 %, v případě Otrokovic ve 38 %. Souhrnný podíl bezmotorové (pěší a cyklistické) dopravy a veřejné hromadné dopravy činil ve Zlíně 51 %, v případě Otrokovic pak 62 %. Vysoký podíl individuální automobilové dopravy odráží trend rostoucí automobilizace.

Obrázek 3.19: Dělbá přepravní práce ve městě Otrokovice v roce 2019

Zdroj: Městský úřad Otrokovice (2019b): *Plán udržitelné městské mobility města Otrokovice*

²⁰ Statutární město Zlín (2015b): *Generel dopravy pro město Zlín*

²¹ Městský úřad Otrokovice (2019b): *Plán udržitelné městské mobility města Otrokovice*

3.1.2.3 Silniční doprava

Po dostavbě úseku dálnice D55 z křižovatky s dálnicí D1 u Hulína k Otrokovicím v roce 2010 došlo k napojení Zlína na dálniční síť a jeho spojení s Brnem je tak výrazně urychleno (cca 1 hod.), časově dostupnější jsou rovněž Praha, Ostrava a Olomouc (rychlost spojení do posledních dvou jmenovaných měst se zvýší po dostavbě posledních etap výstavby dálnice D1 v Přerově a mezi Přerovem a Říkovicemi, které by měla být podle harmonogramu ŘSD uvedeny do provozu v roce 2024).

Silnice D55/I55 jsou hlavními komunikacemi, které procházejí Zlínskou aglomerací v severo-j jižním směru. V oblasti Otrokovic, kudy prochází, je v současné době zhoršená dopravní situace vzhledem k nedokončenému obchvatu města z jihu. Veškerá doprava směřující do Zlína z tohoto směru tak prochází přetíženou komunikací I/55. Situaci zlepší zprovoznění budované JV části obchvatu města a dalších úseků tahu D55 ve směru Otrokovice – Staré Město u Uherského Hradiště, který převede tranzitní dopravu z intravilánu města (uvedení do provozu je plánováno na říjen 2021).

Hlavní silniční osa aglomerace ve směru východ-západ je pak tvořena silnicí I. třídy I/49. Tato silnice vede z Otrokovic (napojena na D55 v severním směru na Hulín a na I/55 v jižním směru na Uherské Hradiště) a pokračuje přes Vizovice, kde se rozdvouje na 2 směry: Horní Lideč a Vsetín (I/69). V centru Zlína se na silnici I/49 napojuje silnice 2. třídy II/490, která v severním směru spojuje Zlín s Fryštákem a Holešovem, v jižním pak s Uherským Brodem. Další zlepšení dopravní dostupnosti krajského města na národní dálniční síť a transevropskou dopravní síť (TEN-T) a zkvalitnění dopravního propojení se sousedním Slovenskem má přinést plánovaná dálnice D49 v úseku Hulín – Fryšták – Vizovice – Horní Lideč – Slovensko. Komunikace D49 by se tak stala klíčovou komunikací procházející územím aglomerace ve východo-západním směru a přispěla by ke snížení dopravní zátěže na v současnosti vytížené komunikaci I/49, která vedle centra Zlína a některé místní části (Malenovice, Louky, Prštné, Příluky) prochází přes řadu dalších obcí aglomerace (Želechovice nad Dřevnicí, Lípa, Zádveřice-Raková, Vizovice). Podle informací Ředitelství silnic a dálnic (ŘSD) by první úsek D49 (Hulín – Fryšták) měl být zprovozněn roku 2023, další úsek D49 (Fryšták – Lípa) pak roku 2028.²²

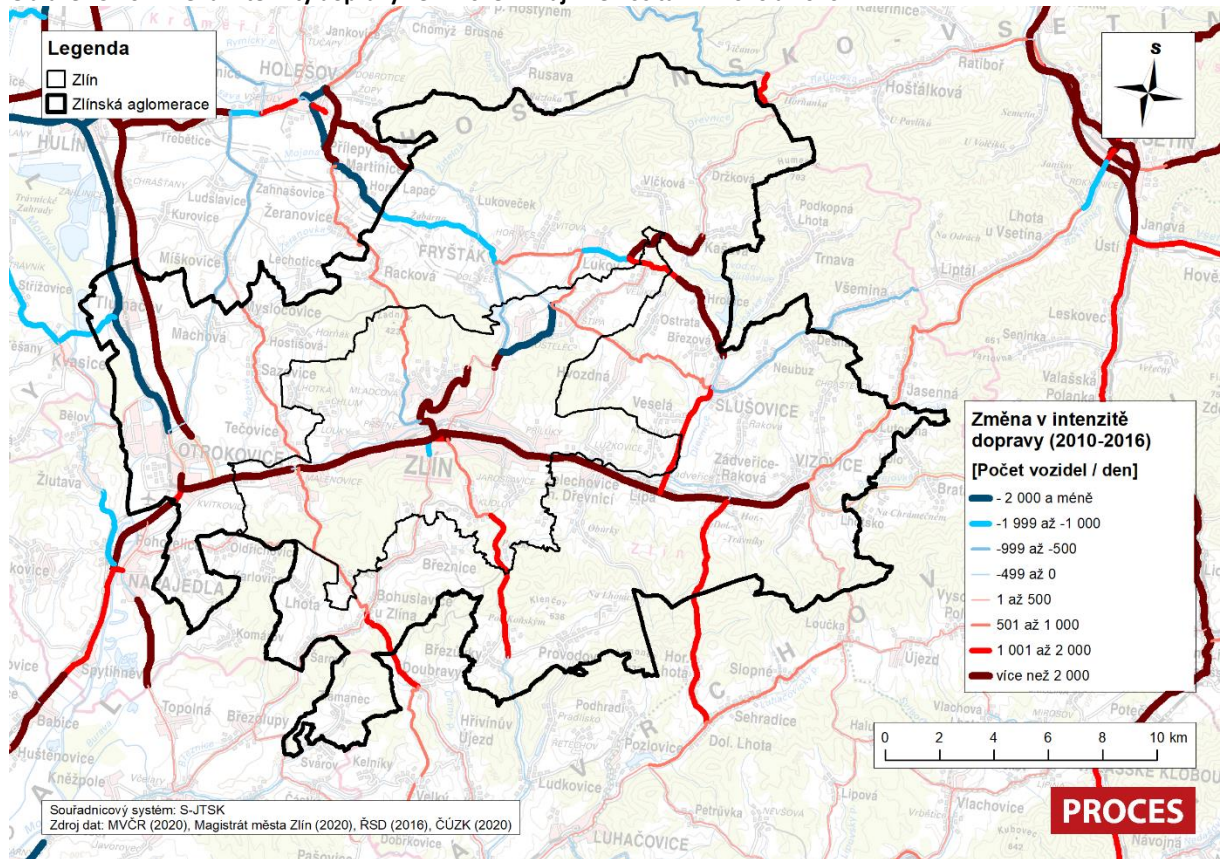
Obecným trendem vývoje dopravy posledních let je neustále se zvyšující automobilizace (zvyšování počtu aut v přepočtu na obyvatele²³), která přináší pro urbanizované oblasti řadu problémů (vyšší nároky na kapacitu dopravních tras, kapacitu parkování, znečištění ovzduší nebo hlukovou zátěž). Na mapě zobrazené níže je patrný nárůst intenzity automobilové dopravy v období let 2010–2016 na většině hlavních silničních komunikací procházejících územím aglomerace. Intenzita dopravy se značně zvýšila především na komunikaci I/49 v úseku Otrokovice – Vizovice, která zároveň prochází centrem Zlína, nebo silnici II/490 v centrální části města Zlín. Naopak je zřejmý pozitivní vliv zprovoznění komunikace D55, která přispěla ke snížení intenzity dopravy na komunikaci I/55 procházející obcemi Otrokovice a Tlumačov. Vůbec nejvyšší intenzita dopravy v rámci Zlínské aglomerace je podle sčítání dopravy z roku 2016 na silnici I/49, na úseku od Malenovic do centra města, kde denně projede 33,6 tis. vozidel, na komunikaci I/49 přijíždí směrem od Otrokovic do Zlína 24,1 tis. vozidel denně, z centra Zlína proudí směrem na Vizovice 19,9 tis. vozidel denně. Po silnici II/490 vedoucí ze Zlína do Fryštáku projede v úseku ulice Sokolská ve Zlíně 16,9 tis. vozidel denně. Silně vytížený je také úsek I/55 mezi Otrokovicemi a Napajedly, kde projede 18,9 tis. vozidel denně.²⁴

²² ŘSD (2020): *Dálnice D49 Fryšták – Lípa, informační leták, stav k 06/2020*

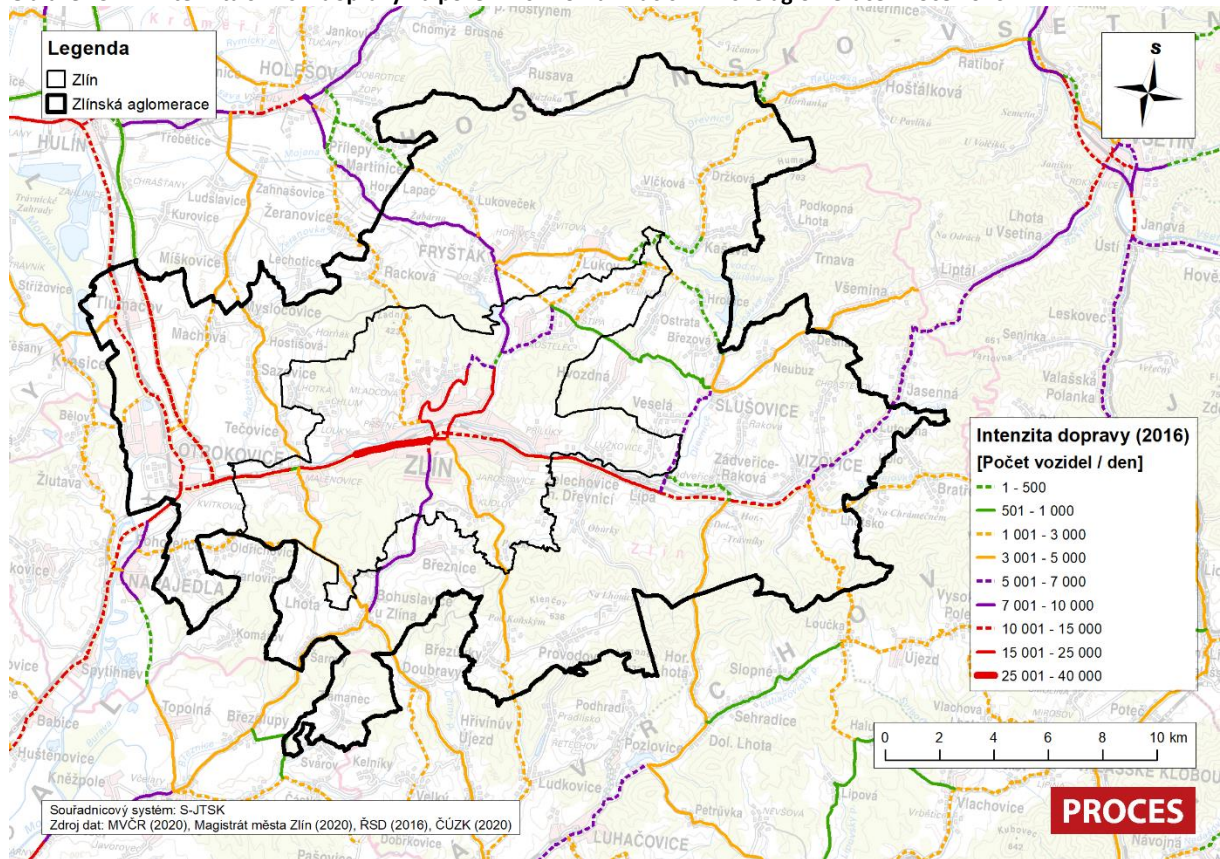
²³ V roce 2017 dosahovala úroveň automobilizace ve Zlíně (počet aut na 1000 obyvatel) hodnoty 405, ve Zlíně bylo celkem registrováno 30 400 automobilů (Zlín v pohybu, 2017).

²⁴ ŘSD (2016): *Sčítání dopravy*

Obrazek 3.20: Změna intenzity dopravy ve Zlínském kraji mezi sčítáním 2010 a 2016

Obrazek 3.21: Intenzita silniční dopravy na pozemních komunikacích Zlínské aglomerace v roce 2016

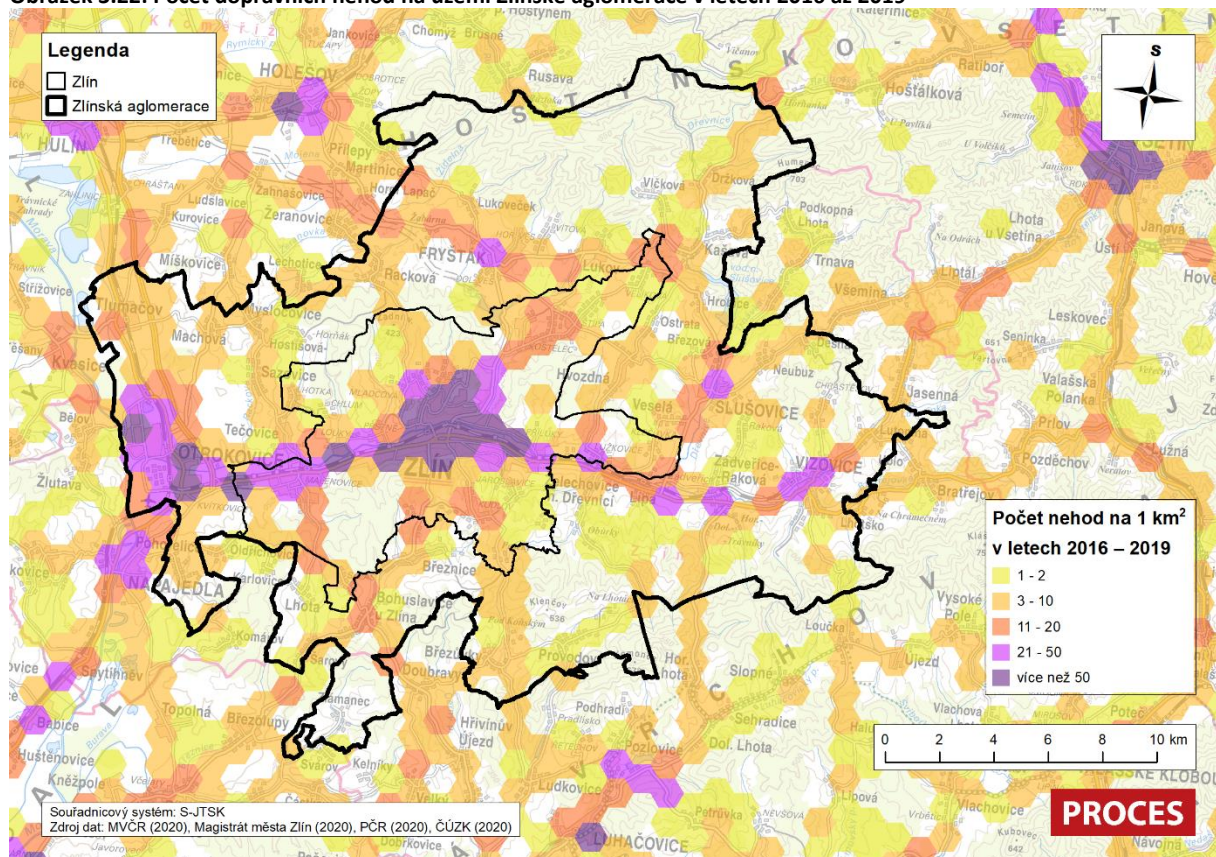
Bezpečnost silničního provozu

V důsledku zvyšující se intenzity dopravy narůstá počet dopravních nehod.²⁵ Ve srovnání s rokem 2015 se počet dopravních nehod na území Zlínské aglomerace zvýšil o 18 % na 1 163 nehod v roce 2019. Koncentrace dopravních nehod je nejvyšší na vytížených komunikacích v centrech měst Zlín a Otrokovice, jak potvrzuje zobrazení intenzity počtu dopravních nehod v prostoru Zlínské aglomerace na mapě níže. Nejvíce dopravních nehod ve Zlíně v letech 2016–2019 se odehrálo v centru města s největší intenzitou dopravy, konkrétně pak na křižování ulic tř. T. Bati, Štefánikova a Gahurova, na přilehlém parkovišti u domu kultury a ul. J. A. Bati. Dalšími místy s výskytem velkého počtu nehod jsou:

- ul. Dlouhá, a to konkrétně u OC Zlaté jablko a na křižování s ul. Zarámí/Kvítková
- parkoviště u obchodního centra Centro Zlín
- křižování ul. T. Bati a Díly IV
- křižování ul. tř. T. Bati a Přímá

Nejzávažnějším problémem v Otrokovicích je průtah silnice I/55 v délce 3,7 km. Z celkového pohledu se tento průtah podílí 19 % na všech osobních následcích nehod. Smrtné následky tvoří 13 %, těžké následky 12 % a lehké následky téměř 30 %. Speciální pozornost je třeba věnovat místním komunikacím, jejichž délka je však podstatně větší.²⁶

Obrázek 3.22: Počet dopravních nehod na území Zlínské aglomerace v letech 2016 až 2019

²⁵ Policie ČR (2020): Dopravní nehody v mapě ČR

²⁶ Městský úřad Otrokovice (2018): Strategie bezpečnosti silničního provozu města Otrokovice na období 2018–2025

Podíl dopravních nehod s následky zranění a usmrcení na celkovém počtu nehod ve Zlínské aglomeraci se sice mírně snížil v průběhu let 2015–2019, v absolutních hodnotách je však počet nehod s následky zranění a usmrcení poměrně ustálený, jak dokládají údaje v tabulce níže.

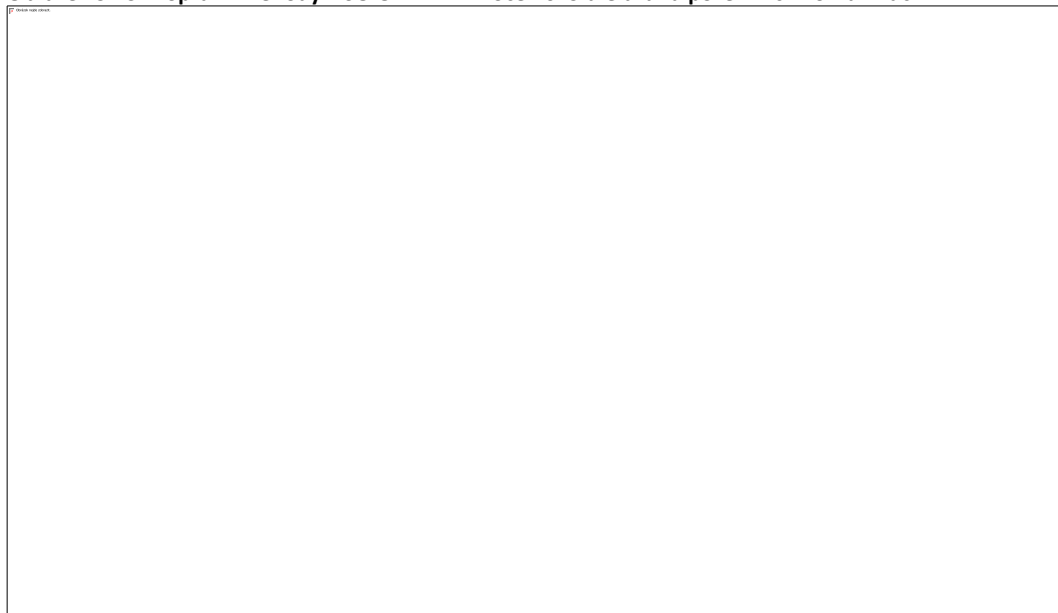
Tabulka 3.4: Statistika dopravních nehod na území Zlínské aglomerace v letech 2015 až 2019

rok	2015	2016	2017	2018	2019
Počet nehod celkem	984	1 139	1 104	1 084	1 163
Počet usmrcených osob	6	2	5	3	4
Počet těžce zraněných osob	36	44	52	33	38
Počet lehce zraněných osob	329	341	332	315	299

Zdroj: Policie ČR (2020): Dopravní nehody

Na území SO ORP Zlín, jehož převážná část leží na území Zlínské aglomerace, se z celkových 918 nehod v roce 2019 nejvyšší počet nehod odehrál na ostatních komunikacích v zastavěných částech obcí (459). Přehled dopravních nehod na území SO ORP Zlín v roce 2019 rozdělený za kategorie pozemních komunikací uvádí graf na obrázku níže. Z celkového počtu dopravních nehod se přibližně 77 % odehrálo na území intravilánu obcí. Zobrazení intenzity počtu dopravních nehod v prostoru Zlínské aglomerace představuje mapa na následující straně.

Obrázek 3.23: Dopravní nehody v SO ORP Zlín v roce 2019 dle druhu pozemních komunikací

Zdroj: Policie ČR (2020): Dopravní nehody

V návaznosti na dokument „Národní strategie bezpečnosti silničního provozu“ je pro Zlínský kraj zpracována samostatná „Strategie bezpečnosti silničního provozu ve Zlínském kraji na období 2012–2020²⁷“ (strategie byla aktualizována v roce 2018). Organizace spolupracuje se všemi zainteresovanými aktéry bezpečnosti silničního provozu (například Policie ČR, Městská policie, Červený kříž nebo magistrát města Zlína). V roce 2018 uspořádal BESIP ve Zlínském kraji 155 osvětových akcí. BESIP se podílí na dopravní výchově a spolupracuje se školami a vzdělává děti na dopravních hřištích. V minulosti se aktivity BESIP Zlínského kraje zaměřily také na zvýšení bezpečnosti a přehlednosti přechodů pro chodce. Rozpočet BESIP ve Zlínském kraji činil v roce 2019 částku 5,93 mil. Kč. Dle akčního plánu strategie je nutné preventivní opatření zaměřit na rizikové skupiny s nejvyšším podílem vážných následků, tedy na stárnoucí populaci, motocyklisty, chodce, cyklisty a nebezpečné chování

²⁷ Zlínský kraj (2012): Strategie bezpečnosti silničního provozu ve Zlínském kraji na období 2012–2020

řidičů jako nesprávné předjíždění a nepřiměřená rychlost. Na základě hodnocení počtu dopravních nehod patří Zlínský kraj dlouhodobě mezi nejméně bezpečné kraje.

Specifickým problémem souvisejícím s rostoucí automobilizací a rostoucími výkony silniční dopravy jsou prostorové nároky projevující se jak rostoucím zábořem ploch v území kapacitní silniční infrastrukturou, tak zahlcením veřejného prostoru parkujícími vozidly. Spolu s nedostatečnou kapacitou stávající dopravní infrastruktury způsobuje intenzivní doprava fragmentaci prostoru a narušení funkčního propojení sídel.

Vzhledem k rostoucí míře automobilizace se zvyšuje poptávka po parkovacích plochách. Regulace a optimalizace systému parkování je nezbytná. Problém nedostatku parkovacích míst se týká především centra města Zlín a obytných zón Zlína a Otrokovice, případně lokalit v blízkosti dopravních terminálů a zastávek VHD. Ve Zlíně se nachází poměrně velký počet parkovacích a garážových míst v centru a jeho okolí. Parkování v centru města je regulováno a zpoplatněno. Mezi problematrické oblasti patří nedořešené parkování pro rezidenty v centru města Zlína, obytná zástavba „baťovských domků“, kde kombinace nedostatečné kapacity parkování a zúžené komunikační sítě v zástavbě vede ke zhoršené dopravní obslužnosti obytných čtvrtí komplikující například průjezdnost vozidel IZS nebo popelářských vozů. V současnosti je nedostatečná kapacita parkování také v okolí polikliniky v Otrokovících, klienti zdravotnického zařízení jsou často nuceni parkovat na plochách určených rezidentům obytných domů. Obecně je v návaznosti na podporu rozvoje veřejné dopravy vhodné zvětšit kapacity parkování P+R v blízkosti nádraží a zastávek VHD (například v blízkosti železniční stanice Otrokovice).²⁸

3.1.2.4 Železniční doprava

Územím Zlínské aglomerace prochází trať II. tranzitního železničního koridoru (trať 330), který je důležitou železniční spojnici Rakouska a Polska procházející přes území České republiky (Břeclav – Otrokovice – Přerov – Ostrava). V Otrokovících se od koridoru odpojuje neelektrizovaná jednokolejná trať č. 331 vedoucí v úseku Otrokovice – Zlín – Vizovice v souběhu se silnicí I/49. Železniční stanice v Otrokovících (linka 330) tak plní roli hlavního železničního terminálu pro Zlínskou aglomeraci, kde zastavují národní a mezinárodní expresní vlaky umožňující spojení s hlavním městem Praha, regionálními centry (Olomouc, Brno, Ostrava) a mezinárodní spojení (Rakousko, Polsko, Slovensko). Železniční stanice v Otrokovících je se Zlínem spojena nejen místní železnicí, ale také trolejbusovou dopravou. Plánovaná modernizace trati č. 331, která má být zahájena roku 2021, přinese zrychlení provozu na trati (maximální traťová rychlost se zvýší na 100 km/h), zlepšení efektivity železničního spojení Zlínské aglomerace s dalšími regionálními centry ČR a zlepšení kvality a obslužnosti veřejné dopravy v rámci Zlínské aglomerace. V souvislosti s modernizací trati je plánovaná úprava rozmístění zastávek a rekonstrukce vlakových nádraží ve Zlíně a Vizovicích. V souvislosti s modernizací je nezbytné zajistit návaznost na ostatní dopravní módy, která přispěje k efektivnímu využití železniční dopravy. SŽDC prozatím počítá s termínem zahájení prací v roce 2023, uvedení do provozu je předpokládáno v roce 2027. V návaznosti na projekt modernizace železniční trati budou realizovány úpravy ke zmírnění fragmentace městského prostoru (mimoúrovňová křížení a upravená dopravní napojení ostatních dopravních módů, např. Prštenská příčka, křížení na ul. Podvesná XVII, napojení Bartošovy čtvrti a další).

Tabulka 3.5: Zkrácení cestovních časů po modernizaci trati 331

Úsek	Před rekonstrukcí	Po rekonstrukci	Časová úspora
Zlín-Otrokovice	17 min.	11 min.	6 min.
Zlín-Vizovice	23 min.	18 min.	5 min.

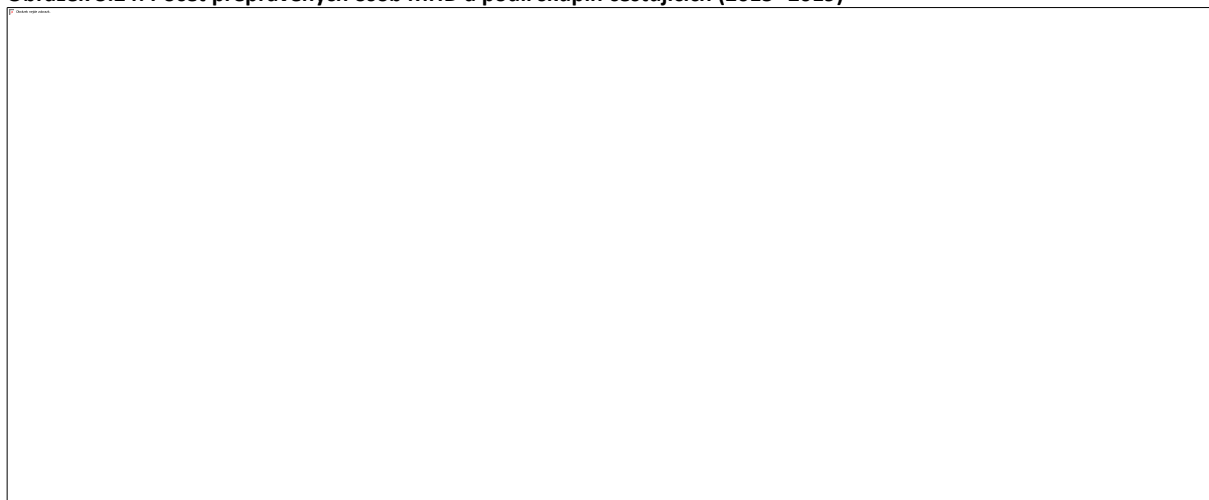
Zdroj: SŽDC (2019): Modernizace a elektrizace trati Otrokovice – Vizovice

²⁸ Město Otrokovice (2019): Plán udržitelné městské mobility města Otrokovice

3.1.2.5 Veřejná hromadná doprava

Jádro Zlínské aglomerace – města Zlín a Otrokovice propojuje jednotný systém městské hromadné dopravy (MHD). Vedle území uvedených měst a jejich místních částí zajišťuje MHD DSZO dopravní obslužnost i v některých blízkých obcích (Tečovice, Želechovice nad Dřevnicí, Ostrata, Hvozdná). Dopravní společnost Zlín-Otrokovice (DSZO) provozuje 14 trolejbusových a 16 autobusových linek. V posledních letech vykazuje počet přepravených osob prostřednictvím MHD rostoucí trend, který byl nejvýraznější mezi lety 2018 a 2019, kdy přibylo 1,39 mil. přepravených osob, stoupá rovněž podíl časových jízdenek (denní, týdenní), ve stejném období stoupl na 66 %, podíl ostatních typů jízdenek je téměř stejný (jednotlivé jízdenky 17 %, důchodci 14 %, děti do 6 let 4 %, zaměstnanci a rodinní příslušníci 2 %, ZTP 4%, studenti pak zaujímají méně než 1 %). Díky systematické snaze o zlepšení kvality MHD se podařilo zastavit dlouhodobý trend poklesu počtu přepravovaných osob v MHD v předchozím období.²⁹

Obrázek 3.24: Počet přepravených osob MHD a podíl skupin cestujících (2015–2019)

Zdroj: Magistrát města Zlín (2020)

Dopravní společnost Zlín – Otrokovice v současné době disponuje moderním vozovým parkem, který tvoří z drtivé většiny nízkopodlažní vozidla. Vozový park v roce 2020 sestával celkem z 97 vozidel, z nichž je 59 trolejbusů a 38 autobusů. Průměrné stáří trolejbusů je 8,9 roku, v případě autobusů 10,9 roku. Na přelomu let 2020 a 2021 bude dodáno dalších 8 nových vozidel – městských nízkopodlažních autobusů. Následně budou z provozu vyřazeny autobusy vyrobené v letech 2000–2004, což výrazně ovlivní hodnotu průměrného stáří vozového parku autobusů v DSZO, s.r.o. V provozu je v současnosti 10 trolejbusů s pomocným pohonem trakční baterie, jejichž provoz má vedle zlepšení kvality dopravní obslužnosti příznivý vliv na ovzduší města. V roce 2020 byl dále do provozu uveden elektrobus Škoda 34 BB. Obnova vozového parku je úspěšná také díky čerpání prostředků z fondů EU.

Dle hodnocení strategie SUMF v roce 2018 byl pozitivní stránkou MHD ve Zlíně a Otrokovicích vysoký podíl vozidel na elektřinu (trolejbusy) nebo dispečerské řízení a preference vozidel MHD v provozu. Naopak mezi slabé stránky jsou uváděny chybějící dopravní obsluha v některých částech území, nízká cestovní rychlost, omezená úroveň integrace dopravního systému na základní úrovni nebo absence moderního dopravního terminálu ve Zlíně.³⁰ MHD ve Zlíně a Otrokovicích se vyznačuje využitím moderních technologií a smart řešení jako je preference vozidel MHD v dopravním proudu včetně dispečerského řízení a informačního systému pro cestující. Opatření přispívá nejen ke zkrácení cestovní doby nebo zvyšování přesnosti dodržování jízdních řádů, ale i snižování energetické náročnosti provozu

²⁹ Statutární město Zlín (2015a): IPRÚ 2014–2020

³⁰ Statutární město Zlín (2018): SUMF – Strategický rámec pro rozvoj veřejné dopravy

a snižování škodlivých emisí. Od roku 2015 bylo zavedeno online sledování spojů MHD, které cestujícím umožňuje získat aktuální informace o provozu, zpoždění nebo vybavenosti spojů MHD.

Zapojení osobních vlaků železniční tratě Otrokovice – Zlín – Vizovice do tarifu veřejné dopravy (MHD) vedlo ke vzniku Zlínské integrované dopravy (ZID). Zlínský kraj prostřednictvím společnosti KOVED (Koordinátor veřejné dopravy, s.r.o.) rozvíjí integraci veřejné dopravy – Integrovanou dopravu Zlínského kraje, v jejímž rámci spolupracují společnosti místních autobusových i vlakových dopravců. Vyšší míra integrace veřejné dopravy patří k prioritám rozvoje veřejné dopravy Zlínského kraje.³¹

3.1.2.6 Cyklistická a pěší doprava

Cyklistická doprava je důležitá součást udržitelné městské a regionální mobility. Pěší doprava je základním přirozeným pohybem člověka a jedná se o významnou složku městské mobility (v případě Zlína se podílí na dělbě přepravní práce přibližně 25 %). Za účelem podpory cyklistické dopravy, vzájemné propojenosti tras a integrace s veřejnou dopravou zpracoval Zlínský kraj Koncepti rozvoje cyklistiky na území Zlínského kraje³². Prostorem Zlínské aglomerace prochází řada cyklotras různých kategorií včetně mezinárodních a dálkových tras, které slouží především pro účely cykloturistiky³³.

Dle zpracovaného Generelu dopravy města Zlína je cyklistická doprava zastoupena ve Zlíně podílem necelých 2 % dělby přepravní práce.³⁴ Toto velmi nízké číslo je zapříčiněno zejména nevhodnými podmínkami. Zvláště nedostatečně rozvinutá cyklistická infrastruktura, nízké bezpečnostní podmínky u stávajících tras, nepříznivé výškové poměry území a rozvoj individuální automobilové dopravy, která postupně cyklisty vytlačila z komunikací, způsobily stagnaci cyklistické dopravy. I přes kopcovité rozložení města lze však poměrně snadným způsobem docílit zvýšení podílu cyklistické dopravy na dělbě přepravní práce a zvýšit tak počet cyklistů, kteří pro své každodenní cesty použijí jízdní kolo. Z pohledu denní dojížděky může být vhodné jízdní kolo použít v kombinaci s hromadnou dopravou, kdy cyklista kolo bezpečně zaparkuje na přestupním místě a pokračuje do cíle své cesty na prostředky VDH (vlak, autobus). Propojení veřejné a cyklistické dopravy se označuje jako tzv. Bike&Ride. Velký potenciál rozvoje systému Bike&Ride je například v návaznosti na železniční trať č. 331 Otrokovice – Vizovice s vazbou na cyklotrasu 471. Za účelem podpory rozvoje cyklo dopravy jako udržitelné formy mobility a zvýšení jejího podílu na dělbě přepravní práce je žádoucí zlepšení stávající cyklistické infrastruktury v městském prostředí (stojany, veřejné cyklopumpičky, servisní místa pro cyklisty). Infrastruktura pro elektrokola (dobíjecí stanice, síť servisů) je v současnosti nedostatečná. Ve Zlínském kraji přetrvává výrazný infrastrukturní deficit spočívající v nedostatečném množství bezpečných cyklistických komunikací sloužících ke každodenní dojížděce obyvatel do zaměstnání, do škol, na úřady či za službami, s nemalým počtem konfliktních míst v uzlech, kde se setkávají jednotlivé dopravní módy. Přetrvávající překážkou rozvoje cyklo dopravy je také fakt, že při rekonstrukcích silnic II. a III. třídy se většinou nepočítá s opatřeními podporujícími cyklistickou dopravu.³⁵

Základní kostra cyklotras na území Zlínské aglomerace:

č. 4 Moravská stezka – Podél řeky Moravy prochází Zlínskou aglomerací v prostoru **Otrokovic** frekventovaná evropská dálková trasa EuroVelo 4 (Trasa střední Evropy). Zároveň je tento úsek součástí cyklotrasy Moravská stezka vedoucí z oblasti Jeseníků a polského pohraničí přes Olomouc a Kroměříž do Hodonínska na jižní Moravě.

³¹ Zlínský kraj (2019b): *Strategie rozvoje Zlínského kraje 2030*

³² Zlínský kraj (2019a): *Koncepce rozvoje cyklistiky na území Zlínského kraje*

³³ *Prostředky ITI Zlínské aglomerace se v oblasti cyklo dopravy vztahují především na podporu dojížděky do zaměstnání a škol.*

³⁴ *Statutární město Zlín (2015b): Generel dopravy pro město Zlín*

³⁵ Zlínský kraj (2019a): *Koncepce rozvoje cyklistiky na území Zlínského kraje*

č. 471 Otrokovice – Malenovice – Zlín – Příluky – Vizovice – trasa protíná území v západovýchodním směru, a převážně kopíruje tok řeky Dřevnice. Trasa je vedena převážně po smíšených stezkách se společným provozem pěších a cyklistů. Na několika místech není infrastruktura dobudována a cyklisté sdílejí místní komunikaci s motorovou dopravou (zejména ve východní části trasy). Jedná se o frekventovanou cyklotrasu využívanou jak pro účely cyklo dopravy, tak pro cykloturistiku.

č. 46 – národní dálková cyklotrasa protíná území aglomerace v oblasti **Vizovic**. Cyklotrasa spojuje Moravskoslezské Beskydy (Pustevny) a Bílé Karpaty (Strání). Z bezpečnostního a dopravního hlediska je vedení trasy nevhodné, je navrženo její přetrasování. Nebezpečný úsek Vizovice – Loučka.³⁶

č. 5036 Fryšták – Štípa – Slušovice – trasa protíná severní okraj Zlína v místní části Lešná a Štípa, na území města je vedena společně s motorovou dopravou po komunikaci III. třídy.

č. 5054, 5055, 5060 Zlín – Jaroslavice – Kudlov – Uherské Hradiště/Luhačovice/Napajedla – tyto 3 trasy jsou vedeny na území Zlína ve stejné stopě. Ve Zlíně na Havlíčkově nábřeží u Baťovy nemocnice se odpojují od páteřní trasy 471 a pokračují po frekventovaných komunikacích. Cyklotrasy jsou v celé své délce vedeny ve společném uličním prostoru s motorovou dopravou.

č. 5067 Zlín – Lázně Kostelec – ZOO Lešná – Lukov – trasa se odděluje od páteřní 471 u soutoku Dřevnice a Fryštáckého potoka a pokračuje severním směrem kolem Lázní Kostelec, přes místní část Štípa k ZOO Lešná a dále severním směrem do obce Lukov. Cyklotrasa vede v celé své délce 7,6 km (mimo 100 m úseku v ulici Obilná ve Zlíně) po separované stezce určené pro smíšený provoz pěších a cyklistů.

Tabulka 3.6: Délka cyklostezek a cyklotras na území Zlínské aglomerace

Typ	Délka (km)
Cyklostezka	34,5
Cyklotrasa - dálková	45,5
Cyklotrasa - regionální	139,0

Zdroj: ÚAP Zlínského kraje (2020)

V obecné rovině má cyklistická doprava problémy především při kolizi s automobilovou dopravou, rizika se zvyšují v případě, že intenzita silničního provozu je vyšší než 5–8 tis. vozidel za 24 hodin. V těchto případech je vhodné cyklistickou dopravu segregovat od dopravy automobilové. Obdobně problémové je zajištění příčných vazeb cyklistické dopravy přes takto zatížené komunikace a to jak pro příčné překonání komunikace, tak i pro levá odbočování. V těchto případech je nutné zajistit speciální stavební nebo dopravně organizační úpravy pro podporu cyklistické dopravy. Další komplikace nastávají při provozu cyklistů a chodců na společných komunikacích, zejména v těch případech, kdy pěší trasa je koncipována jako trasa bezbariérová pro celé spektrum osob s omezenou schopností pohybu nebo orientace.

Rizika týkající se intenzity dopravy v rámci města Zlína existují např. na trasách Dlouhá, Sokolská, Podvesná XVII, Benešovo nábřeží. Rizika při křížení komunikací se vyskytují např. na křižovatkách Gahurova – třída T. Bati, Výletní – Tyršovo nábřeží, Gahurova – Nábřeží, Sokolská – Fügnerovo nábřeží a dalších. Problematický je také pohyb cyklistů v prostoru sadu Svobody. Dalším problémem je např. ukončení páteřní cyklistické stezky na ul. Jateční u supermarketu Albert, která s ohledem na složitou územně dopravní situaci zde končí a nepokračuje dále. Obdobný problém je na Havlíčkově nábřeží u nemocnice, kde je rovněž ukončen páteřní úsek cyklostezky bez návaznosti.³⁷

Dle Plánu udržitelné městské mobility města Otrokovice z roku 2019 není základní síť cyklistických tras na území města dobudována. Podél řeky Moravy prochází městem dálková cyklotrasa (č. 4, Moravská stezka), kde není dobudováno propojení v úseku jezu Bělov. Navazující cyklotrasa 5185 ve směru

³⁶ Zlínský kraj (2019a): *Koncepce rozvoje cyklistiky na území Zlínského kraje*

³⁷ Statutární město Zlín (2015b): *Generel dopravy pro město Zlín*

na Tlumačov není upravena, cyklisté využívají vozovku. Pro obsluhu města je nutné řešit zejména vazby podél tř. Tomáše Bati a podél průtahu silnice I/55.

Propojení oblasti zázemí aglomerace s městem Zlín je nedostatečné zejména v severo-j jižním směru. Napojení měst Otrokovice a Vizovice je realizováno cyklotrasou č. 471. Chybí kvalitní a bezpečné propojení spádového města Holešov, města Fryšták a krajského města Zlín. V návrhu je vybudování komunikace pro cyklisty mezi Fryštákem a Zlínem, která přispěje ke zvýšení bezpečnosti a odvede cyklisty z frekventované silnice II/490.

Současnou sítí cyklostezek je vhodné nadále zlepšovat, je důležité zaměřit se na zvýšení bezpečnosti na kritických místech (úseky, kde cyklistická doprava využívá společný prostor s motorovou dopravou; místa, kde je potřebné převedení cyklodopravy přes zatížené komunikace; místa, kde je cyklostezka ukončena a nepokračuje nebo kolizní místa s pěší dopravou).

Obrázek 3.25: Základní síť cyklotras na území Zlínské aglomerace

Pěší doprava

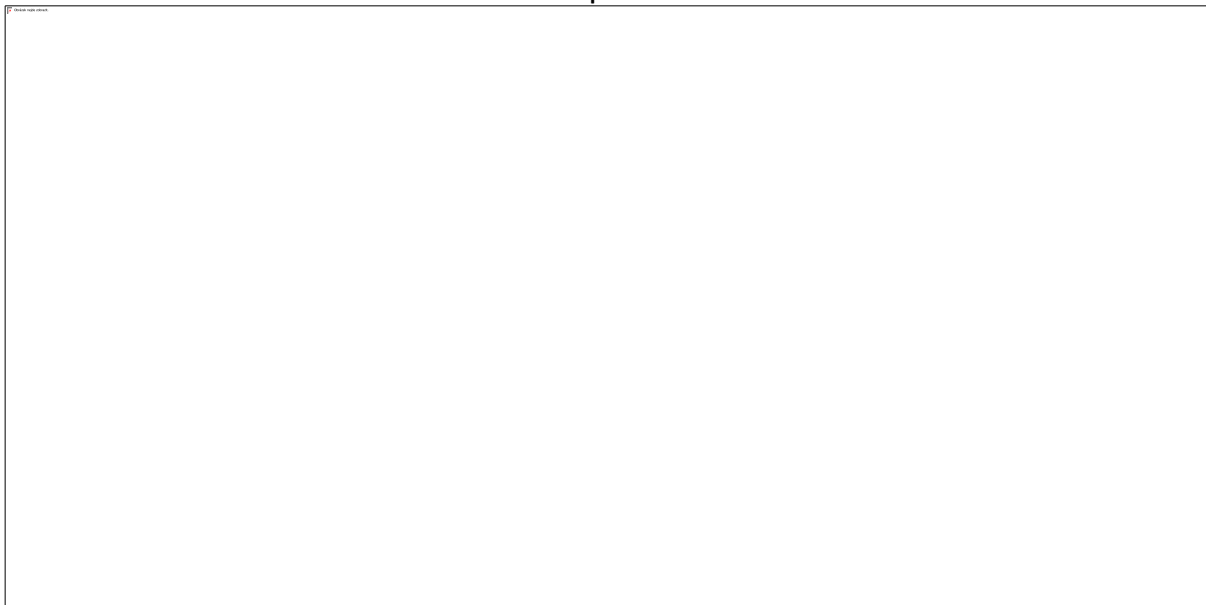
Chůze je efektivní způsob dopravy na krátké vzdálenosti s příznivým vlivem na zdraví obyvatel i podobu městského prostoru. Pěší doprava se týká především vnitřní dopravy v rámci sídel, meziměstská pěší doprava je realizována především za účelem rekreace a turistiky. Problematiku pěší dopravy je vhodné řešit z pohledu zásadních zdrojů a cílů cest a jejich vzájemného propojení s důrazem na bezpečnostní rizika chodců na těchto trasách. Důležitou součástí je rovněž možnost snadného pěšího přesunu na zastávky hromadné dopravy. Zásadní je pak problematika střetů pěší a motorové dopravy a problematika bezbariérových tras. Fragmentace městského prostoru v důsledku intenzivní automobilové dopravy v centru měst (například ve Zlíně nebo Otrokovicích) nepříznivě ovlivňuje možnosti využití pěší dopravy. Důležitá je realizace vyvolaných dopravních staveb pro potřeby ostatních dopravních módů (pěší, cyklodoprava) ke zmírnění fragmentace území (například v souvislosti s připravovanou modernizací železniční trati č. 331). Plánovaná opatření výstavby

kapacitních silničních komunikací, která přispějí ke snížení intenzity dopravy v centrech sídel, mohou posílit využitelnost pěší dopravy.

3.1.2.7 Letecká doprava

Na území Zlínské aglomerace se nenachází letiště s mezinárodní osobní dopravou. Nejbližším mezinárodním letištěm je Brno-Tuřany, které je od Zlína vzdáleno 1:01 hod., následuje Letiště Leoše Janáčka u Ostravy, vzdálené 1:25 hod., dalšími letišti jsou Bratislava (2:11), Katowice (2:23), Vídeň (2:47) a Praha (3:28).

Obrázek 3.26: Vzdálenosti letišť ze Zlína automobilovou dopravou

Zdroj: mapy.cz, úprava PROCES

Z hlediska ekonomické náročnosti provozu letiště vztažené k velikosti přepravovaného carga a osob je nutné zhodnotit uvedenou časovou dostupnost jako dostatečnou, tj. bez potřeby vzniku nového letiště.

3.1.2.8 Dílčí shrnutí

Hlavní zjištění

- Město Zlín leží stranou hlavních silničních a železničních tras. V rámci Zlínské aglomerace má nejlepší polohu vůči síti rychlostních silnic a tranzitních železnic město Otrokovice.
- Trend rostoucí automobilizace spolu s nedostatečnou kapacitou stávající dopravní infrastruktury způsobuje nadměrnou intenzitu dopravy v obcích na trase hlavních komunikací (I/49, I/55) a zvyšuje potřebu dostatečné kapacity parkovacích míst v centru aglomerace.
- Město Zlín a Otrokovice spojuje jednotný systém městské hromadné dopravy.
- V současné době neexistuje funkční integrovaný dopravní systém na vyšší (krajské) úrovni, v blízké době je ovšem plánováno jeho zprovoznění (Integrovaná doprava Zlínského kraje).
- Nevyhovující stav železniční trati č. 331, v brzké době je však plánována její rekonstrukce, výrazné zrychlení provozu a zlepšení návaznosti na ostatní módy dopravy.
- Stav důležitých dopravních terminálů veřejné dopravy (především autobusové a vlakové nádraží ve Zlíně) je nevyhovující.
- V oblasti Zlínské aglomerace je nedostatečně rozvinutá cyklistická infrastruktura, což je překážkou dalšího rozvoje cyklodopravy. Propojení oblasti zázemí Zlínské aglomerace s centrem (město Zlín) sítí cyklotras je nedostatečné.

3.1.3 Zelená aglomerace

Zelená aglomerace – Harmonicky s přírodou: Území Zlínské aglomerace se vyznačuje poměrně vysokou mírou ekologické stability především díky vysokému zastoupení zalesněných ploch. Kvalita životního prostředí odpovídá charakteru urbanizované oblasti krajského města. Problémem je znečištění ovzduší, vysoká úroveň hluku a relativně nízká kvalita povrchových vod. Na snížené kvalitě životního prostředí se podílí především intenzivní doprava – zdroj znečištění ovzduší a hluku především v blízkosti frekventovaných komunikací, které často prochází hustě osídleným územím. Na znečištění ovzduší se významně podílí vytápění domácností lokálními topeništi na tuhá paliva, které jsou zdrojem škodlivých emisí tuhých znečišťujících látek a benzo(a)pyrenu. Kvalita ovzduší klesá v chladném období roku v důsledku emisí z lokálních topenišť a situací zhoršených rozptylových podmínek. I přes klesající produkci komunálních odpadů ve městě Zlín dochází k nárůstu celkové produkce odpadů na území Zlínské aglomerace. Produkce komunálního odpadu ve Zlínské aglomeraci činí přibližně 550 kg ročně na 1 obyvatele, což přibližně odpovídá průměru ČR. Odpad se odstraňuje téměř výhradně skládkováním, tedy nejméně šetrným způsobem likvidace odpadu. Na základě projevů klimatických změn dochází i k větší intenzitě extrémních hydrologických jevů, mezi které kromě sucha patří přívalové povodně způsobené přívalovými dešti. Nešetrné hospodaření v krajinně uplynulých let se projevilo na snížení retenční kapacity krajiny, rizika spojená s extrémními jevy počasí jsou tak zvýšená. Období intenzivního sucha v letech 2015–2020 se projevilo poklesem hladiny podzemních vod a zvýšením rizika nedostatku pitné vody. Zajištění kvalitní vodohospodářské infrastruktury a efektivního hospodaření s pitnou i užitkovou vodou je tak v kontextu vývoje klimatických změn nezbytné.

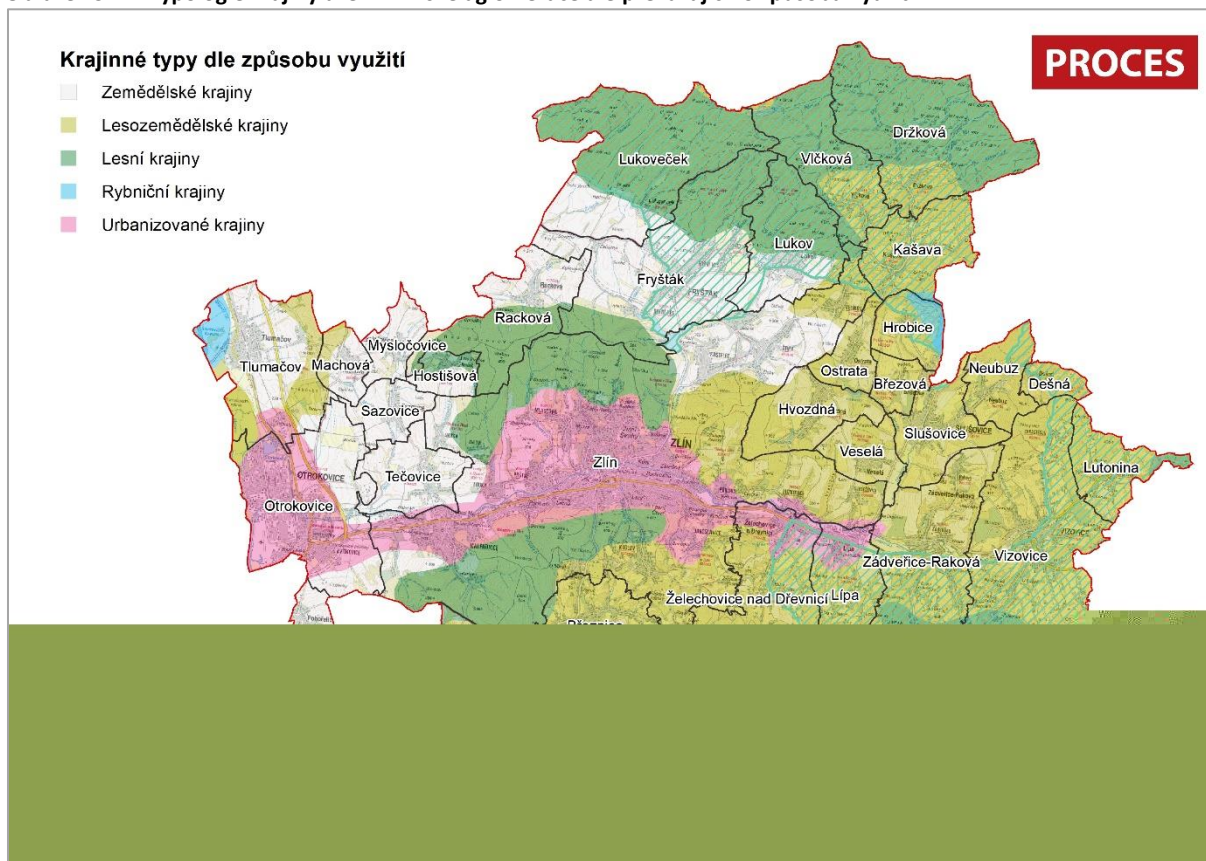
Relevantní strategické dokumenty využitě pro zhodnocení současného stavu v oblasti **životního prostředí**:

- MŽP (2015): Komplexní studie dopadů, zranitelnosti a zdrojů rizik souvisejících se změnou klimatu v ČR
- MŽP (2019): Zpráva o životním prostředí ve Zlínském kraji 2018
- Statutární město Zlín (2015a): Integrovaný plán rozvoje území Zlín pro období 2014–2020
- Statutární město Zlín (2017): Plán odpadového hospodářství statutárního města Zlína (2017–2021)
- Statutární město Zlín (2020b): Digitální povodňový plán města Zlína
- Zlínský kraj (2012b): Aktualizace koncepce a strategie ochrany přírody a krajiny Zlínského kraje
- Zlínský kraj (2016): Plán odpadového hospodářství Zlínského kraje 2016–2025
- Zlínský kraj: Plán rozvoje vodovodů a kanalizací Zlínského kraje (aktuální znění)
- Zlínský kraj (2019b): Strategie rozvoje Zlínského kraje 2030
- Zlínský kraj (2020h): Povodňový plán Zlínského kraje
- *Další studie a datové soubory AOPK, ČSÚ, ČHMÚ, MZČR, VÚV TGM apod.*

Zlínská aglomerace je územím s vysokou mírou urbanizace a hustoty zalidnění. Nejvyšší míry urbanizace je dosahováno v centru aglomerace, především na východo-západní ose spojující města Zlín a Otrokovice. Ve východní části převládá zemědělský typ krajiny Hornomoravského úvalu, naopak v západní části se zvyšuje vertikální členitost terénu charakteristická pro kopcovitou krajinu Valašska.

Na území Zlínské aglomerace nezasahují území Chráněných krajinných oblastí (CHKO). Nachází se zde však řada maloplošných přírodních památek (68 ha) a přírodních rezervací (3 ha). Částečně na území aglomerace zasahuje přírodní park Hostýnské vrchy v severozápadní části území a Vizovické vrchy v jihozápadní části.

Obrázek 3.27: Typologie krajiny území Zlínské aglomerace dle převažujícího způsobu využití

Zdroj: ČÚZK (2020): Geoportál; CENIA (2020): Národní geoportál INSPIRE

Tabulka 3.7: Rozloha přírodních atraktivit

Území	Rozloha [ha]						
	Chráněná krajinná oblast	Ptačí oblast	Evropsky významná lokalita	Maloplošná zvláště chráněná území			
				Národní přírodní památka	Národní přírodní rezervace	Přírodní památka	Přírodní rezervace
Zlínská aglomerace	0	622	1 097	0	0	68	3
z toho	Zlín	0	0	0	0	0	0
	Zázemí Zlína	0	622	1 097	0	0	68
Zlínský kraj	119 396	34 719	113 703	29	408	952	1 194

Zdroj: AOPK (2020): Otevřená data AOPK ČR

Díky poměrně vysokému zastoupení zalesněných ploch na území Zlínské aglomerace je výsledný koeficient ekologické stability (KES – podíl ekologicky stabilních ploch a ploch, které zatěžují životní prostředí) poměrně vysoký. Výsledná hodnota 1,48 svědčí o vcelku vyvážené krajině v relativním souladu s přírodními strukturami. Hodnota KES se příliš neodlišuje ani v případě města Zlín ani samotného zázemí Zlína, což svědčí o vyrovnané struktuře krajiny. Pozitivním faktem je zvětšování hodnoty KES v průběhu uplynulého desetiletí. Podíl zastavěných ploch je poměrně stabilní, ačkoliv v jádru aglomerace dochází k zastavování volných ploch především na úkor zemědělské půdy (tento trend nemá vliv na výslednou hodnotu KES).

Tabulka 3.8: Změna koeficientu ekologické stability mezi roky 2010 až 2020

Území	Koeficient ekologické stability		Změna		Podíl zastavěných ploch	
	2010	2020	Absolutně	Relativně (%)	2010	2020
Zlínská aglomerace	1,37	1,48	0,11	8 %	3 %	3 %
z toho						
Zlín	1,29	1,33	0,04	3 %	5 %	5 %
zázemí Zlína	1,39	1,53	0,14	10 %	2 %	2 %
Zlínský kraj	1,43	1,51	0,08	6 %	2 %	2 %

Zdroj: ČSÚ (2020b): Územně analytické podklady

3.1.3.1 Klimatické změny a extrémní hydrologické jevy

V odborných studiích zaměřených na dopady změn klimatu jsou identifikovány předpokládané změny: zejména zvýšené teploty, zkracování délky zimního období, pokles úhrnu srážek v letním období a nárůst extrémních meteorologických a hydrogeologických jevů, jako jsou dlouhá suchá období, přívalemé deště, vlny horka apod.³⁸ Z odborných studií současně vyplývá, že výskyt období s nedostatkem vody je očekáván s větší pravděpodobností, než zvětšení intenzity a četnosti přívalemých srážek, které jsou příčinou povodní. Na níže uvedené mapě je znázorněna teplota povrchu pro území Zlínské aglomerace. Teplota povrchu byla získána z dat Landsat 8, která jsou určena právě pro výpočet teploty a klimatických změn na povrchu Země. Data byla pořízena 1.8.2020 ráno v 9:39 hodin. Jako první byly zhotoveny atmosférické korekce. Následně po atmosférických korekcích probíhaly jednotlivé výpočty potřebné k výpočtu samotné teploty povrchu. Na základě zobrazené mapy je patrné, že nejvyšší teploty byly dosaženy právě na územích zastavěných obytnou plochou či silniční infrastrukturou, případně na povrchu zorněné půdy bez vegetačního pokryvu. Naopak nižší hodnoty jsou zachycovány na územích lesa či travnatého porostu. Oblasti větších městských aglomerací (nad 75 000 obyvatel), tedy i Zlínské aglomerace, byly identifikovány jako nejzranitelnější regiony ohrožené riziky dopadů klimatických změn (nárůst teplot vzduchu, zvyšování intenzity tepelného ostrova).³⁹ Ke snižování extrémně vysokých teplot ve městech a omezení efektu tepelného ostrova je nezbytný dostatek zelených ploch, především stromů a další opatření.

S teplotou povrchu úzce souvisí také riziko sucha. Níže znázorněný soubor map ilustruje intenzitu sucha v průběhu roku 2019 a 2020 v oblasti Zlínské aglomerace. Jaro roku 2020 bylo spojené s periodou suchého počasí, na mapě z 29. 3. 2020 je patrný vliv sucha na lesní porosty ve vyšší nadmořské výšce. V souvislosti s dlouhodobým srážkovým deficitem let 2015–2020 spolu s nadnormální teplotou vzduchu zvyšující evapotranspiraci bylo území střední Evropy zasaženo periodou intenzivního sucha, které negativně ovlivnilo nejen zemědělství a lesní hospodářství, ale způsobilo také například problémy se zásobováním pitnou vodou v důsledku poklesu hladiny podzemních vod.⁴⁰ Z hlediska budoucího vývoje se ve Zlínském kraji jeví jako významné riziko sucha a poklesu zásob pitné vody.⁴¹ Také město Zlín muselo v minulosti omezit užívání pitné vody pro veřejnou potřebu. Zvyšující se rizika negativních vlivů klimatických změn vedou k potřebě realizace adaptačních opatření, jako je efektivní hospodaření s užitkovou vodou, investice do vodohospodářské infrastruktury (dostatečná kapacita zdrojů pitné vody v osídlených částech aglomerace) i krajinářská opatření vedoucí k posílení retenční kapacity krajiny.

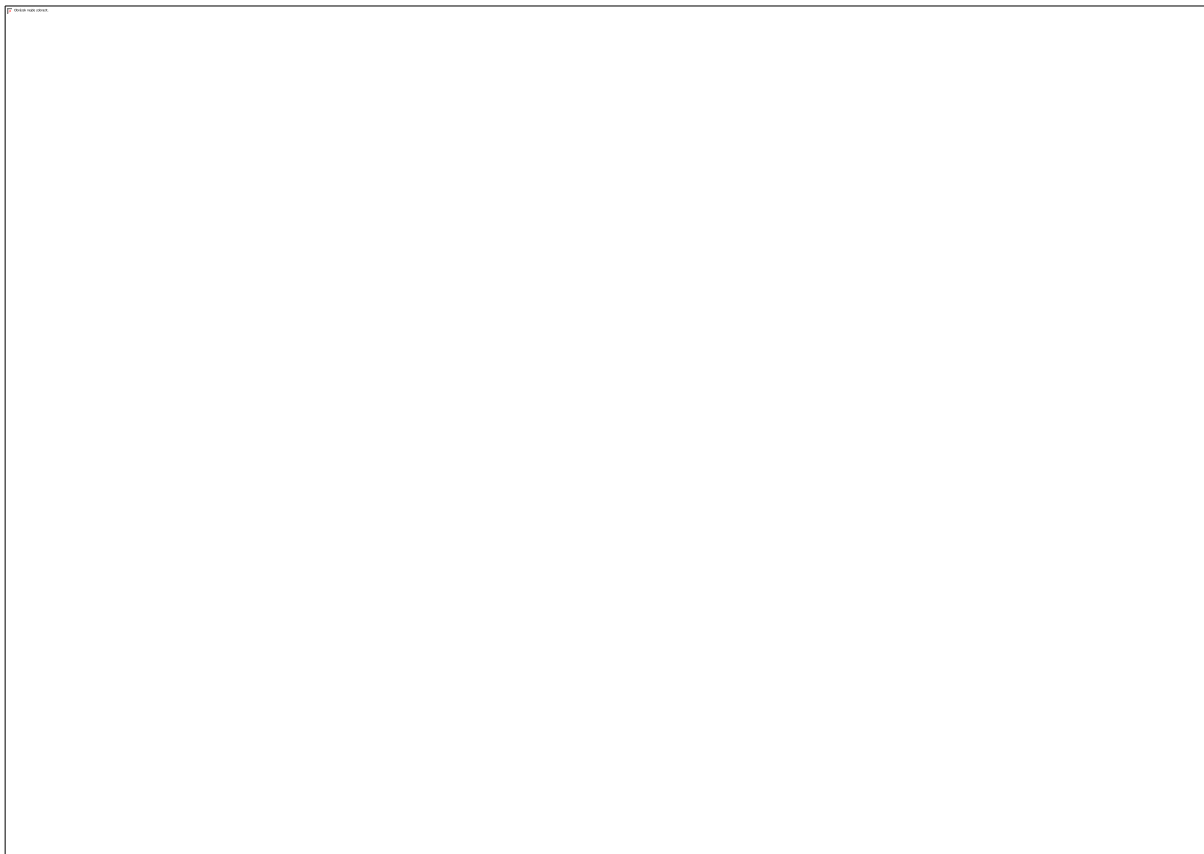
³⁸ Viz např. MŽP (2015) *Komplexní studie dopadů, zranitelnosti a zdrojů rizik souvisejících se změnou klimatu v ČR.*

³⁹ MŽP (2015): *Komplexní studie dopadů, zranitelnosti a zdrojů rizik souvisejících se změnou klimatu v ČR*

⁴⁰ ČHMÚ (2020): *Stav a vývoj sucha v Česku. Hodnotící zpráva k jednání Národní koalice pro boj se suchem.*

⁴¹ Zlínský kraj (2019b): *Strategie rozvoje Zlínského kraje 2030*

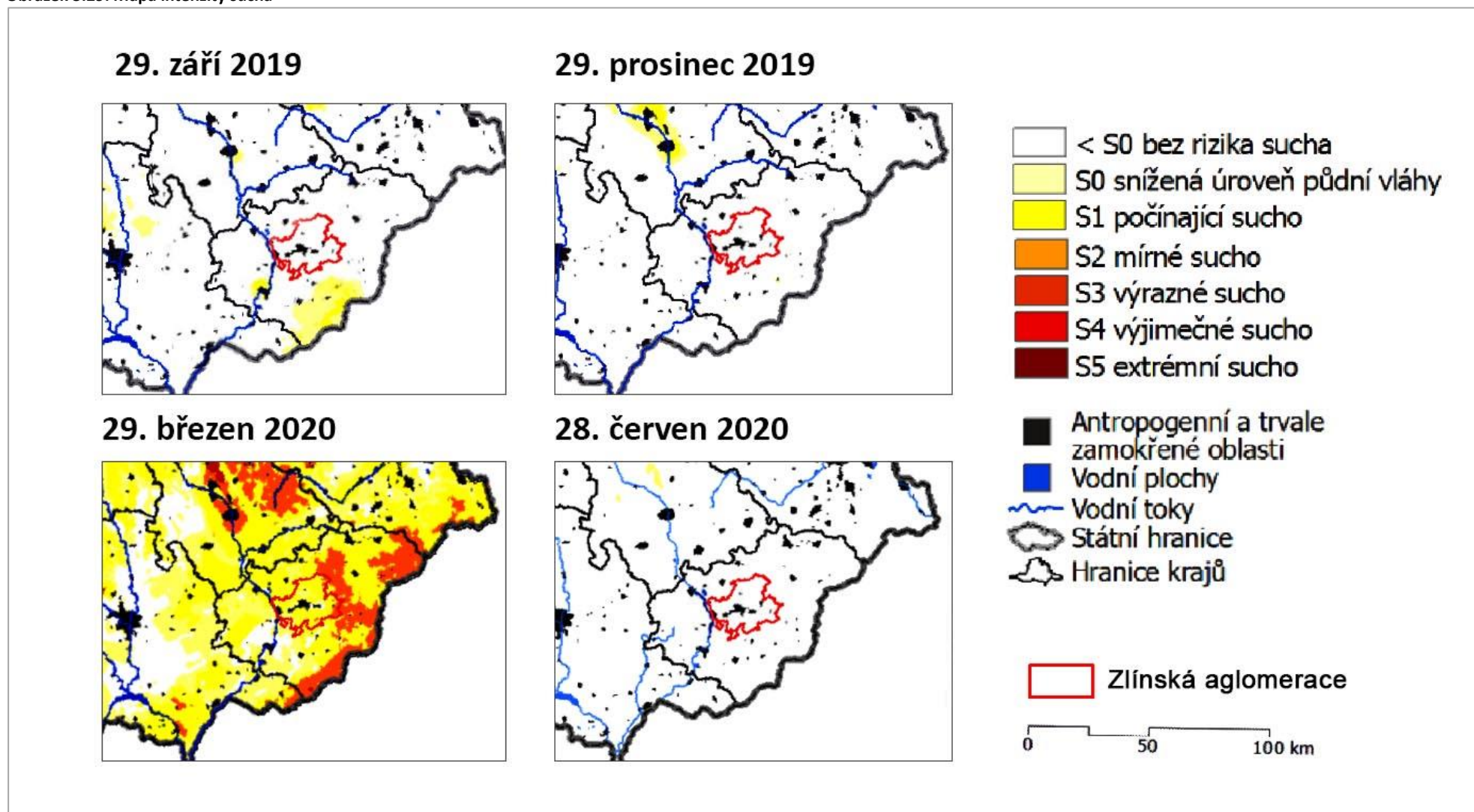
Obrázek 3.28: Mapa teploty povrchu (1. 8. 2020)

Na základě klimatických změn dochází i k větší intenzitě extrémních hydrologických jevů, kde kromě sucha patří přívalové povodně způsobené přívalovými dešti. Možnosti předpovídání přívalových povodní jsou velmi silně omezeny, území eventuálního výskytu přívalových povodní nelze z výstupů standardních meteorologických modelů predikovat. Pro aktuální hodnocení ČHMÚ vyvinul indikátor přívalových povodní (Flash Flood Indicator), který ukazuje aktuální nasycenost území vodou⁴². Následky přívalových povodní dále umocňuje charakter terénu a povodí a propustnost hornin. Vzhledem ke geomorfologickému charakteru Zlínské aglomerace, je riziko obtížně předvídatelných přívalových povodní v případě některých obcí zvýšené, především v období horkého léta a silných bouřek.

⁴² Aplikace ve zkušebním provozu dostupná na: http://hydro.chmi.cz/hpps/main_rain.php?mt=ffg#

Obrázek 3.29: Mapa intenzity sucha

Zdroj: Intersucho.cz (2020)

Z výše uvedeného důvodu je ohrožení území povodní hodnoceno prostřednictvím Q5, Q20 a Q100, které značí povodeň, jejíž kulminační průtok je v dlouhodobém průměru dosažen nebo překročen 1 krát za 5 (Q5), za 20 (Q20), za 100 (Q100) let. Počet obyvatel, kteří žijí v oblastech, kam by zasahovala povodeň Q5, Q10 a Q100, a také počet budov, které by těmito povodněmi byly zasaženy, jsou obsaženy v následující tabulce. Vzhledem k realizaci řady protipovodňových opatření se ve Zlínské aglomeraci podařilo snížit povodňová rizika. Při nejpravděpodobnějším scénáři Q5 by bylo ve Zlínské aglomeraci bezprostředně zasaženo 13 obyvatel a 6 budov. Při povodni Q100 by již bylo zasaženo 4 757 obyvatel a 1 471 budov. K rizikovým oblastem patří oblast Otrokovic (čtvrť Baťov v blízkosti řeky Moravy) a zastavěné oblasti v území říční nivy řeky Dřevnice.

Tabulka 3.9: Ohrožené povodňové lokality (1. 1. 2019)

Území	Počet obyvatel			Počet budov		
	Q5	Q20	Q100	Q5	Q20	Q100
Zlínská aglomerace	13	138	4 757	6	117	1 471
z toho						
Zlín	0	18	2 955	1	10	777
zázemí Zlína	13	120	1 802	5	107	694
Zlínský kraj	756	10 288	51 234	262	3 323	13 825

Zdroj: VÚV TGM (2019): Hydroekologický informační systém VÚV TGM

Ministerstvo zemědělství a Ministerstvo životního prostředí ve spolupráci s příslušnými správci povodí a místně příslušnými krajskými úřady pořizuje Národní plány povodí⁴³. Ty stanovují cíle pro ochranu a zlepšování stavu povrchových a podzemních vod a vodních ekosystémů, ke snížení nepříznivých účinků povodní a sucha, pro hospodaření s povrchovými a podzemními vodami a udržitelné užívání těchto vod pro zajištění vodohospodářských služeb a pro zlepšování vodních poměrů a pro ochranu ekologické stability krajiny.

Povodněmi nejohroženější lokality jsou blíže specifikovány v plánech dílčích povodí⁴⁴, které pořizují správci povodí dle své působnosti ve spolupráci s příslušnými krajskými úřady a ve spolupráci s ústředními vodoprávními úřady. Plány dílčích povodí doplňují národní plány povodí o podrobné údaje a návrhy opatření. Jejich součástí jsou závěry předběžného hodnocení povodňových rizik a výsledky analýz oblastí s významným povodňovým rizikem a dokumentace oblastí s významným povodňovým rizikem⁴⁵. Riziko přirozených povodní na řekách Dřevnici a Moravě platí především v období jarního tání (únor – duben) nebo vlivem déle trvající srážkové činnosti větší intenzity a velkoplošným zasažením. Na ostatních tocích je riziko povodní spojené především s vlivem lokálních přívalových srážek, které jsou velké intenzity, kratšího trvání, zejména v letním bouřkovém období. Další nebezpečí povodně může vzniknout vlivem zámruzu vodního toku a následného rozlivu i při nízkých průtocích.

Povodňový plán Zlínského kraje uvádí ohrožené obce ležící na vodních tocích řek Moravy a Dřevnice, pro které je charakteristický „nížinný charakter povodně s rozsáhlým zaplavovaným územím“. Přirozenou povodní jsou v rámci Zlínské aglomerace ohroženy obce ležící na toku Dřevnice (Kašava, Slušovice, Lípa, Želechovice, Zlín, Otrokovice) a Moravy (Tlumačov a Otrokovice).⁴⁶ Podél řeky Dřevnice jsou záplavová území na levém i pravém břehu řeky od oblasti obce Lípa po oblast Otrokovic (po proudu řeky). Jako prevence jsou v současnosti vybudována protipovodňová opatření jako například zemní hráze a sklápěcí jez v Lužkovicích, protipovodňová zeď a sklápěcí jez v Přílukách, hradítkové komory na kanalizaci v Lužkovicích, Přílukách a Bartošově čtvrti a zemní hráz v Loukách.⁴⁷ Město Otrokovice v reakci na ničivé povodně roku 1997 investovalo v průběhu uplynulých let do výstavby protipovodňových opatření (hráze, zdi) na levém břehu řeky Moravy, především v ohrožené oblasti Baťova. Místní část Kvítkovice je ohrožena přívalovými povodněmi, stávající odvod

⁴³ MZe (2020): Národní plány povodí

⁴⁴ MZe (2016): Plány dílčích povodí

⁴⁵ Povodí Moravy (2016): Plán dílčího povodí Moravy a přítoků Váhu

⁴⁶ Zlínský kraj (2020h): Povodňový plán Zlínského kraje

⁴⁷ Statutární město Zlín (2020b): Digitální povodňový plán města Zlína

srážkové vody při přívalemých deštích je nedostatečný.⁴⁸ V případě Tlumačova není v současnosti kapacita protipovodňových opatření dostatečná, dlouho plánovaná protipovodňová hráz navazující na tok řeky Moravy zatím nebyla realizována.

3.1.3.2 Analýza kvality životního prostředí

3.1.3.2.1 Kvalita ovzduší

Kvalita ovzduší ve Zlínské aglomeraci je ovlivňována automobilovou dopravou, emisemi lokálních topenišť na pevná paliva, průmyslovou činností a větrnou erozí půdy (především na polích). Zanedbatelný není ani dálkový transfer znečišťujících látek zejména z oblastí s dlouhodobě zhoršenou kvalitou ovzduší (Moravskoslezského kraje a Polska). Pokles znečištění ovzduší ve Zlínské aglomeraci, ke kterému došlo zejména v 90. letech minulého století, byl hlavně výsledkem poklesu znečištění ze stacionárních zdrojů (průmyslová výroba). Následující růst je zapříčiněn především vzrůstající hustotou automobilové dopravy. Mezi významné stacionární zdroje znečištění ovzduší patří Teplárna Otrokovice a Teplárna Zlín. Obecně se Zlínská aglomerace v rámci Česka řadí mezi regiony s nadprůměrně znečištěným ovzduším. V rámci strategie jsou hodnoceny vybrané látky znečišťující ovzduší. Jedná se o poléřavý prach PM₁₀ a PM_{2,5}, oxid dusičitý (NO₂) a benzo(a)pyren (zkratkou B(a)P).

V jádru Zlínské aglomerace, na ose Zlín – Otrokovice, je kvalita ovzduší dlouhodobě zhoršená vlivem vysoké intenzity dopravy, znečištěním způsobovaným průmyslovými stacionárními zdroji a horšími rozptylovými podmínkami způsobovanými údolním charakterem terénu. Kvalita ovzduší se zhoršuje v chladném období roku, kdy ke znečištění přispívají zdroje lokálních topenišť a inverzní charakter počasí zhoršující rozptylové podmínky.

Benzo(a)pyren (BaP)

Benzo[a]pyren (dále jen BaP)⁴⁹ je nejproblematictější znečišťující látka ve Zlínské aglomeraci i v celé ČR. Je to polycyklický aromatický uhlovdík s prokazatelnými karcinogenními účinky⁵⁰. Roční limit průměrné koncentrace 1 ng.m⁻³ je dlouhodobě překračován prakticky na celém území Zlínské aglomerace. Pětiletý průměr koncentrace BaP v ovzduší Zlínské aglomerace je v rozmezí hodnot 1 – 2 ng.m⁻³. „Lokální vytápění domácností se na emisích benzo[a]pyrenu v roce 2017 v celorepublikovém měřítku podílelo 98,3 %. Hlavní příčinou takto vysokého podílu je spalování pevných paliv, především uhlí, v kotlích starších typů (odhořivací a prohořivací způsob spalování).“⁵¹ V nízké míře přispívá k emisím BaP sektor dopravy. Koncentrace BaP vykazují výrazný roční chod s maximy v zimním období v závislosti na vytápění domácností a vlivu zhoršených rozptylových podmínek chladného období. V případě této karcinogenní látky jsou dlouhodobé zvýšené koncentrace a překročení imisního limitu zaznamenány v celé Zlínské aglomeraci.⁵²

Poléřavý prach (PM₁₀ a PM_{2,5})

PM₁₀ označuje poléřavý prach⁵³ menší než 10 μm. Částice PM_{2,5} jsou částice suspendovaných částic s průměrem do 2,5 μm. Koncentrace prachových částic v ovzduší Zlínské aglomerace je ovlivněna

⁴⁸ Město Otrokovice (2016): Rozbor udržitelného rozvoje území SO ORP Otrokovice

⁴⁹ Přirozeně vzniká při požárech a vulkanické činnosti, antropogenně při spalování fosilních paliv (v průmyslu, ale i v domácích topeništích), dále v koksárenství, zplyňování a zkapalňování uhlí. Je také součástí výfukových plynů i tabákového kouře.

⁵⁰ Při chronické expozici dochází k poškození dýchacích cest a trávicího traktu, může být poškozen imunitní systém, červené krvinky, omezena reprodukční schopnost. Je to látka toxická a mutagenní.

⁵¹ ČHMÚ (2018): Znečištění ovzduší na území České republiky v roce 2018

⁵² ENVITECH BOHEMIA (2015): Analýza ovzduší ve Zlínském kraji ve vztahu k lokálním topeništím

⁵³ Do atmosféry se běžně dostává z přírodních zdrojů (při požárech, erozi z polí, apod.), nejvýznamnějšími antropogenními zdroji jsou spalování fosilních paliv (elektrárny, spalovny, doprava) a vysokoteplotní procesy

zejména vytápěním v domech s lokálními topeništi, dopravní zátěží a průmyslovými zdroji. U polétavého prachu jsou nejvyšší hodnoty koncentrace v atmosféře v chladných měsících topné sezóny (leden, únor, březen), kdy za podmínek inverze a nízké rychlosti větru nedochází k rozptýlu škodlivin, dochází ke vzniku smogových situací. V roce 2019 nebyly ve Zlíně překročeny imisní limity průměrné roční koncentrace PM_{10} a $PM_{2,5}$ (v roce 2018 byl však imisní limit $PM_{2,5}$ mírně překročen). Překročení dlouhodobých imisních limitů pro průměrné roční koncentrace PM_{10} a $PM_{2,5}$ nebylo monitorováno ani v případě Otrokovic. Imisní limit pro denní koncentrace PM_{10} ($50 \mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}$) byl ve Zlíně v roce 2018 překročen 31x, v roce 2019 pak 29x. V Otrokovicích byl tento limit překročen v roce 2018 celkem 43x. K překročení téměř výhradně dochází v chladných měsících z důvodu nepříznivých rozptylových podmínek.⁵⁴

Oxidy dusíku NO_x

Nejběžnější oxidy dusíku NO_x zahrnují oxid dusičitý⁵⁵ (NO_2) a oxid dusnatý (NO). Nejvíce oxidů dusíku se do ovzduší dostává vlivem dopravy, spalovacích procesů nebo také z chemického průmyslu. V nízkých koncentracích způsobuje NO_2 podráždění očí a horních cest dýchacích, dále se v plicích dostává do krve, kde je následně přeměněn na dusičnany a dusitany. Nebezpečné jsou už velmi malé koncentrace, působí-li delší dobu⁵⁶. Emise NO_x jsou způsobovány především vlivem dopravy, z tohoto důvodu je nejvyšších hodnot dosahováno v blízkosti frekventovaných dopravních komunikací (Otrokovice, centrum Zlína). U látky NO_2 v posledních letech k překročení imisních limitů průměrné roční koncentrace ($40 \mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}$) v případě Zlína ani Otrokovic nedochází.

(tavení rud a kovů). Kvůli své velikosti jsou částice PM_{10} schopny pronikat do dolních cest dýchacích. Na povrch samotných prachových částic mohou být dále vázány těžké kovy či organické látky. Dlouhodobá expozice může vést k vážným onemocněním dýchacích cest (rakovina plic, chronická bronchitida, chronické plicní choroby...)⁵³. Částice $PM_{2,5}$ jsou částice suspendovaných částic s průměrem do $2,5 \mu\text{m}$. Ve srovnání s částicemi PM_{10} jsou $PM_{2,5}$ o něco nebezpečnější, neboť menší částice snadněji pronikají do organismu a rovněž mohou na sebe vázat nebezpečné látky, např. těžké kovy nebo organické látky. Také platí princip, že čím menší je velikost částice, tím déle zůstává v ovzduší (https://www.irz.cz/sites/default/files/latky/Poletavy_prach.pdf, <https://arnika.org/poletavy-prach-pm10>; <https://arnika.org/poletavy-prach->).

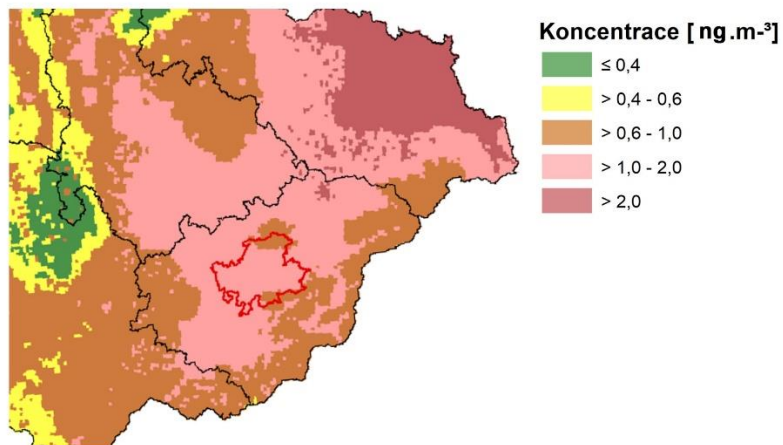
⁵⁴ ENVITECH BOHEMIA (2018): Vyhodnocení kvality ovzduší v Otrokovicích v roce 2018; ENVITECH BOHEMIA (2020): Vyhodnocení kvality ovzduší v lokalitě Zlín – Kvítková Rok 2019

⁵⁵ NO_2 je spolu s oxidy síry součástí kyselých dešťů. S kyslíkem a těkavými organickými látkami dále napomáhá tvořit přízemní ozon a tzv. fotochemický smog.

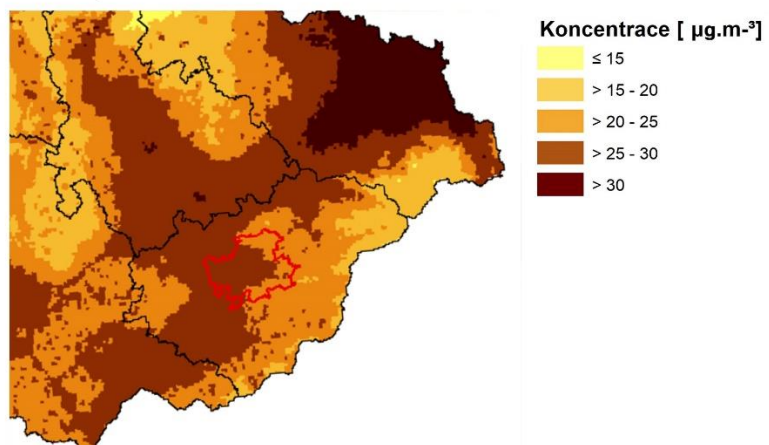
⁵⁶ <https://arnika.org/oxidy-dusiku>, https://www.irz.cz/sites/default/files/latky/Oxidy_dusiku.pdf

Obrázek 3.30: Mapa koncentrace BaP, PM₁₀, PM_{2,5} a NO_x – pětileté průměrné roční koncentrace v ovzduší (2014–2018)

Benzo(a)pyren

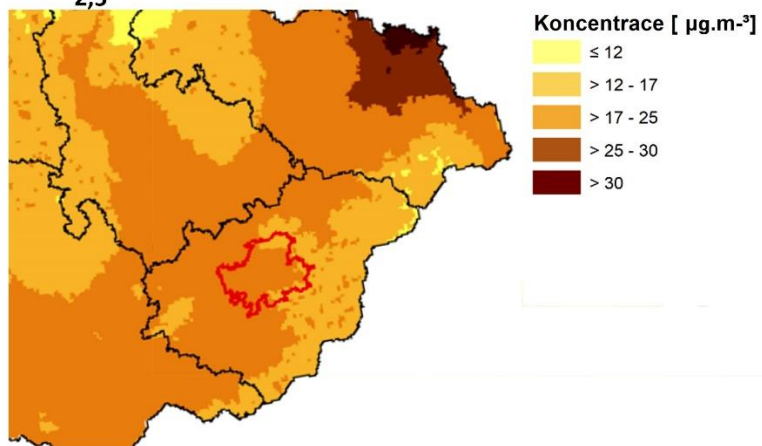

PM₁₀

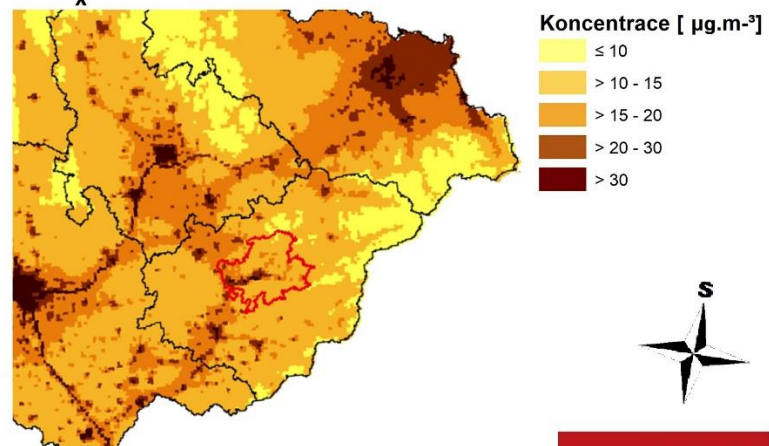

 Zlínská aglomerace

PM_{2,5}

NO_x

Souřadnicový systém: S-JTSK
Zdroj dat: Český hydrometeorologický ústav – <http://portal.chmi.cz>

0 50 100 km

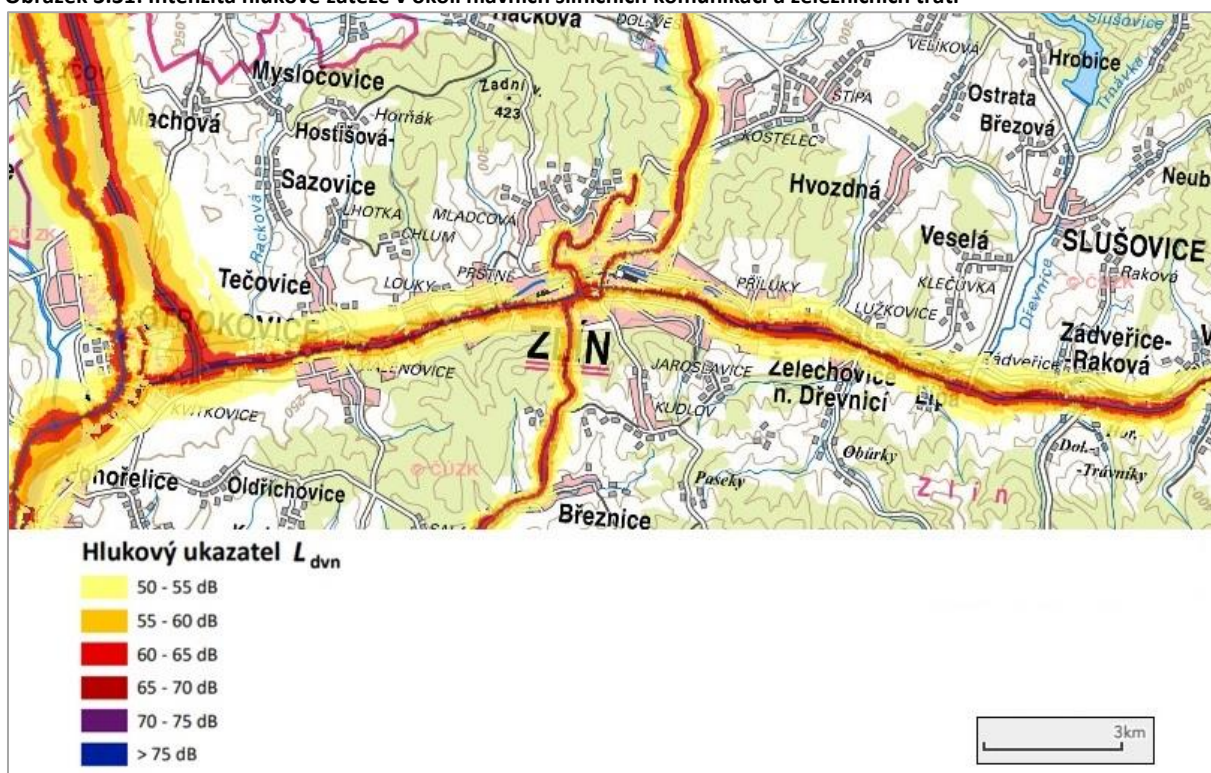

PROCES

3.1.3.2.2 Úroveň hluku

Dalším hodnoceným ukazatelem kvality života ve Zlínské aglomeraci je úroveň hluku. Nejvýznamnějším zdrojem hlukové zátěže jsou doprava a průmysl. Hluk negativně působí na lidské zdraví a narušuje některé fyziologické funkce lidského organismu (např. spánek, odpočinek, narušuje soustředění). V blízkosti rušných silnic a železničních tratí je celková intenzita hluku L_{dvn} (den-večer-noc) vyšší než 75 dB, dochází tedy k překročení limitu pro hlukovou zátěž na veřejných prostranstvích. V roce 2017 byly Ministerstvem zdravotnictví zveřejněny výsledky strategického mapování hluku v Česku. Ke zvýšené hlukové zátěži obyvatel Zlínské aglomerace dochází v blízkosti frekventovaných silničních tras (I/49 – Otrokovice – Zlín – Vizovice; D55 – Otrokovice; II/490 – Zlín – Fryšták, ulice Sokolská ve Zlíně) nebo železničního koridoru v případě zastavby v Otrokovicích v blízkosti železniční trati.

Obrázek 3.31: Intenzita hlukové zátěže v okolí hlavních silničních komunikací a železničních tratí

Zdroj: MZČR (2017): Hlukové mapy 2017

3.1.3.2.3 Kvalita povrchových vod

Mezi významné vodní toky v oblasti Zlínské aglomerace patří řeka Morava a její přítok Dřevnice. Kvalita vody v řece Moravě, protékající Otrokovicemi je hodnocena stupněm III. (znečištěná voda). Kvalita vody v řece Dřevnice je dlouhodobě nízká, odpovídající zátěži průmyslového krajského města, nicméně díky průběžnému zpříšňování norem pro vypouštění odpadních vod se její kvalita ve srovnání s minulostí zlepšila. Znečištění Dřevnice ve Zlíně je hodnoceno IV. stupněm jakosti⁵⁷ (silně znečištěná). Kvalitu vody negativně ovlivňuje znečištění z průmyslových zdrojů, zemědělství i znečištění z nečištěných komunálních odpadních vod. V suchých obdobích dochází ke snížení průtoku, koncentrace znečišťujících látek ve vodním toku se tak vlivem sucha zvyšují. Některé okrajové části Zlína nejsou napojeny na centrální systém kanalizace, což má negativní vliv na kvalitu povrchových vod, dochází však k jejich postupnému připojování.

⁵⁷ CENIA (2020): Zpráva o životním prostředí ve Zlínském kraji v roce 2018

3.1.3.3 Odpadové hospodářství

Podpora prevence vzniku odpadů a jeho materiálového a energetického využití patří k principům oběhového hospodářství – důležité součásti udržitelného rozvoje. Trend vývoje množství produkovaného odpadu lze posoudit na základě databáze Informačního systému odpadového hospodářství (ISOH) spravované MŽP. Nejmenší územní jednotkou v databázi jsou SO ORP, proto jsou uváděná data za Zlínskou aglomeraci vypočtena jako odhad na základě porovnání populace SO ORP Zlín, Otrokovice a Vizovice a populační velikosti Zlínské aglomerace, která dosahuje přibližně 86 % celkového počtu obyvatel zmíněných SO ORP. Obec Zlámanec ležící v SO ORP Uherské Hradiště (322 obyvatel) nebyla do výpočtů zahrnuta. Pro zhodnocení současného stavu odpadového hospodářství ve Zlínské aglomeraci bylo dále využito dokumentů Plán odpadového hospodářství statutárního města Zlína (2017–2021)⁵⁸ a Plán odpadového hospodářství Zlínského kraje pro období 2016–2025.⁵⁹

Ve Zlínské aglomeraci se mezi roky 2010 a 2018 zvýšila produkce všech odpadů o přibližně o 72 528 tun, což je nárůst o 22,3 %. Ve srovnání s údaji za Zlínský kraj (nárůst o 45 %) je však tempo růstu produkce odpadů ve Zlínské aglomeraci nižší. Celkově se za rok 2018 ve Zlínské aglomeraci vyprodukovalo přibližně 3 059 kg odpadu na jednoho obyvatele. Ve sledovaném období se jedná o nárůst o necelých 560 kg na jednoho obyvatele.

Tabulka 3.10: Vývoj celkové produkce odpadů v letech 2010–2018

Území	Celková produkce všech odpadů (t)		změna 2018 - 2010		Celková produkce všech odpadů na 1 obyv. (kg)		změna 2018 - 2010	
	2010	2018	absolutně	%	2010	2018	absolutně	%
SO ORP Zlín	211 076,78	226 451,15	15 374,37	7,3	2 133,77	2 289,14	155,37	7,3
SO ORP Otrokovice	150 003,26	200 980,70	50 977,44	34,0	4 290,96	5 860,18	1 569,22	36,6
SO ORP Vizovice	16 399,15	34 382,34	17 983,20	109,7	986,41	2 015,97	1 029,55	104,4
Zlínská aglomerace*	324 632,10	397 160,20	72 528,11	22,3	2 499,15	3 058,51	559,36	22,4
Zlínský kraj	1 008 106,86	1 461 402,02	453 295,16	45,0	1 707,33	2 507,30	799,97	46,9

Zdroj: MŽP (2020): Informační systém odpadového hospodářství

Pozn.: Hodnoty za Zlínskou aglomeraci byly přepočteny na základě výpočtu za použití koeficientu podílu populace Zlínské aglomerace na celkové populaci SO ORP Zlín, Otrokovice a Vizovice. Obec Zlámanec ležící v SO ORP Uherské Hradiště nebyla zahrnuta.

Tabulka 3.11: Vývoj množství materiálově využitých odpadů v letech 2010–2018

Území	Množství materiálově využitých odpadů (t)		změna 2018 - 2010		Množství materiálově využitých odpadů na 1 obyv. (kg)		změna 2018 - 2010	
	2010	2018	absolutně	%	2010	2018	absolutně	%
SO ORP Zlín	27 160,50	127 634,57	100 474,07	369,9	274,56	1 290,23	1 015,66	369,9
SO ORP Otrokovice	120 541,21	150 676,83	30 135,62	25,0	3 448,17	4 393,42	945,25	27,4
SO ORP Vizovice	4 857,33	10 170,06	5 312,73	109,4	292,17	596,31	304,14	104,1
Zlínská aglomerace*	131 200,77	248 094,06	116 893,29	89,1	1 010,04	1 910,56	900,52	89,2
Zlínský kraj	504 893,70	910 207,89	405 314,19	80,3	855,09	1 561,62	706,54	82,6

Zdroj: MŽP (2020): Informační systém odpadového hospodářství

Pozn.: Hodnoty za Zlínskou aglomeraci byly přepočteny na základě výpočtu za použití koeficientu podílu populace Zlínské aglomerace na celkové populaci SO ORP Zlín, Otrokovice a Vizovice. Obec Zlámanec ležící v SO ORP Uherské Hradiště nebyla zahrnuta.

⁵⁸ Statutární město Zlín (2017): Plán odpadového hospodářství statutárního města Zlína 2017–2021

⁵⁹ Zlínský kraj (2016): Plán odpadového hospodářství Zlínského kraje 2016–2025

Ze srovnání vývoje údajů množství materiálově využitých odpadů vyplývá rostoucí trend. Ve Zlínské aglomeraci se množství materiálově využitých odpadů zvýšilo mezi lety 2010 až 2018 o 89,1 % na 248 094,06 t ročně. Obdobný nárůst byl zaznamenán v případě Zlínského kraje (80,3 %).

Jak ve Zlínském kraji, tak v samotné Zlínské aglomeraci se většina odpadů odstraňuje skládkováním. Na území Zlínského kraje se nenachází žádná zařízení na energetické využití odpadu. Nejbližší zařízení na energetické využití odpadu se nachází v Brně. V souvislosti se zpřísnující se legislativou týkající se skládkování odpadů se uvažuje o možnostech vybudování zařízení na energetické využití odpadu spíše charakteru menších technologických jednotek v řádu desítek tisíc tun odpadu za rok.⁶⁰ V aktuálním plánu odpadového hospodářství města Zlín se uvádí záměr přetvořit současný areál skládky Suchý důl v „Integrované centrum nakládání s odpady“. Budování Integrovaného centra by mělo naplňovat hlavní požadované priority odpadového hospodářství, tj. dosažení kvalitní recyklace a maximálního využití vhodných odpadů především materiálové a biologické. Určitá zbytková část odpadů, která bude vhodná pro energetické využívání, bude dopravována do vybraného vhodného zařízení. S vlastní energetickou jednotkou v tomto Integrovaném centru je uvažováno na úrovni kogeneračních jednotek spíše v budoucnu.⁶¹ Ve Zlínském kraji se nacházejí 4 spalovny nebezpečných odpadů. Navýšení energetického využití odpadů může napomoci vybudování menších technologických jednotek ZEVO (zařízení pro energetické využití odpadů), které mohou nahradit fosilní tuhá paliva v městských zdrojích zásobování teplem.⁶² Na území Zlínské aglomerace se nachází skládky odpadu na území obcí Otrokovice (skládky MSS Otrokovice; projektovaná kapacita 1 776 663 m³) a Zlín (skládky Suchý Důl; projektovaná kapacita 935 520 m³). Ve Zlíně-Malenovicích se dále nachází spalovna nebezpečného odpadu s kapacitou 4 700 t ročně.

Ve Zlínském kraji jsou provozovány téměř čtyři desítky recyklačních zařízení pro zpracování odpadu. Ačkoliv celkově pokrývají širší spektrum materiálově využitelných složek odpadu (např. dřevo, plasty, papír, sklo, stavební a demoliční odpady), existuje ve Zlínském kraji stále značný prostor pro rozšíření recyklace a lze doporučit další podporu takovýchto zařízení.⁶³

Tabulka 3.12: Vývoj množství odpadů odstraněného skládkováním v letech 2010–2018

Území	Množství odpadů odstraněného skládkováním (t)		změna 2018 - 2010		Odpady odstraněné skládkováním na 1 obyv. (kg)		změna 2018 - 2010	
	2010	2018	absolutně	%	2010	2018	absolutně	%
SO ORP Zlín	43 421,19	41 677,26	-1 743,93	-4,0	438,94	421,31	-17,64	-4,0
SO ORP Otrokovice	40 057,48	44 154,38	4 096,90	10,2	1 145,87	1 287,45	141,58	12,4
SO ORP Vizovice	7 932,00	200,63	-7 731,37	-97,5	477,11	11,76	-465,35	-97,5
Zlínská aglomerace*	78 613,18	73 987,76	-4 625,42	-5,9	605,20	569,78	-35,42	-5,9
Zlínský kraj	171 980,83	161 785,03	-10 195,80	-5,9	291,27	277,57	-13,70	-4,7

Zdroj: MŽP (2020): Informační systém odpadového hospodářství

Pozn.: Hodnoty za Zlínskou aglomeraci byly přepočteny na základě výpočtu za použití koeficientu podílu populace Zlínské aglomerace na celkové populaci SO ORP Zlín, Otrokovice a Vizovice. Obec Zlámanec ležící v SO ORP Uherské Hradiště nebyla zahrnuta.

Produkce komunálního odpadu se ve Zlínské aglomeraci mezi lety 2010 a 2018 snížila přibližně o 9 % na 71 313,73 t v roce 2018. Rozdílný trend vývoje lze pozorovat v samotném městě Zlín, kde došlo k výraznějšímu poklesu (o 24 %), a oblasti zázemí Zlína, kde naopak došlo k nárůstu množství komunálního odpadu o 17 %. V případě celku Zlínského kraje byl zaznamenán nárůst o 12 %. V přepočtu na 1 obyvatele byla však produkce nejnižší právě v průměru za celek Zlínského kraje

⁶⁰ Zlínský kraj (2016): Plán odpadového hospodářství Zlínského kraje 2016–2025

⁶¹ Statutární město Zlín (2017): Plán odpadového hospodářství statutárního města Zlína 2017–2021

⁶² Zlínský kraj (2019b): Strategie rozvoje Zlínského kraje 2030

⁶³ Zlínský kraj (2016): Plán odpadového hospodářství Zlínského kraje 2016–2025

(0,5 t/obyv./rok), na rozdíl od oblasti zázemí Zlína, kde byla hodnota o 0,1 t vyšší (0,6 t/obyv./rok). Také ve vyjádření produkce odpadu na 1 obyvatele je celkový trend mezi lety 2010 a 2018 ve Zlínské aglomeraci klesající (9 %), naopak za celek Zlínského kraje produkce narůstá (14 %). Produkce komunálního odpadu ve Zlínské aglomeraci v roce 2018 (550 kg/obyv.) odpovídala průměru ČR, který v roce 2018 činil přibližně 543 kg komunálního odpadu na 1 obyvatele.

Tabulka 3.13: Produkce komunálního odpadu [t]

Území	Celková produkce komunálního odpadu		Změna 2010-2018		Produkce na 1 obyvatele		Změna 2010-2018		
	2010	2018	Absolutní	Relativní	2010	2018	Absolutní	Relativní	
Zlínská aglomerace	78 346,10	71 313,73	-7 032,37	-9%	0,60	0,55	-0,05	-9%	
z toho	Zlín	49 868,97	38 102,59	-11 766,38	-24%	0,66	0,51	-0,15	-23%
	Zázemí Zlína	28 477,13	33 211,14	4 734,00	17%	0,52	0,60	0,08	15%
Zlínský kraj	259 910,45	291 519,92	31 609,47	12%	0,44	0,50	0,06	14%	

Zdroj: MŽP (2020): Informační systém odpadového hospodářství

Pozn.: Nejmenší dostupnou územní jednotkou v databázi ISOH je SO ORP, ve výpočtu je tedy zohledněn podíl obcí jednotlivých SO ORP náležejících do Zlínské aglomerace a jejich populační velikost. Obec Zlámanec ležící v SO ORP Uherské Hradiště nebyla zahrnuta.

Jedním ze strategických cílů Plánu odpadového hospodářství ČR⁶⁴ je „Maximální využívání odpadů jako náhrady primárních zdrojů a přechod na oběhové hospodářství“. S tím souvisí také využití odpadů. Jedním ze způsobů předcházení vzniku odpadů je separace biologicky rozložitelného odpadu (BRKO) a jeho zpracování v kompostárnách. V poslední době se díky podpoře z veřejných zdrojů daří rozšiřovat síť komunitních kompostáren, nicméně podíl ukládání BRKO na skládky zůstává nad průměrem ČR.⁶⁵

Celková produkce odpadů má ve Zlíně rostoucí trend. Ačkoliv produkce komunálních odpadů v centru aglomerace (Zlín) v posledním desetiletí klesá, za stejné období byl v případě zázemí aglomerace zaznamenán nárůst. Odpad je odstraňován téměř výhradně skládkováním, tedy nejméně vhodným způsobem likvidace odpadu. V souvislosti se zpříšňováním legislativy je vhodné zvážit možnost vybudování ZEVO v regionu a podporovat předcházení vzniku odpadu a recyklaci. Některé menší obce aglomerace postrádají kapacity ke vhodnému odstranění odpadu (sběrné dvory).

3.1.3.4 Hospodaření s vodou a vodohospodářská infrastruktura

V souvislosti s nešetrným hospodařením v krajině v uplynulých letech došlo ke snížení retenční kapacity krajiny. Provedené pozemkové úpravy, meliorace a nešetrné zemědělské postupy tak přispěly ke zrychlení odtoku srážkové vody a zvýšení rizika přívalových povodní. Dlouhodobým problémem nejen oblasti Zlínské aglomerace je pokračující eroze půd, která způsobuje degradaci půd a snižování úrodnosti.

V důsledku projevů změn klimatu se zvyšuje potřeba zajištění kvalitní vodohospodářské infrastruktury, kdy je žádoucí zabezpečit zásobování pitnou vodou, optimalizovat spotřebu užitkové vody a zajistit dostatečnou kapacitu kanalizační infrastruktury a čištění odpadních vod na celém území aglomerace. Nevyhovující stav a kapacita kanalizací a čistíren odpadních vod (ČOV), případně jejich absence v řadě obcí Zlínské aglomerace je uváděno v územně analytických podkladech SO ORP Zlín, SO ORP Vizovice⁶⁶. Potřeba zkvalitnění vodohospodářské infrastruktury v obcích Zlínské aglomerace vyplývá i z přípravných jednání starostů obcí Zlínské aglomerace a analýzy návrhu projektů v zásobníku projektů.

⁶⁴ MŽP (2014): Plán odpadového hospodářství České republiky pro období 2015–2024

⁶⁵ Zlínský kraj (2016): Plán odpadového hospodářství Zlínského kraje 2016–2025

⁶⁶ Statutární město Zlín (2016): Rozbor udržitelného rozvoje území SO ORP Zlín; Město Vizovice (2016): Rozbor udržitelného rozvoje území SO ORP Vizovice; v ÚAP SO ORP Otrokovice není v obcích oblasti Zlínské aglomerace identifikován problém nedostatečné kapacity infrastruktury kanalizací a ČOV

Na procesu optimalizace hospodaření s vodou se podílí řada opatření, která se vzájemně doplňují – využití srážkové vody k závlahám a užitkovým účelům, snížení spotřeby pitné vody, realizace opatření v krajině podporující zadržování vody a snižující riziko eroze, zajištění dostatku zelených ploch a vegetace v urbanizovaných prostorech apod. Společně tato opatření mohou zásadně přispívat ke zvýšení kvality života ve Zlínské aglomeraci.

3.1.3.5 Energetická náročnost veřejných budov a využití obnovitelných zdrojů energie

Snižování energetické náročnosti veřejných budov a veřejné infrastruktury je důležitou součástí zvyšování energetické účinnosti. Vedle snížení finančních nákladů na vytápění je snižování spotřeby energie příznivé v oblasti životního prostředí. Spolu s modernizací systému vytápění tak mohou opatření zvyšování energetické účinnosti přispívat ke snížení škodlivých emisí z lokálních topenišť. Snižování energetické náročnosti budov upravuje zákon o hospodaření energií⁶⁷. Při výstavbě nových budov, stejně jako v případě rekonstrukcí platí povinnost zpracování průkazu energetické náročnosti budovy (PENB). V případě budov, jejímž vlastníkem a uživatelem je orgán veřejné moci platí požadavek na energetickou náročnost budovy s téměř nulovou spotřebou energie. Veřejné instituce a obce jako vlastníci budov nebo energetického hospodářství jsou povinny zpracovat pro budovu nebo energetické hospodářství energetický audit v případě, že hodnota průměrné roční spotřeby energie energetického hospodářství za poslední 2 po sobě jdoucí kalendářní roky je vyšší než 500 MWh.

Výroba elektrické energie ve Zlínském kraji v roce 2017 představovala jen 0,8 % celkové výroby ČR. Přes 45 % veškeré vyrobené elektřiny pochází z hnědého a černého uhlí, zemní plyn a bioplyn tvoří 20 %, fotovoltaika 26 %, zbylých 9 % pak připadá na ostatní zdroje (vodní, biomasa, ostatní plyny a paliva). V dlouhodobém časovém horizontu dochází ke snižování výroby u parních elektráren za současného zachování instalovaného výkonu. U obnovitelných zdrojů energie došlo ke skokovému nárůstu instalovaného elektrického výkonu po roce 2009 hlavně v souvislosti se zavedením výkupních cen elektřiny z těchto zdrojů. Největší nárůst zaznamenaly fotovoltaické instalace a bioplynové stanice. Další potenciál se jeví ve střešních fotovoltaických instalacích podniků, veřejných budov nebo rodinných domů. Výzvou do budoucna je zvýšení celoročního využití odpadního tepla bioplynových stanic.⁶⁸

3.1.3.6 Dílčí shrnutí

Hlavní zjištění

- Území Zlínské aglomerace se vyznačuje poměrně vysokou mírou ekologické stability především díky vysokému zastoupení zalesněných ploch.
- Intenzivní doprava je zdrojem znečištění ovzduší a hluku především v blízkosti frekventovaných komunikací.
- Na znečištění ovzduší se významně podílí vytápění domácností lokálními topeništi na tuhá paliva, které jsou zdrojem škodlivých emisí tuhých znečišťujících látek a benzo(a)pyrenu.
- Produkce komunálního odpadu ve Zlínské aglomeraci činí přibližně 550 kg ročně na 1 obyvatele, což přibližně odpovídá průměru ČR. Odpad se odstraňuje téměř výhradně skládkováním, tedy nejméně šetrným způsobem likvidace odpadu.
- V důsledku zvyšujícího se rizika extrémních jevů počasí způsobovaných klimatickými změnami je nutné realizovat adaptační opatření v oblasti zvyšování retenční kapacity území, protipovodňové ochrany (přítalové povodně), vodohospodářské infrastruktury (dostatečná kapacita zdrojů pitné vody, kanalizace, ČOV), energetické účinnosti a veřejné zeleně snižující efekt tepelného ostrova urbanizovaných oblastí.

⁶⁷ Zákon č. 406/2000 Sb. o hospodaření energií ve znění pozdějších předpisů

⁶⁸ Zlínský kraj (2019b): Strategie rozvoje Zlínského kraje 2030

3.1.4 Inovativní Zlínsko

Inovativní Zlínsko – Podpora znalostí a dovedností: Rozvoj ekonomiky s vysokou přidanou hodnotou založené na uplatňování inovací a výzkumných poznatků se neobejde bez dostateku vzdělané a kvalifikované pracovní síly. Ve Zlínské aglomeraci se nachází komplexní nabídka vzdělání všech stupňů a forem. Zlínská aglomerace má dostatečné kapacity mateřských a základních škol, důležité je však průběžné zlepšování technického stavu budov a jejich vybavenosti. Úroveň vybavenosti moderními ICT technologiemi je nedostatečná (v případě druhého stupně ZŠ jsou hodnoty ve srovnání s ostatními kraji ČR nejhorší). Klíčovou institucí vysokoškolského vzdělávání a vědecko-výzkumných aktivit je převážně technicky zaměřená Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně. V některých oborech se daří propojovat výzkumné aktivity se soukromou sférou (příklad Centra polymerních systémů UTB spolupracující s řadou firem plastikářského odvětví soustředěných ve Zlíně a okolí – Plastikářský klastr). Zlínský kraj však vykazuje v mezikrajském srovnání nižší podíl pracovníků v oblasti vědy a výzkumu, přesto je zde identifikována vyšší aktivita v oblasti patentů (podané patentové přihlášky i platné patenty). Tato aktivita je koncentrována především do území Zlínské aglomerace. Podíl vědy a výzkumu na regionálním HDP Zlínského kraje je ve srovnání s ostatními kraji ČR nízký. Výdaje na vědu a výzkum ve Zlínském kraji jsou z 91 % realizovány v podnikatelském sektoru, což je podstatně vyšší podíl než v souhrnu za ČR (63 %). Rozvoj znalostní ekonomiky založené na využití moderních technologií a aplikovaného výzkumu v komerční sféře se snaží podporovat řada organizací, například Technologické inovační centrum. Obecným problémem je nedostatek kvalifikovaných odborníků, který souvisí s dlouhodobě přetrvávající nízkou úrovní mezd v regionu.

Relevantní strategické dokumenty využitě pro zhodnocení současného stavu v oblasti **vzdělávání a rozvoje inovací:**

- Statutární město Zlín (2015a): Integrovaný plán rozvoje území Zlín pro období 2014–2020
- Statutární město Zlín (2020a): Strategický rámec Místního akčního plánu rozvoje vzdělávání v SO ORP Zlín
- Zlínský kraj (2019b): Strategie rozvoje Zlínského kraje 2030
- Zlínský kraj (2020c): Krajský akční plán rozvoje vzdělávání pro území Zlínského kraje
- Zlínský kraj (2020d): Krajská příloha Národní RIS3 strategie za Zlínský kraj (Regionální inovační strategie Zlínského kraje)
- Zlínský kraj (2020e): Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy ve Zlínském kraji 2020

3.1.4.1 Vzdělávací infrastruktura a její kapacita

Zlínský kraj se pyšní vysokou kvalitou školství, po Praze druhou nejvyšší v České republice. Žáci ze Zlínského kraje dosahují nadprůměrných výsledků v testovaných předmětech (matematika, český jazyk, anglický jazyk) a v mezikrajském srovnání dosahují nejvyšší úspěšnosti u maturit. Zlínský kraj vyniká také vysokou kvalifikovaností pedagogů a nízkým podílem žáků, kteří předčasně ukončili vzdělávání.⁶⁹

Síť škol a školských zařízení a jejich vzdělávací nabídka je v současnosti ve Zlínském kraji nastavena tak, aby umožňovala územní dostupnost v maximální míře oborové nabídky.⁷⁰ Ve Zlínském kraji zřizují většinu základních a mateřských škol obce, přičemž k 1. 9. 2018 zřizovaly celkem 454 organizací, z čehož bylo 226 základních škol a 201 mateřských škol. Za období let 2009–2018 však na území Zlínského kraje poklesl celkový počet školských organizací zřizovaných krajem, obcemi a státem (z 585 na 557), naopak vzrostl počet subjektů ostatních zřizovatelů – soukromých subjektů a církví (z 38 na 50).⁷¹

⁶⁹ Zlínský kraj (2019c): Zpráva ministerstva potvrzuje vysokou kvalitu školství ve Zlínském kraji

⁷⁰ Zlínský kraj (2020e): Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy ve Zlínském kraji 2020

⁷¹ Odbor školství, mládeže a sportu Krajského úřadu Zlínského kraje (2020): Výroční zpráva o stavu a rozvoji vzdělávací soustavy ve Zlínském kraji za školní rok 2018/2019

Předškolní a základní vzdělávání

Zvyšování kvality předškolního, základního, základního uměleckého, zájmového a neformálního vzdělávání, které má poskytnout rovné příležitosti a maximální rozvoj všem dětem podporují na území Zlínské aglomerace Místní akční plány rozvoje vzdělávání SO ORP Zlín, Otrokovice a Vizovice. Místní akční plán rozvoje vzdělávání SO ORP Zlín uvádí celkem 7 problémových oblastí, které jsou podrobně analyzovány a k nimž se váží konkrétní cíle rozvoje vzdělávání. Mezi cíle rozvoje vzdělávání patří⁷²:

- Čtenářská a matematická gramotnost v základním vzdělání
- Inkluzivní vzdělávání a podpora dětí a žáků ohrožených školním neúspěchem
- Předškolní vzdělávání a péče: kvalita – dostupnost – inkluze
- Kariérové poradenství v základních školách
- ICT – Rozvoj digitálních kompetencí dětí a žáků
- Rozvoj dovedností, Rozvoj podnikavosti a iniciativy dětí a žáků, Rozvoj kompetencí dětí a žáků v polytechnickém vzdělávání, Rozvoj kompetencí dětí a žáků pro aktivní používání cizího jazyka, Rozvoj sociálních a občanských kompetencí dětí a žáků, Rozvoj kulturního povědomí a vyjádření dětí a žáků
- Podpora projektového řízení

Velkou část investičních projektů v rámci místního akčního plánu rozvoje vzdělávání v SO ORP Zlín tvoří investice do technického zázemí a odborné vybavenosti škol.⁷³

Kapacita mateřských škol ve Zlínském kraji a samotné Zlínské aglomeraci je v současné době dostatečná. Všechny děti, které dovršily věku 3 let k 31. 8. 2018 a jejichž zákonní zástupci požádali o přijetí svých dětí do mateřských škol, byly do mateřských škol přijaty. K 30. 9. 2018 bylo v mateřských školách zřizovaných obcemi zapsáno celkem 19 330 dětí, což je o 15 dětí více, než bylo zapsáno ve školním roce 2017/2018 a o 753 dětí méně, než bylo ve školním roce 2013/2014, kdy byl počet dětí nejvyšší (20 083). Počet dětí ve věku 3 až 5 let klesal do roku 2016, ale v posledních třech letech mírně narůstal. Vývoj počtu dětí v mateřských školách tak odpovídá demografickému vývoji v kraji.⁷⁴ Pokles dětí v mateřských školách, který začal ve školním roce 2014/2015, se tedy ve školním roce 2018/2019 zastavil a v budoucnosti tak lze očekávat růst počtu dětí, na který se budou muset školská zařízení připravit. Ve věkové skupině 3 – 5letých projekce ČSÚ pro období let 2020–2023 předpokládá průchod krátkodobým vrcholem počtu osob tohoto věku, což bude představovat nárůst cca 5,5 %. Po vrcholu v roce 2022 se pak předpokládá až do roku 2037 dlouhodobý pokles⁷⁵. Dostupnost předškolního vzdělávání je v kraji v zásadě zajištěna, proto další cíl může směřovat ke zkvalitňování předškolního vzdělávání tak, aby byly vhodnými opatřeními zohledňovány individuální potřeby dětí (kraj bude například metodicky podporovat postupné snižování počtu dětí na třídu mateřské školy v souladu s platnou legislativou).⁷⁶

Trend růstu počtu dětí ve věku 6 až 15 let ve Zlínském kraji se projevil i v počtu žáků základních škol. V roce 2017–2018 se nárůst přenesl na 2. stupeň ZŠ. V roce 2019 bylo v kraji 260 základních škol, které navštěvovalo 50 760 žáků. Za sledované období jde o nárůst o 5,5 %, tj. 2 637 žáků.⁷⁷ V celém kontingentu osob ve věku žáků základní školy, tedy 6 – 14letých, dochází ve Zlínském kraji ke stagnaci

⁷² Přehled uváděných problémů ve vztahu k oblastem rozvoje vzdělávání je uveden v části Přílohy.

⁷³ Statutární město Zlín (2020): Strategický rámec Místního akčního plánu rozvoje vzdělávání v ORP Zlín

⁷⁴ ČSÚ (2020c): Základní tendence demografického, sociálního a ekonomického vývoje Zlínského kraje 2019

⁷⁵ Zlínský kraj (2020e): Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy ve Zlínském kraji 2020

⁷⁶ Zlínský kraj (2020e, s. 35)

⁷⁷ ČSÚ (2020c): Základní tendence demografického, sociálního a ekonomického vývoje Zlínského kraje 2019

jejich počtu. Poté se očekává dlouhodobý (do roku 2044) pokles počtu osob plnících povinnou školní docházku na základních školách na úroveň 76 % hodnoty roku 2019.⁷⁸

Ačkoli je kapacita MŠ a ZŠ v současnosti dostatečná, některé části Zlínské aglomerace se potýkají s vyšším rizikem plného naplnění kapacit MŠ, což v budoucnosti může vést k přetížení systému v daných oblastech a odmítání žádostí o přijetí. MŠMT zpracovalo dokument „Analytické podklady a demografické predikce v oblasti kapacit předškolního a školního vzdělávání pro účely zacílení plánovaného investičního programu v gesci MMR“, který obsahuje predikci budoucího vývoje v oblasti kapacit základních a mateřských škol.⁷⁹ Následující tabulka obsahuje pohled na situaci kapacit mateřských a základních škol v jednotlivých SO ORP Zlínské aglomerace, a to pouze za zřizovatele školy – obec, neboť jsou to primárně obce, které musí v souladu se školským zákonem zajistit dostatečnou kapacitu míst pro základní vzdělávání v základních školách.⁸⁰ Nejvyšší riziko naplněnosti MŠ zřizovaných obcemi (hodnoceno na škále: 1 - nejnižší, 10 - nejvyšší) je ve Zlínské aglomeraci v SO ORP Zlín a Vizovice. Toto riziko, ačkoli je jeho hodnota nízká, je rovněž nejvyšší v SO ORP Zlín a Vizovice také v případě základních škol.

Tabulka 3.14: Kapacity a naplněnost mateřských a základních škol ve Zlínské aglomeraci zřizované obcemi dle SO ORP (k 30. 8. 2018)

ORP	MŠ			ZŠ		
	Kapacita	Naplněnost	Riziko	Kapacita	Naplněnost	Riziko
Uherské Hradiště	3570	87,79%	○ 4	11211	67,6%	○ 1
Zlín	3452	92,32%	● 6	10 541	78,8%	● 2
Otrokovice	1185	86,41%	○ 5	4 350	64,0%	○ 1
Vizovice	636	90,88%	● 6	1 898	78,8%	● 2

Zdroj: MŠMT (2020): Statistika školství

Lze tedy konstatovat, že počty osob v odpovídající věkové skupině předškolního vzdělávání budou v období do roku 2023 ve fázi krátkodobého růstu. Tento trend může některým zřizovatelům způsobit personální, případně jiné kapacitní problémy. Dopad bude pravděpodobně mírnější ve větších městech a rovněž bude hrát roli věk přijímání dětí do MŠ. V základním vzdělávání má demografický vývoj nejednotný charakter. Zatímco na 1. stupni ZŠ lze očekávat krátkodobý propad, na 2. stupni se budou školy vyrovnávat s krátkodobým vrcholem. Celkový počet osob spadajících do věku žáků základních škol dosáhne maxima v roce 2020 a očekává se velmi mírný pokles. Lokální výkyvy mohou v budoucnu způsobit negativní důsledky směřující ke kapacitám základních škol, což mohou zřizovatelé už nyní mírnit plánováním jejich využití. Při budování nových kapacit musí školy i zřizovatelé mít na paměti, že řeší dočasnou situaci demografického vývoje, nikoliv dlouhodobý trend.⁸¹

Střední a vyšší odborné vzdělávání

Střední vzdělávání je oblastí, v níž se v minulém období velmi výrazně projevily důsledky nepříznivého demografického vývoje. Prudký pokles se zastavil a předpokládá se krátký růst s vrcholem v roce 2026. V roce 2023 dojde k nárůstu počtu osob této věkové skupiny o 10,4 %. Zmiňovaný vrchol v roce 2026 znamená v absolutním vyjádření nárůst věkové skupiny o cca 4 300 potenciálních žáků středních škol.⁸²

⁷⁸ Zlínský kraj: (2020e): Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy ve Zlínském kraji 2020

⁷⁹ Predikce je založená na statistických datech o počtu dětí v mateřských školách a žáků v základních školách (stav k 30. 9. 2018), na stavu kapacit těchto škol podle školského rejstříku (stav k 30. 9. 2018) a na extrapolaci obyvatelstva v příslušných věkových kohortách v okresech vycházející z údajů ČSÚ (stav obyvatelstva k 1. 1. 2018).

⁸⁰ Údaje o populaci v SO ORP nebyly zpracovateli dokumentu „Analytické podklady a demografické predikce v oblasti kapacit předškolního a školního vzdělávání pro účely zacílení plánovaného investičního programu v gesci MMR“ MŠMT (2020) dostupné, při vyhodnocování významnosti rizika je proto u SO ORP přihlíženo rovněž k indikátorům vycházejícím z extrapolace obyvatelstva v příslušné věkové kohortě v okrese, ke kterému je SO ORP příslušný. MŠMT (2020): Statistika školství

⁸¹ Zlínský kraj (2020e): Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy ve Zlínském kraji 2020

⁸² Zlínský kraj (2020e): Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy ve Zlínském kraji 2020

Střední školy budou v tomto důsledku konfrontovány s vyšším počtem žádostí o přijetí do studia a tím i potřebou rozšiřovat kapacity, které však v následujícím období zůstanou opět nevyužité. Pravděpodobným řešením pak bude optimalizace výkonů škol s ohledem na disponibilní zdroje, jednak kapacity škol, ale také počtu pedagogických pracovníků, a to vše za současného zachování žádoucího spektra oborů vzdělání v návaznosti na potřeby či požadavky trhu práce a za respektování zachování jejich územní dostupnosti.

Oborová nabídka středních škol ve Zlínském kraji je v současnosti stabilní a zahrnuje 27 z celkového počtu 31 skupin oborů. Absolventům základních škol tak nabízí široké možnosti pro volbu povolání a následné uplatnění na trhu práce. Zlínský kraj dlouhodobě podporuje obory vzdělání s technickým a přírodovědným zaměřením a u oborů s výučním listem a již 12 let realizuje systém „Podpora řemesel v odborném školství“. Ve Zlínském kraji je průměrná míra nezaměstnanosti absolventů oborů vzdělání s výučním listem a absolventů maturitních oborů, včetně oborů nástavbového studia, pod celostátním průměrem.⁸³

Ve Zlínském kraji se vyšší odborné vzdělávání dlouhodobě potýká s důsledky demografického poklesu. Potenciál věkové skupiny osob spadajících mezi možné studenty VOŠ bude stagnující. Vliv na počet studentů a nově přijímaných má však také široká nabídka vysokoškolského vzdělávání. Vyšší odborné školy slouží v současné době pro řadu studentů jako dočasné vzdělávací řešení. Dá se proto předpokládat, že až na specifické výjimky škol či oborů, vyšší odborné vzdělávání bude v následujících letech spíše na ústupu zájmu o tento druh studia.

S ohledem na situaci ve zdravotnictví (dlouhodobý nedostatek personálu) v kraji je cílem Zlínského kraje podporovat zdravotnické vzdělávání formou motivace mladých lidí ke studiu zdravotnického oboru Diplomovaná všeobecná sestra a Diplomovaná dětská sestra, jejichž absolventi jsou připraveni přímo nastoupit do nemocniční praxe. Podpora probíhá od roku 2016 formou stipendijních programů a zaměřuje se na studenty těch oborů, ve kterých je nemocnicemi registrován dlouhodobý nedostatek zaměstnanců.⁸⁴

Pro střední a vyšší odborné školy ve Zlínském kraji patří mezi nejdůležitější intervence rozvoj infrastruktury škol, včetně rekonstrukcí a obnovy vybavení a podpora odborného vzdělávání, včetně spolupráce škol a zaměstnavatelů. Na třetím místě se nachází podpora kompetencí k podnikavosti, iniciativě a kreativitě, na dalším místě podpora polytechnického vzdělávání. Školy dále považují za důležitou oblast rozvoje kariérového poradenství. Ve srovnání s ostatními oblastmi je hodnocena jako nejméně důležitá oblast celoživotního učení a inkluzivního vzdělávání.⁸⁵ Z dalších oblastí rozvoje vzdělávání na SŠ a VOŠ jsou uváděny oblasti rozvoje informačních technologií, jazykového vzdělávání, matematické a čtenářské gramotnosti. Mezi konkrétní příklady opatření k rozvoji zmíněných oblastí dle dotazníkového šetření škol ve Zlínském kraji lze uvést vybavení specializovaných učeben digitálními technologiemi, vysokorychlostní připojení k internetu, vybavení běžných tříd digitálními technologiemi, podporu jazykových praxí studentů i vyučujících, podporu digitální výuky cizích jazyků, nebo výuky vedené kvalifikovaným rodilým mluvčím. Překážkami rozvoje vzdělávání v oblasti ICT jsou nedostatečné či neodpovídající prostory či vybavení škol a nedostatečné finance či prostory pro organizování a vedení nepovinných předmětů či nedostatečné softwarové vybavení škol a nedostatečná motivace pedagogů k dalšímu vzdělávání v oblasti ICT.⁸⁶

V souhrnu plánovaných investičních nákladů středních a vyšších odborných škol ve Zlínském kraji patří mezi oblasti, v jejichž rámci školy nejčastěji plánují čerpání finančních prostředků, stavební úpravy menšího rozsahu – udržovací práce a rekonstrukce (29 %), výstavba odborných učeben, učeben pro individuální učení, učebny pro malé skupiny žáků, včetně jejich vnitřního zařízení a materiálového vybavení (28 %) a stavební úpravy většího rozsahu – přestavby a rekonstrukce (25 %). Školy dále

⁸³ Zlínský kraj (2020e): *Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy ve Zlínském kraji 2020*

⁸⁴ Zlínský kraj (2020e): *Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy ve Zlínském kraji 2020*

⁸⁵ Zlínský kraj (2020c): *Krajský akční plán rozvoje vzdělávání pro území Zlínského kraje*

⁸⁶ Zlínský kraj (2020c): *Krajský akční plán rozvoje vzdělávání pro území Zlínského kraje*

deklarují zájem o pořízování strojů či jiného vybavení nad 40 000 Kč (23 %) a o stavební úpravy a vybavení na podporu bezpečného a podnětného prostředí (21 %).

Mezi další klíčová témata zvyšování kvality vzdělávání patří rozvoj a vzdělávání pedagogických pracovníků (kurzy, stáže, výměna zkušeností, metodické materiály apod.), zapojení odborníků z praxe do výuky, propagace polytechnického vzdělávání a řemesel, podpora praxe žáků (stáže ve firmách, včetně zahraničních firem, odborné výcviky, exkurze, projektové dny, vedení vyučování žáky, dny otevřených dveří apod.), zlepšení vybavení škol (ICT - hardware i software, odborné učebny, laboratoře, dílny s novými pomůckami a zařízením, nákup odborné literatury, výukových pomůcek a materiálu).

Vysokoškolské vzdělávání

Nejvýznamnějším subjektem vysokoškolského vzdělávání ve Zlínské aglomeraci je Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně. Samostatná Univerzita Tomáše Bati (UTB) byla zřízena k 1. lednu 2001. S téměř 10 tisíci studenty se řadí ke středně velkým univerzitám v ČR. UTB měla v roce 2019 celkem 9 397 studentů, z čehož více než 10 % studentů pochází ze zahraničí. Počet studentů na UTB se za posledních 6 let snížil z 10 990 studentů k 31. 10. 2014 na 9 397 studentů k 31. 10. 2019. UTB patří mezi 5 % nejlepších univerzit na světě (podle žebříčku QS a THE). Významnou součástí UTB je také Univerzitní institut (Centrum polymerních systémů, Výzkumné centrum obouvání, Centrum transferu technologií).

Přírodovědné, technické, humanitní i umělecké obory nabízí v současnosti 6 fakult:

- Fakulta technologická
- Fakulta managementu a ekonomiky
- Fakulta multimediálních komunikací
- Fakulta aplikované informatiky
- Fakulta humanitních studií
- Fakulta logistiky a krizového řízení (sídlí v Uherském Hradišti)

V oborovém zaměření jsou na UTB zastoupeny zejména tyto obory:

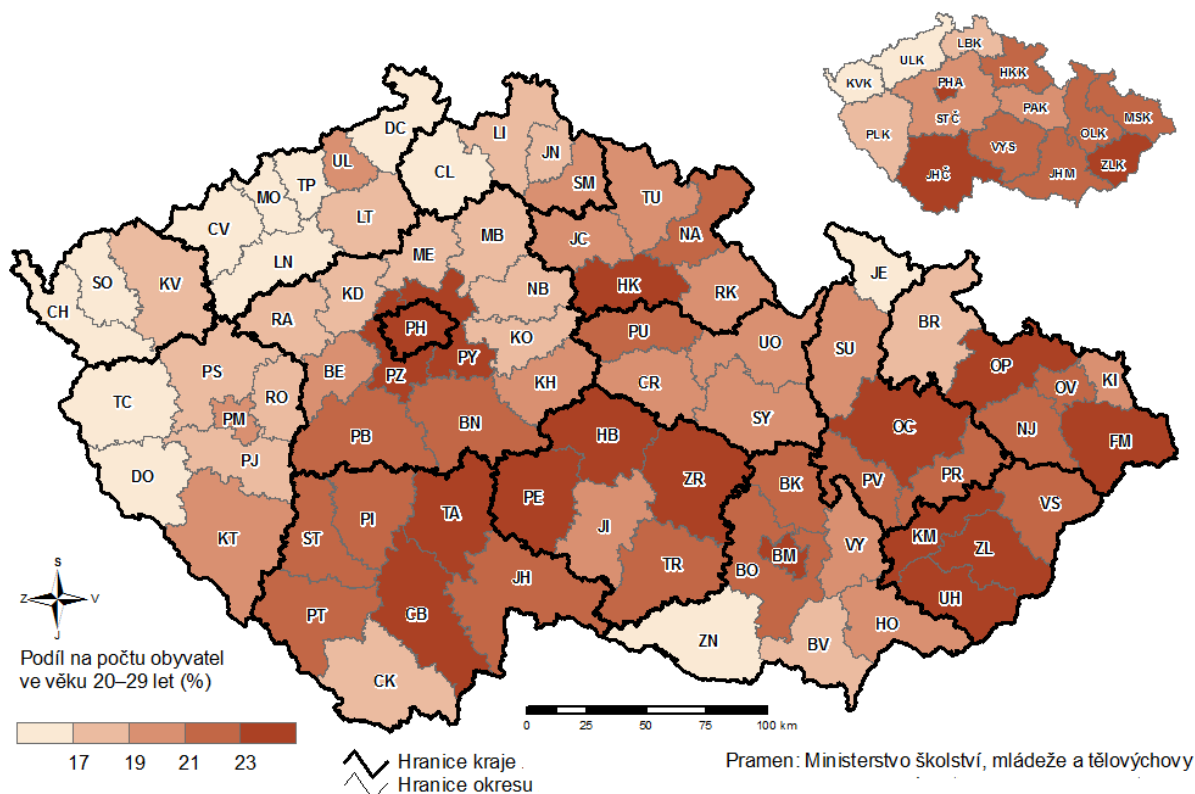
- chemie
- informatika, elektrotechnika a bezpečnostní systémy
- plastikářství (včetně zdravotních materiálů) a gumárenství
- obuvnictví a kožedělnictví
- design
- strojírenství
- technologie potravin, technologie tuků, tenzidů a kosmetiky

Pokračující pokles populačních ročníků vstupujících na vysoké školy vedl k výraznému snížení počtu vysokoškolských studentů. Zatímco v roce 2014 studovalo vysokou školu 19,8 tisíc osob s trvalým bydlištěm v kraji, v roce 2019 to bylo už jen 15,1 tisíc osob. Z dlouhodobého pohledu se počet studujících zvyšoval až do roku 2009, kdy dosáhl 23,6 tisíc. Stejný trend se projevuje i ve všech krajích ČR. Pokles studujících ve Zlínském kraji nastal u všech oborů, k největšímu propadu došlo u studujících techniku, výrobu a stavebnictví, naopak nejmenší pokles nastal u oborů zdravotní a sociální péče a u služeb. Ve struktuře studentů se snížil podíl studujících techniku, výrobu a stavebnictví z 23,4 % v roce 2014 na 19,9 % v roce 2019. V roce 2019 vysokou školu v kraji úspěšně dokončilo 2,1 tisíc absolventů, 1,9 tisíc z nich mělo státní občanství ČR.⁸⁷

Na druhou stranu Zlínský kraj patří společně s Prahou a s Jihočeským krajem, k územím s největším podílem studujících osob ve věku 20 – 29 let v ČR, přičemž u okresů Zlín, Uherské Hradiště a Kroměříž dosahuje tento podíl nad 23 % (viz níže uvedený obrázek).

⁸⁷ ČSÚ (2020c): Základní tendence demografického, sociálního a ekonomického vývoje Zlínského kraje 2019

Obrázek 3.32: Studenti vysokých škol podle místa trvalého bydliště v roce 2018

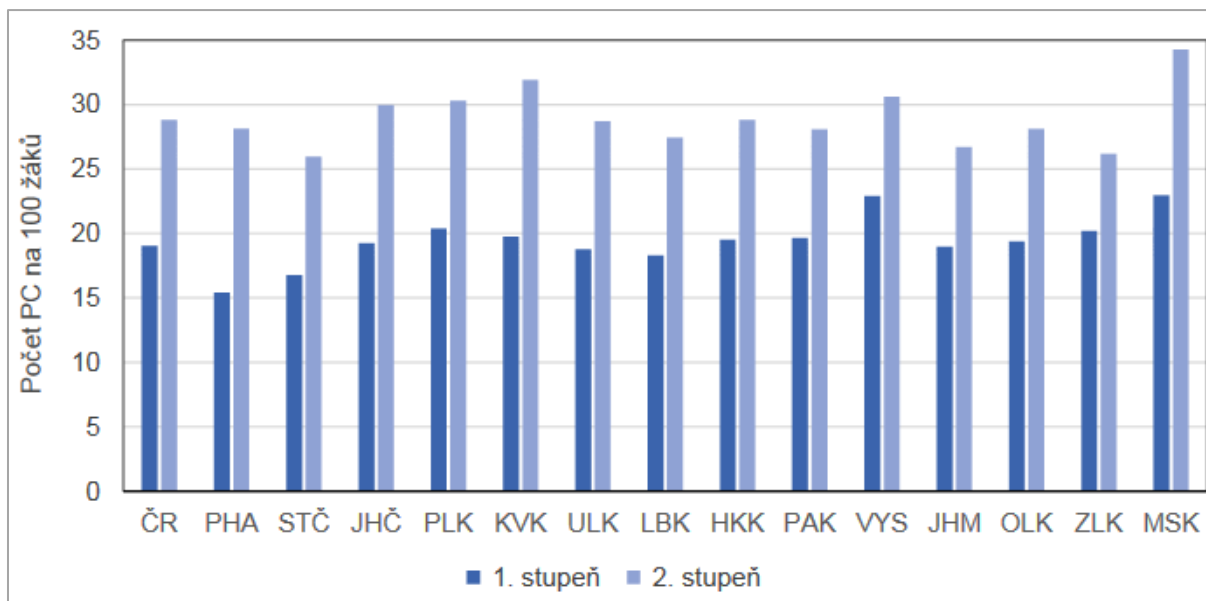
Vybavenost škol

Vzdělávání i školy se ve Zlínském kraji v posledních letech značně proměnily, přičemž jednou z příčin je právě rozvoj digitálních technologií a využívání počítačů ve výuce.⁸⁸ Při krajském srovnání počtu počítačů na prvním a druhém stupni základních škol vykazuje Zlínský kraj čtvrtou nejlepší hodnotu s 20,2 počítači na 100 žáků. Mezi základními školami druhého stupně však Zlínský kraj vykazuje druhou nejhorší hodnotu 26,2 počítači na 100 žáků.⁸⁹

⁸⁸ Zlínský kraj (2020e): Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy ve Zlínském kraji 2020

⁸⁹ ČSÚ (2019a): Srovnání krajů v České republice – 2019

Obrázek 3.33: Vybavenost základních škol 1. a 2. stupně počítači podle krajů v roce 2018

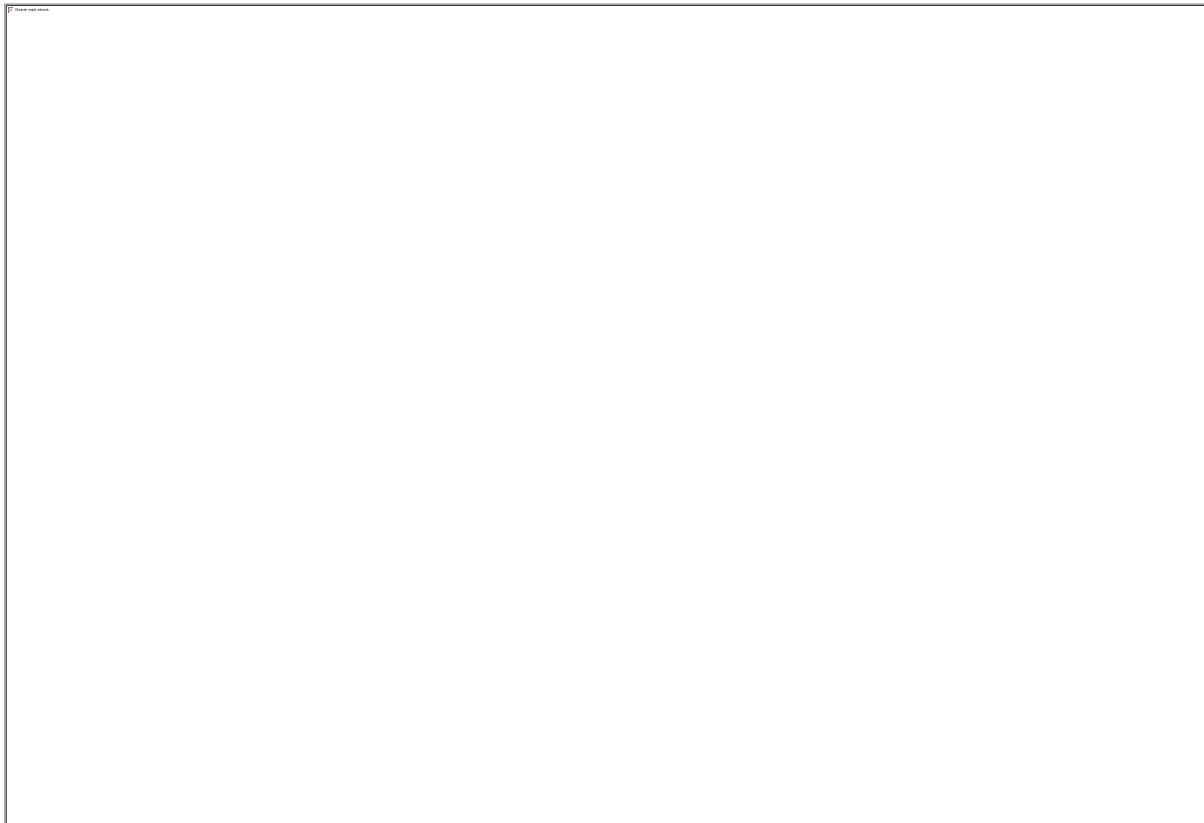

Zdroj: ČSÚ (2019a): *Informační technologie ve školách v České republice - 2018*

Rychlost rozvoje technologií má dopad na vybavenost škol. Zatímco na základních školách v Plzeňském kraji je 30 % všech počítačů mladších 2 let, u Zlínského kraje je to méně než 10 %, což představuje nejnižší hodnotu v mezikrajském srovnání. Ve Zlínském kraji stále téměř neexistují adekvátní možnosti podpory v oblasti obnovy infrastruktury, které by podpořily školy v jejich snahách o inovaci či o pravidelnou obnovu infrastruktury. Obnova je tedy závislá na dalších aktivitách, které musí škola vykazovat. Školy se musí stále více zaměřovat na integraci digitálních technologií do výuky v běžných třídách v širokém spektru předmětů.⁹⁰

⁹⁰ Zlínský kraj (2020e, s. 21-22): *Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy ve Zlínském kraji 2020*

Obrázek 3.34: Počítače mladší dvou let na 2. stupni základních škol, 2018

Zdroj: ČSÚ (2019a): *Informační technologie ve školách v České republice - 2018*

3.1.4.2 Věda, výzkum a inovace

Informace o vědě a výzkumu jsou sledovány na úrovni kraje a v některých ukazatelích na úrovni okresu. Od roku 2016 do roku 2018 došlo v Zlínském kraji k nárůstu pracovišť vědy a výzkumu ze 191 na 221, z toho tvoří 31,7 % pracovišť s 10 a více zaměstnanci. Výdaje na vědu a výzkum (VaV) byly ve Zlínském kraji realizovány především v podnikatelském sektoru a dlouhodobě se navyšují. Celkový objem výdajů na VaV řadí Zlínský kraj na 5. místo v mezikrajském srovnání. Ve firemním sektoru je v kraji celá řada subjektů aktivních v oblasti VaV. Úspěšné, výrazně inovační firmy nalezneme v kraji zejména v odvětvích plastikářství, leteckého, strojírenského, elektrotechnického průmyslu, ale také v ICT, zbrojním nebo kovodělném průmyslu. Inteligentní specializace se dle dokumentu Regionální inovační strategie Zlínského kraje rozvíjí v následujících odvětvích: Progresivní design produktů, technologií a procesů, Polymery v cirkulární ekonomice, Inovace v konstrukčních činnostech a Informační, řídicí a bezpečnostní systémy.⁹¹

V prostoru Zlínské aglomerace působí řada organizací podporujících rozvoj inovativních odvětví a vzájemnou spolupráci zainteresovaných subjektů. Týmy s největším inovačním potenciálem jsou formovány v rámci Centra polymerních systémů (CPS) a Centra bezpečnostních, informačních a pokročilých technologií (CEBIA-TECH) na Univerzitě Tomáše Bati.⁹² CPS se zároveň s významnými plastikářskými firmami v regionu zapojuje do programu Centra kompetence (projekt „Centrum

⁹¹ Zlínský kraj (2020d): *Krajská příloha Národní RIS3 strategie za Zlínský kraj (Regionální inovační strategie Zlínského kraje)*

⁹² Zlínský kraj (2020d): *Krajská příloha Národní RIS3 strategie za Zlínský kraj (Regionální inovační strategie Zlínského kraje)*

pokročilých polymerních a kompozitních materiálů“). Plastikářský klastr (Plastr) sdružuje výrobce a zpracovatele plastu, tradičně silného odvětví ekonomiky Zlínska. Aktivity klastru se soustředí na podporu vzdělávání a rozvoje lidských zdrojů, výzkum a vývoj, společný nákup produktů a služeb a propagaci odvětví. Důležitou roli hraje interakce s významnými institucemi v kraji – Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně, Zlínským krajem, Sdružením pro rozvoj Zlínského kraje a Technologickým inovačním centrem. Zlínský kreativní klastr se zaměřuje na podporu rozvoje kreativního průmyslu v regionu zejména v oblastech designu, audiovizu, marketingových komunikací a architektury. Klastr je tvořen zástupci veřejného, soukromého, neziskového a vzdělávacího sektoru z kreativních a návazných odvětví ve zlínské aglomeraci. Služby a poradenství začínajícím firmám nebo kancelářské prostory v rámci podnikatelského inkubátoru a co-workingového centra nabízí Technologické inovační centrum (TIC), které je ve společném vlastnictví Zlínského kraje a Univerzity Tomáše Bati. V rámci Fakulty multimediálních komunikací UTB funguje ve Zlíně také centrum kreativních průmyslů a podnikání – UPPER.

Dochází k růstu počtu zaměstnanců ve vědě a výzkumu (nárůst o více než třetinu mezi lety 2014 a 2019⁹³), ale obecně Zlínský kraj patří ke krajům s nižším podílem zaměstnanosti v tomto sektoru (3,6 % zaměstnanců VaV v ČR). Celkem 40 % zaměstnanců ve vědě a výzkumu se nachází v okrese Zlín, jehož jádrem je Zlínská aglomerace. Věda a výzkum se podílí 1,4 % na HDP kraje. Obecným problémem je nedostatek kvalifikovaných pracovních sil, který je podpořen nepříznivým demografickým vývojem a přetrvávající nízkou úrovní mezd v regionu, která přispívá k odlivu kvalifikovaných osob (selektivní migrace). Nedostatek kvalifikovaných zaměstnanců je také způsoben obecným nedostatkem absolventů zejména technických a přírodovědných oborů a jejich nízkou připraveností pro potřeby trhu práce (například ve vztahu k novým trendům – například kompetence pro Průmysl 4.0). Nabídka oborů VŠ vzdělání na území Zlínského kraje je i přes rozvoj kapacity UTB omezená, chybí například VŠ obory strojírenství. Dalším faktorem přispívajícím k nedostatku kvalifikovaných pracovních sil v regionu jsou dlouhodobě složité podmínky integrace cizinců⁹⁴. Řada větších firem v regionu je ve vlastnictví zahraničních investorů, místní management má tedy omezený vliv na rozhodování. Nízká otevřenost firem a nevyužití potenciálu kolaborativního výzkumu, vývoje a inovací může vést k setrvání místních firem na nižších pozicích hodnotových řetězců.⁹⁵ Podporu zaměstnanosti, vzdělávání a problémy regionálního trhu práce aktivně řeší Institut Krajské hospodářské komory Zlínského kraje. Koordinovaným přístupem k řešení problematiky zaměstnanosti se společně zabývá Pakt zaměstnanosti Zlínského kraje, mezi jehož hlavní priority patří podpora odborného vzdělávání a řešení nedostatku kvalifikovaných pracovních sil.⁹⁶

Ze srovnání zaměření institucí VaV v regionu s klíčovými průmyslovými obory (gumárenství a plastikářství, elektrotechnika, strojírenství) i průřezovými odvětvími (automobilový a letecký průmysl a ICT) zastoupeným ve Zlínské aglomeraci vyplývá určitý nesoulad – zaměření institucí VaV v regionu neodpovídá zcela hlavním zastoupeným průmyslovým odvětvím. Zejména pak rozsah VaV zázemí pro průmyslové činnosti firem v jednom z hlavních odvětví – strojírenství.⁹⁷

⁹³ ČSÚ (2020c)

⁹⁴ V mezikrajském srovnání je ve Zlínském kraji vůbec nejnižší podíl cizinců s povoleným pobytem na celkovém počtu obyvatel kraje (1,8 % v roce 2019; Ministerstvo vnitra ČR (2020): Zpráva o situaci v oblasti migrace a integrace cizinců na území České republiky v roce 2019).

⁹⁵ Zlínský kraj (2020d): Krajská příloha Národní RIS3 strategie za Zlínský kraj (Regionální inovační strategie Zlínského kraje)

⁹⁶ Pakt zaměstnanosti byl uzavřen 30. 3. 2016 mezi Zlínským krajem, Krajskou hospodářskou komorou Zlínského kraje, Úřadem práce ČR, Krajskou pobočkou ÚP Zlín, Okresní hospodářskou komorou Kroměříž a Regionální radou odborových svazů ČMKOS Zlínského kraje.

⁹⁷ Zlínský kraj (2020d): Krajská příloha Národní RIS3 strategie za Zlínský kraj (Regionální inovační strategie Zlínského kraje)

Tabulka 3.15: Vybrané údaje o vědě a výzkumu ve Zlínském kraji

	rok	2016	2017	2018
Pracoviště VaV celkem		191	234	221
s 10 a více zaměstnanci VaV (FTE)*		61	64	70
Zaměstnanci VaV celkem (přepočtené osoby – FTE)*		2 320	2 668	2 679
výzkumní pracovníci		1 197	1 364	1 327
podle sektorů provádění:				
podnikatelský		1 956	2 341	2 317
vládní		12	12	22
vysokoškolský		352	314	340
Podíl zaměstnanců VaV (FTE)* ze zaměstnaných v kraji celkem (%)		0,8	0,9	.
Výdaje na VaV celkem (mil. Kč)		2 622	3 356	3 530
podle druhu nákladů:				
mzdové		1 368	1 944	2 011
ostatní běžné		1 027	1 135	1 152
investiční		227	277	367
Podíl výdajů na VaV na regionálním HDP (%)		1,2	1,4	.
Patentová aktivita tuzemských subjektů u ÚPV v ČR				
Podané patentové přihlášky		35	34	29
Udělené patenty		30	40	31
Platné patenty k 31. 12.		129	155	171

Zdroj: ČSÚ, Statistická ročenka Zlínského kraje 2019.

Pozn.: VaV – výzkum a vývoj, ÚPV ČR – Úřad průmyslového vlastnictví České republiky

* přepočteno na plnou roční pracovní dobu věnovanou VaV činností (FTE)

V oblasti koncentrace podaných a platných patentů lze pozorovat pozitivní trend a vyšší míru inovační aktivity podniků s 10 a více zaměstnanými osobami ve Zlínské aglomeraci. Zlínský kraj patří k aktivnějším krajům (4,7 % platných patentů v ČR). V roce 2018 podaly subjekty sídlící v Zlínském kraji 29 patentů, z toho 20 patentů bylo od subjektů z okresu Zlín. K 31. 1. 2018 bylo platných 171 patentů, z toho 52 % bylo v okrese Zlín. Inovační aktivity podniků jsou v meziregionálním srovnání na velmi dobré úrovni. Podíl inovujících podniků celkem na celkovém podílu podniků byl při šetření ČSÚ v letech 2014–2016 ve Zlínském kraji na 49,7 %, což znamená 3. pozici v mezikrajském srovnání.⁹⁸

Tabulka 3.16: Patentová aktivita tuzemských podniků v ČR podle okresů v roce 2018

Území	Podané patentové přihlášky		Udělené patenty		Patenty platné k 31. 12.	
	Celkem	Soukromými podniky	Celkem	Soukromým podnikům	Celkem	Patřící soukromým podnikům
Zlínský kraj	29,0	11,5	31,3	16,3	170,6	87,9
Kroměříž	3,0	1,0	1,0	-	13,8	11,8
Uherské Hradiště	2,0	-	8,0	6,0	38,8	30,8
Vsetín	4,0	3,0	2,3	1,8	29,0	19,2
Zlín	20,0	7,5	20,0	8,5	88,9	26,0

Zdroj: ČSÚ (2019b): Statistická ročenka Zlínského kraje 2019

Zlínský kraj patří ke krajům s vyšší mírou inovační aktivity podniků s 10 a více zaměstnanými osobami. Podíl inovativních podniků je 50 %, přičemž inovace jsou především v oblasti podnikových procesů. V současné době vede TIC databázi cca 700 firem, které mají potenciál pro realizaci inovací, mají vlastní vývoj nebo jsou zapojeny do vývojových a výzkumných projektů, a to buď přímo, nebo prostřednictvím svého zapojení do klastrů.⁹⁹

⁹⁸ Zlínský kraj (2020d): Krajská příloha Národní RIS3 strategie za Zlínský kraj (Regionální inovační strategie Zlínského kraje)

⁹⁹ Zlínský kraj (2020d): Krajská příloha Národní RIS3 strategie za Zlínský kraj (Regionální inovační strategie Zlínského kraje)

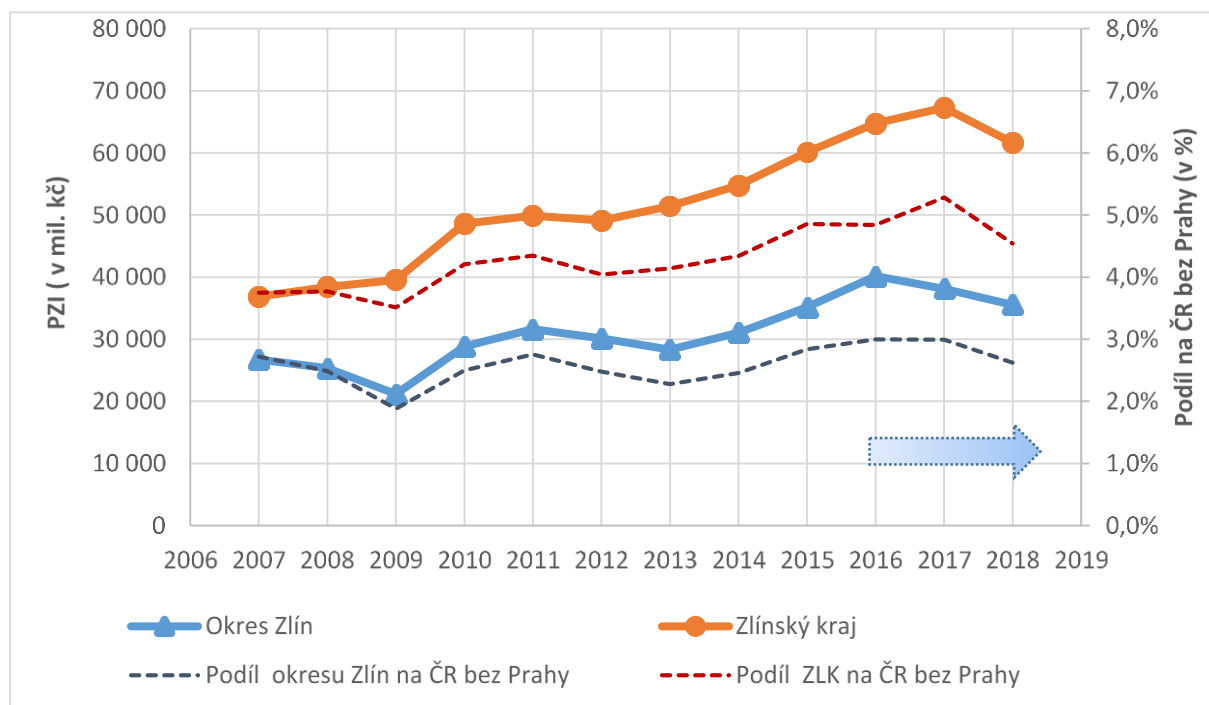
Tabulka 3.17: Základní ukazatele inovačních aktivit podniků s 10 a více zaměstnanými osobami v období 2016 až 2018

Podíly na celkovém počtu podniků v krajích ČR (%)	Praha	Středočeský	Jihočeský	Plzeňský	Karlovarský	Ústecký	Liberecký	Královéhradecký	Pardubický	Vysočina	Jihomoravský	Olomoucký	Zlínský	Moravskoslezský
Celkový podíl inovujících podniků	50	54	53	40	21	38	56	41	45	44	45	37	50	51
Podniky s produktovou inovací	27	38	26	20	11	17	41	25	18	24	27	21	24	31
Podniky s inovací výrobků	18	29	21	16	8	14	39	19	14	21	21	15	20	24
Podniky s inovací služeb	16	18	9	8	4	8	14	12	8	6	13	11	9	14
Podniky s inovací podnikových procesů	42	48	43	35	19	34	52	32	38	37	38	31	44	46
Podniky s inovací vnitropodnikových procesů	32	43	35	26	14	24	41	28	32	31	29	26	37	35
Podniky s marketingovou inovací	26	27	27	13	6	17	35	16	19	17	21	19	21	22
Podniky s organizační inovací	26	25	24	16	10	20	25	18	18	20	25	20	23	28

Zdroj: ČSÚ, *Inovační aktivity podniků - 2016 až 2018*

Růst české ekonomiky byl v posledních 20 letech ovlivněn přílivem přímých zahraničních investic (PZI), které byly jedním z hlavních zdrojů růstu konkurenceschopnosti. Firmy pod zahraniční kontrolou přispěly přímo i zprostředkovaně k zavádění moderních technologií, nových způsobů řízení a přispěly k propojení českého hospodářství na globální ekonomiku. Přímé zahraniční investice ve Zlínském kraji v roce 2007 činily 36 843 mil. Kč a z toho okres Zlín se podílel na této částce ze 72,5 %. Po poklesu v roce 2009 způsobeného celosvětovou recesí došlo k navýšení PZI v roce 2018 do Zlínského kraje na hodnotu 61 611 mil. Kč. Rovněž se zvýšil PZI i do okresu Zlín na hodnotu 35 548 mil. Kč, ale podíl okresu Zlín klesl na 57,37 % PZI v kraji. Pro srovnání kontextu je v níže uvedeném grafu uveden dlouhodobý vývoj podílu na ČR bez Prahy¹⁰⁰, který u okresu Zlín osciluje mezi 2 až 3 % a ve Zlínském kraji je identifikován dlouhodobý rostoucí trend přerušovaný rokem 2018. Aktuální údaje ČNB zveřejňuje vždy po 15 měsících, takže hodnoty za rok 2019 budou známy až v roce 2021.

Obrázek 3.35: Vývoj přímých zahraničních investic od roku 2007–2018

Zdroj: ČNB, *Stav přímých zahraničních investic v ČR k 31. 12. – podle regionů, aktuální data.*

¹⁰⁰ Praha dosahuje extrémně vysokých hodnot a došlo by ke zkreslení vývoje podílů.

Další vývoj ekonomiky na území města a celé aglomerace je postaven především na vývoji domácích podniků a jejich inovací. Zlínská aglomerace je zásadním územím pro rozvoj Zlínského kraje, i když v posledních letech dochází k intenzivnímu rozvoji i dalších oblastí (viz snížení podílu okresu Zlín na PZI). Klíčovým partnerem dalšího rozvoje je Univerzita Tomáše Bati a vytváření spolupráce podniků formou klastru. Za příklad úspěšné spolupráce lze uvést působení Centra polymerních systémů UTB, které rozvíjí spolupráci zejména s firmami zastoupenými v Plastikářském klastru zabývající se širokým spektrem plastových produktů.¹⁰¹ Pro posílení ekonomických přínosů VaV aktivit je však třeba zvýšit tlak na komercializaci vytvářených výstupů VaV, a tím posilovat relevanci budovaných výzkumných týmů v regionu. Určitou výhodou aglomerace je existence dalších silnějších center Otrokovice a Vizovice, kde dochází k dalšímu růstu koncentrace pracovních míst z důvodu aglomeračních efektů. Vysoký podíl studentů vysokých škol s trvalým pobytem v okrese Zlín na počtu obyvatel ve věku 20 – 29 let, který patří mezi nejvyšší v rámci České republiky, je pozitivním předpokladem pro další rozvoj znalostní ekonomiky s vysokou přidanou hodnotou v regionu. Cíle regionální inovační strategie Zlínského kraje se zaměřují na (1) zlepšení dostupnosti lidských zdrojů v počtu a kvalitě (spolupráce firem a vzdělávacích institucí, systém podpory pro udržení kvalifikovaných pracovníků v regionu), (2) zvýšení počtu inovační výkonnosti firem v regionu (realizace projektů VaV, zlepšení dostupnosti kapacit VaV pro podnikatelský sektor, posílení internacionalizace a mezinárodní propagace VaV aktivit v regionu) a (3) zvýšení počtu začínajících a technologicky orientovaných firem (zvýšení zájmu a povědomí o podnikání, zvýšení kvality a rozsahu inkubačních služeb, zlepšení přístupu začínajících podnikatelů k alternativním zdrojům financování).¹⁰²

3.1.4.3 Dílčí shrnutí

Hlavní zjištění

- Zlínská aglomerace má dostatečné kapacity mateřských, základních škol a základních uměleckých škol.
- Úroveň vybavenosti moderními ICT technologiemi je nedostatečná (v případě druhého stupně ZŠ jsou hodnoty ve srovnání s ostatními kraji ČR nejhorší).
- Klíčovou institucí vysokoškolského vzdělávání a vědecko-výzkumných aktivit je převážně technicky zaměřená Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně.
- V některých oborech se daří propojovat výzkumné aktivity se soukromou sférou (příklad Centra polymerních systémů UTB spolupracující s řadou firem plastikářského odvětví soustředěných ve Zlíně a okolí – Plastikářský klastr).
- Zlínský kraj však vykazuje v mezikrajském srovnání nižší podíl pracovníků v oblasti vědy a výzkumu, přesto je zde identifikována vyšší aktivita v oblasti patentů (podané patentové přihlášky i platné patenty). Tato aktivita je koncentrována především do území Zlínské aglomerace.
- Rozvoj znalostní ekonomiky založené na využití moderních technologií a aplikovaného výzkumu v komerční sféře se snaží podporovat řada organizací, například Technologické inovační centrum.
- Obecným problémem je nedostatek kvalifikovaných odborníků, který souvisí s dlouhodobě přetrvávající nízkou úrovní mezd v regionu.

¹⁰¹ Zlínský kraj (2019b):): Strategie rozvoje Zlínského kraje 2030

¹⁰² Zlínský kraj (2020d): Krajská příloha Národní RIS3 strategie za Zlínský kraj (Regionální inovační strategie Zlínského kraje)

3.1.5 Zlínsko přívětivé pro lidi

Zlínsko přívětivé pro lidi – Sociální oblast, kulturní dědictví, cestovní ruch: Zásadním problémem, který má široké socioekonomické dopady, je nepříznivý vývoj demografické struktury obyvatel. Jedná se o očekávané stárnutí obyvatel a s tím související nárůst počtu seniorů, což ovlivňuje nejen ekonomický rozvoj, ale také poptávku po zdravotních a sociálních službách a odpovídajícím bydlení. Nabídka sociálních služeb se koncentruje ve Zlíně, případně Otrokovicích. Sociální služby se zaměřují na široké spektrum cílových skupin, od mládeže, přes sociálně a zdravotně znevýhodněné skupiny obyvatel, po seniory. Jeden z hlavních nedostatků sociálních služeb je nedostatečná kapacita pobytových sociálních služeb a kvalifikovaného personálu. Častým problémem především v oblasti zázemí aglomerace je nevyhovující stav budov v majetku měst a obcí a veřejných prostranství. U budov se jedná především o budovy k veřejným účelům, jako jsou školská zařízení, zařízení pro společenské účely, kulturu a zázemí místních spolků, budovy úřadů, knihovny a další. Řada obecních objektů vyžaduje opravy a rekonstrukce, nezbytné z hlediska energetických úspor (zateplení, zkvalitnění systému vytápění). Důležitá je údržba a zkvalitňování veřejného prostoru (parky, městský mobiliář) a míst k trávení volného času (rekreační zóny, dětská hřiště, sportoviště, koupaliště), které přispívají ke zlepšení kvality života v aglomeraci. Na území Zlínské aglomerace se nenachází sociálně vyloučené lokality.

V oblasti cestovního ruchu je nejvíce navštěvovanou destinací Zoologická zahrada Zlín, která zároveň patří do první desítky nejnavštěvovanějších lokalit v ČR. Ačkoliv město Zlín nepatří mezi klasická historická města, může být díky zdejšímu jedinečnému souboru funkcionalistického urbanismu zajímavou turistickou destinací s potenciálem rozvojem. Územím Zlínské aglomerace také prochází frekventované cyklostezky a rekreační vodní trasa Baťova kanálu, které jsou populárním turistickým cílem. V současnosti je však síť cyklotras nedostatečná a nedostatečně propojená. V oblasti kulturního dědictví je problémem nedostatek financí na údržbu a rekonstrukci historických památek.

Relevantní strategické dokumenty využitě pro zhodnocení současného stavu v **sociální oblasti a oblasti kulturního dědictví a cestovního ruchu:**

- Městský úřad Otrokovice (2019a): Komunitní plán sociálních služeb na Otrokovicích 2020–2022
- Statutární město Zlín (2015a): Integrovaný plán rozvoje území Zlín pro období 2014–2020
- Statutární město Zlín (2019c): Střednědobý plán sociálních služeb na Zlínsku na období let 2020–2024
- Zlínský kraj (2019b): Strategie rozvoje Zlínského kraje 2030
- Zlínský kraj (2020a): Koncepce rozvoje cestovního ruchu Zlínského kraje na období 2020–2030
- Zlínský kraj (2020b): Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb ve Zlínském kraji pro období let 2020–2022
- Zlínský kraj (2020f): Koncepce vývoje sociálních služeb ve Zlínském kraji 2020–2030

3.1.5.1 Sociální oblast

Ve městě Zlín působí dle registru poskytovatelů sociálních služeb 68 organizací širokého spektra sociálních služeb. V Otrokovicích působí 25 poskytovatelů sociálních služeb, ve Vizovicích 5.¹⁰³ Organizace sociálních služeb se zaměřují na činnosti, které mají občanům města pomoci řešit jejich nepříznivou sociální situaci. Tyto služby nejvíce využívají cílové skupiny obyvatel, jako jsou senioři, osoby se zdravotním postižením, rodiny s dětmi či lidé ohrožení sociálním vyloučením. Dle současných predikcí demografického vývoje je nutné počítat se stárnutím populace Zlínského kraje, celkový přírůstek bude v budoucím období vykazovat záporné hodnoty. Rozvoj sociálních služeb zaměřených na cílovou skupinu seniorů je proto důležitý.¹⁰⁴

Rozvoj sociálních služeb v oblasti SO ORP Zlín koordinuje „Střednědobý plán sociálních služeb na Zlínsku na období let 2020–2024“¹⁰⁵, který vznikl metodou komunitního plánování, do kterého je

¹⁰³ MPSV (2020): Registr poskytovatelů sociálních služeb

¹⁰⁴ Zlínský kraj (2020b): Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb ve Zlínském kraji pro období let 2020–2022

¹⁰⁵ Statutární město Zlín (2019c): Střednědobý plán sociálních služeb na Zlínsku na období let 2020–2024

zapojeno široké spektrum poskytovatelů sociálních služeb, veřejnost i obce v SO ORP Zlín. V rámci plánu jsou stanoveny čtyři hlavní tematické oblasti sociálních a souvisejících služeb:

- Děti, mládež, rodina
- Senioři
- Osoby se zdravotním postižením
- Osoby ohrožené sociálním vyloučením

Dle zmíněného dokumentu je aktuálně nedostatečná kapacita pobytových zařízení pro seniory (domovy pro seniory, domovy se zvláštním režimem), pro osoby ohrožené sociálním vyloučením (domovy se zvláštním režimem) a pro osoby se zdravotním postižením (chráněné bydlení pro mentálně postižené a duševně nemocné). Z dalších navrhovaných priorit rozvoje sociálních služeb je zmiňována například potřeba dostatečného počtu odborníků pro práci se sociálně znevýhodněnými osobami (psychologická a psychiatrická péče), výstavba finančně dostupného bydlení pro početnější rodiny, nebo podpora mezigeneračního (komunitního) bydlení nebo vyhrazení sociálních lůžek ve zdravotnických zařízeních. Zřízení služby sociální rehabilitace (terénní a ambulantní formy) pro cílovou skupinu osob s mentálním postižením, rozšíření služby sociální rehabilitace pro osoby s duševním onemocněním a osoby nevidomé a slabozraké. Vznik komunitního typu bydlení pro osoby se zdravotním postižením a jejich pečující osoby, centra duševního zdraví ve Zlíně s návaznými terénními službami nebo podporu služeb pro rodiny s dětmi se zdravotním postižením.

V oblasti SO ORP Otrokovice je síť sociálních služeb relativně široká, rozvoj sociálních služeb se řídí metodou komunitního plánování, v rozvoji sociálních služeb spolupracuje místní organizace se Zlínským krajem. Přesto se nedaří dostatečně rozšiřovat síť služeb především nadregionální působnosti. Například zajištění sociální péče pro cílovou skupinu zdravotně znevýhodněných osob s nízkými příjmy, bez příjmů nebo aktuální či bývalou závislostí na alkoholu, je nedostatečné.¹⁰⁶

Tabulka 3.18: Počty lůžek pobytových sociálních služeb (1. 1. 2019)

Typ sociálního zařízení	Zlínská aglomerace		Zlín		Zázemí Zlína		Zlínský Kraj	
	Počet zařízení	Počet lůžek	Počet zařízení	Počet lůžek	Počet zařízení	Počet lůžek	Počet zařízení	Počet lůžek
Týdenní stacionáře	1	11	1	11	0	0	4	36
Domovy pro osoby se zdravotním postižením	3	102	0	0	3	102	17	833
Domovy pro seniory	6	432	2	80	4	352	38	2473
Domovy se zvláštním režimem	8	616	5	370	3	246	25	1278
Chráněné bydlení	2	49	1	25	1	24	16	204
Azylové domy	4	102	2	45	2	57	13	408
Domy na půl cesty	1	16	1	16	0	0	2	43
Zařízení pro krizovou pomoc	1	0	1	0	0	0	1	0
Centra sociálně rehabilitačních služeb	4	0	3	0	1	0	17	16
Služby následné péče	0	0	0	0	0	0	1	0

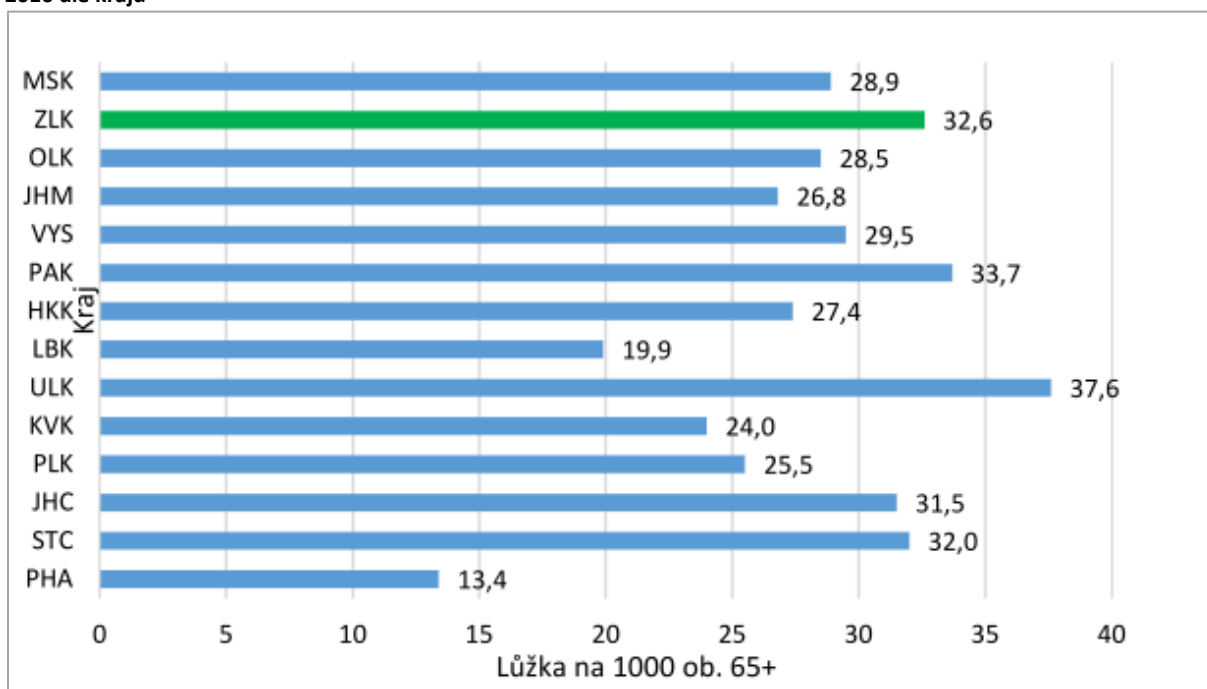
Zdroj: ČSÚ (2020f): Zařízení sociálních služeb podle obcí; MPSV (2020): Registr poskytovatelů sociálních služeb

Pozn.: Ukazatel zahrnuje součty denních míst v zařízeních sociální péče státních, obecních, církevních a ostatních. Uvádějí se lůžka vybavená k přijetí, ať už byla využita či nikoliv.

V oblasti pobytových sociálních služeb je kapacita oblasti zázemí Zlína vyšší ve srovnání se samotným městem Zlín v případě domovů pro seniory nebo domovů pro osoby se zdravotním postižením. V případě domovů se zvláštním režimem je kapacita města Zlín a zázemí Zlína poměrně vyrovnaná. Ve městě se nacházejí také specializovaná sociální zařízení typu domů na půl cesty nebo zařízení pro krizovou pomoc, týdenní stacionář a většina center sociálně rehabilitačních služeb. Počet zařízení chráněného bydlení a azylových domů je vyrovnaný. V oblasti Zlínské aglomerace se nenachází zařízení druhu terapeutických komunit.

¹⁰⁶ Městský úřad Otrokovice (2019b): Komunitní plán sociálních služeb na Otrokovicu 2020–2022

Obrázek 3.36: Lůžka v domovech pro seniory a domovech se zvláštním režimem na 1 000 obyvatel starších 65 let v roce 2016 dle krajů

Zdroj: Zlínský kraj (2020b): Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb ve Zlínském kraji pro období let 2020–2022

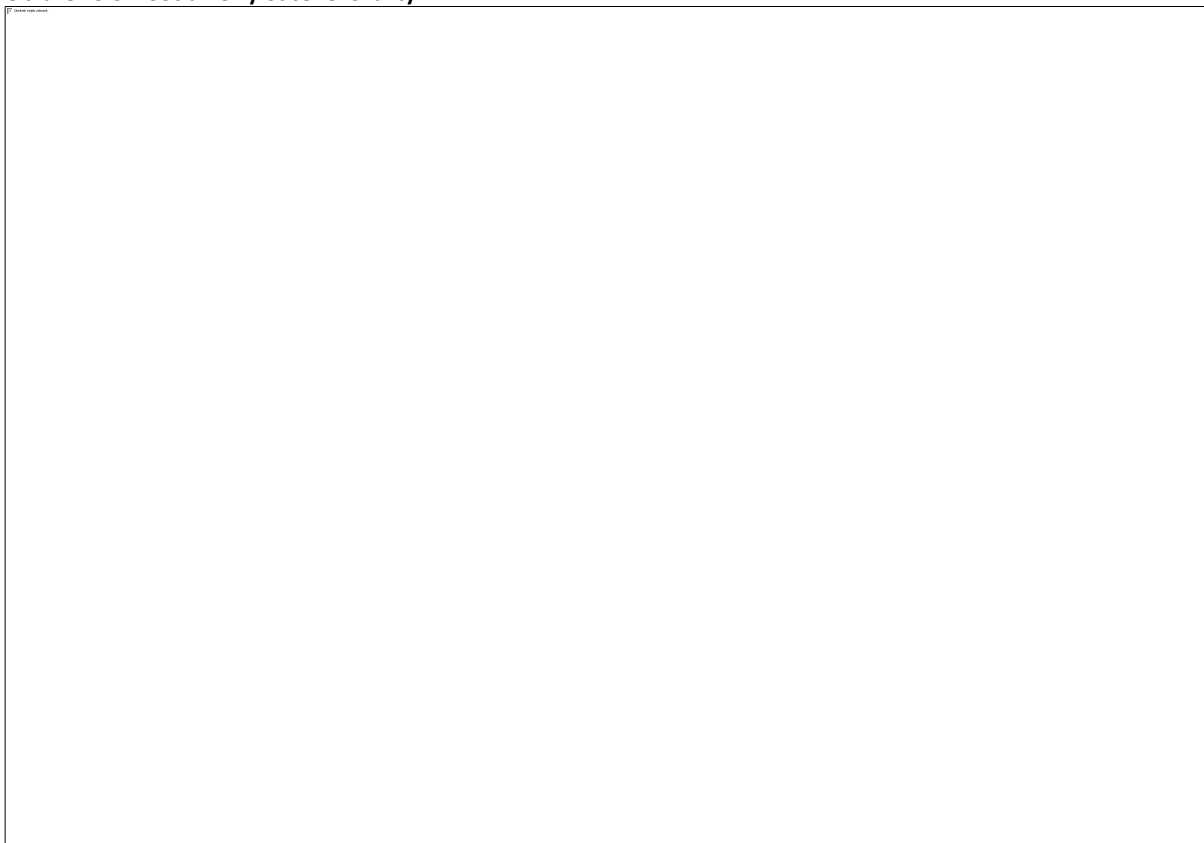
Graf na obrázku výše srovnává kapacitu počtu lůžek v jednotlivých krajích v přepočtu na celkový počet osob starších 65 let. Ve srovnání s ostatními kraji je kapacita ve Zlínském kraji relativně vysoká.

Vyloučené lokality

Na území Zlínského kraje se celkem nachází 5 sociálně vyloučených lokalit. Přímo ve vymezeném území Zlínské aglomerace se ovšem nevyskytují žádné lokality tohoto charakteru, nedochází zde tedy k výrazné územní koncentraci sociálně vyloučených osob. Podíl osob bez domova na celkové populaci Zlínského kraje je ve srovnání s ostatními kraji spíše nižší. Průměrný věk osob bez domova je ve Zlínském kraji naopak jeden z nejvyšších v Česku (50 let).¹⁰⁷

¹⁰⁷ VÚPSV (2019): Sčítání osob bez domova v České republice 2019

Obrázek 3.37: Sociálně vyloučené lokality

Pozn.: Odhadovaný počet obyvatel se vztahuje k obyvatelům sociálně vyloučených lokalit

3.1.5.2 Kulturní dědictví

Ochrana kulturního bohatství (materiálního a nemateriálního) a jeho efektivní využívání představuje potenciál pro vzdělávání a konkurenceschopnost. Město Zlín je jako centrum Zlínského kraje kulturním střediskem regionu Zlínska. Mezi významné instituce v oblasti kultury na území Zlínské aglomerace lze uvést Muzeum jihovýchodní Moravy ve Zlíně, 14|15 Bařův institut, Krajská galerie výtvarného umění, Filharmonie Bohuslava Martinů, Městské divadlo Zlín, Krajská knihovna Františka Bartoše nebo Nadace Tomáše Bati. Z dalších kulturních institucí v ostatních městech a obcích regionu můžeme zmínit Otrokovickou Besedu nebo Dům kultury Vizovice. K významným kulturním centrům ve Zlíně patří nedávno vybudované Kongresové centrum Zlín – sídlo Filharmonie Bohuslava Martinů či nedávno zrekonstruovaný Památník Tomáše Bati. V prostoru zlínských filmových ateliérů se nachází v nedávné době zprovozněný multimediální dům s kavárnou (Filmový uzel) – centrum, které veřejnosti představuje bohatou minulost filmové tvorby ve Zlíně.

K významným historickým památkám předindustriálního období na území Zlínské aglomerace patří zámek Vizovice (prohlášen za Národní kulturní památku), zřícenina hradu Lukov, hrad Malenovice v místní části Zlín-Malenovice, poutní areál Malenisko v obci Provodov, Zámek Zlín, Zámek Lešná, poutní kostel v místní části Zlín-Štípa nebo gotický kostel v Tečovicích. V centru Zlína se nachází rozsáhlá památková zóna, která zahrnuje urbanistický soubor funkcionalistické architektury pocházející z průmyslové éry budování Zlína v 1. polovině 20. století firmou Baťa. Městská památková zóna Zlín (MPZ) zahrnuje historické jádro a převážnou část průmyslového zahradního města (areál firmy Baťa, obytné čtvrti). Mezi nejvýznamnější památky Zlínské funkcionalistické architektury můžeme zařadit například 21. správní budovu Bařova areálu, Památník Tomáše Bati, Obchodní dům, Velké kino ve Zlíně nebo budovu Společenského domu v Otrokovících.

Mezi významné kulturní a společenské akce a festivaly konané na území Zlínské aglomerace patří například Mezinárodní festival filmů pro děti a mládež (Zlín film Festival); festival Neznámá země, věnovaný cestování, sblížování a poznávání kultur; divadelní festival Setkání/Stretnutie; Mezinárodní festival dechových orchestrů a folklorních souborů FEDO; folklorní festival Zlínské besedování či Barum Czech Rallye s divácky atraktivní noční rychlostní zkouškou v centru města. Ve Vizovicích se v létě pravidelně konají rockové hudební festivaly s vysokou návštěvností – Masters of Rock a Vizovické trnkobraní.

V oblasti péče o kulturní dědictví je potřeba vyřešit problémy značného podfinancování (stále existují nedostatky v zajišťování finančních prostředků pro hmotné kulturní dědictví - památky), zvýšit úroveň profesionální ochrany a využití kulturního dědictví a zlepšit dostupnost tohoto potenciálu také pro širokou veřejnost, a tím zlepšit pochopení kulturního dědictví hmotného i nehmotného a prostřednictvím srozumitelného sdělení budovat kulturní identitu občanů. Péče o kulturní a historické dědictví oblasti Zlínska založená na udržování odkazu tradiční lidové kultury Valaška ve spojení se specifickým odkazem Baťovského Zlína může být v procesu vytváření kulturní identity místních obyvatel přínosná. Vhodně prezentovaný historický odkaz Zlínska také představuje potenciál rozvoje městského poznávacího cestovního ruchu.

V těsné blízkosti Zlínské aglomerace se nachází jedno z nejvýznamnějších poutních míst na Moravě – Svatý Hostýn, dominanta Hostýnské vrchoviny. Dále se v prostoru Zlínské aglomerace nachází významná poutní místa ve Štípě (místní část Zlína) – chrám narození Panny Marie nebo v obci Provodov – poutní kostel Panny Marie Sněžné. Ve vzdálenosti přibližně 30 km jihozápadně od Zlína se nachází jedno z vůbec nejvýznamnějších poutních míst v Česku – Velehrad. Poutní místa patří k významným turistickým cílům s vysokou návštěvností. Popularita poutních cest v poslední době roste, zmíněná poutní místa a jejich propojení poutními stezkami tvoří potenciál rozvoje církevní turistiky.

3.1.5.3 Cestovní ruch

Současný stav cestovního ruchu a strategii rozvoje tohoto odvětví ve Zlínském kraji shrnuje „*Koncepce rozvoje cestovního ruchu Zlínského kraje na období 2020–2030*“¹⁰⁸. Sektor cestovního ruchu se v roce 2017 podílel 2,9 % na HDP Zlínského kraje a 3,5 % na zaměstnanosti Zlínského kraje. Z hlediska podílu cestovního ruchu na HDP a zaměstnanosti kraje se cestovní ruch řadí mezi důležitá odvětví kraje, avšak v porovnání s ostatními kraji je spíše na průměru.¹⁰⁹ Na rozvoj cestovního ruchu ve Zlínském kraji úzce navazují další odvětví. Významná je vazba ve vztahu k dopravě, kultuře, památkové péči, zemědělství, podnikání ale také ke zdravotnictví a lázeňství jako specifické formě cestovního ruchu. Samotné statutární město nemá v této oblasti zpracovanou žádnou aktuální strategii nebo koncepci.

Do severní části Zlínské aglomerace zasahuje přírodně atraktivní území Hostýnských vrchů (katastry obcí Fryšták, Lukov, Lukoveček, Kašava, Držková, Vlčková), na jihu naopak terén Vizovické vrchoviny (katastr obcí Provodov, Březůvky, Vizovice), která je podobně populární turistickou destinací. V návaznosti na údolí řeky Moravy prochází územím v katastru Otrokovic vodní cesta vyhledávaná pro rekreační plavbu – Baťův kanál. Z kulturního hlediska je oblast zajímavá svou folklorní tradicí (etnografická oblast Valaška ve východní části území) i moderní historií reprezentovanou funkcionalistickou architekturou a urbanismem města Zlín. Ve městech Fryšták, Vizovice a Zlín je vyhlášena městská památková zóna.

Významným centrem cestovního ruchu na území Zlínské aglomerace je Zoologická zahrada Zlín-Lešná. Zoologická zahrada ve Zlíně byla v roce 2018 devátým nejnavštěvovanějším turistickým cílem v celé České republice a druhou nejnavštěvovanější zoologickou zahradou. V roce 2019 navštívilo

¹⁰⁸ Zlínský kraj (2020a): *Koncepce rozvoje cestovního ruchu Zlínského kraje na období 2020–2030*

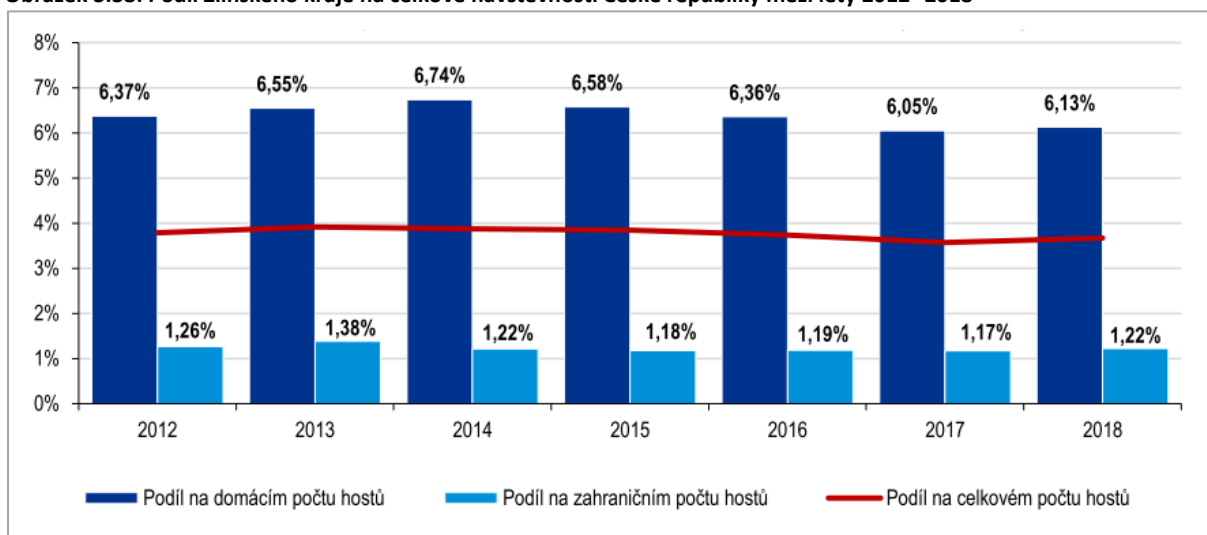
¹⁰⁹ *Cestovní ruch se v průměru ČR podílel v roce 2017 na HDP ČR 2,9 %, na celkové zaměstnanosti činil podíl cestovního ruchu 4,5 %. (Zlínský kraj, 2020a)*

Zoologickou zahradu Zlín rekordních 682 624 osob. Z dalších dvaceti nejnavštěvovanějších turistických cílů Zlínského kraje v roce 2018 leží na území Zlínské aglomerace Muzeum jihovýchodní Moravy ve Zlíně (7. místo - 124 900 osob/rok), 14|15 Baťův institut (16. místo - 48 100 osob/rok) a Filmový uzel Zlín (17. místo - 42 000 osob/rok).

Turistický potenciál města Zlín představuje především charakteristický ojedinělý funkcionalistický urbanismus moderního zahradního města z období první poloviny 20. století. Soubor zlínské městské památkové zóny je zapsán do seznamu památek Evropského dědictví. Cestovní ruch podporují významné pravidelně organizované kulturní a sportovní události, mezi hlavní lze uvést především Zlín Film Festival – Mezinárodní festival filmů pro děti a mládež, Barum Czech Rallye Zlín nebo hudební festivaly Masters of Rock a Vizovické Trnkobraní. Pokračující rozvoj Univerzity Tomáše Bati v oblasti cestovního ruchu znamená potenciál pro kongresovou a incentivní turistiku.

Cestovní ruch je ve Zlínské aglomeraci ve velké míře závislý na domácích turistech, respektive turistech ze Slovenska. Na nižším relativním zastoupení ostatních zahraničních turistů se podílí velká vzdálenost od tradičně nejnavštěvovanější lokality v Česku – Prahy, nedostatečná dostupnost letecké dopravy v regionu i konkurence ostatních moravských turistických destinací. Chybějící kvalitní dopravní spojení na Slovensko pak zhoršuje dostupnost regionu pro slovenské turisty. Nedostatečná síť cyklostezek, jejich nedostatečná kapacita a vzájemná nepropojenost stále patří mezi slabé stránky cestovního ruchu v oblasti Zlínské aglomerace.

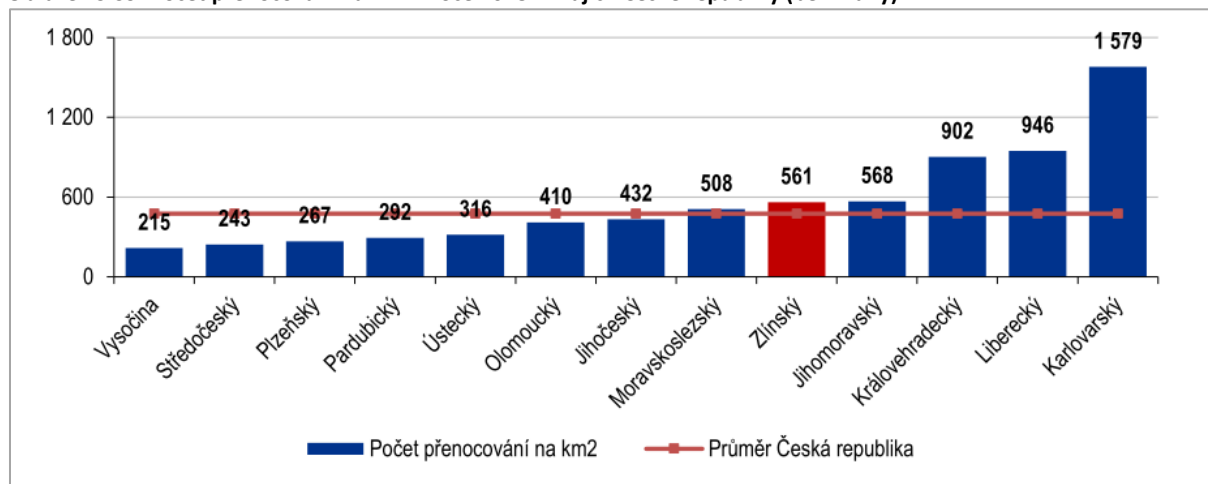
Obrázek 3.38: Podíl Zlínského kraje na celkové návštěvnosti České republiky mezi lety 2012–2018

Zdroj: Zlínský kraj (2020a): *Koncepce rozvoje cestovního ruchu Zlínského kraje na období 2020–2030*

Z grafu uvedeného výše je patrný stabilní relativně nízký podíl Zlínského kraje na domácím a zahraničním počtu hostů. V porovnání s ostatními kraji je návštěvnost Zlínského kraje v absolutních hodnotách nízká. V případě hodnocení návštěvnosti krajů vzhledem k rozloze jejich území patří Zlínský kraj k šestému nejnavštěvovanějšímu kraji České republiky. Ve srovnání průměrného počtu přenocování na 1 km² v roce 2018 se řadí Zlínský kraj na pátou pozici ve srovnání krajů ČR, jak udává graf zobrazený níže.

Obrázek 3.39: Počet přenocování na km² v roce 2018 v krajích České republiky (bez Prahy)

Zdroj: Zlínský kraj (2020a): Konceptce rozvoje cestovního ruchu Zlínského kraje na období 2020–2030

3.1.5.4 Kvalita veřejných prostranství a občanská vybavenost

Zhodnocení kvality veřejných prostranství a občanské vybavenosti v obcích Zlínské aglomerace lze stanovit v obecné rovině¹¹⁰. Dle zákona jsou veřejným prostranstvím „všechna náměstí, ulice, tržiště, chodníky, veřejná zeleň, parky a další prostory přístupné každému bez omezení, tedy sloužící obecnému užívání, a to bez ohledu na vlastnictví k tomuto prostoru.“¹¹¹ Občanským vybavením se rozumí „stavby, zařízení a pozemky sloužící například pro vzdělávání a výchovu, sociální služby a péči o rodiny, zdravotní služby, kulturu, veřejnou správu, ochranu obyvatelstva.“¹¹²

Obce se často potýkají s problémem nevyhovujícího stavu budov v majetku měst a obcí, veřejných prostranství, sportovišť a drobných kulturních památek. U budov se jedná především o budovy určené k veřejným účelům, jako jsou školská zařízení, zařízení pro společenské účely, kulturu a zázemí místních spolků, budovy úřadů, knihovny a další. Řada obecních objektů vyžaduje opravy a rekonstrukce, nezbytné z hlediska energetických úspor (zateplení, zkvalitnění systému vytápění). Stav některých veřejných prostranství (návsi, náměstí, parky) je nevyhovující. Obdobně v případě veřejných sportovišť a rekreačních zón je žádoucí pokračovat v trendu vytváření multifunkčních sportovišť využitelných zároveň ke společenským účelům a obecně vytvářet kvalitní zázemí pro trávení volného času obyvatel (dětská hřiště, vyletiště, koupaliště apod.). Přetrvávajícím problémem je nedostatek prostředků na údržbu a rekonstrukce drobných kulturních nemovitých památek a jejich blízkého okolí. Dalším často zmiňovaným problémem většiny obcí Zlínské aglomerace je nevyhovující stav místních komunikací a chodníků.

3.1.5.5 Uplatnění konceptu Smart City ke zvýšení kvality života ve Zlínské aglomeraci

Chytré město (anglicky „smart city“) je koncept, který využívá digitální, informační a komunikační technologie pro zvýšení kvality života ve městech. Zaměřuje se na efektivní využívání stávajících a hledání nových zdrojů, snižování spotřeby energií, eliminaci zátěží životního prostředí, optimalizaci dopravy a sdílení dat pro veřejné účely. Rozvoj koncepce Smart City ve veřejné správě je jednou z priorit rozvoje města Zlín v této oblasti definované v Informační strategii statutárního města Zlín na období let 2019–2024¹¹³. Plánem v rámci této strategie je podporovat a dále rozšiřovat systém

¹¹⁰ Byla provedena aktualizace hodnocení z Integrované strategie IPRÚ na základě územně analytických podkladů SO ORP Zlín, Otrokovice a Vizovice, hodnocení starostů v rámci přípravného jednání ke zpracování integrované strategie ITI a rozboru projektů navrhovaných v zásobníku projektů.

¹¹¹ Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů § 34

¹¹² Ústav územního rozvoje (2006): Principy a pravidla územního plánování

¹¹³ Statutární město Zlín (2019a): Informační strategie statutárního města Zlín na období let 2019–2024

moderní elektronické komunikace s občany, sdílet informace a zpřístupňovat datové zdroje na principu Open Data. Dalším cílem je zvyšování efektivity a dostupnosti veřejných služeb, rozšiřování nástroje pro komunikaci s městem a úřady, podpora rozvoje elektronických služeb a jednotných přístupových řešení pro veřejné služby („chytrá vláda“). Prvky Smart City budou nabídnuty k implementaci i zřizovaným školám formou podpory výuky a sdílení informací mezi učiteli a žáky („chytrá škola“). Chytré technologie se také uplatňují například v systému odpadového hospodářství města Zlína, kdy jsou v případě některých velkokapacitních odpadních nádob instalovány senzory monitorující naplněnost, data se soustřeďují v centrálním systému, což zefektivňuje systém svozu odpadu. Město Zlín dále plánuje vybudovat systém pro sběr a další využití dat o kvalitě ovzduší, vody, světelného znečištění a dalších informací.

V Otrokovicích bylo zefektivnění výkonu státní správy podpořeno další elektronizací úřadu ve formě zavedení technologického centra ORP Otrokovice. Technologické centrum zajistilo datové propojení elektronické spisové služby s okolními obcemi a příspěvkovými organizacemi zřízenými městem Otrokovice. Centrum se stává výrazným nositelem a šířitelem znalostí konceptu eGovernment. Městský úřad Otrokovice vychází vstříc občanům také prostřednictvím on-line objednávkového systému ve smyslu výběru vhodného termínu a času dle potřeby. Specifickou nabídkou je on-line objednávka: pojízdný úřad, který je určen pro imobilní občany. Ti si prostřednictvím internetu mohou objednat dojížďku služeb až do místa bydliště. Ve městě je v lokalitě náměstí 3. května spuštěna služba Wi-Fi. Město dále činí přípravné kroky k vytvoření vlastní metropolitní sítě.¹¹⁴

Chytré technologie představují potenciál v oblasti dopravy a udržitelné městské mobility. V současné době přispívají moderní technologie založené na využití dat k zefektivnění systému řízení městské hromadné dopravy a provozu ve Zlíně. Dále mohou smart technologie přispívat k lepší informovanosti řidičů, zefektivnění systému parkování nebo pomáhat rozvoji rozličných forem sdílené mobility (carsharing, bikesharing apod.). Vzhledem k faktu, že se využívání moderních informačních technologií ve správě měst započalo před relativně krátkou dobou, je většina projektů z oblasti „chytrých měst“ ve Zlínské aglomeraci ve fázi plánování a testování pilotních projektů. Pro budoucí rozvoj, zkvalitnění života obyvatel i návštěvníků a posílení participace veřejnosti je žádoucí aktivně podporovat využívání smart řešení v různých oblastech fungování Zlínské aglomerace.

3.1.5.6 Dílčí shrnutí

Hlavní zjištění

- Nepříznivý vývoj demografické struktury obyvatelstva – stárnutí populace – má široké socioekonomické dopady a zvyšuje poptávku po sociálních a zdravotních službách.
- Nabídka sociálních služeb se koncentruje ve Zlíně, případně Otrokovicích. Sociální služby se zaměřují na široké spektrum cílových skupin, od mládeže, přes sociálně a zdravotně znevýhodněné skupiny obyvatel po seniory.
- Jeden z hlavních nedostatků sociálních služeb je nedostatečná kapacita pobytových sociálních služeb a kvalifikovaného personálu.
- Častým problémem, především v oblasti zázemí aglomerace, je nevyhovující stav budov v majetku měst a obcí a veřejných prostranství.
- Na území Zlínské aglomerace se nenachází sociálně vyloučené lokality.
- Nejvíce navštěvovanou turistickou destinací je Zoologická zahrada Zlín, která zároveň patří do první desítky nejnavštěvovanějších lokalit v ČR.
- Potenciál rozvoje městské poznávací turistiky ve Zlíně (unikátní soubor funkcionalistické architektury).
- Územím Zlínské aglomerace také prochází frekventované cyklostezky a rekreační vodní trasa Baťova kanálu, které jsou populárním turistickým cílem.
- V oblasti kulturního dědictví je problémem nedostatek financí na údržbu a rekonstrukci historických památek.

¹¹⁴ Město Otrokovice (2013): *Integrovaný strategický rozvojový plán města Otrokovice 2014–2023*

3.2 SWOT ANALÝZA

Vedle Socioekonomické analýzy byly pro zpracování SWOT analýzy využity závěry následujících strategických dokumentů:

Problémová oblast Udržitelná doprava:

- Městský úřad Otrokovice (2018): Strategie bezpečnosti silničního provozu města Otrokovice na období 2018–2025
- Městský úřad Otrokovice (2019b): Plán udržitelné městské mobility města Otrokovice
- Statutární město Zlín (2015a): Integrovaný plán rozvoje území Zlín pro období 2014–2020
- Statutární město Zlín (2015b): Generel dopravy pro město Zlín
- Statutární město Zlín (2018): SUMF – Strategický rámec pro rozvoj veřejné dopravy
- Zlínský kraj (2010): Aktualizace Generelu dopravy Zlínského kraje
- Zlínský kraj (2012): Strategie bezpečnosti silničního provozu Zlínského kraje na období 2012–2020
- Zlínský kraj (2019a): Koncepce rozvoje cyklistiky na území Zlínského kraje
- Zlínský kraj (2019b): Strategie rozvoje Zlínského kraje 2030
- Zlínský kraj (2019d): Koncepce rozvoje kolejové dopravy Zlínského kraje

Problémová oblast Zelená aglomerace:

- MŽP (2015): Komplexní studie dopadů, zranitelnosti a zdrojů rizik souvisejících se změnou klimatu v ČR.
- MŽP (2019): Zpráva o životním prostředí ve Zlínském kraji 2018.
- Statutární město Zlín (2015a): Integrovaný plán rozvoje území Zlín pro období 2014–2020
- Statutární město Zlín (2017): Plán odpadového hospodářství statutárního města Zlína (2017–2021)
- Statutární město Zlín (2020b): Digitální povodňový plán města Zlína
- Zlínský kraj (2012b): Aktualizace koncepce a strategie ochrany přírody a krajiny Zlínského kraje
- Zlínský kraj (2016): Plán odpadového hospodářství Zlínského kraje 2016–2025
- Zlínský kraj: Plán rozvoje vodovodů a kanalizací Zlínského kraje (aktuální znění)
- Zlínský kraj (2019b): Strategie rozvoje Zlínského kraje 2030
- Zlínský kraj (2020h): Povodňový plán Zlínského kraje
- *Další studie a datové soubory AOPK, ČSÚ, ČHMÚ, MZČR, VÚV TGM apod.*

Problémová oblast Inovativní Zlínsko:

- Statutární město Zlín (2015a): Integrovaný plán rozvoje území Zlín pro období 2014–2020
- Statutární město Zlín (2020a): Strategický rámec Místního akčního plánu rozvoje vzdělávání v SO ORP Zlín
- Zlínský kraj (2019b): Strategie rozvoje Zlínského kraje 2030
- Zlínský kraj (2020c): Krajský akční plán rozvoje vzdělávání pro území Zlínského kraje
- Zlínský kraj (2020d): Krajská příloha Národní RIS3 strategie za Zlínský kraj (Regionální inovační strategie Zlínského kraje)
- Zlínský kraj (2020e): Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy ve Zlínském kraji 2020

Problémová oblast Zlínsko přívětivé pro lidi:

- Městský úřad Otrokovice (2019a): Komunitní plán sociálních služeb na Otrokovicku 2020–2022
- Statutární město Zlín (2015a): Integrovaný plán rozvoje území Zlín pro období 2014–2020
- Statutární město Zlín (2019c): Střednědobý plán sociálních služeb na Zlínsku na období let 2020–2024
- Zlínský kraj (2019b): Strategie rozvoje Zlínského kraje 2030
- Zlínský kraj (2020a): Koncepce rozvoje cestovního ruchu Zlínského kraje na období 2020–2030
- Zlínský kraj (2020b): Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb ve Zlínském kraji pro období let 2020–2022
- Zlínský kraj (2020f): Koncepce vývoje sociálních služeb ve Zlínském kraji 2020–2030

3.2.1 SWOT analýza: Udržitelná doprava

Silné stránky	Slabé stránky
Dobrá organizace a řízení silničního provozu, využití telematiky na území města Zlína	Neexistence plnohodnotného integrovaného dopravního systému se společným tarifem na území Zlínského kraje
Zklidněná doprava v obytných oblastech, zóny 30	Nedobudovaná nadregionální a mezinárodní dopravní infrastruktura (D49, D55 ve směru z Otrokovic na Břeclav) včetně absence komunikací pro odvedení tranzitní dopravy mimo obydlená území měst
Propojení Zlína a Otrokovic jednotným systémem veřejné hromadné dopravy	Lineární (radiální) systém komunikací s omezenou výkonností průtahu I/49 a II/490 především přes město Zlín, který má za následek zvýšenou intenzitu dopravy (až 40 tis. vozidel za 24 hodin)
Preference vozidel MHD, dispečerské řízení a informační systém	Nevybudovaný systém odstavných parkovišť v blízkosti dopravních terminálů a zastávek (parkoviště typu P+R a B+R)
Dlouhodobý nárůst počtu osob přepravených v MHD, vysoký podíl vozidel MHD na alternativní paliva (trolejbusy) v rámci Dopravní společnosti Zlín-Otrokovice, s.r.o.	Nedostatečné řešení parkování rezidentů v centrech měst, v území s velkou hustotou obyvatel v hromadném bydlení i v „baťovských“ obytných čtvrtích
Existence rozvíjející se sítě cyklistických stezek a cyklotras na území aglomerace	Nízká cestovní rychlost MHD daná úrovní silničního provozu (trasa Zlín – Otrokovice)
Zpracování společného dokumentu SUMF – strategický rámec udržitelné městské mobility pro Zlín a Otrokovice, navazujících dokumentů plánů udržitelné městské mobility (PUMM Otrokovice, v současné době zpracovávány PUMM Zlín)	Vyznačené cyklotrasy jsou vedeny i v místech komplikovaných, nebo nevhodných pro pohyb cyklistů, oddělení silniční a cyklistické dopravy je omezené
	Nedostatečná úroveň propojení centra aglomerace (Zlín) s oblastí zázemí sítí kvalitních cyklotras
	Kontejnerové překladiště Lípa je mimo hlavní dopravní koridory a zatěžuje nákladní dopravou silniční síť měst a obcí aglomerace
	Absence moderních dopravních terminálů s přímou návazností jednotlivých druhů dopravy
	Zhoršená kvalita silniční infrastruktury silnic III. třídy především v zázemí aglomerace

Příležitosti	Ohrožení
Snížení individuální automobilové dopravy ve městech prostřednictvím systému odstavných parkovišť v blízkosti dopravních terminálů	Nárůst dopravní intenzity z důvodu zvýšené individuální automobilové dopravy i nákladní dopravy
Zefektivnění systémů řízení dopravy ve městech například prostřednictvím aktualizace signálních plánů a jejich lepší koordinace	Rostoucí trend počtu dopravních nehod
Dostavba rychlostní silnice D49 a navazujících silničních a dalších infrastrukturních staveb	Velký počet odstavených vozidel na komunikacích s nedostatečnou šířkou (problematická dostupnost IZS)
Rozvoj Smart řešení v oblasti dopravy, například naváděcí systém na volné místa parkovišť, systém Car Sharing atd.	Rostoucí automobilizace zvyšující poptávku po parkovacím místech

Příležitosti	Ohrožení
Podpora udržitelné mobility prostřednictvím realizace PUMM/SUMP	Snižování počtu přepravených osob VHD (vč. MHD) s možným dopadem na cenu a nabídku (změna dopravního chování osob z důvodu pandemie COVID-19)
Podpora infrastruktury pro udržitelnou dopravu (např. elektromobilita)	Zvyšování ceny jízdného nebo redukce nabídky VHD (vč. MHD)
Zvýšení cestovní rychlosti dopravních prostředků VHD a IZS (preferenční pruhy)	Snižování příjmů VHD (vč. MHD) z titulu stárnutí obyvatel a úbytku cestujících
Modernizace železniční trati č. 331 (Otrokovice – Zlín – Vizovice) vedoucí ke zkrácení přepravního času	Snižování cestovní rychlosti VHD (vč. MHD) vlivem stoupajících intenzit dopravy
Rozvoj IDS Zlínského kraje, včetně podpory multimodality	
Ekologizace všech vozidel MHD příp. VHD	
Rozvoj systému Bike Sharing, půjčoven kol a doprovodných zařízení	
Oddělení cyklistických pruhů v hlavním dopravním prostoru	
Propojení města se zázemím sítí cyklostezek a cyklotras	

3.2.2 SWOT analýza: Zelené Zlínsko

Silné stránky	Slabé stránky
Relativně vysoký podíl zalesněných ploch v území Zlínské aglomerace, relativně vysoký koeficient ekologické stability území	Lokální zhoršování kvality ovzduší v topné sezóně v rámci Zlínské aglomerace v důsledku spalování nekvalitních paliv, případně zastaralých lokálních topenišť (kotlů)
Na území aglomerace nebo v její blízkosti se nachází hodnotná přírodní území, chráněná formou přírodních parků (Hostýnské vrchy, Vizovické vrchy, Chříby)	Zhoršená kvalita ovzduší v blízkosti frekventovaných silničních komunikací, dálkový transfer škodlivin
Relativně nízké emise stacionárních zdrojů znečištění ovzduší	Hlukové zatížení zastavěných oblastí intenzivní dopravou (především v ose Otrokovice – Zlín – Vizovice)
Klesající množství produkce komunálních odpadů na jednoho obyvatele ve městě Zlín	Vysoký podíl skládkování odpadu
	Výskyt povodňových stavů a přívalových povodní spojený s erozí zemědělské půdy
	Zhoršená kvalita vody v řece Dřevnici

Příležitosti	Ohrožení
Další ekologizace centrálních zdrojů zásobování tepla vč. změny palivové skladby	Zvyšování hlukové zátěže a znečištění ovzduší v důsledku nárůstu intenzity dopravy
Obnova nevyhovujících kotlů v domácích topeništích s cílem snížení vlivů malých zdrojů na ovzduší	Globální změny klimatu vedoucí k nutnosti změn v hospodaření v krajině (nutnost nákladných opatření k eliminaci dopadů)
Snížení vlivů dopravy na ovzduší a hluk v případě investičních i organizačních opatření zaměřených na udržitelnou dopravu (podpora VHD vč. MHD, IDS, cyklo dopravy ad.)	Nárůst rizika extrémních hydrologických jevů na území aglomerace (povodně, záplavy, přívalové deště, sucho)

Příležitosti	Ohrožení
Využití brownfields k dalšímu rozvoji území se souvisejícím snížením ohrožení životního prostředí kontaminací ze starých zátěží	Plošně rozsáhlé zábory kvalitních zemědělských půd v důsledku výstavby komerčních staveb
Rozvoj adaptačních opatření reflektujících klimatické změny (zvyšování zastoupení veřejné zeleně v rezidenčních zónách, využití dešťové vody, zadržování vody v krajině a intravilánu měst a obcí)	Zhoršení kvality života v městské zástavbě v důsledku nedostatečných opatření adaptace na klimatické změny
Podpora snižování energetické náročnosti budov a podpora využívání SMART řešení v plánování a realizaci v oblasti životního prostředí (např. zelené střechy, vertikální ozelenění)	
Revitalizace vodních toků	
Integrovaný systém zpracování odpadů v rámci aglomerace	

3.2.3 SWOT analýza: Inovativní Zlínsko (Vzdělání, věda, výzkum, inovace)

Silné stránky	Slabé stránky
Komplexní nabídka vzdělávání všech stupňů a forem vč. ZUŠ	Zastaralé části škol a vybavenost odborných učeben některých škol včetně nedostatečné vybavenosti ICT na druhém stupni ZŠ (nejhorší hodnoty ve srovnání s ostatními kraji ČR)
Univerzita Tomáše Bati (UTB) jako významný aktér rozvoje Zlínské aglomerace a rozšiřující se nabídka studijních oborů	Některé technické, hygienické a bezpečnostní nedostatky v budovách škol
Dostatečná kapacita sítě mateřských, základních a základních uměleckých škol	Překračující finanční možnosti zřizovatele na provozní výdaje i na požadavky investic škol
Relativně vysoká úroveň výzkumu a vývoje na UTB	Nižší podíl pracovníků v oblasti vědy a výzkumu ve srovnání s ostatními kraji ČR
Existence základních škol pro žáky s různými formami postižení	Nízký podíl vědy a výzkumu na regionálním HDP
Spolupráce mezi středními školami a podniky v regionu	Absence vysokoškolského vzdělávání v některých technických oborech, zejména strojírenství (jedno z klíčových průmyslových odvětví oblasti Zlínské aglomerace)
Existence informačních a vzdělávacích portálů v oblasti školství	Migrace mladých vzdělaných osob do větších měst nebo do zahraničí
Podíl studentů s trvalým bydlištěm v okrese Zlín na počet osob ve věku 20 – 29 let je jeden z nejvyšších v rámci ČR	Dlouhodobě nízký podíl cizinců – složitá integrace
Vysoký podíl inovativních podniků na území Zlínského kraje (50,2 %)	
Vyšší míra patentové aktivity především z podnikatelského sektoru	

Příležitosti	Ohrožení
Rozvoj a zkvalitnění vzdělávání na středních a základních školách, zejména v přírodovědné a technické oblasti	Oslabení pozice UTB v postavení vysokých škol v oblasti vědy a výzkumu na základě vládních rozhodnutí
Pozice Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně jako klíčového aktéra v rozvoji znalostní ekonomiky; Další potenciál rozvoje UTB v rámci Zlínské aglomerace	Úbytek dětí v soukromých zařízeních a s tím spojená vyšší poptávka po státních mateřských školách
Modernizace vybavení škol	Možný nesoulad kapacity mateřských a základních škol v důsledku růstu počtu dětí a žáků
Snižování počtu žáků ve třídách pro zajištění kvalitnější výuky	Neočekávané náklady na opravy a investice škol
Udržení tradice technického vzdělávání v regionu spolu s podporou oborů souvisejících s novými technologiemi a Průmyslem 4.0	Snížení rozpočtu škol v následujících letech vlivem dopadů epidemie COVID-19 (především u zřizovatelů)
Spolupráce s podnikatelskými subjekty a dalšími aktéry v oblasti vzdělání v území	Klesající počet studentů Univerzity Tomáše Bati
Rozvoj on-line výuky ve školách	Nezájem žáků a studentů o polytechnické a technické vzdělávání
Podpora řemeslných a zdravotnických oborů ve školách	Odliv mladých vzdělaných obyvatel a neochota/nízká motivace mladých lidí k návratu z měst, kde studovali
Budování odborných učeben	
Posílení vědy, výzkumu a inovací v rámci regionální ekonomiky se zaměřením především na podnikatelský sektor	
Podpora práce ředitelů škol v oblasti zajištění kvalitního vzdělávání	
Zvýšení vstřícnosti Zlínské aglomerace k integraci cizinců – podpora zahraničních kvalifikovaných zaměstnanců	

3.2.4 SWOT analýza: Zlínsko přívětivé pro lidi (sociální oblast, kultura a cestovní ruch)

Silné stránky	Slabé stránky
Široké spektrum poskytovaných sociálních a navazujících služeb pro většinu cílových skupin včetně významného podílu terénních a ambulantních sociálních služeb	Dlouhodobý úbytek obyvatel způsobený negativním přirozeným přírůstkem a dlouhodobými migračními ztrátami
Vytvořený mechanismus financování sociálních služeb	Stárnutí populace, zvyšující se podíl seniorů
Kontinuální podpora při vzdělávání sociálních pracovníků a pracovníků v sociálních službách	Nedostatek finančně dostupných malometrážních bytů pro seniory a startovacích bytů pro mladé rodiny
Relativně vysoký poměr lůžek v domovech pro seniory a domovech se zvláštním režimem v mezikrajském srovnání	Nedostatečná nabídka odlehčovací služby zejména pro cílovou skupinu seniorů a pro osoby s mentálním postižením a duševním onemocněním
Udržovaná a hustá síť turistických tras	Nedostatečná kapacita sociálních služeb pro osoby s duševním onemocněním
Konferenční kapacity vhodné pro pořádání firemních, konferenčních a incentivních akcí	Nedokončená síť cyklostezek, případně cyklostezky na hranici únosné kapacity (cyklostezka podél Bažova kanálu)

Vysoký potenciál poznávací městské turistiky (město Zlín jako ukázka funkcionalistické architektury)	Komplikovaná železniční dostupnost Zlína jako centra aglomerace
Atraktivní destinace ZOO Zlín patří mezi deset nejnavštěvovanějších destinací v rámci ČR	Nedostatečná kapacita infrastruktury pro rekreační plavbu na Baťově kanále
Atraktivní vodní cesta vhodná pro rekreační dopravu (Baťův kanál)	Nedostatek kvalitních lidských zdrojů ve službách cestovního ruchu a v oblasti kultury (např. historici)
Snaha o koncepční a strategické plánování podpory v oblasti cestovního ruchu ze strany Zlínského kraje	Nedostatečné povědomí o významu cestovního ruchu a důležitosti destinační spolupráce na místní úrovni – chybějící osvěta
Finanční podpora vybraných aktivit cestovního ruchu (kulturní akce, údržba běžeckých a pěších tras atd.)	Nedostatečná osvěta v oblasti kulturního dědictví
Kvalitní a dostatečná síť turistických informačních center	
Tradiční kulturní akce a festivaly (Zlín Film Festival, Barum Czech Rallye Zlín, hudební festivaly)	

Příležitosti	Ohrožení
Transformace ústavních pobytových zařízení s ohledem na identifikované potřeby uživatelů a při zohlednění potřeb území a efektivnosti, hospodárnosti a účelnosti	Nestabilita financování sociálních služeb ze státního rozpočtu
Hledání finančních zdrojů pro rozvojové aktivity sociálních služeb	Nedostatek pobytových služeb pro specifické cílové skupiny pouze s tělesným postižením
Zlepšování kvality a dostupnosti infrastruktury pro cestovní ruch	Nedostačená kapacita lidských zdrojů v oblasti sociálních služeb s ohledem na generační výměnu
Zvýšit úlohu destinačního managementu oblasti Zlínsko – Luhačovicko a jeho efektivitu při tvorbě produktů a osvětě a rozvinout spolupráci s krajskou destinační společností	Vysoká závislost cestovního ruchu na domácím cestovním ruchu a Slovensku
Růst příjezdového domácího cestovního ruchu v souvislosti s bezpečnostní situací ve světě	Hospodářská recese a její vliv na pokles zájmu o cestovní ruch
Podpora terénních sociálních služeb vedoucí k setrvání uživatelů v domácím prostředí, včetně podpory neformálních pečovatelů	Další chátrání kulturních památek a drobných sakrálních objektů z důvodu nedostatku finančních zdrojů
Oprava památkově chráněných objektů v rámci Zlínské aglomerace	
Zlepšit dopravní obslužnost území celé Zlínské aglomerace z hlediska návštěvnosti turistických a kulturních aktivit a akcí	
Zkvalitnění navigačního systému pro turisty s využitím SMART technologií	
Zkvalitnění a propojení sítě cyklostezek a turistických tras vč. rozšíření poutních stezek	

3.3 ANALÝZA PROBLÉMŮ, ROZVOJOVÝCH POTŘEB A POTENCIÁLU ÚZEMÍ

Rozsah a struktura kapitoly vychází z aktuálních požadavků Metodického pokynu pro využití integrovaných nástrojů (MPIN). Na základě provedené socioekonomické analýzy, analýzy strategických dokumentů a sběru rozvojových potřeb a projektů v rámci stanovených pracovních skupin je v této kapitole představen souhrn identifikovaných aktuálních problémů a rozvojových potřeb v území při zohlednění rozvojového potenciálu¹¹⁵ území. Analýza problémů a rozvojových potřeb vychází z konkrétních návrhů potenciálních projektů jednotlivých obcí v rámci ITI Zlínské aglomerace. Vzhledem k tomu, že se jedná o problematiku, která má komplexní dopad na společnost, vychází navrhané postupy z principů triangulace a participace. Je-li to možné (tj. existují-li takové zdroje), jsou závěry formulovány na základě dat a informací získaných z více na sobě nezávislých zdrojů, případně data/informace jsou zpracovány/ověřeny prostřednictvím více metod. Princip participace pak poukazuje na potřebu zapojení dotčených subjektů a využití co nejvíce informací a dat z hodnoceného prostředí. Na identifikované potřeby bude reagovat nastavení Strategického rámce ve strategické části integrované strategie ITI Zlínské aglomerace. Souhrn hlavních problémů Zlínské aglomerace navazuje na závěry analýzy provedené v předchozím programovém období v rámci Integrovaného plánu rozvoje území Zlín pro období 2014–2020¹¹⁶. Analýza je rozdělena do čtyř tematických kapitol a obsahuje nejprve stručnou charakteristiku daných problémových oblastí doplněnou o výčet příčin existence problémů, důsledků jejich neřešení a výčtu rozvojových potřeb a potenciálu území v dané oblasti. V závěru kapitoly jsou uvedeny stromy problémů za analyzované problémové oblasti, které znázorňují vzájemné kauzální vazby mezi jednotlivými problémy ve Zlínské aglomeraci.

Pro účel vyhodnocení jednotlivých problémových oblastí bylo čerpáno z následujících strategických dokumentů a koncepcí:

Problémová oblast Udržitelná doprava:

- Městský úřad Otrokovice (2018): Strategie bezpečnosti silničního provozu města Otrokovice na období 2018–2025
- Městský úřad Otrokovice (2019b): Plán udržitelné městské mobility města Otrokovice
- Statutární město Zlín (2015a): Integrovaný plán rozvoje území Zlín pro období 2014–2020
- Statutární město Zlín (2015b): Generel dopravy pro město Zlín
- Statutární město Zlín (2018): SUMF – Strategický rámec pro rozvoj veřejné dopravy
- Zlínský kraj (2010): Aktualizace Generelu dopravy Zlínského kraje
- Zlínský kraj (2012): Strategie bezpečnosti silničního provozu Zlínského kraje na období 2012–2020
- Zlínský kraj (2019a): Koncepce rozvoje cyklistiky na území Zlínského kraje
- Zlínský kraj (2019b): Strategie rozvoje Zlínského kraje 2030
- Zlínský kraj (2019d): Koncepce rozvoje kolejové dopravy Zlínského kraje

Problémová oblast Zelená aglomerace:

- MŽP (2015): Komplexní studie dopadů, zranitelnosti a zdrojů rizik souvisejících se změnou klimatu v ČR.
- MŽP (2019): Zpráva o životním prostředí ve Zlínském kraji 2018.
- Statutární město Zlín (2015a): Integrovaný plán rozvoje území Zlín pro období 2014–2020
- Statutární město Zlín (2017): Plán odpadového hospodářství statutárního města Zlína (2017–2021)
- Statutární město Zlín (2020b): Digitální povodňový plán města Zlína
- Zlínský kraj (2012b): Aktualizace koncepce a strategie ochrany přírody a krajiny Zlínského kraje
- Zlínský kraj (2016): Plán odpadového hospodářství Zlínského kraje 2016–2025
- Zlínský kraj: Plán rozvoje vodovodů a kanalizací Zlínského kraje (aktuální znění)

¹¹⁵ Termín „rozvojový potenciál“ je uváděn v dokumentu *Strategie regionálního rozvoje ČR 2021+*, není však uvedena jeho konkrétní definice. Obecně označuje souhrn vnitřních podmínek a zdrojů regionu, které mohou stimulovat ekonomický, sociální a environmentální rozvoj.

¹¹⁶ SMZ (2015a): IPRÚ 2014–2020

- Zlínský kraj (2019b): Strategie rozvoje Zlínského kraje 2030
- Zlínský kraj (2020h): Povodňový plán Zlínského kraje
- *Další studie a datové soubory AOPK, ČSÚ, ČHMÚ, MZČR, VÚV TGM apod.*

Problémová oblast Inovativní Zlínsko:

- Statutární město Zlín (2015a): Integrovaný plán rozvoje území Zlín pro období 2014–2020
- Statutární město Zlín (2020a): Strategický rámec Místního akčního plánu rozvoje vzdělávání v SO ORP Zlín
- Zlínský kraj (2019b): Strategie rozvoje Zlínského kraje 2030
- Zlínský kraj (2020c): Krajský akční plán rozvoje vzdělávání pro území Zlínského kraje
- Zlínský kraj (2020d): Krajská příloha Národní RIS3 strategie za Zlínský kraj (Regionální inovační strategie Zlínského kraje)
- Zlínský kraj (2020e): Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy ve Zlínském kraji 2020

Problémová oblast Zlínsko přívětivé pro lidi:

- Městský úřad Otrokovice (2019a): Komunitní plán sociálních služeb na Otrokovicku 2020–2022
- Statutární město Zlín (2015a): Integrovaný plán rozvoje území Zlín pro období 2014–2020
- Statutární město Zlín (2019c): Střednědobý plán sociálních služeb na Zlínsku na období let 2020–2024
- Zlínský kraj (2019b): Strategie rozvoje Zlínského kraje 2030
- Zlínský kraj (2020a): Koncepce rozvoje cestovního ruchu Zlínského kraje na období 2020–2030
- Zlínský kraj (2020b): Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb ve Zlínském kraji pro období let 2020–2022
- Zlínský kraj (2020f): Koncepce vývoje sociálních služeb ve Zlínském kraji 2020–2030

3.3.1 Problémová oblast Udržitelná doprava

Hlavním problémem v zájmovém území je samotná celková dopravní situace, která se skládá z více dílčích podproblémů. Město Zlín jako centrum Zlínské aglomerace leží stranou hlavních silničních a železničních tras, což je důvodem značné dopravní zátěže v úseku Otrokovice – Zlín. Míra automobilizace se stále zvyšuje stejně jako intenzita automobilové dopravy. Jedním z nejzásadnějších problémů je stávající průtah silnice I/49 městem Zlín a dalšími obcemi na trase Otrokovice – Vizovice (Želechovice nad Dřevnicí, Lípa, Zádveřice). Intenzita dopravy je vysoká (přes 33 600 automobilů/24 hodin v úseku Zlín-Malenovice – centrum Zlína), silnice prochází oblastmi husté obytné zástavby. Neexistence nebo zpoždění výstavby klíčových dopravních staveb zhoršuje dopravní zátěž stávající silniční sítě (plánovaná dálnice D49 nebo dokončení jižního obchvatu Otrokovice dálnicí D55). Negativním vlivem dopravy na prostředí obcí je především hlukové zátěž a znečištění ovzduší. Kromě snížení kvality života, atraktivity bydlení a fragmentace městského prostoru, má toto vliv také na bezpečnost dopravy, neboť v území se nachází řada nevhodně řešených míst, jako jsou nevhodně řešené křižovatky, nevhodné křížení silničních a železničních komunikací, nevhodné dopravní napojení průmyslové zóny Příluky a další. Některé úseky cyklotras v rámci aglomerace jsou vedeny po frekventovaných silnicích, případně je křížují. S narůstajícím počtem automobilů souvisí nárůst poptávky po parkovacích místech, problematická situace je například v centru Zlína, oblasti zástavby „baťovských“ domů, v zástavbě hromadného bydlení (panelová sídliště), v blízkosti zdravotnických zařízení (Krajská nemocnice ve Zlíně, Poliklinika Otrokovice) nebo v blízkosti dopravních terminálů (autobusové a vlakové nádraží ve Zlíně a Otrokovících, vlakové nádraží ve Vizovicích).

V rámci MHD je pozitivním faktem integrace měst Zlína a Otrokovice v rámci jednotného systému obsluhovaného DSZO. Opatření rozšíření komunikace I/49 a zavedení systému preference MHD v silničním provozu přispělo ke zvýšení rychlosti dopravy MHD. Problémy v důsledku kongescí vznikají za situací dopravních špiček v oblasti centra Zlína a křižovatky v Otrokovících-Kvítkovicích. Neexistence funkčního integrovaného systému veřejné hromadné dopravy na vyšší úrovni (kraj), který by umožnil propojení různých druhů dopravy a různých dopravců, omezuje možnosti rozvoje veřejné dopravy. Potenciál železniční dopravy na ose Otrokovice – Vizovice není dostatečně využitý. Plánovaná modernizace, zdvoukolejnění a elektrizace železniční trati č. 331 přinese vedle zkrácení přepravní doby také přestavbu vlakového nádraží ve Zlíně a Vizovicích. Další oblastí k řešení je zajištění dopravní obslužnosti v okrajových částech města a zázemí aglomerace a zlepšení možnosti propojení linek v těchto oblastech, s čímž souvisí také potřeba na doplnění a obměnu vozového parku. Pozitivem MHD ve Zlíně a Otrokovících je vysoký podíl nízkoemisních vozidel (trolejbusy) a sofistikovaný systém preference vozidel MHD v silničním provozu a dispečerské řízení. V dalším rozvoji je vhodné podporovat obnovu vozového parku a rozšiřování zastoupení nízkoemisních vozidel v systému veřejné dopravy (bateriové trolejbusy, elektrobuses). Současný stav řady důležitých dopravních terminálů nevyhovuje současným potřebám (autobusové a vlakové nádraží ve Zlíně, autobusové nádraží v Otrokovících, vlakové nádraží ve Vizovicích). V případě zmíněných dopravních terminálů je nutné podpořit integraci různých druhů veřejné dopravy (multimodalita), návaznost na další udržitelné formy dopravy (cyklodoprava, B&R) a dostatečnou kapacitu parkovacích míst v blízkosti terminálu (parkování P+R).

V oblasti cyklodopravy je přetrvávajícím problémem nedostatečná úroveň propojení centra aglomerace s jeho zázemím sítí vhodných cyklotras. Řada úseků je nepropojených nebo je trasována přes frekventované komunikace (například úsek Zlín – Vizovice nebo neexistence kvalitního cyklistického spojení Zlína a Fryštáku). Tato situace je nevyhovující jak z hlediska dojížděky do zaměstnání či za službami, tak i rekreačních forem cykloturistiky a bezpečnosti cyklistů. Zájem je oddělit cyklistickou dopravu od automobilové, případně ji nasměrovat na méně frekventované komunikace. Celoplošným jevem v rámci celého území je často špatný stav chodníků a místních komunikací III. a IV. třídy v oblasti zázemí aglomerace. Zlepšení stavu chodníků a výstavba chybějících chodníků v místech, kde je to žádoucí, přispěje k bezpečnému pěšímu pohybu osob jak v rámci města

Zlína, tak v zázemí Zlína. V souvislosti s plánovaným postupem revitalizace Bařova areálu a jeho začleňováním do širšího centra města Zlín souvisí nutnost zajistit kvalitní dopravní napojení areálu na silniční síť a potřeba zajištění dostatku parkovacích míst.

Příčiny a důsledky hlavních problémů v oblasti Udržitelná doprava:

Hlavní problém	Příčiny	Důsledky
1.1/ Dlouhodobý nárůst intenzity silničního provozu v intravilánu měst a obcí	<ul style="list-style-type: none"> Nedostatečné napojení aglomerace na nadřazené nadregionální silniční a železniční sítě včetně absence komunikací pro odvedení tranzitní dopravy mimo obydlená území měst Problémové napojení průmyslové zóny Příluky a nákladního terminálu Lípa na silniční síť Nedostatek efektivní a dostupné alternativy k IAD Rostoucí automobilizace Dopravní chování některých obyvatel upřednostňující IAD 	<ul style="list-style-type: none"> Výrazné plošné zatížení stávající silniční sítě (zejména silnice I/49) Snížení efektivity silniční dopravy Vysoké prostorové nároky dopravy v klidu (nedostatek parkovacích míst) Zvýšená nehodovost Negativní vliv na životní prostředí (zhoršené ovzduší, hluková zátěž) Negativní vliv na zdraví obyvatel Zvýšená fragmentace území, snížená kvalita veřejného prostoru a atraktivita center měst a obcí Nízká rychlost MHD
1.2/ Nedostatečné využití možností veřejné dopravy	<ul style="list-style-type: none"> Neexistence plnohodnotného integrovaného dopravního systému se společným tarifem na území Zlínského kraje Nedostatečná multimodalita dopravního systému včetně infrastruktury pro přestup na další druhy dopravy; nedostatečné kapacity P+R a B+R systémů Absence kapacitních a efektivních spojení (např. železniční trať Otrokovice – Zlín – Vizovice) Nevyhovující stav důležitých dopravních terminálů VHD (vč. MHD) Snížení využití VHD (vč. MHD) vlivem epidemie COVID-19 Nedostatečné pokrytí některých částí území službami MHD či veřejné linkové autobusové dopravy Nízké cestovní rychlosti v systému veřejné dopravy Nedostatečná frekvence spojů veřejné dopravy zajišťující spojení centra aglomerace (Zlín) s hlavním městem Praha a dalšími metropolemi (Brno, Ostrava) 	<ul style="list-style-type: none"> Nízké využití a atraktivita VHD (vč. MHD) ve prospěch rostoucí IAD Snížení příjmů VHD (vč. MHD) v důsledku poklesu počtu cestujících Zhoršená obslužnost oblasti zázemí aglomerace veřejnou dopravou
1.3/ Omezené možnosti využívání cyklodopravy a pěší dopravy	<ul style="list-style-type: none"> Chybějící či nevyhovující cyklistická a pěší infrastruktura včetně identifikovaných nenávazností Nízká míra podpory návaznosti cyklodopravy na VHD (vč. MHD) Snížená bezpečnost na nevyhovujících úsecích 	<ul style="list-style-type: none"> Zhoršená prostupnost některých částí aglomerace pro chodce a cyklisty Nízká atraktivita a využití bezmotorové dopravy

Rozvojové potřeby v oblasti Udržitelná doprava:

Hlavní problém	Rozvojové potřeby	Dopad naplněné potřeby na území /potenciál
1.1/ Dlouhodobý nárůst intenzity silničního provozu v intravilánu měst a obcí	<ul style="list-style-type: none"> Podpora výstavby a modernizace silniční infrastruktury vedoucí ke snížení intenzity dopravy v obytných zónách. Posílení udržitelných forem dopravy prostřednictvím realizace „Plánu udržitelné městské mobility“ Zkapacitnění napojení na celostátní a mezinárodní dálniční síť prostřednictvím dálnice D49 Zkapacitnění průjezdnosti a zlepšení bezpečnosti křižovatek na území měst a obcí Vyřešení dopravy v klidu na území Zlínské aglomerace (Zlín, Otrokovice, Vizovice, centra menších obcí, vybudování záchytných parkovišť na okraji Zlína) Zlepšení dopravního napojení průmyslových zón (např. Zlín – Příluky) Podpora infrastruktury pro sdílenou mobilitu a ekologickou automobilovou dopravu 	<ul style="list-style-type: none"> Rozvinutá dopravní infrastruktura vedoucí ke snížení intenzity dopravy v centrech obcí a negativních externalit intenzivní automobilové dopravy Dostatečně řešený systém parkování v centru aglomerace a dostatek parkovacích míst v blízkosti dopravních terminálů usnadňujících návaznost veřejné hromadné dopravy na individuální automobilovou dopravu Vyšší podíl udržitelných forem mobility a alternativ k individuální automobilové dopravě (např. sdílená mobilita, elektromobilita) v rámci dělby přepravní práce přispívající ke snížení negativních dopadů intenzivní automobilové dopravy
1.2/ Nedostatečné využití možností veřejné dopravy	<ul style="list-style-type: none"> Vyšší míra integrace veřejné hromadné dopravy na území aglomerace Rekonstrukce důležitých dopravních terminálů (Zlín, Otrokovice, Vizovice) s důrazem na zajištění multimodality a zajištění dostatečné kapacity parkování v jejich blízkosti (P+R, K+R), podpora návaznosti cyklo dopravy na veřejnou dopravu formou zajištění napojení na cyklotrasy, výstavbou cyklo domů a podporou systému B&R Podpora vyššího zastoupení nízkoemisních vozů ve vozovém parku VHD vč. MHD Rozvoj nízkoemisních a bezemisních druhů veřejné dopravy (např. elektromobilita) Modernizace železniční trati č. 331, zvýšení počtu přepravovaných osob, realizace vyvolaných dopravních staveb pro potřeby ostatních dopravních módů ke zmírnění fragmentace území Zajištění dostatečné kapacity a rozsahu dopravní obslužnosti VHD (vč. MHD) v oblasti zázemí aglomerace Rozvoj preference veřejné dopravy a integrovaného záchranného systému Podpora zajištění efektivní dopravní dostupnosti hlavního města Prahy a dalších metropolí (Brno, Ostrava) spoji veřejné dopravy 	<ul style="list-style-type: none"> Efektivní a propojený systém veřejné hromadné dopravy zajišťující kvalitní dopravní obslužnost oblasti zázemí aglomerace a umožňující snadnou kombinaci různých druhů dopravy Vyšší podíl udržitelných forem mobility a alternativ k individuální automobilové dopravě v rámci dělby přepravní práce přispívající ke snížení negativních dopadů intenzivní automobilové dopravy
1.3/ Omezené možnosti využití cyklo dopravy a pěší dopravy	<ul style="list-style-type: none"> Výstavba nových úseků sítě cyklistické infrastruktury a zkvalitnění stávající sítě cyklotras na území Zlínské aglomerace a jejich propojení Zajištění funkčního propojení centra aglomerace (Zlín) s oblastí zázemí sítě cyklotras (vč. propojení k nadřazeným nadregionálním cyklotrasám) Výstavba, modernizace a rekonstrukce komunikací pro pěší Zvyšování bezpečnosti nemotorové dopravy stavebními úpravami pro pěší a pro cyklisty a instalací prvků zklidňujících dopravu 	<ul style="list-style-type: none"> Kvalitní propojení centra aglomerace (Zlín) s oblastí zázemí prostřednictvím sítě na sebe navazujících cyklotras vedoucí k rozvoji udržitelné městské a meziměstské mobility Vyšší podíl udržitelných forem mobility a alternativ k individuální automobilové dopravě (sdílená mobilita, elektromobilita) v rámci dělby přepravní práce přispívající ke snížení negativních dopadů intenzivní automobilové dopravy Zvýšení bezpečnosti cyklo dopravy a pěší dopravy

3.3.2 Problémová oblast Zelená aglomerace

V relativním srovnání s jinými oblastmi ČR nepatří Zlínská aglomerace mezi oblasti s významně zhoršeným stavem životního prostředí. Pozitivním faktorem je relativně vysoké zastoupení zalesněného území v celkovém území aglomerace, díky němuž území vykazuje relativně vysokou hodnotu koeficientu ekologické stability. Nicméně v některých částech Zlínské aglomerace je aktuální stav životního prostředí limitem dalšího rozvoje a zhoršuje kvalitu života obyvatel. Hlavními problémy životního prostředí v zájmovém území je znečištění ovzduší v části území Zlínské aglomerace, způsobené všemi typy zdrojů znečištění. Vzhledem k možným intervencím ITI je významný zejména vliv dopravy, která se výrazně projevuje také v další negativní charakteristice stavu životního prostředí, kterou je hluk v blízkosti nejvíce zatížených komunikací. Hlavní příčinou je celková dopravní situace, která se skládá z více dílčích podproblémů (podrobněji viz Problémová oblast Udržitelná doprava). Klíčová je však vysoká intenzita dopravy v hustě obydlených částech Zlínské aglomerace. I v oblastech vzdálených od centra aglomerace, a tedy i od stacionárních zdrojů znečištění ovzduší, se v kvalitě ovzduší projevuje vliv lokálních zdrojů znečištění (domácích topenišť), zejména v důsledku provozu zastaralých topenišť (kotlů) a používání nekvalitních druhů paliv (mj. důsledek ekonomické situace domácností i nedostatečného působení nástrojů environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty). Nejvyšší koncentrace znečištění ovzduší je ve Zlíně a Otrokovicích, jimiž prochází nejvíce zatížená dopravní osa Zlín – Otrokovice. Obdobně jsou nejvyšší dopady hluku ve Zlíně a Otrokovicích, kde se k dopravnímu hluku přidává také hluk z průmyslu.

V oblasti odpadového hospodářství dochází v posledních letech k poklesu množství komunálního odpadu přímo ve městě Zlín, jeho produkce však v oblasti zázemí aglomerace narůstá. Řada obcí v oblasti zázemí aglomerace postrádá centra pro třídění a materiálové využití odpadů (sběrné dvory), případně je jejich kapacita nedostatečná. Celková produkce odpadů se ve Zlínské aglomeraci zvyšuje. Odpad je odstraňován téměř výhradně skládkováním, energetický potenciál odpadu tak není využit. Kvalita povrchových vod se v posledních letech zlepšila, nicméně úsek Dřevnice mezi Zlínem a Otrokovicemi patří k silně znečištěným, k čemuž přispívá znečištění z komunálních odpadních vod i nízké průtoky v obdobích sucha. Kapacita kanalizační infrastruktury je v případě některých obcí v zázemí aglomerace nedostatečná, což přispívá ke znečištění povrchových vod. Území je ohrožováno povodněmi, a to jak povodněmi v oblasti podél vodních toků, zejména obcí v blízkosti toku řeky Moravy (Otrokovice, Tlumačov) a obcí v blízkosti Dřevnice, tak i plošně během přívalových srážek (přívalové povodně). S tímto souvisí i eroze zemědělské půdy.

Vlivy globálních klimatických změn mohou prohloubit tato environmentální rizika, např. zvýšenou frekvenci povodní, včetně bleskových, nebo naopak vyšší intenzitu sucha ohrožujícího nejen zemědělskou výrobu, ale i kvalitu života v urbanizovaných oblastech. V současné době jsou na řece Dřevnici a Moravě vybudována protipovodňová opatření, jejichž rozsah je však žádoucí rozšířit, a to i v případě menších vodních toků, které mohou ohrozit zastavěné území v případě přívalových povodní. Vlivy na půdu má pokračující zábor zemědělských pozemků pro účely komerčních (i dopravních staveb). Nešetrné využití půdy intenzivním průmyslovým zemědělstvím snižuje kvalitu půdy a posiluje proces půdní eroze. Kvalitu života obyvatel může pozitivně ovlivnit zvětšení rozlohy ploch kvalitní zeleně v obcích. Městská zeleň zvyšuje biodiverzitu, snižuje nepříznivé dopady znečištění ovzduší a hluku a snižuje efekt tepelného ostrova urbanizovaných oblastí. Potenciálem zvýšení kvality života a přírodního prostředí je omezení světelného znečištění, zejména formou snížení intenzity veřejného osvětlení v nočních hodinách a dalších úsporných řešení.

Příčiny a důsledky hlavních problémů v oblasti Zelená aglomerace:

Hlavní problém	Příčiny	Důsledky
2.1/ Znečištění ovzduší, hluková zátěž a světelné znečištění	<ul style="list-style-type: none"> • Vysoká intenzita dopravy a rostoucí automobilizace • Zastaralé systémy vytápění domácností • Zastaralé systémy veřejného osvětlení produkující světelný smog 	<ul style="list-style-type: none"> • Zhoršení kvality životního prostředí vedoucí ke snížení kvality života, zhoršení zdraví obyvatel a atraktivity bydlení
2.2/ Znečištění povrchových vod	<ul style="list-style-type: none"> • Nedostatečné kapacity a potřeba modernizace kanalizační infrastruktury a ČOV v oblasti zázemí aglomerace • Znečištění povrchových vod z průmyslu a zemědělství 	<ul style="list-style-type: none"> • Zhoršení kvality životního prostředí vedoucí ke snížení kvality života, zhoršení zdraví obyvatel a atraktivity bydlení
2.3/ Nedostatečná míra využití odpadů a nízká míra recyklace	<ul style="list-style-type: none"> • Nárůst celkové produkce odpadů • Převládající skládkování odpadů • Minimální existence energetického a nízký podíl materiálového využití odpadu • Nedostatečná kapacita sběrných dvorů a zařízení pro recyklaci odpadu především v oblasti zázemí aglomerace • Likvidace kalů z ČOV 	<ul style="list-style-type: none"> • Nefunkčnost principů oběhového hospodářství • Nedostatečná recyklace vedoucí ke zvýšení celkové produkce odpadů • Nedostatečný systém nakládání s odpady
2.4/ Environmentální rizika	<ul style="list-style-type: none"> • Vliv klimatických změn vedoucí k nárůstu intenzity extrémních hydrologických a klimatických jevů (přivalové deště, povodně, intenzivní sucho, zvyšování teploty vzduchu v letním období) • Nevhodné hospodaření v krajině • Nízké průtoky řek vlivem dlouhotrvajícího sucha 	<ul style="list-style-type: none"> • Zvýšení rizika ohrožení obyvatel extrémními jevy počasí • Zhoršení retenční kapacity krajiny • Snížení kvality života v urbanizovaných oblastech (tepelný ostrov měst)

Rozvojové potřeby v oblasti Zelená aglomerace:

Hlavní problém	Rozvojové potřeby	Dopad naplněné potřeby na území / potenciál
2.1/ Znečištění ovzduší, hluková zátěž a světelné znečištění	<ul style="list-style-type: none"> • Snížení znečištění ovzduší způsobovaného intenzivní dopravou • Podpora modernizace vytápění vedoucí ke snížení znečištění ovzduší • Snížení hlukové zátěže způsobované intenzivní dopravou; Realizace opatření v oblasti dopravy vedoucí ke snížení hlukové zátěže (protihlukové stěny, nízkohlučný povrch, aj.) • Modernizace systému veřejného osvětlení (vč. SMART řešení) 	<ul style="list-style-type: none"> • Nízká míra znečištění životního prostředí (ovzduší, povrchová a podzemní voda, hlukové a světelné znečištění) vedoucí ke zvýšení kvality života a zdraví obyvatel Zlínské aglomerace
2.2/ Znečištění povrchových vod	<ul style="list-style-type: none"> • Budování a modernizace kanalizační infrastruktury a čistíren odpadních vod především v oblasti zázemí aglomerace (obce s nedostatečnou infrastrukturou) • Omezení znečištění vod z průmyslu a zemědělství 	<ul style="list-style-type: none"> • Dostatečná kapacita moderní kanalizační infrastruktury a čistíren odpadních vod na celém území aglomerace
2.3/ Nedostatečná míra využití odpadů a nízká míra recyklace	<ul style="list-style-type: none"> • Zajištění ekologické likvidace využití kalů z ČOV • Předcházení vzniku odpadů, podpora recyklace, kompostování biologického odpadu • Zajištění dostatečných kapacit k recyklaci a opětovnému využití odpadů na celém území aglomerace (sběrné dvory, RE-USE centra) 	<ul style="list-style-type: none"> • Systém odpadového hospodářství vyznačující se vysokou mírou recyklace, energetického a materiálového využití odpadů

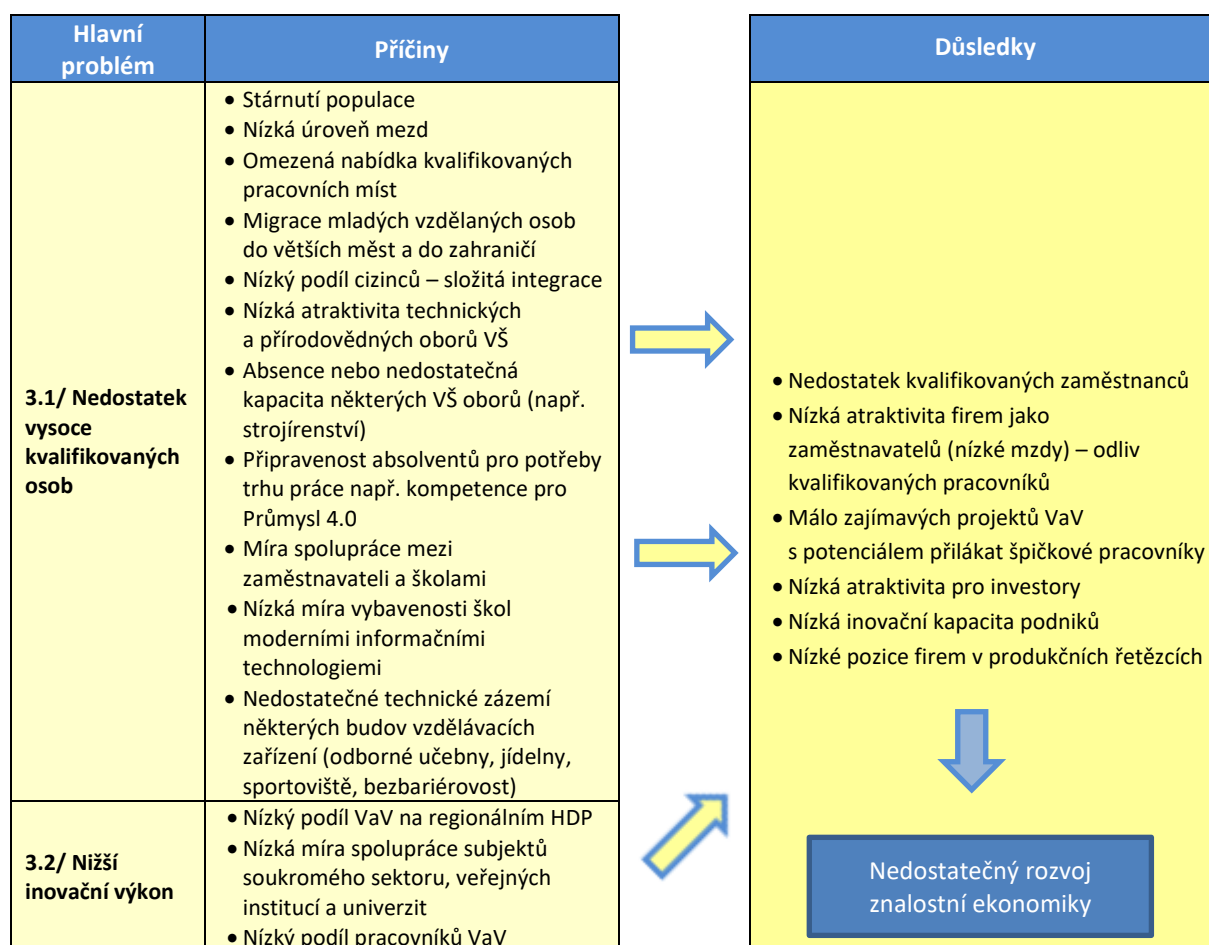
Hlavní problém	Rozvojové potřeby	Dopad naplněné potřeby na území / potenciál
	<ul style="list-style-type: none"> Možnost vybudování zařízení na energetické a materiálové využití odpadů 	
2.4/ Environmentální rizika	<ul style="list-style-type: none"> Zvýšení retenční kapacity území Zlínské aglomerace, která může mít pozitivní dopad na snížení rizik sucha i povodní (pozemkové a krajinné úpravy) Zajištění dostatku zeleně ve veřejném prostoru měst a obcí, podpora rekultivace parků Snížení energetické náročnosti budov a využití obnovitelných zdrojů energie a zavádění nízkouhlíkových technologií s využitím obnovitelných zdrojů energie Realizace adaptačních opatření reflektujících klimatické změny (využití dešťové vody, vsakování dešťové vody, zelené střechy, podpora výsadby stromů) Realizace protipovodňových opatření s ohledem na rizika přívalových povodní Podpora vzdělávání a osvěty v oblasti životního prostředí a energeticky vědomého chování 	<ul style="list-style-type: none"> Šetrné hospodaření v krajině a veřejném prostoru s ohledem na přírodní cykly posilující odolnost aglomerace vůči extrémním klimatickým jevům Ekologicky zodpovědné obyvatelstvo

3.3.3 Problémová oblast Inovativní Zlínsko

Rozvoj ekonomiky s vysokou přidanou hodnotou založené na uplatňování inovací a výzkumných poznatků se neobejde bez dostatku vzdělané a kvalifikované pracovní síly. Ve Zlínské aglomeraci se nachází komplexní nabídka vzdělání všech stupňů a forem. Oblast Zlínské aglomerace (především Zlín a Otrokovice) je oblastí dlouhodobé průmyslové tradice, čemuž odpovídá vyšší podíl zaměstnanců v průmyslovém sektoru ve srovnání s celostátním průměrem. Úspěšné, výrazně inovační firmy nalezneme v kraji například v odvětvích plastikářství, strojírenského, elektrotechnického, leteckého průmyslu, ale také v ICT nebo kreativním designu. Klíčovým faktorem rozvoje v oblasti aplikovaného výzkumu je podpora spolupráce veřejných institucí a soukromých společností a vzájemné spolupráce firem daného odvětví formou vytváření klastrů.

Hlavním výzkumným centrem jsou pracoviště Univerzity Tomáše Bati, která se ve Zlíně úspěšně rozvíjí od roku 2001. Mezi příklady úspěšných výzkumných institucí, které rozvíjí spolupráci se soukromými podniky a jejichž poznatky se uplatňují v komerční sféře lze uvést například Centrum polymerních systémů, Technologické inovační centrum nebo Centrum bezpečnostních, informačních a pokročilých technologií (CEBIA-TECH). Podíl studentů vysokých škol na populaci ve věku 20 – 29 let patří v okrese Zlín k dlouhodobě nejvyšším. Problémem jsou dlouhodobě nízké mzdy a nedostatečná nabídka kvalifikovaných pracovních míst, které vedou k odlivu mladých vzdělaných osob. Mezi další problémy patří nesoulad mezi vzděláním studentů středních a vysokých škol a poptávkou u nejvýznamnějších zaměstnavatelů v území, způsobený obecně nižším zájmem o technické obory. Zlínská aglomerace má dostatečné kapacity mateřských a základních škol, ale problémem je technický stav budov a jejich vybavenost včetně nedostatečné vybavenosti ICT na druhém stupni ZŠ (nejhorší hodnoty ve srovnání s ostatními kraji ČR). V mezikrajském srovnání je nižší podíl pracovníků v oblasti vědy a výzkumu, přesto je identifikována vyšší aktivita v oblasti patentů (podané patentové přihlášky i platné patenty). Tato aktivita je koncentrována především do území Zlínské aglomerace. Zároveň je nízký podíl vědy a výzkumu na regionálním HDP ve srovnání s ostatními kraji ČR. Důležitým faktorem rozvoje vzdělání je zajištění kvalitního technického zázemí. Řada školních budov a související vybavenosti (sportoviště, jídelny) na území aglomerace vyžaduje nutné opravy, snížení energetické náročnosti veřejných budov zároveň snižuje náklady na provoz a přispívá životnímu prostředí. Některé vzdělávací objekty nejsou bezbariérové.

Příčiny a důsledky hlavních problémů v oblasti Inovativní Zlínsko:

Rozvojové potřeby v oblasti Inovativní Zlínsko:

Hlavní problém	Rozvojové potřeby	Dopad naplněné potřeby na území /priorita
3.1/ Nedostatek vysoce kvalifikovaných osob	<ul style="list-style-type: none"> • Zvyšování kvality vzdělávání na všech stupních - budování odborných učeben, modernizace, vybavení škol, optimalizace počtu žáků ve třídách i ve skupinách, technologie do škol • Rozvoj on-line výuky na školách • Zlepšování podmínek pro výuku mimořádně nadaných žáků na školách • Zlepšování podmínek pro výuku dětí a žáků cizinců ve školách • Zvýšit vstřícnost Zlínské aglomerace k integraci cizinců • Zvýšení úrovně přípravy budoucích pedagogů a dalšího vzdělávání pedagogů • Podpora řemeslných a zdravotnických oborů ve školách • Podpora oborů souvisejících s novými technologiemi a Průmyslem 4.0 • Podpora spolupráce odborných středních škol s technologickými podniky umožňující získání praktických zkušeností • Rozvoj technologických firem vedoucí k rozšiřování nabídky kvalifikovaných pracovních míst • Podpora vedoucí ke zvýšení atraktivity práce v oblasti výzkumu 	<ul style="list-style-type: none"> • Moderní vybavení škol odpovídající aktuálním požadavkům trhu práce • Vysoká míra spolupráce odborných středních škol s technologickými podniky umožňující získání praktických zkušeností • Dostatek kvalifikovaných pracovníků na trhu práce

Hlavní problém	Rozvojové potřeby	Dopad naplněné potřeby na území /priorita
	<ul style="list-style-type: none"> • Vstřícný aktivní přístup k zahraničním kvalifikovaným pracovníkům • Propagace technických oborů na všech stupních škol a podpora zvyšování zájmu o technické obory u dívek a žen • Realizace a rozvoj celoživotního vzdělávání s dopadem na celé území Zlínské aglomerace • Podpora vzdělávání znevýhodněných skupin obyvatel • Podpora neformálního a zájmového vzdělávání 	
3.2/ Nižší inovační výkon	<ul style="list-style-type: none"> • Rozvoj předaplikačního a aplikovaného výzkumu, experimentálního vývoje ve výzkumných organizacích (např. Univerzita Tomáše Bati) ve spolupráci s technologickými firmami • Podpora spolupráce veřejného a soukromého sektoru a uplatnění výzkumných poznatků v praxi • Využití potenciálu Univerzity Tomáše Bati při rozvoji znalostní ekonomiky • Podpora kreativních a inovativních start-upů, malých a středních firem • Využití potenciálu konceptu inteligentní specializace, tj. specializace v návaznosti na existující vzdělávací, vědecko-výzkumnou a podnikatelskou základnu Zlínské aglomerace, a to jak v tradičních odvětvích průmyslu a služeb (zpracování plastů a pryže, gumárenství, strojírenství, obuvnictví, výroba filmů), tak v nově se objevujících potenciálně progresivních odvětvích (ICT, elektrotechnika, kreativní průmysl) 	<ul style="list-style-type: none"> • Vysoká míra spolupráce firem jak v rámci odvětví (klastry), tak s výzkumnými organizacemi (např. Univerzita Tomáše Bati) • Pokračující rozvoj tradičně silných odvětví (strojírenství, plastikářství, elektrotechnický průmysl) • Příznivé podnikatelské prostředí usnadňující rozvoj malých a středních inovativních podniků • Rozvoj znalostní ekonomiky s vysokou přidanou hodnotou

3.3.4 Problémová oblast Zlínsko přívětivé pro lidi

Zásadním problémem, který má široké socioekonomické dopady, je nepříznivý vývoj demografické struktury obyvatel. Jedná se o očekávané stárnutí obyvatel a s tím související nárůst počtu seniorů, což ovlivňuje nejen ekonomický rozvoj, ale také poptávku po zdravotních a sociálních službách a odpovídajícím bydlení. Podíl starších osob je ve městě Zlín ve srovnání s oblastí zázemí Zlína vyšší populace aglomerace, nicméně stárne srovnatelným tempem. Spektrum sociálních služeb, které jsou koncentrovány ve Zlíně a Otrokovicích, je poměrně široké. Sociální služby se zaměřují na široké spektrum cílových skupin, od mládeže přes sociálně a zdravotně znevýhodněné skupiny obyvatel po seniory. Jeden z hlavních nedostatků sociálních služeb je nedostatečná kapacita pobytových sociálních služeb a kvalifikovaného personálu. V oblasti Zlínské aglomerace se nenachází sociálně vyloučené lokality. Identifikovaným problémem je nedostatek finančně dostupných malometrážních bytů pro seniory a startovacích bytů pro mladé rodiny. Dalším problémem, který přímo souvisí s vybaveností měst a obcí, je nevyhovující stav budov v majetku měst a obcí a veřejných prostranství. U budov se jedná především o budovy určené k veřejným účelům, jako jsou školská zařízení, zařízení pro společenské účely, kulturu a zázemí místních spolků, budovy úřadů, knihovny a další. Řada obecních objektů vyžaduje opravy a rekonstrukce, nezbytné z hlediska energetických úspor (zateplení, zkvalitnění systému vytápění). Důležitá je údržba a zkvalitňování veřejného prostoru (parky, městský mobiliář) a míst k trávení volného času (rekreační zóny, dětská hřiště, sportoviště, koupaliště), které přispívají ke zlepšení kvality života v aglomeraci.

V oblasti cestovního ruchu je nejvíce navštěvovanou destinací Zoologická zahrada Zlín, která zároveň patří do první desítky nejnavštěvovanějších lokalit v ČR. Ačkoliv město Zlín nepatří mezi klasická historická města, může být díky zdejšímu jedinečnému souboru funkcionalistického urbanismu zajímavou turistickou destinací s potenciálem rozvoje. Územím Zlínské aglomerace také prochází frekventované cyklostezky a rekreační vodní trasa Baťova kanálu, které jsou populárním turistickým cílem. V současnosti je však síť cyklotras nedostatečná a nedostatečně propojená. V oblasti kulturního

dědictví je problémem nedostatek financí na údržbu a rekonstrukci historických památek, zejména řady drobných sakrálních objektů.

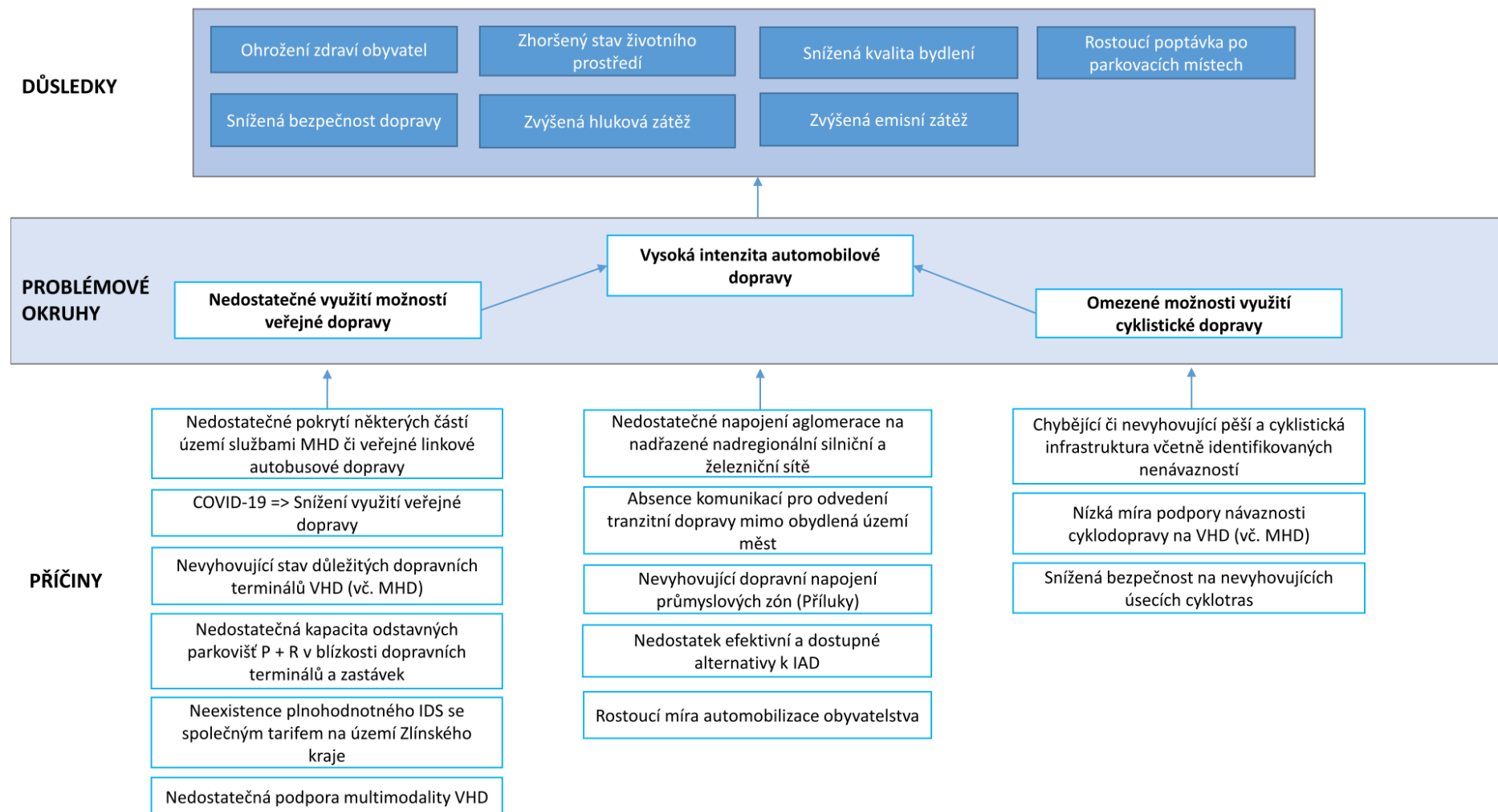
Příčiny a důsledky hlavních problémů v oblasti Zlínsko příznivé pro lidi:

Hlavní problém	Příčiny	Důsledky
4.1/ Potřeba zajištění kvalitních sociálních služeb a služeb veřejné správy	<ul style="list-style-type: none"> • Stárnutí obyvatelstva, zvyšující se podíl seniorů • Nedostatečná kapacita sociálních služeb zaměřených na ambulantní a odlehčovací služby • Nedostatečná kapacita pobytových sociálních služeb • Nedostatečná kapacita sociálních služeb pro osoby s mentálním postižením a duševním onemocněním • Nedostatek odborného lidského kapitálu v oblasti sociálních služeb (gerontologie a geriatry atd.) • Nedostatek malometrážních bytů pro seniory • Nedostatek startovacích bytů pro mladé rodiny • Nedostatek bytů pro osoby s hendikepem • Obtížná uplatnitelnost znevýhodněných skupin obyvatelstva na trhu práce • Nedostatečné služby veřejné správy 	<ul style="list-style-type: none"> • Snížení kvality života zejména pro znevýhodněné skupiny obyvatel • Zhoršená dostupnost a kvalita sociálních služeb a služeb veřejné správy
4.2/ Omezené možnosti rozvoje kultury a cestovního ruchu	<ul style="list-style-type: none"> • Vysoká závislost cestovního ruchu na domácím cestovním ruchu a Slovensku • Nedostatečná propojenost sítě cyklotras a turistických tras (vč. poutních stezek) • Komplikovaná železniční dostupnost Zlína jako centra aglomerace • Nedostatečná kapacita infrastruktury pro rekreační plavbu na Baťově kanále • Nedostatek inovativních přístupů v prezentaci urbanistických a architektonických památek na území města Zlína • Omezené financování obnovy kulturního dědictví a přírodního bohatství, recese odvětví cestovního ruchu (ubytovacích a stravovacích služeb) • Nedostatečná aktualizace zmapování odvětví kulturního kreativního průmyslu/oblasti • Nevyhovující technické zázemí kulturních a volnočasových spolků a veřejných institucí (místní spolky, knihovny, hřiště, apod.) především v zázemí města Zlín 	<ul style="list-style-type: none"> • Nevyužitý potenciál v oblasti cestovního ruchu • Snížení příjmů v oblasti cestovního ruchu • Chátrání hmotných kulturních památek • Omezený rozvoj komunitního společenského života v obcích aglomerace

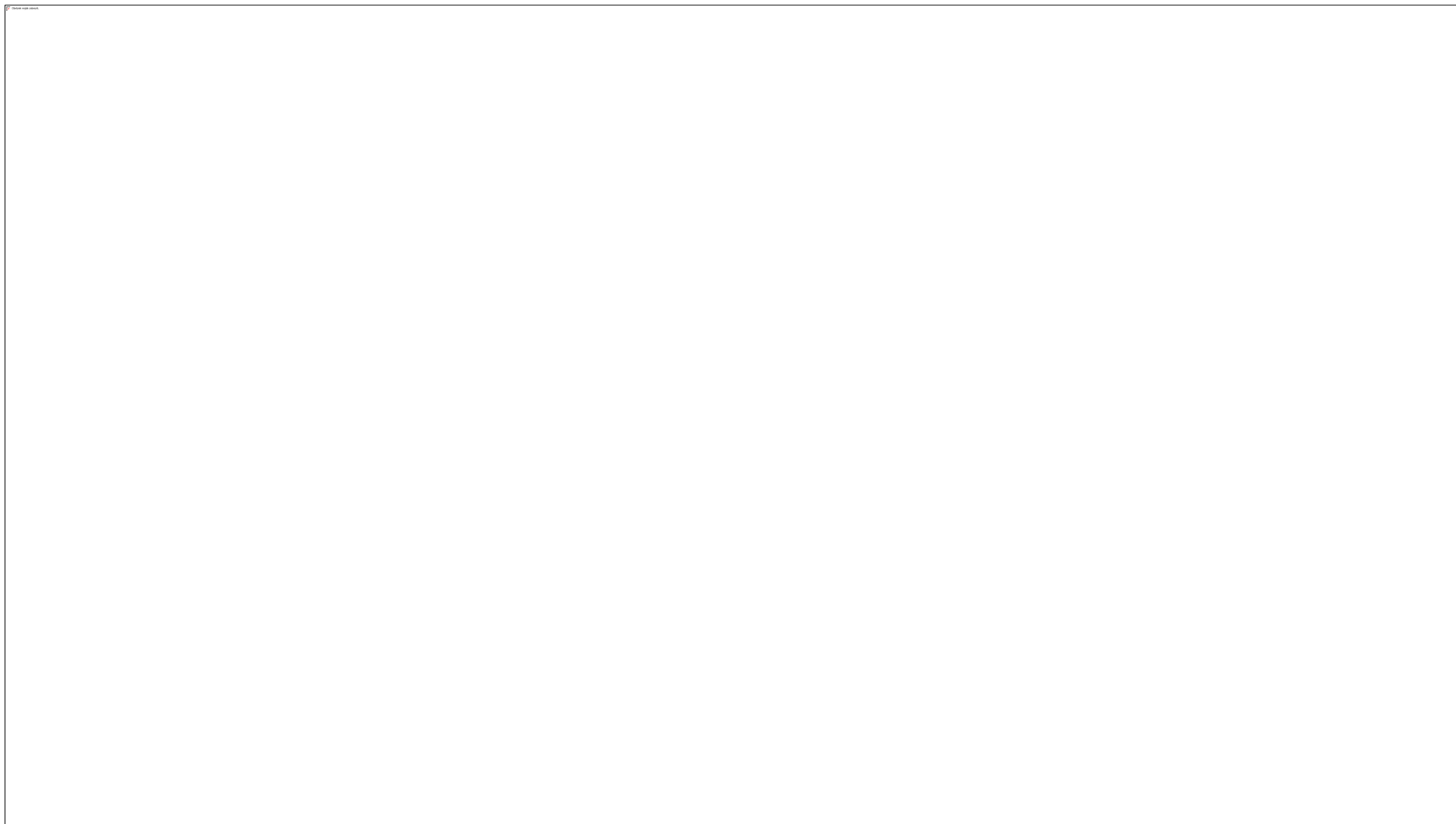
Rozvojové potřeby v oblasti Zlínsko příznivé pro lidi:

Hlavní problém	Rozvojové potřeby	Dopad naplněné potřeby na území /potenciál
4.1/ Potřeba zajištění kvalitních sociálních služeb a služeb veřejné správy	<ul style="list-style-type: none"> • Prorodinná politika, podpora bydlení pro nízkopříjmové a středněpříjmové rodiny s dětmi • Vytvoření podmínek pro dostatečné kapacity v oblasti pobytových, terénních i ambulantních sociálních služeb • Spolupráce veřejných institucí a neziskových organizací na zlepšování sociální situace znevýhodněných skupin obyvatel (vč. bezdomovců) • Modernizace zdravotní péče • Zlepšení služeb veřejné správy 	<ul style="list-style-type: none"> • Vysoká kvalita, dostupnost a široké spektrum sociálních služeb sloužící všem skupinám obyvatel • Dostupná podpora mladých rodin s dětmi • Kvalitní služby veřejné správy
4.2/ Omezené možnosti rozvoje kultury a cestovního ruchu	<ul style="list-style-type: none"> • Využití potenciálu rozvoje pro městskou poznávací turistiku v evropském kontextu • Podpora renovace budov ve veřejném vlastnictví, veřejného prostoru a sportovišť • Zajištění prostředků na údržbu a rekonstrukce památkově chráněných objektů • Zkvalitnění a propojení cyklotrasa turistických tras vč. rozšíření poutních stezek • Podpora renovace veřejného prostoru a možností volnočasových aktivit (dětská hřiště, parky) vč. využití prostoru pro živé umění • Zajištění kvalitního technického zázemí pro působení místních spolků a veřejných institucí a kulturních organizací 	<ul style="list-style-type: none"> • Kvalitní veřejný prostor a široká nabídka volnočasových a spolkových aktivit na celém území aglomerace • Udržované kulturní památky a přírodní památky propojené sítí turistických a cyklistických tras přispívající k rozvoji cestovního ruchu a zvýšení kvality života obyvatel aglomerace • Rostoucí turistická atraktivita Zlína jako cíle městské poznávací turistiky

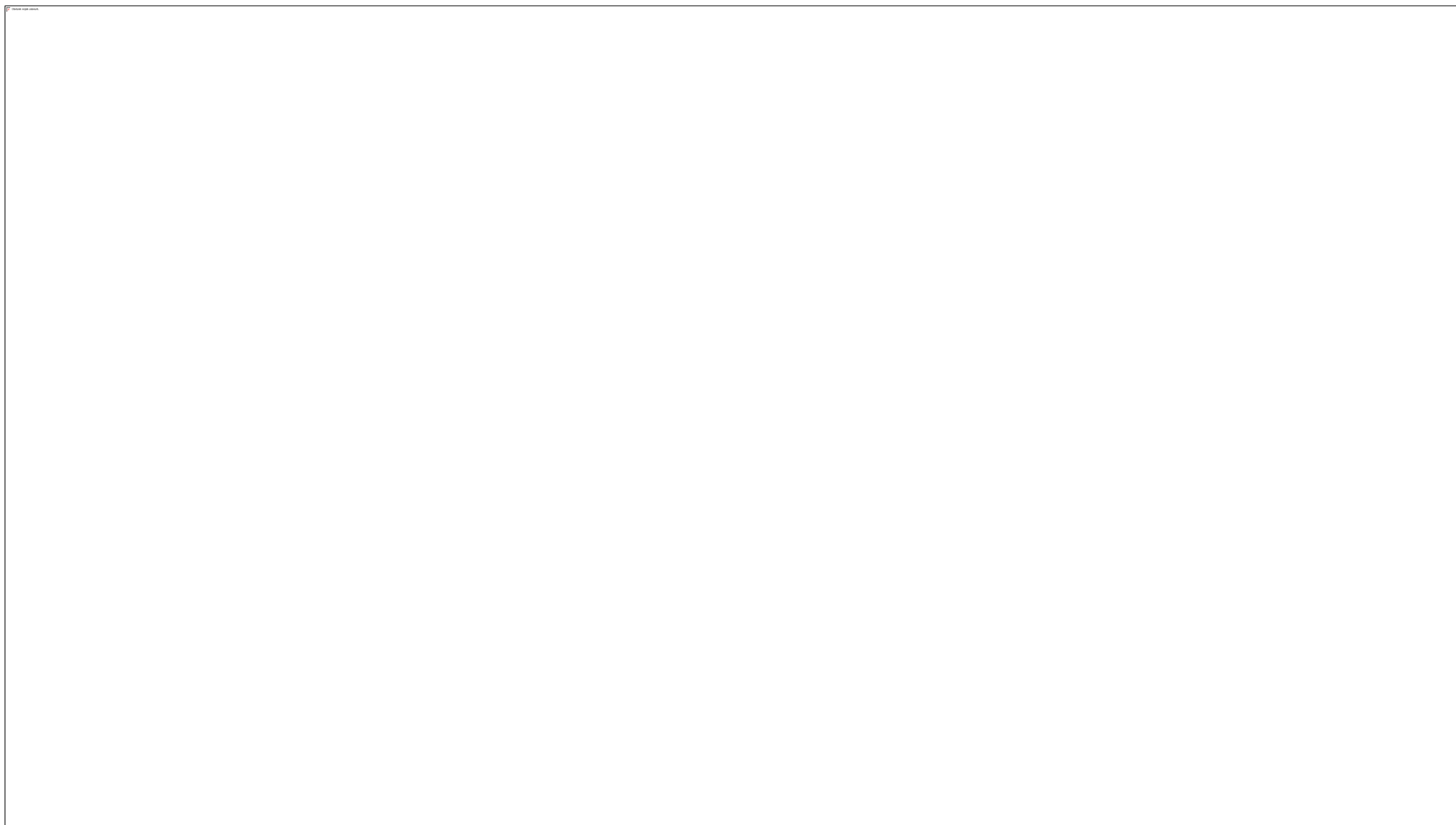
3.3.5 Stromy problémů

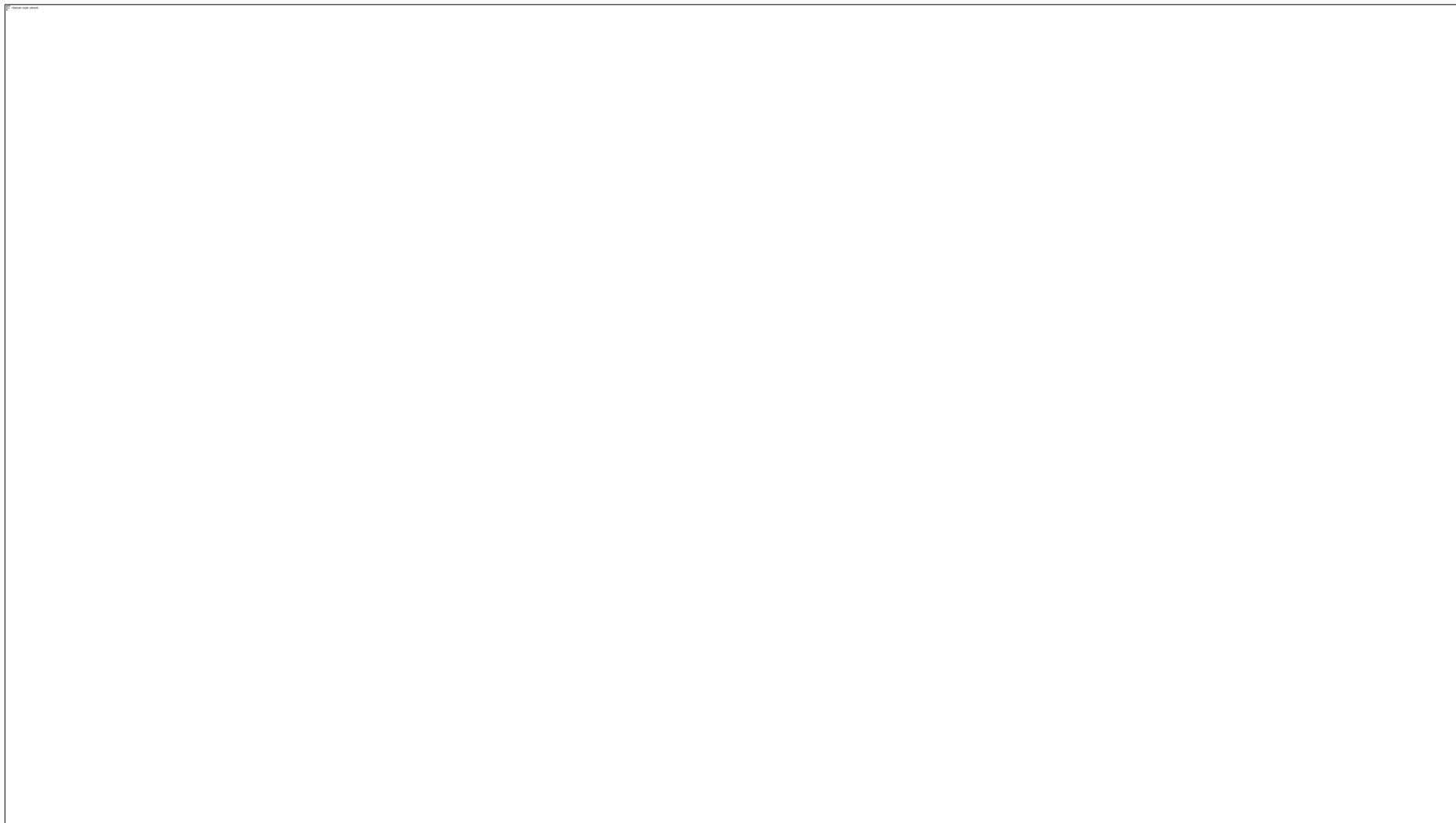
3.3.5.1 *Problémová oblast Zelená aglomerace*

3.3.5.2 *Problémová oblast Inovativní Zlínsko*

3.3.5.3 *Problémová oblast Zlínské přívětivé pro lidi*

3.4 ANALÝZA STAKEHOLDERŮ

3.4.1 Identifikace stakeholderů

Při přípravě strategie ITI byla nejprve provedena identifikace všech relevantních subjektů ve Zlínské aglomeraci, kteří by mohli být dotčeni strategií ITI, a to z hlediska aktivní přípravy a samotné implementace Strategie ITI. Jedná se tak o přehled všech zainteresovaných stran, které mají přímý či nepřímý vliv na rozvoj řešeného území Zlínské aglomerace nebo jsou s ní nějakým způsobem spojeny a můžou přispět k naplnění cílů ITI Zlín vzhledem k řešeným problematickým oblastem.

Identifikace subjektů na vymezeném území vzhledem k relevantnosti k ITI byla provedena prostřednictvím metody desk research. Provedená identifikace stakeholderů slouží následně pro další aktivity v rámci zpracování ITI, především pro analýzu potřeb. Porovnání zjištěných problémů a potřeb zájmového území představuje východisko pro následné stanovení cílů a opatření. Identifikované subjekty či vybraní zástupci těchto subjektů byli přizváni k činnosti v rámci pracovních skupin strategie, které se podílely na tvorbě strategie. Na základě provedené analýzy stakeholderů byly stanoveny hlavní odborné pracovní skupiny a jednotlivá témata, které vybrané pracovní skupiny řešily. Stejně tak je složení a rozsah pracovních skupin a řídicího výboru stanoven na základě provedené analýzy stakeholderů.

Identifikace relevantních subjektů zahrnuje čtyři vzájemně propojené dimenze – tematickou, sektorovou, geografickou, viz následující tabulka.

Tabulka 3.19: Identifikace subjektů dle dimenzí

1/ Tematická dimenze Dimenze tematická je dána tématy, která byla specifikována jako prioritní pro rozvoj Zlínské aglomerace: <ol style="list-style-type: none">1. Udržitelná doprava2. Zelená aglomerace3. Inovativní Zlínsko4. Zlínsko přívětivé pro lidi	2/ Sektorová dimenze V území lze v zásadě identifikovat tři skupiny aktérů: <ol style="list-style-type: none">1. veřejný sektor - tedy kraj, města a obce (samospráva), organizace státní správy a veřejným sektorem zřizované nebo zakládané organizace;2. podnikatelský sektor – zahrnuje podnikatelské subjekty;3. občanská společnost - je organizována ve formě NNO, ale patří sem i neformální uskupení a zájmová sdružení.
3/ Geografická dimenze Geografická dimenze představuje aktéry, kteří působí na vymezeném území Zlínské aglomerace či v ní mají své sídlo, dle Technické metodiky ITI (březen 2020), tj. na území 36 obcí.	

Zdroj: Strategie rozvoje statutárního města Zlína do roku 2030 - ZLÍN 2030, Analýza stakeholderů, verze 0.6, vlastní úprava

V následujícím textu je vždy pro každou ze 4 tematických oblastí uvedeno tabulkové vymezení relevantních subjektů (název subjektu) rozčleněných dle sektorové dimenze (veřejný a podnikatelský sektor, občanská společnost) a geografické dimenze, tzv. primární zájmové území (územní působnost subjektu či jeho sídlo).

3.4.2 Udržitelná doprava

Tabulka 3.20: Seznam stakeholderů v oblasti Udržitelná doprava

UDRŽITELNÁ DOPRAVA	
Identifikované subjekty	Primární zájmové území ve Zlínské aglomeraci
Veřejný sektor	
Statutární město Zlín	Zlín
Zlínský kraj	Území všech 36 obcí Zlínské aglomerace
Obec Bohuslavice u Zlína	Bohuslavice u Zlína
Obec Březnice	Březnice
Obec Březová	Březová
Obec Březůvky	Březůvky
Obec Dešná	Dešná
Obec Držková	Držková
Město Fryšták	Fryšták
Obec Hostišová	Hostišová
Obec Hrobice	Hrobice
Obec Hvozdná	Hvozdná
Obec Kašava	Kašava
Obec Lhota	Lhota
Obec Lípa	Lípa
Obec Lukov	Lukov
Obec Lukoveček	Lukoveček
Obec Lutonina	Lutonina
Obec Machová	Machová
Obec Mysločovice	Mysločovice
Obec Neubuz	Neubuz
Obec Ostrata	Ostrata
Město Otrokovice	Otrokovice
Obec Pohořelice	Pohořelice
Obec Provodov	Provodov
Obec Racková	Racková
Obec Sazovice	Sazovice
Město Slušovice	Slušovice
Obec Šarovy	Šarovy
Obec Tečovice	Tečovice
Obec Tlumačov	Tlumačov
Obec Veselá	Veselá
Město Vizovice	Vizovice
Obec Vlčková	Vlčková
Obec Zádveřice-Raková	Zádveřice-Raková
Obec Zlámánek	Zlámánek
Obec Želechovice nad Dřevnicí	Želechovice nad Dřevnicí
Dobrovolný svazek obcí - Mikroregion Slušovicko	Slušovice, Kašava, Ostrata, Březová, Hvozdná, Dešná, Neubuz, Veselá, Hrobice
Mikroregion Luhačovské Zálesí	Březůvky, Provodov, Březnice, Bohuslavice u Zlína, Želechovice nad Dřevnicí
Mikroregion Židelná	Hostišová, Mysločovice, Racková, Sazovice, Tečovice
DKV obcí Držková, Kašava a Vlčková	Držková, Kašava a Vlčková

UDRŽITELNÁ DOPRAVA	
Identifikované subjekty	Primární zájmové území ve Zlínské aglomeraci
Mikroregion Bílé Karpaty	Březová
Mikroregion Podřevnicko	Hvozdná, Lípa, Zádveřice-Raková, Zlín
Uherskobrodsko, sdružení měst a obcí	Březová
Sdružení měst a obcí východní Moravy	Březůvky, Dešná, Hostišová, Hvozdná, Neubuz, Pohořelice, Slušovice, Sazovice, Ostrata, Vizovice, Hrobice, Zlámanec
Sdružení obcí pro rozvoj Baťova kanálu a vodní cesty na řece Moravě	Otrokovice
MAS Luhačovské Zálesí, o.p.s.	Bohuslavice u Zlína, Březnice, Březůvky, Provodov, Želechovice nad Dřevnicí
MAS - Partnerství Moštěnka, o.p.s.	Fryšták, Hostišová, Lukoveček, Machová, Mysločovice, Racková, Sazovice, Tečovice,
MAS Severní Chřiby a Pomoraví, z.s.	Lhota, Otrokovice, Pohořelice
MAS Vizovicko a Slušovicko, o.p.s.	Březová, Dešná, Hrobice, Hvozdná, Neubuz, Ostrata, Slušovice, Veselá, Kašava, Lutonina, Vizovice, Zádveřice – Raková, Vlčková
MAS Dolní Poolšaví	Zlámanec
MAS Podhostýnska	Držková
MAS Jižní Haná o. p. s	Tlumačov
Krajská správa ČSÚ ve Zlíně	Území všech 36 obcí Zlínské aglomerace
Ředitelství silnic a dálnic ČR - Správa Zlín	Území všech 36 obcí Zlínské aglomerace
Ředitelství silnic Zlínského kraje, příspěvková organizace	Území všech 36 obcí Zlínské aglomerace
Dopravní společnost Zlín-Otrokovice, s.r.o.	Zlín, Otrokovice, Tečovice, Želechovice nad Dřevnicí, Hvozdná, Ostrata
KOVED, Koordinátor veřejné dopravy Zlínského kraje, s.r.o.	Území všech 36 obcí Zlínské aglomerace
Technické služby Zlín, s.r.o.	Zlín
Technické služby Zlínsko, s.r.o.	Zlín, Fryšták, Tečovice, Lhota, Březůvky, Provodov, Březnice, Bohuslavice u Zlína, Želechovice nad Dřevnicí, Dešná, Lukov, Lípa, Racková, Hvozdná, Ostrata, Lukoveček, Šarovy, Veselá, Zádveřice, Hrobice, Březová, Dešná, Zlámanec
Technické služby Otrokovice s.r.o.	Otrokovice
Technické služby města Vizovice, p.o.	Vizovice
Správa železnic, státní organizace	Území všech 36 obcí Zlínské aglomerace
České dráhy, a.s., Generální ředitelství, Regionální obchodní centrum Zlín	Území všech 36 obcí Zlínské aglomerace
ČD – Telematika, a.s.	Území všech 36 obcí Zlínské aglomerace
České dráhy, a.s. - Krajské centrum osobní dopravy Zlín	Území všech 36 obcí Zlínské aglomerace
Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně	Území všech 36 obcí Zlínské aglomerace
Centrála cestovního ruchu Východní Moravy, o.p.s.	Území všech 36 obcí Zlínské aglomerace
Ředitelství vodních cest ČR	Území všech 36 obcí Zlínské aglomerace

UDRŽITELNÁ DOPRAVA	
Identifikované subjekty	Primární zájmové území ve Zlínské aglomeraci
Podnikatelský sektor	
Krajská hospodářská komora Zlínského kraje	Území všech 36 obcí Zlínské aglomerace
CREAM Real Estate, s.r.o.	Zlín
Kovárna VIVA, a.s.	Zlín
Správa a údržba silnic Zlínska, s.r.o.	Území všech 36 obcí Zlínské aglomerace
SPBAZ, družstvo	Zlín
HP TRONIC Zlín, spol. s.r.o.	Zlín
CZECH STYLE, spol. s r.o.	Zlín
Staviga CZ, s.r.o.	Zlín
Stavosvit Zlín, s.r.o.	Zlín
EB - stav, s.r.o.	Zlín
MANAG, a.s.	Zlín
JMS Stavební s.r.o.	Zlín
Euro C.T.S., s.r.o.	Želechovice nad Dřevnicí
DAS Transport s.r.o.	Zlín
Z-group a.s.	Zlín
TELETECH Zlín, spol. s r. o.	Zlín
TELEST, spol. s r.o.	Zlín
Suntel Czech s.r.o.	Zlín
RM Gas, s.r.o.	Hvozdná
Navláčil stavební firma, s.r.o.	Zlín
ČSAD Vsetín a.s.	Území všech 36 obcí Zlínské aglomerace (sídlo Zlín)
ARRIVA Morava a.s.	Území všech 36 obcí Zlínské aglomerace (sídlo Ostrava)
ZLIN AIRCRAFT a.s.	Otrokovice
Neveřejné vnitrostátní letiště LKZL – Zlín	Otrokovice
SMO a.s.	Otrokovice
Rallye Zlín, spol. s. r. o.	Zlín
Občanská společnost	
Hnutí DUHA	Území všech 36 obcí Zlínské aglomerace
Sdružení pro rozvoj Zlínského kraje	Území všech 36 obcí Zlínské aglomerace
CykloZLÍN - Iniciativa cyklistů pro Zlínský kraj CykloZLÍN	Zlín a okolí
Region Bílé Karpaty	Zlín, Mikroregion Vizovicko - Lutonina, Vizovice, Zádveřice-Raková, Mikroregion Luhačovické zálesí - Březůvky, Provodov, Březnice, Bohuslavice u Zlína, Želechovice nad Dřevnicí
Sdružení pro rozvoj dopravní infrastruktury na Moravě	Území všech 36 obcí Zlínské aglomerace
Partnerství pro městskou mobilitu	Zlín, Otrokovice
Zlínský spolek přátel dopravy, o.s.	Otrokovice
Zlínský spolek přátel trolejbusové dopravy, o.s.	Otrokovice

Zdroj: Strategie rozvoje statutárního města Zlína do roku 2030 - ZLÍN 2030, Analýza stakeholderů, verze 0.6, Integrovaný plán rozvoje území Zlín pro období 2014–2020; vlastní úprava

3.4.3 Zelená aglomerace

(udržitelná technická infrastruktura a životní prostředí, přizpůsobení se změnám klimatu a prevence a řízení rizik, zvýšení energetické účinnosti a využívání obnovitelných zdrojů energie)

Tabulka 3.21: Seznam stakeholderů v oblasti Zelená aglomerace

ZELENÁ AGLOMERACE	
Identifikované subjekty	Primární zájmové území ve Zlínské aglomeraci
Veřejný sektor	
Statutární město Zlín	Zlín
Zlínský kraj	Území všech 36 obcí Zlínské aglomerace
Obec Bohuslavice u Zlína	Bohuslavice u Zlína
Obec Březnice	Březnice
Obec Březová	Březová
Obec Březůvky	Březůvky
Obec Dešná	Dešná
Obec Držková	Držková
Město Fryšták	Fryšták
Obec Hostišová	Hostišová
Obec Hrobice	Hrobice
Obec Hvozdná	Hvozdná
Obec Kašava	Kašava
Obec Lhota	Lhota
Obec Lípa	Lípa
Obec Lukov	Lukov
Obec Lukoveček	Lukoveček
Obec Lutonina	Lutonina
Obec Machová	Machová
Obec Mysločovice	Mysločovice
Obec Neubuz	Neubuz
Obec Ostrata	Ostrata
Město Otrokovice	Otrokovice
Obec Pohořelice	Pohořelice
Obec Provodov	Provodov
Obec Racková	Racková
Obec Sazovice	Sazovice
Město Slušovice	Slušovice
Obec Šarovy	Šarovy
Obec Tečovice	Tečovice
Obec Tlumačov	Tlumačov
Obec Veselá	Veselá
Město Vizovice	Vizovice
Obec Vlčková	Vlčková
Obec Zádveřice-Raková	Zádveřice-Raková
Obec Zlámánek	Zlámánek
Obec Želechovice nad Dřevnicí	Želechovice nad Dřevnicí
Dobrovolný svazek obcí - Mikroregion Slušovicko	Slušovice, Kašava, Ostrata, Březová, Hvozdná, Dešná, Neubuz, Veselá, Hrobice

ZELENÁ AGLOMERACE	
Identifikované subjekty	Primární zájmové území ve Zlínské aglomeraci
Mikroregion Luhačovské Zálesí	Březůvky, Provodov, Březnice, Bohuslavice u Zlína, Želechovice nad Dřevnicí
Mikroregion Žídelná	Hostišová, Mysločovice, Racková, Sazovice, Tečovice
DKV obcí Držková, Kašava a Vlčková	Držková, Kašava a Vlčková
Mikroregion Bílé Karpaty	Březová
Mikroregion Podřevnicko	Hvozdná, Lípa, Zádveřice-Raková, Zlín
Uherskobrodsko, sdružení měst a obcí	Březová
Sdružení měst a obcí východní Moravy	Březůvky, Dešná, Hostišová, Hvozdná, Neubuz, Pohořelice, Slušovice, Sazovice, Ostrata, Vizovice, Hrobice, Zlámanec
Sdružení obcí pro rozvoj Baťova kanálu a vodní cesty na řece Moravě	Otrokovice
MAS Luhačovské Zálesí, o.p.s.	Bohuslavice u Zlína, Březnice, Březůvky, Provodov, Želechovice nad Dřevnicí
MAS - Partnerství Moštěnka, o.p.s.	Fryšták, Hostišová, Lukoveček, Machová, Mysločovice, Racková, Sazovice, Tečovice,
MAS Severní Chřiby a Pomoraví, z.s.	Lhota, Otrokovice, Pohořelice
MAS Vizovicko a Slušovicko, o.p.s.	Březová, Dešná, Hrobice, Hvozdná, Neubuz, Ostrata, Slušovice, Veselá, Kašava, Lutonina, Vizovice, Zádveřice – Raková, Vlčková
MAS Dolní Poolšaví	Zlámanec
MAS Podhostýnska	Držková
MAS Jižní Haná o. p. s	Tlumačov
Lesy České republiky, s. p. - Krajské ředitelství Zlín	Území všech 36 obcí Zlínské aglomerace
Lesy města Zlína, spol. s r.o.	Zlín
Energetická agentura Zlínského kraje, o.p.s.	Území všech 36 obcí Zlínské aglomerace
Krajská správa ČSÚ ve Zlíně	Území všech 36 obcí Zlínské aglomerace
Agrární komora Zlínského kraje	Území všech 36 obcí Zlínské aglomerace
Ředitelství vodních cest ČR	Území všech 36 obcí Zlínské aglomerace
Technické služby Zlín, s.r.o.	Zlín
Technické služby Zlínsko, s.r.o.	Zlín, Fryšták, Tečovice, Lhota, Březůvky, Provodov, Březnice, Bohuslavice u Zlína, Želechovice nad Dřevnicí, Dešná, Lukov, Lípa, Racková, Hvozdná, Ostrata, Lukoveček, Šarovy, Veselá, Zádveřice, Hrobice, Březová, Dešná, Zlámanec
Technické služby Otrokovice s.r.o.	Otrokovice
Technické služby města Vizovice, p.o.	Vizovice
Teplo Zlín, a.s.	Zlín
Teplárna Otrokovice a.s.	Otrokovice
Vodovody a kanalizace Zlín, a.s.	Zlín
E.ON Distribuce, a.s.	Území všech 36 obcí Zlínské aglomerace
Moravská vodárenská, a.s.	Území všech 36 obcí Zlínské aglomerace
Agentura ochrany přírody a krajiny České republiky	Území všech 36 obcí Zlínské aglomerace

ZELENÁ AGLOMERACE	
Identifikované subjekty	Primární zájmové území ve Zlínské aglomeraci
Regionální rozvojová agentura Východní Moravy	Území všech 36 obcí Zlínské aglomerace
Krajská hygienická stanice Zlínského kraje	Území všech 36 obcí Zlínské aglomerace
Odbor městské zeleně MMZ	Statutární město Zlín
Technologické inovační centrum s.r.o.	Území všech 36 obcí Zlínské aglomerace
Povodí Moravy, s.p. - Závod Střední Morava	Území všech 36 obcí Zlínské aglomerace
ZOO a zámek Zlín - Lešná, příspěvková organizace	Zlín
Český hydrometeorologický ústav – pobočka Brno	Území všech 36 obcí Zlínské aglomerace
Státní fond životního prostředí – pracoviště Zlín	Území všech 36 obcí Zlínské aglomerace
Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně	Území všech 36 obcí Zlínské aglomerace
Podnikatelský sektor	
Krajská hospodářská komora Zlínského kraje	Území všech 36 obcí Zlínské aglomerace
JVM-RPIC, spol. s.r.o.	Zlín
Institut pro testování a certifikaci, a.s.	Zlín
Alpiq Energy SE	Zlín
SPBAZ, družstvo	Zlín
Marius Pedersen a.s.	Otrokovice
RELIMEX spol. s r.o.	Zlín
Fe MARKET - recycling, s.r.o.	Ostrata
Moravská skládková společnost a.s.	Otrokovice
TOMA, a.s.	Otrokovice
KASKON s.r.o.	Zlín
Ing. Michaela Habrovanská	Bohuslavice u Zlína
OKD, HBZS, a.s.	Zlín
MALCOM spol. s.r.o.	Otrokovice
REMAQ, s.r.o.	Otrokovice
CIS - AIR International, spol. s r.o.	Slušovice
LAVASTA s.r.o.	Vizovice
JAMI, s.r.o.	Ostrata
VAPOL AIR s.r.o.	Neubuz
Metalšrot Tlumačov a.s.	Tlumačov
ZLINER s.r.o.	Zlín
BAND SERVIS CZ s.r.o.	Zlín
RM Gas, s.r.o.	Hvozdná
Občanská společnost	
Zelené bydlení	Zlín
ZO ČSOP Ekocentrum Čtyřlístek	Zlín
Dům dětí a mládeže Astra Zlín, příspěvková organizace	Zlín
Moravský spolek pro podporu ekoturismu a biofarem	Zlín
Spolek přátel hradu Lukova	Lukov

ZELENÁ AGLOMERACE	
Identifikované subjekty	Primární zájmové území ve Zlínské aglomeraci
Region Bílé Karpaty	Zlín, Mikroregion Vizovicko – Lutonina, Vizovice, Zádveřice-Raková, Mikroregion Luhačovické zálesí - Březůvky, Provodov, Březnice, Bohuslavice u Zlína, Želechovice nad Dřevnicí
Asociace nestátních neziskových organizací Zlínského kraje, z.s.	Území všech 36 obcí Zlínské aglomerace

Zdroj: Strategie rozvoje statutárního města Zlína do roku 2030 - ZLÍN 2030, Analýza stakeholderů, verze 0.6, Integrovaný plán rozvoje území Zlín pro období 2014–2020; Plán odpadového hospodářství Zlínského kraje, vlastní úprava

3.4.4 Inovativní Zlínsko

Tabulka 1.4: Seznam stakeholderů v oblasti Inovativní Zlínsko

INOVATIVNÍ ZLÍNSKO	
Identifikované subjekty	Primární zájmové území ve Zlínské aglomeraci
Veřejný sektor	
Statutární město Zlín	Zlín
Zlínský kraj	Území všech 36 obcí Zlínské aglomerace
Obec Bohuslavice u Zlína	Bohuslavice u Zlína
Obec Březnice	Březnice
Obec Březová	Březová
Obec Březůvky	Březůvky
Obec Dešná	Dešná
Obec Držková	Držková
Město Fryšták	Fryšták
Obec Hostišová	Hostišová
Obec Hrobice	Hrobice
Obec Hvozdná	Hvozdná
Obec Kašava	Kašava
Obec Lhota	Lhota
Obec Lípa	Lípa
Obec Lukov	Lukov
Obec Lukoveček	Lukoveček
Obec Lutonina	Lutonina
Obec Machová	Machová
Obec Mysločovice	Mysločovice
Obec Neubuz	Neubuz
Obec Ostrata	Ostrata
Město Otrokovice	Otrokovice
Obec Pohořelice	Pohořelice
Obec Provodov	Provodov
Obec Racková	Racková
Obec Sazovice	Sazovice
Město Slušovice	Slušovice
Obec Šarovy	Šarovy
Obec Tečovice	Tečovice
Obec Tlumačov	Tlumačov
Obec Veselá	Veselá
Město Vizovice	Vizovice
Obec Vlčková	Vlčková
Obec Zádveřice-Raková	Zádveřice-Raková
Obec Zlámanec	Zlámanec
Obec Želechovice nad Dřevnicí	Želechovice nad Dřevnicí
Dobrovolný svazek obcí - Mikroregion Slušovicko	Slušovice, Kašava, Ostrata, Březová, Hvozdná, Dešná, Neubuz, Veselá, Hrobice
Mikroregion Luhačovské Zálesí	Březůvky, Provodov, Březnice, Bohuslavice u Zlína, Želechovice nad Dřevnicí
Mikroregion Židelná	Hostišová, Mysločovice, Racková, Sazovice, Tečovice
DKV obcí Držková, Kašava a Vlčková	Držková, Kašava a Vlčková

INOVATIVNÍ ZLÍNSKO	
Identifikované subjekty	Primární zájmové území ve Zlínské aglomeraci
Mikroregion Bílé Karpaty	Březová
Mikroregion Podřevnicko	Hvozdná, Lípa, Zádveřice-Raková, Zlín
Uherskobrodsko, sdružení měst a obcí	Březová
Sdružení měst a obcí východní Moravy	Březůvky, Dešná, Hostišová, Hvozdná, Neubuz, Pohořelice, Slušovice, Sazovice, Ostrata, Vizovice, Hrobice, Zlámanec
Sdružení obcí pro rozvoj Bařova kanálu a vodní cesty na řece Moravě	Otrokovice
MAS Luhačovské Zálesí, o.p.s.	Bohuslavice u Zlína, Březnice, Březůvky, Provodov, Želechovice nad Dřevnicí
MAS - Partnerství Moštěnka, o.p.s.	Fryšták, Hostišová, Lukoveček, Machová, Mysločovice, Racková, Sazovice, Tečovice,
MAS Severní Chřiby a Pomoraví, z.s.	Lhota, Otrokovice, Pohořelice
MAS Vizovicko a Slušovicko, o.p.s.	Březová, Dešná, Hrobice, Hvozdná, Neubuz, Ostrata, Slušovice, Veselá, Kašava, Lutonina, Vizovice, Zádveřice – Raková, Vlčková
MAS Dolní Poolšaví	Zlámanec
MAS Podhostýnska	Držková
MAS Jižní Haná o. p. s	Tlumačov
Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně (VTP ICT, Centrum pro transfer technologií, Univerzitní institut, Centrum kreativních průmyslů a podnikání...)	Zlín
Mateřské školy zřizované statutárním městem Zlínem, Zlínským krajem, obcemi ve Zlínské aglomeraci	Zlín, Otrokovice, Tlumačov, Pohořelice, Březová, Hrobice, Slušovice, Vizovice, Zádveřice - Raková, Veselá, Držková, Fryšták, Lhota, Lípa, Lukov, Machová, Bohuslavice u Zlína, Březnice, Březůvky, Hvozdná, Kašava, Mysločovice, Provodov, Racková, Sazovice, Tečovice, Želechovice nad Dřevnicí, Zlámanec
Základní školy zřizované statutárním městem Zlínem, Zlínským krajem, obcemi ve Zlínské aglomeraci	Zlín, Otrokovice, Vizovice, Tlumačov, Pohořelice, Slušovice, Kašava, Fryšták, Mysločovice, Želechovice nad Dřevnicí, Březnice, Lhota, Lukov, Sazovice, Březůvky, Bohuslavice u Zlína, Tečovice, Hvozdná, Pohořelice, Racková, Provodov, Zádveřice - Raková, Veselá, Neubuz,
Dětský domov, Mateřská škola, Základní škola a Praktická škola Zlín	Zlín
Dům dětí a mládeže Astra Zlín, příspěvková organizace	Zlín
Dům dětí a mládeže Sluníčko Otrokovice, příspěvková organizace	Otrokovice
Dům dětí a mládeže Zvonek Vizovice, příspěvková organizace	Vizovice
Střední školy zřizované Zlínským krajem	Zlín, Otrokovice, Vizovice
Centrum kariérového poradenství Zlín	Území všech 36 obcí Zlínské aglomerace
Pakt zaměstnanosti Zlínského kraje	Území všech 36 obcí Zlínské aglomerace

INOVATIVNÍ ZLÍNSKO	
Identifikované subjekty	Primární zájmové území ve Zlínské aglomeraci
Národní pedagogický institut České republiky, pobočka Zlín	Území všech 36 obcí Zlínské aglomerace
Regionální rozvojová agentura Východní Moravy	Území všech 36 obcí Zlínské aglomerace
Plavecká škola Zlín, příspěvková organizace	Zlín
Technologické inovační centrum s.r.o.	Území všech 36 obcí Zlínské aglomerace
ZOO a zámek Zlín - Lešná, příspěvková organizace	Zlín
Krajská knihovna Františka Bartoše, příspěvková organizace	Zlín
Úřad práce ČR - krajská pobočka ve Zlíně	Území všech 36 obcí Zlínské aglomerace
14 15 Bařův institut, příspěvková organizace	Zlín
Základní umělecká škola Zlín	Zlín, Slušovice, Vizovice
Základní umělecká škola Zlín – Malenovice	Zlín
Základní umělecká škola Zlín - Jižní Svahy	Zlín
Základní umělecká škola Otrokovice	Otrokovice
Agentura pro podnikání a inovace (regionální zastoupení)	Území všech 36 obcí Zlínské aglomerace
Agentura pro podporu podnikání a investic CzechInvest (regionální zastoupení)	Území všech 36 obcí Zlínské aglomerace
Regionální rada odborových svazů ČMKOS Zlínského kraje	Území všech 36 obcí Zlínské aglomerace
Centrála cestovního ruchu Východní Moravy, o.p.s.	Území všech 36 obcí Zlínské aglomerace
NEKKY, z.s.	Zlín
Podnikatelský sektor	
Skřivánek s.r.o. (jazyková škola)	Zlín
ZELENKA Czech Republic s.r.o. (jazyková škola)	Zlín
Brick Zlín, z. s. (Brick by Brick Zlín)	Zlín
Czechitas z.ú.	Zlín
PROFIMA EDUCATION, s.r.o.	Zlín
Zlínská soukromá vyšší odborná škola umění, o.p.s.	Zlín
Základní umělecká škola Morava, spol. s r.o.	Zlín
Základní umělecká škola HARMONIE Zlín, s.r.o.	Zlín
Základní umělecká škola klávesových nástrojů	Zlín
Střední škola filmová, multimediální a počítačových technologií, s.r.o.	Zlín
Střední škola pedagogická a sociální Zlín, s.r.o.	Zlín
Střední škola Baltaci s. r. o.	Zlín
Církevní základní škola a mateřská škola ve Zlíně	Zlín
Mateřská škola "Sluníčko", s.r.o.	Zlín
Mateřská škola Klubíčko Tlumačov, s.r.o.	Tlumačov
Univerzitní mateřská škola Qočna	Zlín
LAPP Czech Republic s.r.o. (Firemní školka Oskárek)	Otrokovice
Montessori Zlín s.r.o., Montessori Zlín - základní škola a mateřská škola Motýlek	Zlín
Scioškola Zlín - základní škola, s.r.o.	Zlín

INOVATIVNÍ ZLÍNSKO	
Identifikované subjekty	Primární zájmové území ve Zlínské aglomeraci
Střední odborné učiliště a Středisko praktického vyučování stavební s.r.o.	Zádveřice- Raková
Zlínská soukromá vyšší odborná škola umění, o.p.s.	Zlín
Academic School, Střední škola, s.r.o.	Zlín
Středisko praktického vyučování Merkur, spol. s r.o.	Zlín
Hudební škola YAMAHA - Mgr. D. Poláková s.r.o.	Zlín
Trexima, spol. s r.o.	Zlín
Continental Barum s.r.o.	Otrokovice
IGGT, a.s.	Zlín
Trelleborg Wheel Systems Czech Republic a.s.	Zlín
TAJMAC-ZPS, a.s.	Zlín
PSG Construction a.s.	Otrokovice
ZPS-SLEVÁRNA, a.s.	Zlín
HP Tronic Zlín, spol. s.r.o.	Zlín
greiner packaging slušovice s.r.o.	Slušovice
Obzor, výrobní družstvo Zlín	Zlín
Kovárna Viva a.s.	Zlín
Pozemní stavitelství Zlín a.s.	Zlín
TESCOMA s.r.o.	Zlín
SPUR a.s.	Zlín
Plastikářský klastr, z.s.	Zlín
Krajská hospodářská komora Zlínského kraje	Území všech 36 obcí Zlínské aglomerace
Občanská společnost	
Nadace Tomáše Bati	Území všech 36 obcí Zlínské aglomerace
Junior Achievement, o.p.s. - Regionální kancelář Zlín	Zlín
Region Bílé Karpaty	Zlín, Mikroregion Vizovicko – Lutonina, Vizovice, Zádveřice-Raková, Mikroregion Luhačovické záleží - Březůvky, Provodov, Březnice, Bohuslavice u Zlína, Želechovice nad Dřevnicí
Sdružení pro rozvoj Zlínského kraje	Území všech 36 obcí Zlínské aglomerace
Hvězdárna Zlín - Zlínská astronomická společnost, z.s.	Zlín

Zdroj: Strategie rozvoje statutárního města Zlína do roku 2030 - ZLÍN 2030, Analýza stakeholderů, verze 0.6, Integrovaný plán rozvoje území Zlín pro období 2014–2020; Koncepce podpory zaměstnanosti ve Zlínském kraji (2015), Regionální rešerše Zlínský kraj („Sektorové dohody jako nástroj sociálního dialogu při řešení dlouhodobých problémů v oblasti rozvoje lidských zdrojů“, 2015); vlastní úprava

3.4.5 Zlínsko přívětivé pro lidi

Tabulka 1.4: Seznam stakeholderů v oblasti Zlínsko přívětivé pro lidi

ZLÍNSKO PŘÍVĚTIVÉ PRO LIDI	
Identifikované subjekty	Primární zájmové území ve Zlínské aglomeraci
Veřejný sektor	
Statutární město Zlín	Zlín
Zlínský kraj	Území všech 36 obcí Zlínské aglomerace
Obec Bohuslavice u Zlína	Bohuslavice u Zlína
Obec Březnice	Březnice
Obec Březová	Březová
Obec Březůvky	Březůvky
Obec Dešná	Dešná
Obec Držková	Držková
Město Fryšták	Fryšták
Obec Hostišová	Hostišová
Obec Hrobice	Hrobice
Obec Hvozdná	Hvozdná
Obec Kašava	Kašava
Obec Lhota	Lhota
Obec Lípa	Lípa
Obec Lukov	Lukov
Obec Lukoveček	Lukoveček
Obec Lutonina	Lutonina
Obec Machová	Machová
Obec Mysločovice	Mysločovice
Obec Neubuz	Neubuz
Obec Ostrata	Ostrata
Město Otrokovice	Otrokovice
Obec Pohořelice	Pohořelice
Obec Provodov	Provodov
Obec Racková	Racková
Obec Sazovice	Sazovice
Město Slušovice	Slušovice
Obec Šarovy	Šarovy
Obec Tečovice	Tečovice
Obec Tlumačov	Tlumačov
Obec Veselá	Veselá
Město Vizovice	Vizovice
Obec Vlčková	Vlčková
Obec Zádveřice-Raková	Zádveřice-Raková
Obec Zlámanec	Zlámanec
Obec Želechovice nad Dřevnicí	Želechovice nad Dřevnicí
Dobrovolný svazek obcí - Mikroregion Slušovicko	Slušovice, Kašava, Ostrata, Březová, Hvozdná, Dešná, Neubuz, Veselá, Hrobice
Mikroregion Luhačovské Zálesí	Březůvky, Provodov, Březnice, Bohuslavice u Zlína, Želechovice nad Dřevnicí
Mikroregion Židelná	Hostišová, Mysločovice, Racková, Sazovice, Tečovice
DKV obcí Držková, Kašava a Vlčková	Držková, Kašava a Vlčková

ZLÍNSKO PŘÍVĚTIVÉ PRO LIDI

Identifikované subjekty	Primární zájmové území ve Zlínské aglomeraci
Mikroregion Bílé Karpaty	Březová
Mikroregion Podřevnicko	Hvozdná, Lípa, Zádveřice-Raková, Zlín
Uherskobrodsko, sdružení měst a obcí	Březová
Sdružení měst a obcí východní Moravy	Březůvky, Dešná, Hostišová, Hvozdná, Neubuz, Pohořelice, Slušovice, Sazovice, Ostrata, Vizovice, Hrobice, Zlámanec
Sdružení obcí pro rozvoj Baťova kanálu a vodní cesty na řece Moravě	Otrokovice
MAS Luhačovské Zálesí, o.p.s.	Bohuslavice u Zlína, Březnice, Březůvky, Provodov, Želechovice nad Dřevnicí
MAS - Partnerství Moštěnka, o.p.s.	Fryšták, Hostišová, Lukoveček, Machová, Mysločovice, Racková, Sazovice, Tečovice,
MAS Severní Chřiby a Pomoraví, z.s.	Lhota, Otrokovice, Pohořelice
MAS Vizovicko a Slušovicko, o.p.s.	Březová, Dešná, Hrobice, Hvozdná, Neubuz, Ostrata, Slušovice, Veselá, Kašava, Lutonina, Vizovice, Zádveřice – Raková, Vlčková
MAS Dolní Poolšaví	Zlámanec
MAS Podhostýnska	Držková
MAS Jižní Haná o. p. s	Tlumačov
Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně	Území všech 36 obcí Zlínské aglomerace
Regionální stálé konference Zlínského kraje, Pracovní skupina pro oblast cestovního ruchu	Území všech 36 obcí Zlínské aglomerace
Regionální rozvojová agentura Východní Moravy	Území všech 36 obcí Zlínské aglomerace
Sdružení obcí pro rozvoj Baťova kanálu a vodní cesty na řece Moravě	Otrokovice
14 15 Baťův institut, příspěvková organizace	Zlín
Centrála cestovního ruchu Východní Moravy, o.p.s.	Území všech 36 obcí Zlínské aglomerace
Krajská knihovna Františka Bartoše, příspěvková organizace	Zlín
Městská knihovna Otrokovice	Otrokovice
Městská knihovna Fryšták	Fryšták
Městská knihovna Slušovice	Slušovice
Dům dětí a mládeže Astra Zlín, příspěvková organizace	Zlín
Dům dětí a mládeže Sluníčko Otrokovice, příspěvková organizace	Otrokovice
Dům dětí a mládeže Zvonek Vizovice, příspěvková organizace	Vizovice
Základní umělecká škola Zlín	Zlín
Základní umělecká škola Zlín – Malenovice	Zlín
Základní umělecká škola Zlín – Jižní Svahy	Zlín
Základní umělecká škola Otrokovice	Otrokovice
Městské informační a turistické středisko Zlín	Zlín
Turistické informační centrum Otrokovice	Otrokovice
Informační centrum Vizovice	Vizovice
Turistické informační centrum Otrokovice - přístaviště	Otrokovice

ZLÍNSKO PŘÍVĚTIVÉ PRO LIDI

Identifikované subjekty	Primární zájmové území ve Zlínské aglomeraci
Kulturní a informační středisko Tlumačov	Tlumačov
ZOO a zámek Zlín - Lešná, příspěvková organizace	Zlín
Zlínský zámek o.p.s.	Zlín
Městské divadlo Zlín, příspěvková organizace	Zlín
ALTERNATIVA - Kulturní institut Zlín	Zlín
Krajská galerie výtvarného umění ve Zlíně, příspěvková organizace	Zlín
Muzeum jihovýchodní Moravy ve Zlíně, příspěvková organizace	Zlín
Obuvnické muzeum Zlín	Zlín
Živý Zlín – kulturní agentura	Zlín
Památková komora České republiky	Území všech 36 obcí Zlínské aglomerace
Územní odborné pracoviště Národní památkový ústav v Kroměříži	Území všech 36 obcí Zlínské aglomerace
Česká centrála cestovního ruchu, CzechTourism	Území všech 36 obcí Zlínské aglomerace
Asociace českých cestovních kanceláří a agentur, z.s.	Území všech 36 obcí Zlínské aglomerace
Asociace cestovních kanceláří České republiky (ACK ČR)	Území všech 36 obcí Zlínské aglomerace
Svaz obchodu a cestovního ruchu České republiky	Území všech 36 obcí Zlínské aglomerace
Asociace turistických regionů ČR - ATUR CZ	Území všech 36 obcí Zlínské aglomerace
Asociace muzeí a galerií České republiky, z.s.	Území všech 36 obcí Zlínské aglomerace
Svaz měst a obcí české republiky	Území všech 36 obcí Zlínské aglomerace
KČT, oblast Zlínský kraj	Území všech 36 obcí Zlínské aglomerace
SENIOR Otrokovice, příspěvková organizace	Otrokovice
Domov pro seniory Lukov, příspěvková organizace	Lukov
Resocializační a terapeutická komunita GRUNT, o.s.	Březnice
Sociální služby pro osoby se zdravotním postižením, příspěvková organizace	Fryšták
Alzheimercentrum Zlín z.ú.	Zlín
Domov pro seniory Burešov, příspěvková organizace	Zlín
Domov pro seniory Efata	Zlín
Domov pro seniory Lukov, příspěvková organizace	Lukov
Domovinka-centrum denních služeb pro seniory Charity Zlín	
Dotek z.ú.	Vizovice
NADĚJE, pobočka Zlín - Dům pokojného stáří Zlín	Zlín
HVĚZDA - občanské sdružení: Dům služeb seniorům	Zlín
Charitní domov Otrokovice – domov pro seniory	Otrokovice
Charitní pečovatelská služba Otrokovice	Otrokovice
Nemocnice Milosrdných bratří Vizovice	Vizovice

ZLÍNSKO PŘÍVĚTIVÉ PRO LIDI

Identifikované subjekty	Primární zájmové území ve Zlínské aglomeraci
Krajská nemocnice Tomáše Bati	Zlín
Podnikatelský sektor	
FILMFEST, s.r.o.	Zlín
Zlínská soukromá vyšší odborná škola umění, o.p.s.	Zlín
Základní umělecká škola Morava, spol. s r.o.	Zlín
Základní umělecká škola HARMONIE Zlín, s.r.o.	Zlín
Základní umělecká škola klávesových nástrojů	Zlín
Střední škola filmová, multimediální a počítačových technologií, s.r.o.	Zlín
Střední škola pedagogická a sociální Zlín, s.r.o.	Zlín
Hudební škola YAMAHA - Mgr. D. Poláková s.r.o.	Zlín
GOLDEN APPLE CINEMA, a.s.	Zlín
COMERCIO TREND s.r.o.	Zlín
PROCESIA Zlín s.r.o.	Zlín
Otrokovická BESEDA, s.r.o.	Otrokovice
Občanská společnost	
Nadace Tomáše Bati	Území všech 36 obcí Zlínské aglomerace
Region Bílé Karpaty	Zlín, Mikroregion Vizovicko – Lutonina, Vizovice, Zádveřice-Raková, Mikroregion Luhačovické zálesí - Březůvky, Provodov, Březnice, Bohuslavice u Zlína, Želechovice nad Dřevnicí
Sdružení pro rozvoj Zlínského kraje	Území všech 36 obcí Zlínské aglomerace
Luhačovské Zálesí, o.p.s. - Destinační management pro turistickou oblasti Zlínsko a Luhačovicko	ORP Zlín, Otrokovice, Vizovice
Dům kultury s.r.o.	Zlín
Spolek přátel hradu Lukova	Lukov
Studentská unie UTB, z.s.	Zlín
Asociace nestátních neziskových organizací Zlínského kraje z.s.	Území všech 36 obcí Zlínské aglomerace
Hvězdárna Zlín - Zlínská astronomická společnost, z.s.	Zlín
Katolická církev - Arcibiskupství olomoucké - Děkaný úřad Zlín	Zlín
Římskokatolická farnost sv. Filipa a Jakuba ve Zlíně	Zlín
Římskokatolická farnost Zlín - Malenovice	Zlín
Sbor Církve bratrské ve Zlíně	Zlín
Farní obec Starokatolické církve ve Zlíně	Zlín
Římskokatolická farnost Panny Marie Pomocnice křesťanů Zlín	Zlín
Sbor Křesťanské společenství Zlín	Zlín
Římskokatolická farnost ve Slušovicích	Slušovice
Farní sbor Českobratrské církve evangelické ve Vizovicích	Vizovice
Římskokatolická farnost Vizovice	Vizovice
Římskokatolická farnost Kašava	Kašava

ZLÍNSKO PŘÍVĚTIVÉ PRO LIDI

Identifikované subjekty	Primární zájmové území ve Zlínské aglomeraci
Místní komunita Salesiánů Dona Boska ve Fryštáku	Fryšták
Charita Zlín	Zlín
Charita sv. Anežky Otrokovice	Otrokovice
Římskokatolická farnost Otrokovice	Otrokovice
Místní komunita Salesiánů Dona Boska ve Zlíně	Zlín
Sbor Bratrské jednoty baptistů ve Zlíně	Zlín
Sbor Církve adventistů sedmého dne Zlín	Zlín
Východomoravský seniorát Českobratrské církve evangelické	Zlín
Apoštolská církev, sbor Zlín	Zlín
Křesťanský sbor Zlín	Zlín
Moravskoslezské sdružení Církve adventistů sedmého dne	Zlín
Římskokatolická farnost Fryšták	Fryšták
Římskokatolická farnost Hvozdná	Hvozdná
Římskokatolická farnost Pohořelice	Pohořelice
Římskokatolická farnost Tlumačov	Tlumačov
Římskokatolická farnost Mysločovice	Mysločovice
Římskokatolická farnost Slušovice	Slušovice
Římskokatolická farnost Želechovice nad Dřevnicí	Želechovice nad Dřevnicí
Farní sbor Českobratrské církve evangelické v Zádveřicích - Rakové	Zádveřice - Rakové
Římskokatolická farnost Lukov	Lukov
HANDICAP Zlín, z.s.	Zlín
Aktivně životem o.p.s.	Zlín
ARGO, Společnost dobré vůle Zlín, z.s.	Zlín
Azylový dům pro ženy a matky s dětmi o.p.s.	Zlín
GRUNT, o.s. - Resocializační a terapeutická komunita	Zlín, Březnice
HVĚZDA z. ú.	Zlín
Centrum služeb a podpory Zlín, o.p.s.	Zlín
NADĚJE	Zlín, Otrokovice, Vizovice
Oblastní spolek Českého červeného kříže Zlín	Zlín
Společnost Podané ruce o.p.s. – Kontaktní centrum ve Zlíně	Zlín
Sjednocená organizace nevidomých a slabozrakých České republiky, zapsaný spolek	Zlín
STROP o.p.s.	Zlín
Středisko rané péče EDUCO Zlín z.s.	Zlín
ABAPO, s.r.o.	Zlín
Za sklem o.s.	Vizovice
Svaz tělesně postižených v České republice z. s., Zlín	Zlín
Tyfloservis, o.p.s., krajské ambulantní středisko Zlín	Zlín
Unie Kompas	Zlín, Otrokovice

ZLÍNSKO PŘÍVĚTIVÉ PRO LIDI

Identifikované subjekty	Primární zájmové území ve Zlínské aglomeraci
Středisko volného času – Ostrov radosti	Zlín
Centrum volnočasových aktivit - CVAK, z. s.	Zlín
Centrum pro rodinu Zlín z.s.	Zlín
DOMINO cz, o.p.s.	Zlín, Otrokovice, Slušovice
spolek VIA SOPHIAE	Březnice
Malá scéna Zlín o.p.s.	Zlín
Filharmonie Bohuslava Martinů, o.p.s.	Zlín
Dechová hudba Fryštácká Javořina	Fryšták
Ochotnické divadlo Fryšták	Fryšták
Z kola ven, z.s.	Fryšták
Salesiánský klub mládeže, z.s. Dům Ignáce Stuchlého	Fryšták
Vizovjánek – soubor valašských písní a tanců, z.s	Vizovice
Divadlo nahodilých ochotníků/DNO	Vizovice
Divadelní soubor VIDLO Vizovice	Vizovice
Kino	Vizovice
Kroužek divadelních ochotníků ve Hvozdné, z. s.	Hvozdná
Návštěvnické centrum Vizovice	Vizovice
Muzeum dřevěného porcelánu v Držkové	Držková
Národní rada osob se zdravotním postižením“, konkrétně NRPZ Zlínského kraje	Zlín

Zdroj: Strategie rozvoje statutárního města Zlína do roku 2030 - ZLÍN 2030, Analýza stakeholderů, verze 0.6, Integrovaný plán rozvoje území Zlín pro období 2014–2020; vlastní úprava

POUŽITÉ ZDROJE

AOPK (2020): Otevřená data AOPK ČR. [online] 2019 [cit. 22.9.2020]. Dostupné na: <https://gis-aopkcr.opendata.arcgis.com/>

CENIA (2020): Národní geoportál INSPIRE. [online] 2019 [cit. 22.9.2020]. Dostupné na: <https://geoportal.gov.cz/web/guest/home>

ČHMÚ (2018): Znečištění ovzduší na území České republiky v roce 2018. [online] 2018 [cit. 22.9.2020]. Dostupné na: http://portal.chmi.cz/files/portal/docs/uoco/isko/grafroc/18groc/gr18cz/IV.2.BaP_CHMU2018.pdf

ČHMÚ (2020): Stav a vývoj sucha v Česku. Hodnotící zpráva k jednání Národní koalice pro boj se suchem. [online] 2020 [cit. 22.9.2020]. Dostupné na: http://portal.chmi.cz/files/portal/docs/tiskove_zpravy/2020/Stav_a_vyvoj_sucha-kveten_2020.pdf

ČSÚ (2004): Metodické vysvětlivky. [online] 2014 [cit. 12.9.2020]. Dostupné z: https://www.czso.cz/csu/czso/13-2103-04--metodicke_vysvetlivky

ČSÚ (2012): Změna výpočtu ukazatele registrované nezaměstnanosti. [online] 2012 [cit. 22.9.2020]. Dostupné na: https://www.czso.cz/csu/czso/zmena_vypoctu_ukazatele_registrovane_nezamestnanosti20121107

ČSÚ (2019a). Informační technologie ve školách v České republice - 2018 [online] 2020 [cit. 25.9.2020]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/documents/10180/102150430/062020-19.pdf/9d4f9220-fe01-4037-b15c-08c99f143ba8?version=1.1>

ČSÚ (2019b): Statistická ročenka Zlínského kraje 2019. [online] 2019 [cit. 22.9.2020]. Dostupné na: <https://www.czso.cz/csu/czso/statisticka-rocenka-zlinskeho-kraje-2019>

ČSÚ (2020a): Srovnání krajů v České republice – 2019. [online] 2020 [cit. 22.9.2020]. Dostupné na: <https://www.czso.cz/csu/czso/srovnani-kraju-v-ceske-republice-2019>

ČSÚ (2020b): Územně analytické podklady. [online] 2020 [cit. 22.9.2020]. Dostupné na: https://www.czso.cz/csu/czso/csu_a_uzemne_analyticke_podklady

ČSÚ (2020c): Základní tendence demografického, sociálního a ekonomického vývoje Zlínského kraje 2019. [online] 2020 [cit. 22.9.2020]. Dostupné na: <https://www.czso.cz/documents/10180/122363232/33012920.pdf/cffd0982-9a33-4edb-abb8-42fc4f57ce8d?version=1.9#page=56&zoom=100,72,76>

ČSÚ (2020d): Data pro Místní akční skupiny (MAS). [online] 2020 [cit. 2.11.2020]. Dostupné na: https://www.czso.cz/csu/czso/data_pro_mistni_akcni_skupiny_mas

ČSÚ (2020e): Databáze demografických údajů za obce ČR. [online] 2020 [cit. 2.11.2020]. Dostupné na: <https://www.czso.cz/csu/czso/databaze-demografickych-udaju-za-obce-cr>

ČSÚ (2020f): Zařízení sociálních služeb dle podle obcí. [online] 2020 [cit. 22.9.2020]. Dostupné na: <https://www.czso.cz/csu/czso/zarizeni-socialnich-sluzeb-podle-obci>

ČÚZK (2020): Geoportál. [online] 2019 [cit. 22.9.2020]. Dostupné na: <https://geoportal.cuzk.cz/>

ENVITECH BOHEMIA (2015): Analýza ovzduší ve Zlínském kraji ve vztahu k lokálním topeništím. [online] 2020 [cit. 24.9.2020] Dostupné na: <http://mail.envitech.sk/ovzduzislin/spravy/AnalyzaOvzduziZKTopeniste2015.pdf>

ENVITECH BOHEMIA (2018): Vyhodnocení kvality ovzduší v Otrokovicích v roce 2018. [online] 2020 [cit. 24.9.2020] Dostupné na: <http://otrokovice.cz/vyhodnoceni-kvality-ovzdusi-v-otrokovicich/ds-1171/p1=5334>

ENVITECH BOHEMIA (2020): Vyhodnocení kvality ovzduší v lokalitě Zlín – Kvítková Rok 2019. [online] 2020 [cit. 24.9.2020] Dostupné na: <http://www.zlin.eu/clanky/dokumenty/7839/914433lx5wk8-zprava-o-kvalite-ovzdusi-v-lokalite-zlin-kvitkova-za-rok-2019.pdf>

GABAL, I. a kol. (2015) Analýza sociálně-vyloučených lokalit v ČR. Dostupné na https://www.esfcr.cz/mapa-svl-2015/www/analiza_socialne_vyloucenych_lokalit_gac.pdf

Intersucho (2020): Mapy intenzity sucha. [online] 2019 [cit. 22.9.2020]. Dostupné na: <https://www.intersucho.cz/cz/mapy/intenzita-sucha/>

Město Otrokovice (2013): Integrovaný strategický rozvojový plán města Otrokovice 2014 – 2023. [online] 2020 [cit. 24.9.2020] Dostupné na: https://otrokovice.cz/assets/File.ashx?id_org=11673&id_dokumenty=3409

Město Otrokovice (2016): Rozbor udržitelného rozvoje území SO ORP Otrokovice. [online] 2020 [cit. 24.9.2020] Dostupné na: <http://www.otrokovice.cz/ruru-2016/d-11116>

Městský úřad Otrokovice (2018): Strategie bezpečnosti silničního provozu města Otrokovice na období 2018 – 2025. [online] 2018 [cit. 24.9.2020] Dostupné na: <http://www.otrokovice.cz/strategie-bezpecnosti-silnicniho-provozu-mesta-otrokovice-na-obdobi-2018-2025/d-11848>

Město Otrokovice (2019): Plán udržitelné městské mobility města Otrokovice. [online] 2020 [cit. 24.9.2020] Dostupné na: <http://mobilita-otrokovice.cz/>

Městský úřad Otrokovice (2019b): Komunitní plán sociálních služeb na Otrokovicku 2020 – 2022. [online] 2019 [cit. 24.9.2020] Dostupné na: http://www.otrokovice.cz/assets/File.ashx?id_org=11673&id_dokumenty=16073

Město Vizovice (2016): Rozbor udržitelného rozvoje území SO ORP Vizovice. [online] 2016 [cit. 22.9.2020] Dostupné na: <https://juap-zk.cz/documents/305424/309355/RURÚ%20ORP+Vizovice+2016+-+problémy+k+řešení%20v+ÚPD.pdf/13d4fd75-bb86-41de-98a3-acd217ba2c58?version=1.0>

Ministerstvo vnitra ČR (2020): Zpráva o situaci v oblasti migrace a integrace cizinců na území České republiky v roce 2019 [online] 2020 [cit. 24.9.2020] Dostupné na: <https://www.mvcr.cz/migrace/clanek/vyrocní-zpravy-o-situaci-v-oblasti-migrace-a-integrace.aspx>

MF (2019): Vyhláška č. 219/2019 Sb. o procentním podílu jednotlivých obcí na částech celostátního hrubého výnosu daně z přidané hodnoty a daní z příjmů. [online] 2019 [cit. 24.9.2020] <https://www.mfcr.cz/cs/legislativa/legislativni-dokumenty/2019/vyhlaska-c-219-2019-sb-36077>

MMR (2019a) Strategie regionálního rozvoje ČR 2021+ Dostupné z: <https://mmr.cz/cs/microsites/uzemni-dimenze/strategie-regionalniho-rozvoje-cr-2021>

MMR (2019b) Národní koncepce realizace politiky soudržnosti v ČR po roce 2020. (červenec 2019). Dostupné na: <https://www.dotaceeu.cz/cs/evropske-fondy-v-cr/kohezni-politika-po-roce-2020/koncepce-cr-pro-politiku-soudrznosti-2021>

MMR (2019c) Úplné znění Politiky územního rozvoje České republiky, ve znění Aktualizací č. 1, 2 a 3 Dostupné na https://www.mmr.cz/getmedia/647ac23c-05f7-469f-a200-af8d3be4e4ae/PUR-CR_ve_zneni_Aktualizaci_c_1_2_3_uplne_zneni.pdf.aspx?ext=.pdf.

MMR (2020a) Vymezení území pro Integrované teritoriální investice (ITI) v ČR. Dostupné na <https://www.mmr.cz/cs/microsites/uzemni-dimenze/ud-typy/integrované-nastroje/iti>

MMR. (2020b) Typy územní dimenze. Dostupné z: <https://www.mmr.cz/cs/microsites/uzemni-dimenze/ud-typy>.

MPSV (2020): Registr poskytovatelů sociálních služeb. [online] 2020 [cit. 25.9.2020] Dostupné na: <http://iregistr.mpsv.cz/socreg/>

MŠMT (2020): Statistika školství. [online] 2020 [cit. 25.9.2020] Dostupné na: <https://www.msmt.cz/vzdelavani/skolstvi-v-cr/statistika-skolstvi>

MZČR (2017): Hlukové mapy 2017. [online] 2020 [cit. 25.9.2020] Dostupné na: <https://geoportal.mzcr.cz/shm/>

MŽP (2014): Plán odpadového hospodářství České republiky pro období 2015 – 2024. [online] 2020 [cit. 25.9.2020] Dostupné na: [https://www.mzp.cz/C1257458002F0DC7/cz/poh_cr_prislusne_dokumenty/\\$FILE/OODP-POH_CR_2015_2024_schvalena_verze_20150113.pdf](https://www.mzp.cz/C1257458002F0DC7/cz/poh_cr_prislusne_dokumenty/$FILE/OODP-POH_CR_2015_2024_schvalena_verze_20150113.pdf)

MŽP (2015): Komplexní studie dopadů, zranitelnosti a zdrojů rizik souvisejících se změnou klimatu v ČR. [online] 2015 [cit. 25.9.2020] Dostupné na: [https://www.mzp.cz/C1257458002F0DC7/cz/studie_dopadu_zmena_klimatu/\\$FILE/OEOK-Komplexni_studie_dopady_klima-20151201.pdf](https://www.mzp.cz/C1257458002F0DC7/cz/studie_dopadu_zmena_klimatu/$FILE/OEOK-Komplexni_studie_dopady_klima-20151201.pdf)

MŽP (2019): Zpráva o životním prostředí ve Zlínském kraji 2018. [online] 2020 [cit. 25.9.2020] Dostupné na: https://www.cenia.cz/wp-content/uploads/2020/03/Zlinsky-kraj_2018.pdf

MŽP (2020): Informační systém odpadového hospodářství . [online] 2019 [cit. 23.9.2020]. Dostupné na: <https://www.cenia.cz/odpadove-a-obehove-hospodarstvi/isoh/>

MZe (2016): Národní plány povodí. Dostupné z: <http://eagri.cz/public/web/mze/voda/planovani-v-oblasti-vod/priprava-planu-povodi-pro-2-obdobi/narodni-plany-povodi/>

MZe (2016): Plány dílčích povodí. Dostupné z: <http://eagri.cz/public/web/mze/voda/planovani-v-oblasti-vod/priprava-planu-povodi-pro-2-obdobi/plany-dilcich-povodi/>

NAŘÍZENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY o Evropském fondu pro regionální rozvoj a o Fondu soudržnosti (2018) ve znění pozměňovacího návrhu ze dne 28.05.2020. COM(2020) 452 final 2018/0197(COD). Dostupné na: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/HTML/?uri=CELEX:52020PC0452&from=EN>

Odbor školství, mládeže a sportu Krajského úřadu Zlínského kraje (2020). Výroční zpráva o stavu a rozvoji vzdělávací soustavy ve Zlínském kraji za školní rok 2018/2019 [online] 2020 [cit. 26.9.2020]. Dostupné na: <https://www.zkola.cz/vyrocní-zprava-o-stavu-a-rozvoji-vzdelavaci-soustavy-ve-zlinskem-kraji-za-skolni-rok-2018-2019/>

ŘSD (2016): Sčítání dopravy. [online] 2020 [cit. 24.9.2020] Dostupné na: <https://www.rsd.cz/wps/portal/web/Silnice-a-dalnice/Scitani-dopravy>

ŘSD (2020): Dálnice D49 Fryšták – Lípa, informační leták, stav k 06/2020. [online] 2020 [cit. 24.9.2020] Dostupné na: https://mapapp.rsd.cz/Upload/Stavby/442/infoletak_d49-frystak-lipa-2-etapa.pdf

Policie ČR (2020): Dopravní nehody v mapě ČR. [online] 2020 [cit. 24.9.2020] Dostupné na: <https://www.policie.cz/clanek/dopravni-nehody-v-mape-cr.aspx>

Povodí Moravy (2016): Plán dílčího povodí Moravy a přítoků Váhu. Dostupné na: http://pop.pmo.cz/download/web_PDP_Morava_kraje/index.html

Statutární město Zlín (2015a): Integrovaný plán rozvoje území Zlín pro období 2014 – 2020. [online] 2020 [cit. 22.9.2020]. Dostupné na: <https://www.zlin.eu/integrovaný-plan-rozvoje-uzemi-zlin-pro-obdobi-2014-2020-cl-1904.html>

Statutární město Zlín (2015b): Generel dopravy pro město Zlín. [online] 2020 [cit. 24.9.2020] Dostupné na: <https://www.zlin.eu/generel-dopravy-pro-mesto-zlin-cl-2238.html>

Statutární město Zlín (2016): Rozbor udržitelného rozvoje území SO ORP Zlín [online] 2020 [cit. 22.9.2020] Dostupné na: <https://www.zlin.eu/uzemne-analyticke-podklady-uap--cl-660.html>

Statutární město Zlín (2017): Plán odpadového hospodářství statutárního města Zlína (2017 – 2021) [online] 2017 [cit. 24.10.2020] Dostupné na: <http://www.zlin.eu/clanky/dokumenty/2599/657edibw058v-plan-odpadoveho-hospodarstvi-smz-2017-2021.pdf>

Statutární město Zlín (2018): SUMF – Strategický rámec pro rozvoj veřejné dopravy. [online] 2020 [cit. 24.9.2020] Dostupné na: <https://www.zlin.eu/clanky/dokumenty/8193/32b84s4jjm87-sumf-analyticka-cast.pdf#page=75&zoom=100,90,94>

Statutární město Zlín (2019a): Informační strategie statutárního města Zlín na období let 2019 – 2024. [online] 2019 [cit. 24.9.2020] Dostupné na: <https://www.zlin.eu/informacni-strategie-statutarniho-mesta-zlina-na-obdobi-let-2019-2024-cl-3589.html>

Statutární město Zlín (2019b): Mid-term evaluace realizace strategie IPRÚ Zlín. [online] 2019 [cit. 24.10.2020] Dostupné na: <https://www.zlin.eu/clanky/dokumenty/8198/f9ttx97ksfsx-mid-term-evaluace-realizace-integrované-strategie-ipru-zlin-final.pdf>

Statutární město Zlín (2019c): Střednědobý plán sociálních služeb na Zlínsku na období let 2020 – 2024. [online] 2019 [cit. 24.9.2020] Dostupné na: <https://www.zlin.eu/clanky/aktuality/4965/strednedoby-plan-socialnich-sluzeb-na-zlinsku-na-obdobi-let-2020-2024.pdf>

Statutární město Zlín (2020a): Strategický rámec Místního akčního plánu rozvoje vzdělávání v ORP Zlín. [online] 2020 [cit. 24.9.2020] Dostupné na: <https://www.zlin.eu/clanky/dokumenty/7762/a6xywz7d0ktx-sr-map-k-1-7-2020.pdf>

Statutární město Zlín (2020b): Digitální povodňový plán města Zlína. Dostupné na: <https://www.zlin.eu/ochrana-pred-povodnemi-cl-230.html>

SŽDC (2019): Modernizace a elektrizace trati Otrokovice – Vizovice. [online] 2020 [cit. 24.9.2020] Dostupné na: <https://www.stavby.szdc.cz/letaky/S621500591.pdf>

Trexima (2019): Produktivita práce a úroveň odměňování ve Zlínském kraji. [online] 2020 [cit. 22.9.2020] Dostupné na: <https://www.kr-zlinsky.cz/produktivita-prace-a-uroven-odmenovani-ve-zlinskem-kraji-cl-4624.html>

Ústav územního rozvoje (2006): Principy a pravidla územního plánování. [online] 2006 [cit. 26.9.2020]. Dostupné na: <http://www.uur.cz/images/5-publikacni-cinnost-a-knihovna/internetove-prezentace/principy-a-pravidla-uzemniho-planovani/kapitolaC/C4-2012.pdf>

VÚPSV (2019): Sčítání osob bez domova v České republice 2019.

VÚV TGM (2019): Hydroekologický informační systém VÚV TGM. [online] 2020 [cit. 22.9.2020] Dostupné na: [https://heis.vuv.cz/data/webmap/datovesady/isvs/ZaplavUzemi/HTML_ISVS\\$zaplavUzemi\\$stazeni.asp?doc=full](https://heis.vuv.cz/data/webmap/datovesady/isvs/ZaplavUzemi/HTML_ISVS$zaplavUzemi$stazeni.asp?doc=full)

Zlín v pohybu (2017): Projekt „Zlín v pohybu – zdravě, bezpečně, na pohodu“. [online] 2020 [cit. 24.9.2020] Dostupné na: <http://www.zlinvpohybu.cz/>

Zlínský kraj: Plán rozvoje vodovodů a kanalizací Zlínského kraje (aktuální znění). [online] 2020 [cit. 24.9.2020] Dostupné na: <https://www.kr-zlinsky.cz/plan-rozvoje-vodovodu-a-kanalizaci-zlinskeho-kraje-cl-617.html>

Zlínský kraj (2010): Aktualizace Generelu dopravy Zlínského kraje. [online] 2020 [cit. 24.9.2020] Dostupné na: <https://www.kr-zlinsky.cz/generel-dopravy-zlinskeho-kraje-cl-99.html>

Zlínský kraj (2012): Strategie bezpečnosti silničního provozu Zlínského kraje na období 2012 – 2020. [online] 2012 [cit. 24.9.2020] Dostupné na: <https://www.kr-zlinsky.cz/strategie-bezpecnosti-silnicniho-provozu-besip--cl-2014.html>

Zlínský kraj (2012b): Aktualizace koncepce a strategie ochrany přírody a krajiny Zlínského kraje. [online] 2020 [cit. 24.9.2020] Dostupné na: <https://www.kr-zlinsky.cz/koncepce-a-strategie-ochrany-prirody-a-krajiny-zlinskeho-kraje-cl-4585.html>

Zlínský kraj (2016): Plán odpadového hospodářství Zlínského kraje 2016 – 2025. [online] 2016 [cit. 24.9.2020] Dostupné na: <https://www.kr-zlinsky.cz/plan-odpadoveho-hospodarstvi-zlinskeho-kraje-cl-638.html>

Zlínský kraj (2019a): Koncepce rozvoje cyklistiky na území Zlínského kraje. [online] 2020 [cit. 24.9.2020] Dostupné na: <https://www.kr-zlinsky.cz/koncepce-rozvoje-cyklistiky-na-uzemi-zlinskeho-kraje-cl-4822.html>

Zlínský kraj (2019b): Strategie rozvoje Zlínského kraje 2030. [online] 2020 [cit. 25.9.2020] Dostupné na: <https://www.kr-zlinsky.cz/strategie-rozvoje-zlinskeho-kraje-2030-cl-4623.html>

Zlínský kraj (2019c): Zpráva ministerstva potvrzuje vysokou kvalitu školství ve Zlínském kraji [online] 2019 [cit. 26.9.2020]. Dostupné na: <https://www.kr-zlinsky.cz/zprava-ministerstva-potvrzuje-vysokou-kvalitu-skolstvi-ve-zlinskem-kraji-aktuality-15862.html>

Zlínský kraj (2019d): Koncepce rozvoje kolejové dopravy Zlínského kraje. [online] 2020 [cit. 23.10.2020] Dostupné na: <https://www.kr-zlinsky.cz/koncepce-rozvoje-kolejove-dopravy-zlinskeho-kraje-cl-4833.html>

Zlínský kraj (2020a): Koncepce rozvoje cestovního ruchu Zlínského kraje na období 2020-2030. [online] 2020 [cit. 21.9.2020]. Dostupné na: <https://www.kr-zlinsky.cz/koncepce-rozvoje-cestovniho-ruchu-zlinskeho-kraje-na-obdobi-2020-2030-cl-4873.html>

Zlínský kraj (2020b): Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb ve Zlínském kraji pro období let 2020 – 2022. [online] 2020 [cit. 24.9.2020] Dostupné na: <https://www.kr-zlinsky.cz/strednedoby-plan-rozvoje-socialnich-sluzeb-ve-zlinskem-kraji-cl-3629.html>

Zlínský kraj (2020c) Krajský akční plán rozvoje vzdělávání pro území Zlínského kraje (2020). Analýza potřeb škol. Krajský akční plán rozvoje vzdělávání pro území Zlínského kraje [online] 2020 [cit. 26.9.2020]. Dostupné na: <https://www.zkola.cz/wp-content/uploads/2020/06/01B-Anal%C3%BDza-pot%C5%99eb-%C5%A1kol-KAP-II.pdf>

Zlínský kraj (2020d): Krajská příloha Národní RIS3 strategie za Zlínský kraj (Regionální inovační strategie Zlínského kraje). [online] 2020 [cit. 24.9.2020] Dostupné na: <https://www.kr-zlinsky.cz/regionalni-inovacni-strategie-zlinskeho-kraje-a-strategie-inteligentni-specializace-s3--cl-1957.html>

Zlínský kraj (2020e): Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy ve Zlínském kraji 2020. [online] 2020 [cit. 26.9.2020]. Dostupné z: <https://www.kr-zlinsky.cz/strategicke-a-koncepcni-dokumenty-cl-47.htm>

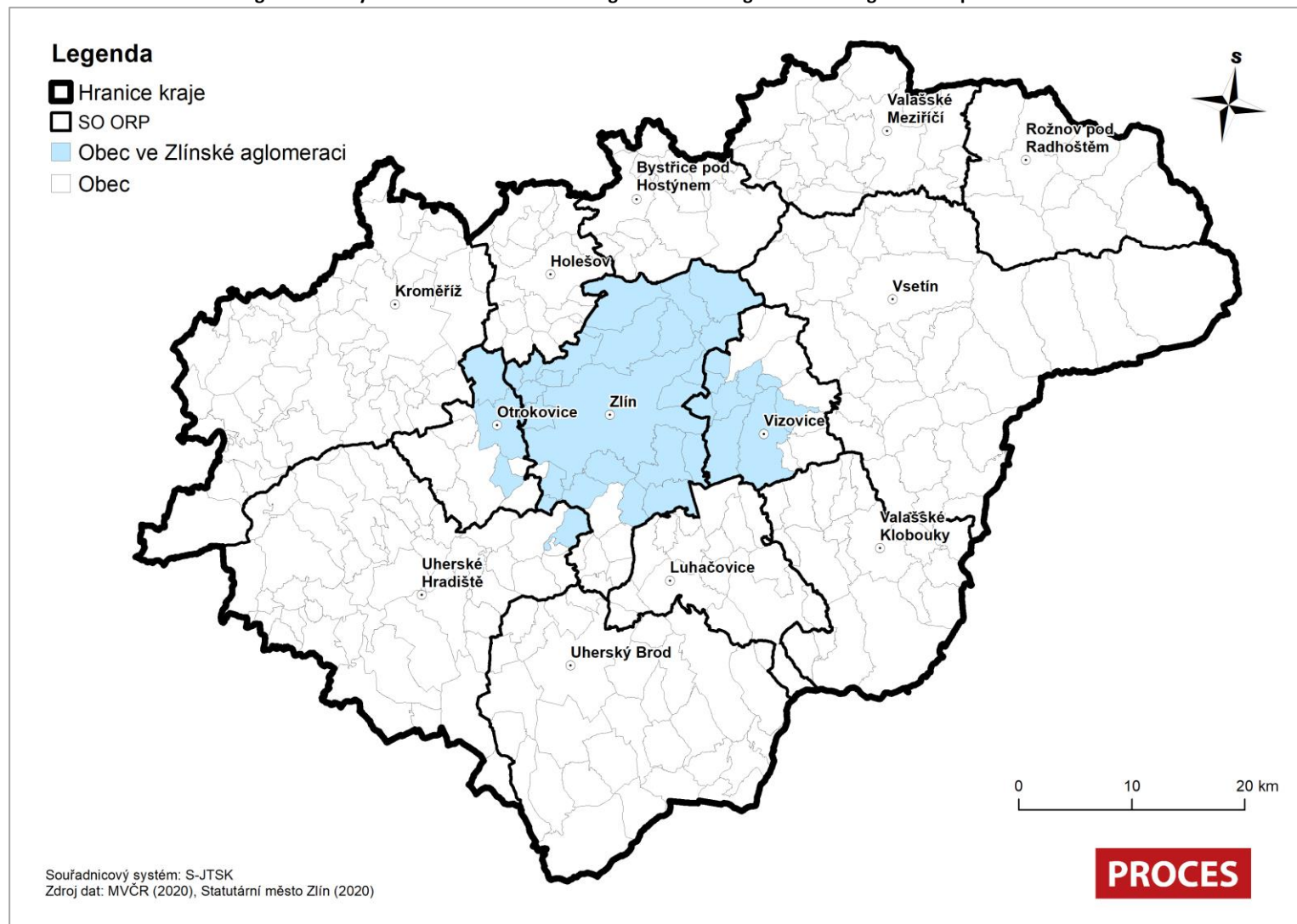
Zlínský kraj (2020f). Koncepce vývoje sociálních služeb ve Zlínském kraji 2020-2030 [online] 2020 [cit. 26.9.2020]. Dostupné na: <https://www.kr-zlinsky.cz/koncepce-vyvoje-socialnich-sluzeb-ve-zlinskem-kraji-2020-2030-cl-4906.html>

Zlínský kraj (2020g). Koncepce vývoje sociálních služeb ve Zlínském kraji 2020-2030. SO ORP Zlín. SO ORP Otrokovice. SO ORP Vizovice. SO ORP Uherské Hradiště. [online] 2020 [cit. 26.9.2020]. Dostupné na: <https://www.kr-zlinsky.cz/koncepce-vyvoje-socialnich-sluzeb-ve-zlinskem-kraji-2020-2030-cl-4906.html>

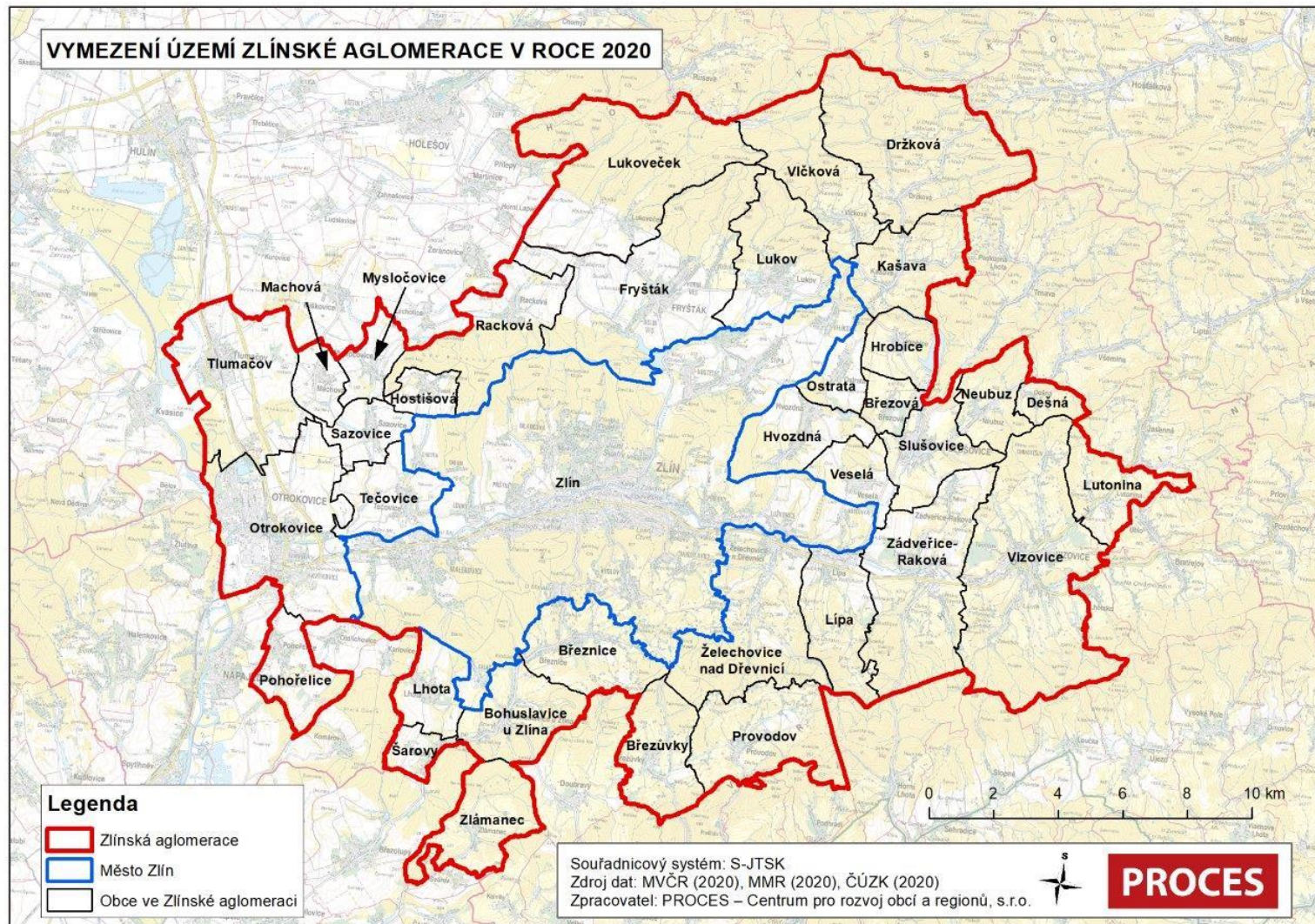
Zlínský kraj (2020h): Povodňový plán Zlínského kraje. Dostupné na: <https://povoden.kr-zlinsky.cz/>

PŘÍLOHY

Obrázek 0.1: Poloha Zlínské aglomerace vymezené v návaznosti na Integrovanou strategii ITI Zlínské aglomerace pro období 2021–2027 v rámci území Zlínského kraje

Obrázek 0.2: Vymezení území Zlínské aglomerace v návaznosti na Integrovanou strategii ITI Zlínské aglomerace pro období 2021–2027

Tabulka 0.1: Přehled problémů ve vztahu k oblastem rozvoje vzdělávání na mateřských, základních a základních uměleckých školách

Oblast rozvoje vzdělávání	Problémy
1/ Čtenářská a matematická gramotnost v základním vzdělání	Málo financí na odměny za práci navíc (individuální práce s žáky, vedení kroužků)
	Nedostatek kvalitních výukových materiálů zaměřených na praktickou výuku žáků, propojení s reálným životem
	Nedostatečně vybavená školní knihovna, absence školních knihoven ve školách, nejsou prostory pro školní knihovnu
	Vysoký počet žáků ve třídách
2/ Inkluzivní vzdělávání a podpora dětí a žáků ohrožených školním neúspěchem	Velká administrativní zátěž spojená s inkluzivním vzděláváním
	Chybí školní psychologové a speciální pedagogové
	Nejsou vhodné prostory pro inkluzi – možnost dělit třídy, možnost individuální výuky, málo tříd, bezbariérovost
	PP nejsou vzdělaní a ani ředitelé aktuálně neví, co je čeká, situace se týká také subjektů neformálního vzdělávání
	Vysoký počet žáků ve třídách
Pro organizace neformálního vzdělávání představuje zařazování dětí se SVP do jejich programů zvýšené náklady	
3/ Předškolní vzdělávání a péče: kvalita – dostupnost – inkluze	Nejsou informace o žácích při zápisu, ne každá MŠ posílá hodnocení dítěte před přechodem na ZŠ
	Nedostatečné kapacity klinických logopedů – logopedické dovednosti dětí při přestupu na ZŠ, snížená schopnost komunikace
	Nedostatečné rodičovské kompetence a nezáměr na straně rodičů (snížená sebeobsluha, problémy s dodržováním pravidel)
4/ Kariérové poradenství v základních školách	Rodiče jsou přehnaně ambiciózní a přeceňují schopnosti dětí
	Spolupráce se SŠ funguje, jen když jim chybí žáci
	Malá motivace státu podporovat učňovské obory
	Snížování nároků na výkony, vzdělání a výsledky studentů SŠ
	Nejednotnost při přijímacím řízení na SŠ
5/ ICT – Rozvoj digitálních kompetencí dětí a žáků	Nedostatečná ICT gramotnost celého pedagogického sboru
	Nedostatečná údržba sítí v ZŠ, na školách chybí pozice státem placeného správce sítě, úvazek správce sítě není nanormován – nepočítá se s ním
	SW i HW stárne, chybějící finance na obnovu, nedostatky v technice, softwaru, ochrany dat, atd.
6/ Rozvoj dovedností, podnikavosti, iniciativy dětí a žáků, polytechnické vzdělávání, cizí jazyky, sociální kompetence a kulturní povědomí	Málo učitelů technických a přírodovědných oborů – dílny, fyzika, chemie
	Nedostatečná finanční podpora z MŠMT pro zájmové vzdělávání
	Obtížná motivace k dobrovolnické práci, nejsou finance na podporu dobrovolnictví, dobrovolnická práce se nepočítá do praxe
	Špatná komunikace mezi řediteli ZŠ a ZUŠ, slabá úroveň hudební výchovy na ZŠ, nezahrnuje regionální tradice a kulturu
	Nedostatek pomůcek pro polytechnickou výchovu
	Chybí učitelé pro ZUŠ – nejsou aktivně vychovávaní absolventi pro regionální kulturu (dělají to jen ZUŠ)
7/ Podpora projektového řízení	Složité podmínky způsobilosti projektových záměrů
	Značné administrativní zatížení
	Nedostatek informací pro správné nastavení projektů
	Výběrová řízení pro cenově vyšší zakázky
	Nedostatek finančních zdrojů na odborníky, kteří zpracují projekty
Nejsou zdroje na revitalizaci a rekonstrukci zahrad MŠ	

Zdroj: Statutární město Zlín (2020a): Strategický rámec Místního akčního plánu rozvoje vzdělávání v ORP Zlín